

De voetstappen der schapen

deel 2

Vijftien leerreden van

Ds. H. Vlot

Capelle aan den IJssel

**STICHTING GIHONBRON
MIDDELBURG
2015**

INHOUD

LEVENSSCHETS HENDRIK VLOT, 9 MEI 1898 - 22 FEBRUARI 1976

1. Genesis 22 vers 3 : 7

Toen stond Abraham des morgens vroeg op, en zadelde zijn ezel, en nam twee van zijn jongens met zich, en Izak zijn zoon; en hij kloofde hout tot het brandoffer, en maakte zich op, en ging naar de plaats die hem God gezegd had.

2. 2 Korinthe 5 vers 1 23

Want wij weten, dat, zo ons aardse huis dezes tabernakels gebroken wordt, wij een gebouw van God hebben, een huis niet met handen gemaakt, maar eeuwig in de hemelen.

3. Hebrëen 13 vers 8 38

Jezus Christus is gisteren en heden dezelfde en in der eeuwigheid.

4. Hooglied 2 vers 14 54

Mijn duive, zijnde in de kloven der steenrots, in het verborgene ener steile plaats, toon Mij uw gedaante, doe Mij uw stem horen; want uw stem is zoet, en uw gedaante is lieflijk.

5. Job 14 vers 1, 2 en de eerste helft van vers 3

De mens, van een vrouw geboren, is kort van dagen, en zat van onrust. Hij komt voort als een bloem, en wordt afgesneden; ook vlucht hij als een schaduw, en bestaat niet. Nog doet Gij Uw ogen over zulk één open.

6. Johannes 14 vers 27

Vrede laat Ik u, Mijn vrede geeft Ik u; Niet gelijkerwijs de wereld hem geeft, geef Ik hem u. Uw hart worde niet ontroerd en zij niet versaagd.

7. Psalm 115 vers 1, 2 en 3

Niet ons, o Heere niet ons, maar Uw Naam geef eer, om Uwer goedertierenheid, om Uwer waarheid wil. Waarom zouden de heidenen zeggen: Waar is nu hun God? Onze God is toch in den hemel, Hij doet al wat Hem behaagt.

8. Psalm 56 vers 9 en 10

Gij hebt mijn omzwerven geteld, leg mijn tranen in Uw fles; zijn zij niet in Uw register? Dan zullen mijn vijanden achterwaarts keren, ten dage als ik roepen zal; dit weet ik, dat God met mij is.

9. Psalm 84 vers 12 en 13

Want God, de Heer, is een Zon en Schild; de Heere zal genade en ere geven; Hij zal het goede niet onthouden dengenen, die in oprechtheid wandelen. Heere, der heirscharen, welgelukzalig is de mens, die op U vertrouwt.

10. Psalm 62 vers 6

Doch gij, o mijn ziel! zwijg Gode; want van Hem is mijn verwachting.

11. Johannes 6 vers 66 tot en met 69

Van toen af gingen velen Zijner discipelen terug, en wandelden niet meer met Hem. Jezus dan zeide tot de twaalve: Wilt gijlieden ook niet weggaan? Simon Petrus dan antwoordde Hem: Heere, tot Wien zullen wij heengaan? Gij hebt de woorden des eeuwigen levens. En wij hebben geloofd en bekend, dat Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods.

12. Johannes 14 vers 1 en 2

Uw hart worde niet ontroerd; gijlieden gelooft in God, gelooft ook in Mij. In het huis Mijns Vaders zijn vele woningen; anderszins zoude Ik het u gezegd hebben; Ik ga heen om u plaats te bereiden.

13. Micha 5 vers 1, 2 en 3

En gij, Bethlehem Efratha, zijt gij klein om te wezen onder de duizenden van Juda? Uit u zal Mij voortkomen, Die een Heerser zal zijn in Israël, en Wiens uitgangen zijn vanouds, van de dagen der eeuwigheid Daarom zal Hij henlieden overgeven tot den tijd toe, dat zij die baren zal, gebaard hebbe; dan zullen de overigen Zijner broederen zich bekeren met de kinderen Israëls. En Hij zal staan en zal weiden in de kracht des Heeren, in de hoogheid van den Naam des Heeren Zijns Gods; en zij zullen wonen, want nu zal Hij groot zijn tot aan de einden der aarde.

14. Psalm 36 vers 8 en 9

Hoe dierbaar is Uw goedertierenheid, o God, dies de mensenkinderen onder de schaduw Uwer vleugelen toevlucht nemen. Zij worden dronken van de vettigheid Uws huizes; En Gij drenkt hen uit de beek Uwer wellusten.

15. Hebréeën 10 de laatste helft van vers 23

Want, Die het beloofd heeft is getrouw.

LEVENSSCHETS HENDRIK VLOT, 9 MEI 1898 - 22 FEBRUARI 1976

Hendrik Vlot werd op 9 mei 1898 in Sliedrecht geboren. Zijn vader heette ook Hendrik, hij was op 16 januari 1863 te Capelle in Noord-Brabant geboren. Zijn moeder was Teuntje Bogaard, zij kwam op 17 januari 1862 in Sliedrecht ter wereld.

Zoals Vlot zelf heeft beschreven, leefden zijn ouders midden in de wereld, toen hij werd geboren. Bij moeder kwam verandering toen Hendrik zes jaar was. Die verandering was niet naar de zin van de jonge Hendrik, want hij moest in het vervolg met zijn moeder mee naar de kerk.

Zodra Hendrik in de gelegenheid was, onttrok hij zich aan die verplichting. Dat was, toen hij met zijn vader mee moest naar Duitsland om op een baggermolen te werken. Maar ach, Hendrik gevoelde zich niet gelukkig met de vrijheid, die hij meende te hebben uit het gezichtsveld van zijn moeder. Integendeel, hij werd steeds ongelukkiger!

Hij leidde dit leven tot zijn achttiende jaar, toen verdronk zijn vader. Op bevel van zijn moeder verliet Hendrik de baggermolen en kwam weer naar Sliedrecht. Vanaf die tijd ging hij geregeld naar de kerk, onder het gehoor van ds. Bogaard.

Het heeft de Heere behaagd Hendrik Vlot niet door te laten lopen op de weg des verderfs. Op z'n negentiende jaar had hij diepe indrukken van dood en eeuwigheid. Bij de aanvaarding van die staat ontsloot zich voor Hendrik de mogelijkheid tot zalig worden, overeenkomstig de Goddelijke openbaring in de Heilige Schrift.

De Heere werkte door in Hendrik. In z'n vijfentwintigste levensjaar werd hem Christus door de Vader geopenbaard in het "Ik ben de Weg, de Waarheid en het Leven".

Drie jaar later werd hij vrijgesproken van schuld en straf en verkreeg een genaderecht op het eeuwige leven. Hij heeft hierover zelf uitvoerig geschreven in het eerste hoofdstuk van "Geloof verwisseld in aanschouwen".

Toen Hendrik Vlot 26 jaar was, dus ongeveer in 1924, bepaalde de Heere hem erbij, dat hij zou worden afgezonderd tot het uitdragen van Gods Woord. Toen is hem ook de plaats getoond, waar hij die dienst zou vervullen, namelijk Capelle aan den IJssel. Tegelijkertijd deed de Heere hem ook geloven, dat hij nog eens een huwelijksverbintenis zou aangaan.

Duidelijk heeft Hendrik Vlot ook de breuk van land, volk en kerk beleefd. Hij schreef hierover: "De lieve Koning verliet mij. O, wat was ik bedroefd, dat Hij mij verliet en van de aarde ten hemel voer; verlangend staarde ik Hem na, want ik wist niet dat het mij nut was, dat Hij weg ging. Diezelfde dag werd ik als tussen vier muren geplaatst en ging zich de toestand van land, volk en kerk voor mij openen, alsmede het ongenoegen Gods hierover. Voortdurend klonk het in me: "O, land, land, land, hoort des HEEREN Woord!"

Er werd mij ontsloten, dat overheden en onderdanen, dat de hoogst geplaatsten, alsmede de minst getelden van God en Zijn Woord waren afgeweken en breuk op breuk veroorzaakten; God had men de rug toegekeerd." Ruim acht weken heeft Vlot in de breuk verkeerd, totdat hij zichzelf moest waarnemen als de grootste breukenmaker. Toen ging zich voor hem ontsluiten dat Christus ook voor die schuld op Golgótha Zijn bloed heeft gestort. Ook voor de betaling van die schuld, nam God de Vader een genoegen, een welgevallen in de borgtocht van Zijn lieve Zoon.

Bewust heeft Vlot hierover uitvoerig geschreven in "Geloof verwisseld in

aanschouwen" (Veenendaal, 1977).

In deze ging het niet meer over zijn erf- en dadelijke zonden, want die waren verzoend. Het ging over de schuld van land, volk en kerk, waaronder de Heere hem had bearbeid. "O, deze tijd is mij bitterder geweest dan toen ik God niet kon ontmoeten aangaande mijn persoonlijke schuld", zo schreef hij.

Enkele dagen daarna mocht Hendrik Vlot het Pinksterfeest beleven, de verzekering en verzegeling van het werk Gods in zijn ziel door de Heilige Geest. De HEERE, de God des eeds en des verbonds kwam een eeuwig verbond met hem op te richten, waarbij hij gezegend werd met alle zegeningen uit het eeuwige verbond der genade.

In die tijd werd Hendrik Vlot er opnieuw bij bepaald, dat de Heere hem eenmaal zou afzonderen tot de heilige dienst. Zo was hij eens in een gezelschap, waarin een bekeerde vrouw vertelde, dat de Heere haar getoond had, dat de gemeente van ds. Stam in Capelle aan den IJssel in het vervolg bediend zou worden door ds. J. Fraanje. In de dadelijkheid kreeg Vlot te geloven, dat die vrouw het mis had, dat de Heere hem voor deze gemeente bestemd had.

In juni 1927 gevoelde Vlot dat de Heere hem kwam af te zonderen. God ging hem de zesenzestig canonieke boeken des Ouden en Nieuwen Verbonds schenken, alsmede de sacramenten. O, Vlot gevoelde zich zo onbekwaam tot het wondere ambt van voorganger, hij was zo ongeletterd. Maar ook die bezwaren nam de Heere weg, door hem te wijzen op de roeping der discipelen.

Dus werd Hendrik Vlot gedwongen zich gewillig te geven tot de Goddelijke dienst. Hij ging naar ds. Bogaard, om hem van zijn roeping in kennis te stellen.

Ds. Bogaard aanvaardde de verklaring van Vlot over zijn roeping en zending. Ja, hij keek er zelfs helemaal niet vreemd van op, want hij had zelfs ook van de Heere te verstaan gekregen, dat Hij Vlot tot het voorgangersambt zou roepen.

In september 1927 belegde Bogaard een vergadering van kerkbesturen van de gemeenten in Alblasterdam, Capelle aan den IJssel, Hendrik-Ido-Ambacht en Sliedrecht.

Tijdens deze vergadering deed Vlot verslag van zijn roeping en zending. Er was algemene overgave, dus werd Vlot toegelaten tot de bediening van het Woord. Vanaf die tijd diende Vlot de vacante gemeenten, zowel 's zondags als door de weeks.

Op 18 september 1928 ontving Vlot een beroep van de gemeente in Capelle aan den IJssel, "de polder", de gemeente van ds. Hendrik Stam. Zonder enige schroom mocht hij dit beroep aannemen.

Op 4 november 1928 ging hij voor het eerst in deze gemeente voor als haar voorganger. Inmiddels kreeg Vlot werkzaamheden aangaande het huwelijk. De Heere had hem een vrouw beloofd, zelfs gewezen.

Vlot verkreeg vrijmoedigheid deze vrouw te bezoeken om te vernemen, of zij er ook van wist. Dit was het geval, zij had hem zelfs al eerder verwacht.

Op 15 november 1929 trad Vlot dan ook in het huwelijk met Cornelia van Heteren, die op 14 mei 1894 in Sliedrecht was geboren. Het huwelijk is kinderloos gebleven.

Op 5 juni 1936, negen dagen nadat H. Hofman in het voorgangersambt was bevestigd, werd Vlot in het ambt van herder en leraar bevestigd door ds. J . H . Bogaard. De bevestigingstekst was uit Jesaja 60 de verren 21 en 22: "En uw volk zullen allen tezamen rechtvaardigen zijn, zij zullen in eeuwigheid de aarde erfelijk bezitten; zij

zullen zijn een spruit Mijner plantingen, een werk Mijner handen, opdat Ik verheerlijkt worde. De kleinste zal tot duizend worden, en de minste tot een machtig volk; Ik, de HEERE, zal zulks te zijner tijd snellijk doen komen".

Op geheel eigen, onnavolgbare wijze heeft ds. Vlot de gemeente in Capelle gediend. Wekelijks preekte hij ook in Moordrecht, meestal op dinsdagavond, voor een groepje, dat met banden, geestelijke banden aan Capelle verbonden was. Het heeft de Heere behaagd het ambtelijk werk van ds. Vlot te willen zegenen. In zijn arbeid werd ds. Vlot terzijde gestaan door een kerkenraad. Daarin verschilde Capelle van de andere verwante gemeenten, omdat in Capelle het kerkbestuur tevens in z'n geheel kerkenraad was. Alle bestuursleden waren door de Heere in de ambtelijke bediening van ouderling of diaken geplaatst, door een onmiddellijke, vrije soevereine roeping. Op 4 november 1968 herdacht ds. Vlot zijn veertigjarig ambtsjubileum, 40 jaren had hij het wondere ambt van herder en leraar mogen uitoefenen in één en dezelfde gemeente.

Ter gelegenheid hiervan is door iemand uit zijn gemeente een gedicht gemaakt van vijftientig pagina's van elk dertig regels ongeveer. Ds. Vlot rekende zijn ambtsperiode vanaf het eerste moment, dat hij de kansel beklom, nadat hij het beroep van de gemeente in Capelle had aangenomen, namelijk op 4 november 1928.

In feite preekte hij al vanaf september 1927, terwijl zijn bevestiging in het ambt van herder en leraar pas in 1936 plaats vond. Het jubileumgedicht begon met Psalm 115 vers 1, "Niet ons, o HEER', niet ons, Uw naam alleen zij om Uw trouw en goedertierenheên all' eer en roem gegeven".

Het gedicht verhaalde, hoe de eerste preek op zondag 4 november 1928 was naar aanleiding van Hosea 6 : 1: "Komt en laat ons wederkeren tot den HEERE, want Hij heeft verscheurd, en Hij zal ons genezen; Hij heeft geslagen, en Hij zal ons verbinden."

Vervolgens vermeldde het gedicht de oorlogservaringen van gemeente en voorganger. Niemand uit de gemeente kwam om het leven in de Tweede Wereldoorlog; allen, die door de Duitsers waren weggevoerd voor het verrichten van dwangarbeid, kwamen behouden thuis.

Op nieuwjaarsmorgen 1953 sprak ds. Vlot zeer ernstig over "O, land, land, land, hoor des Heeren Woord!" Een maand later werd ons land geteisterd door de watersnood.

In het gedicht werd gewag gemaakt van de nood in de gemeente, daar oude kerkenraadsleden in eeuwige heerlijkheid werden opgenomen en de opvolgers uitbleven, hoe voortdurend de Heere, als de nood werkelijk als nood was opgelegd en als zodanig werd ervaren, Zich steeds weer een Hoorder van het gebed toonde en uitkomst gaf. Ten besluite vermeldde het gedicht het zesde vers van Psalm 115, "Vertrouwt op God, gij, allen, die Hem vreest; Hij is altoos hun Schild, hun Hulp geweest; De HEER' was ons gedachtig".

Op dankdag 1974 (6 november) deelde ds. Vlot de gemeente mede, dat hij door ouderdom en lichamelijke omstandigheden zijn ambtelijke arbeid niet meer kon verrichten. Maar de Heere betoonde Zijn trouw en goedheid over de gemeente, door een nieuwe arbeider uit te stoten in Zijn wijngaard, namelijk **M. van Roon**, tot dat moment ouderling in de gemeente.

Op 19 juni 1975 verkreeg ds. Vlot nog de kracht om zijn opvolger te bevestigen in het ambt van herder en leraar. Daarvoor was hij dertien weken aan één stuk ziek geweest.

Het zag er naar uit, dat hij nimmer meer van zijn ziekbed zou opstaan. Doch opnieuw betoonde de Heere Zich als de Getrouwe, als een Waarmaker van Zijn eigen beloften. De bevestiging van zijn opvolger in het ambt gaf ds. Vlot veel rust en blijdschap. Na die tijd mocht hij de eerste maanden nog regelmatig onder het gehoor van ds. Van Roon zitten.

Eind september 1975 werd hij getroffen door een hartinfarct; daardoor moest hij voor enige tijd in het ziekenhuis worden opgenomen.

Op zondag 22 februari 1976, des avonds om negen uur werd Hendrik Vlot opgenomen in de eeuwige heerlijkheid. De Heere deed hem zacht en kalm ontslapen.

Op vrijdag 27 februari vond de begrafenis plaats op de begraafplaats Oud-Kralingen, aan de Kralingseweg in Rotterdam. De rouwdienst die voorafgaande aan de begrafenis in de kerk werd gehouden, werd geleid door ds. Van Roon.¹

In de aula op de begraafplaats voerden ouderling J.F. Voorthuyzen, ds. A. Bijkerk van Sliedrecht, ds. A.P. Verloop van Waddinxveen en ds. Van Roon het woord. Aan de geopende groeve sprak diaken J. Molenaar.

Bijna 48 jaar heeft ds. Vlot in het midden van de gemeente te Capelle aan den IJssel verkeer, eerst als lerend ouderling, later als herder en leraar en de laatste anderhalf jaar als emeritus-voorganger. Hij had in ons land, buiten zijn eigen gemeente en de burgerlijke gemeente Capelle, weinig bekendheid. Des te meer aanzien genoot hij in zijn gemeente.

Natuurlijk, men was niet blind voor het feit, dat ook ds. Hendrik Vlot een mensenkind was, een kind van Adam, van nature dood in de zonden en misdaden. Dat hij, evenals al Gods kinderen, na zijn bekering, na zijn roeping en zending als herder en leraar, weliswaar eens Anderen was geworden, met medeweten voor eigen hart en leven, maar desondanks zijn aard en karakter behield.

Deed dat ook de apostel Paulus in Romeinen 7 niet klagen: "Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezès doods?" Bekering en ambtsbediening maken van mensen geen volmaakte, onfeilbare volgelingen van hun Hoofd en Koning. O zeker, het zou wel zo moeten zijn en dát maakt nu juist de strijd uit, het verschil tussen opdracht en werkelijkheid.

Daarnaast is het opmerkelijk te constateren, hoe soms omstanders, hetzij in, hetzij buiten de eigen kerkelijke gemeente, aan voorgangers, aan ambtsdragers, aan Avondmaalgangers eisen ten aanzien van gedrag en levenswandel stellen, die onmogelijk zijn in te willigen. Het zijn ook eisen, die door die critici meestentijds niet aan zichzelf worden gesteld. O, wat is het op zich al een moeilijke opdracht om de ander uitnemender te achten dan zichzelf. Desondanks blijft die opdracht onverminderd van kracht, zij geldt ook een ieder, zonder onderscheid, zonder aanzien des persoons.

Ook ds. Vlot bleef niet bespaard, dat hij het onderwerp van gesprek was, vooral buiten zijn eigen gemeente. Soms gaf hij daartoe ook wel aanleiding, de eerlijkheid gebiedt dat te schrijven. Maar, dat geschreven hebbende, is het noodzakelijk direct daarop te laten volgen, dat de fouten en gebreken van Gods kinderen, dus ook van ds. Vlot, met hun stoffelijk overschot in het graf dalen. Dat de Heere Jezus Christus ook voor die fouten en gebreken verzoening heelt aangebracht, zodat Hij hen, als Zijn bruid, Zijn Vader zal voorstellen zonder vlek of rimpel.

---

¹ Ds. M. van Roon werd in 1996 helaas geschorst vanwege iets twijfelachtigs tegen het zevende gebod, wat veel schade aan de gemeente heeft toegebracht. Een strafbaar feit is nooit op rechtsgrond bewezen. Na zijn schorsing heeft hij nergens meer voorgegaan. Inmiddels is hij overleden. Vanaf 2004 wordt het Hervormd lokaal te Capelle a/d IJssel bediend door Ds. J. C. van Os. (geb. 1947)

Wat een ontzaglijke tegenstelling: Enerzijds het zich verlustigen in het verhalen van de fouten en gebreken van het volk Gods, anderzijds het zegelied van de grote heidenapostel, dat voor dat volk in dit leven bij tijden en ogenblikken, maar in het hiernamaals voor eeuwig beleving mag zijn: "Maar in dit alles zijn wij meer dan overwinnaars, door Hem, Die ons liefgehad heeft. Want ik ben verzekerd, dat noch dood, noch leven, noch engelen, noch overheden, noch machten, noch tegenwoordige, noch toekomstige dingen, noch hoogte, noch diepte, noch enig ander schepsel ons zal kunnen scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus, onzen Heere."

Overgenomen: *De breuk beleefd*, door P. van de Breevaart

EERSTE LEERREDE

Zingen: Psalm 25:1 en 2.

Lezen: Genesis 22.

We zongen zo-even een Psalm van David. Wat spreekt David een eenvoud uit in die 25e Psalm. Van David staat geschreven dat hij een man was naar Gods hart en liefelijk in Psalmen. En is David hier op aarde een rentenier geweest? Nee! Hij was een afhankelijk en aanhankelijk mens aan God. Gelijk er in Jesaja geschreven staat: In stilheid en in vertrouwen zal uw sterkte zijn. Dit is een les in de genade van Die eeuwige en Dierbare Geest, om met ons te laten doen en geheel op God te vertrouwen. Hier komt wel voor de dag hoe bekend en geliefd de 25^e Psalm is, als David begint: *Tot U, o Heere! hef ik mijn ziel op.*

Wat doet David? Hij draagt zijn onsterfelijke ziel op aan God, want hij wist dat hij een onsterfelijke ziel had. Velen weten dat niet meer, of willen het niet weten, nee, laat ons eten en drinken en vrolijk zijn, want morgen sterven wij. We hebben er vaak geen erg in dat we een kostelijke ziel omdragen, die meer waarde heeft dan de gehele wereld. Want die zal door vuur en sulfer vergaan, maar onze zielen blijven tot in der eeuwigheid. Bunyan heeft hier nog een boekje over geschreven waar boven staat: *De waarde ener ziel.* Want eigenlijk zijn wij moordenaars van onze eigen ziel. Nu kunt u wel denken: Nou man, u durft wel veel te zeggen. Ja, en toch is het waar, want een mens laat rustig zijn ziel naar een eeuwig verderf en ondergang lopen. Als een mens in de natuur rijkdom en eer zou kunnen krijgen en hij zou dat weigeren, dan zouden wij hem dom en onverstandig vinden, want wie wil nu rijkdom niet aanvaarden? En wat doet David nu? Die gaat zijn onsterfelijke ziel aan een onsterfelijk God aanbevelen en toevertrouwen. Dat is nu het werk van Gods dierbare Geest, Die maakt David aanhankelijk en afhankelijk aan God, Hij maakt hem biddende en lovende aan de Troon der Genade. De hoofdman die tot Elia kwam riep ook uit: *Laat toch mijn ziel en de ziel van uw knechten, dierbaar zijn in uw ogen.* Nu kunt u wel denken, ja, maar David kon dat zeggen, maar God is nog nooit mijn God geworden in Christus Jezus. Dat kan, en het is wel goed als je dat beseft, dat ge niet met uw Schepper verzoend en verenigd bent. Maar wat lezen we van Ruth? Zij zegt: *Uw volk is mijn volk en uw God mijn God. Waar gij zult sterven, zal ik sterven en aldaar zal ik begraven worden.* Maar ze heeft wel Moab verlaten en is met Naomi meegegaan, met haar arme schoonmoeder, die niets meer had.

En wat doet een zondaar in zijn leven als de ontdekking er is? O, dan roept hij uit: *Ontferm U mijner en gedenk mijner.* Dan komt het voor de dag, dat hij zijn onsterfelijke ziel aan God als Vader gaat toevertrouwen. Wat een eenvoud klinkt er toch uit het Woord van God. God wil die eenvoud leren aan een mens die van nature niets heeft en niets kan of vermag. En dat hoeft ook niet, want hoe zou een Moorman zijn huid veranderen en een luipaard zijn vlekken? Hoe zult gij die geleerd hebt kwaad te doen, goed doen? Om tot de conclusie te komen: *Heere! neig mijn hart en voeg het saam, tot de vrees van Uwen Naam.*

En Christus gaat Zelf ons leren: *Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebben.*

En nu staat hier: *Op U betrouw ik.*

Maar vaak vertrouwen we alleen op onszelf, ik zal er aan doen wat ik kan en het zal aan mij niet liggen. We vertrouwen op ons bidden en smeken, ja, laten we maar eerlijk

zijn, want er is maar ene IK. Vest op prinsen geen betrouwen, waar men nimmer heil bij vindt, maar we zijn zelf de grootste prins. God wil dat we alle betrouwen op Hem stellen en dat we ons met lichaam en ziel tot Hem uitbegeven en aan Hem toebetrouwen. Maria Magdalena had van Christus de toezegging gekregen dat haar zonden vergeven waren, maar toch kon ze er niet mee uit de weg. Ze stond aan het graf te wenen: Ze hebben mijn Heere weggenomen en ik weet niet waar ze Hem gelegd hebben. In haar nooddrift zegt ze: *Mijn Heere*, ze gaat Hem mijn en eigenen, maar wel komt hier alle eenzaamheid en armoede openbaar.

O, mijn God, laat mij niet beschaamd worden.

Van de satan mag je alles hebben, de godsdienst, een christelijk leven, maar laat het je niet te doen zijn om God te leren kennen en om in Christus geborgen te worden. Om door de genade des Geestes vernieuwd en geheiligd te worden, want daar is de boze zo op tegen en zal daar zoveel mogelijk in tegenwerken. Maar dan dat gebed: Laat mij niet beschaamd worden. *O, ze hebben op Hem gezien, Hem als een waterstroom aangelopen en hun aangezichten zijn niet schaamrood geworden.* Wat ligt hier toch een schat in begrepen mensen, ja, hier ligt alles in vervat. De binnenprater zegt dat het alles tevergeefs is om je aan God toe te vertrouwen, want hij wijst ons op al onze zwakke plekken en het verderf wat in ons woont en op de zwakheid van onze zonden. David kwam ook in de perikelen, toen hij in het hol van de leeuw, bij Abimelech kwam. We kunnen wel zeggen: David, hoe kon je dat toch doen?

Maar moeten we dat soms van ons zelf ook niet zeggen, hoe kwam ik toch zo ver, laten we maar eerlijk zijn. En niet onze borst vooruit steken om boven David, die toch een knecht van God was, te gaan staan. Want hoe lang zult gij de ijdelheid beminnen en de leugen zoeken? We zijn uit de vader der duivelen, die een moordenaar was van den beginne en is in de waarheid niet staande gebleven. We zijn soms zo dat we God tarten en van Zijn eer beroven, dat we Christus en die dierbare Geest bedroeven en de satan doet niets anders. Christus betuigde in de nood van Zijn ziel: dit is de macht en ure der duisternis.

Zes weken voordat God mijn ziel redde had ik zo'n strijd, de duivel drong er op aan dat ik een eind aan mijn leven moest maken, want ik zou tot schande komen voor God en mensen. En hoe zwak is toch een mens, ik luisterde er naar. Ik deed een laken strak om mijn nek en toch ben ik in slaap gevallen, maar toen ik wakker werd besefte ik dat ik er nog was. O, wat is toch een mens en nu had God nog geen voleinding met me gemaakt en zonk er in mijn hart: *Gij zult mijn ziel in de hel niet verlaten en Gij zult niet toelaten dat Uw Heilige de verderving ziet.* Dit staat er van Christus geschreven, dat begreep ik wel, nochtans schepte ik er moed uit. Zou dan de God van hemel en aarde mij nog willen aanmerken in Christus Jezus? Als ik er nu nog aan denk, dan moet ik me er nog diep voor schamen.

Toen God mijn ziel in de ruimte stelde, heb ik uit geroepen: *O Heere, wat heb ik U toch veel gewantrouwd!* Wat een smart had ik daar van, zoals Jeremia het zegt: *Nadat ik bekeerd ben heb ik berouw gehad en mijzelve op de heup geklopt.* Wat heb ik toch veel naar die helhond geluisterd en aan zijn inblazingen gehoor gegeven. Al had ik in de afgelopen jaren zoveel van Zijn liefde ontvangen, ik wist van het Verbond der genade en van een Drieënig God. Ja, dan zeg ik ook, hoe kwam ik er toe om naar satan te luisteren en zover te gaan. Maar als Christus zegt: Dit is de macht en ure der duisternis, indien ze dit aan het groene hout gedaan hebben, wat zal er dan aan het dorre geschieden?

Paulus, als kind van God zegt: *En zijn listen zijn ons niet onbekend.*

David is een strijdend lidmaat, hij is het leven uitgedrongen om zich tot God te wenden: *En laat mij niet beschaamd worden*. Hij wil er mee zeggen: O Heere, staat U voor mij in. Hier boven is de triomferende Kerk, maar hier op aarde is de strijdende Kerk. Strijd den goede strijd des geloofs en grijp naar het eeuwige leven. Dus hij was geen rentenier, nee, maar een levend lidmaat van de strijdende Kerk. Strijd om in te gaan door de enge poort, want nauw is de weg die ten leven leidt en breed is de weg die naar het verderf leidt en velen zijn er die dezelve bewandelen.

O, wat ligt hier toch een eenvoud in, hier vinden we het werk van de Derde Persoon, die een mens dringt en hem aan- en afhankelijk maakt aan de troon der genade in de verzuchting: Laat mij niet beschaamd worden. Wat heeft God zondaren toch lief, o, Hij heeft ze zo lief.

Ach, neem het toch aan, want Hij bedoelt niets anders dan uw eeuwige zaligheid. Hij wil u trekken uit deze boze wereld, om u te brengen tot Zijn wonderbaar en eeuwig Licht en een eigendom van Hem te mogen zijn. God belooft toch in Zijn Woord: *En Ik weet de gedachten, die Ik over u denk, gedachten des vredes en niet des kwaads*.

Daarom zegt David: *Laat mijn vijand niet van vreugde opspringen over mij*. David had ook vijanden en wat had hij ook vele en schone beloften. David was de gezalfde des Heeren, maar hij was een vluchteling. Hij was door Samuel gezalfd over Israël en hij leefde als een veldhoen op de bergen. Als mens zouden we toch zeggen, hoe moet dat nu ooit goed komen. Jozef had zoveel schone dromen en kwam nochtans in de gevangenis terecht. Ja, en dat diende allemaal tot vernedering en verootmoediging, om alle vertrouwen in de mens te verliezen en zich onvoorwaardelijk aan God toe te vertrouwen. En dat kan je gerust doen hoor, met ziel en lichaam, als de nooddrift u er toe dringt.

Zo trok hij ook mij, om na 45 jaar een eigendom geweest te zijn, Hem in alles nodig te hebben, en alle vertrouwen op Hem te stellen en afhankelijk te zijn, ook in wat waarover we gesteld zijn tot aanbidding toe. *Stil zitten en vertrouwen zal uw sterkte zijn*.

En verder zegt David: *Ja, allen, die U verwachten, zullen niet beschaamd worden*.

O nee, met onszelf wel, maar met God zult u nooit beschaamd uit komen hoor mensen, in der eeuwigheid niet, nooit!

Die U wachten dekt nooit schaamt',

Maar die de deugd, zonder oorzaak stout verachten.

Want alle beloften zijn bij God, in Christus Jezus, ja en amen. David zei op een andere keer: Als ik was afgesneden, dan nog hoorde Gij mijn stem als ik tot U riep.

Zij zullen beschaamd worden die trouwelooslijk handelen zonder oorzaak. O, wat ligt hier toch een troost in, we kunnen de zorgen van David horen en elkeen zal ze verstaan. De mensen, die voor ons geleefd hebben hadden geen ander pad, geen ander lijden en strijd, geen andere droefheid, maar ook geen andere blijdschap. Want op een andere plaats zegt David:

Mijn ziel kleeft u standvastig aan,

Gij ondersteunt mijn zwakke schreden.

Uw Rechterhand vol mogendheden,

Doet mij getroost en veilig gaan.

Ja, het is met recht waar: Die U wachten dekt nooit schaamt', in der eeuwigheid niet. Maar we hebben nog een woord tot overdenking over de geschiedenis van Abraham

en Izak uit het u voorgelezen hoofdstuk 22 van Genesis en daarvan het derde vers.

Toen stond Abraham des morgens vroeg op, en zadelde zijn ezel, en nam twee van zijn jongens met zich, en Izak zijn zoon; en hij kloofde hout tot het brandoffer, en maakte zich op, en ging naar de plaats die hem God gezegd had.

Doch vooraf zingen we Psalm 119:53 en 83.

Hier ligt dan:

1. De gehoorzaamheid van Abraham en de onderwerping van Izak.
2. De vraag aan Abraham en wat hij antwoordde.
3. Waar God tussentrad tot redding van Izak.

Wat ligt er veel verborgen in die tere geschiedenis, in die roemrijke geschiedenis. We worden allemaal geroepen tot gehoorzaamheid, al zijn we van nature ongehoorzaam, want we kennen God niet, die nochtans ons geschapen heeft. We zijn van nature als het jong van een woudezel. We kunnen dat ook lezen bij de geschiedenis van Abraham, dat God door de stukken heen ging, waar donkerheid en vuur was. En waar God een eeuwig-Verbond met Abraham gesloten heeft Maar Abraham was aan zichzelf gestorven en gedood. Nu kunt u wel zeggen, maar dat ben ik niet. Maar wat er niet is, kan God toch leren en wat u niet heeft kan Hij toch geven? Want als u waarlijk beseft dat u uw Schepper verloren hebt, dan zult u nooit kunnen rusten voordat u weer bij uw Schepper terug zult zijn.

Dat lag al in mijn hart toen ik nog maar 19 jaar was en ik was 30 toen het vervuld werd. Ik gevoelde, al zou ik nog zoveel van Christus ontvangen en ik zou niet bij den oorsprong terug gebracht worden, dan zou ik nooit kunnen rusten. Oprechte zondaren begeren dat allemaal, we zeiden zo-even van Ruth, zij begeerde alles wat dat volk had. En nu zegt Abraham: *Nademaal ik stof en as ben*. Abraham was na ontvangen genade stof en as, niemendal!

Daarom hield ik vroeger zoveel van mijn voorganger, want hij vertroostte mij zoveel. Dan zei hij: 'Jongen, je denkt dat ik alles heb, maar ik ben net als jullie hoor, ik heb ook niemendal.'

Maar ik kon het niet geloven, hij kon dat nu wel zeggen, maar ondertussen had hij het toch maar en ik had het niet. En nu ervaar ik het zelf, want een kind van God heeft ook in zichzelf niets. *Nademaal ik stof en as ben*, zei Abraham en daarom was hij zo met God vertrouwd. De Heere ging met hem om, gelijk als met Mozes, als een vriend met een vriend.

God riep Abraham en hij zeide: *Ziet, hier ben ik*, hij stelde zich open voor het Aangezicht Gods. En nu gaat de Heere vragen om het liefste wat hij had te offeren. Zijn eigen, lieve zoon Izak. God wilde Abraham leren dat Hij er de Eigenaar van was, want het geldt ook na ontvangen genade: God lief te hebben boven alles en de naaste als onszelf En die gehoorzaamheid heeft in Abraham zo uitgeblonken. Nu kunt u wel zeggen, zo word ik nooit! Maar als God het je maakt wel hoor, want wat bij de mens onmogelijk is, is mogelijk bij God. Hij buigt de hooggezetene plaatsen ter neder.

Ik stond op een keer bij mijn voorganger te stampvoeten van onmacht. O, ik buig nooit voor God, dat doe ik nooit en nooit!

'Ach kind, zei die man, als God er maar aan te pas komt en over jou opstaat, dan zal je het ondervinden dat wat bij de mens onmogelijk is, mogelijk is bij God. Want Hij spreekt en het is er en Hij gebiedt en het staat er.'

Wat een grote liefde van God heeft Abraham toch ondervonden. Dat is nu al het kwaad wat God aan een mens kan doen, om hem baas af te maken en om hem te knechten onder Hem. Om ons eigen ik te offeren en prijs te geven, om een onderwerp

te worden en geschikt gemaakt te worden, waar God mee doen kan naar Zijn Wil en Welbehagen. En dan is die God in alles Machtig!

Bij de apostel Paulus deed God het in drie dagen en we kennen er ook waar het maar enkele weken heeft geduurd. Als Zijn hand er maar aan te pas komt en dan kan er nog wel smalend over gepraat worden, maar Gods Woord predikt ons een arme zondaar en een rijke Christus. Kijk maar eens naar de moordenaar aan het kruis, die leerde het in enkele uren. We hebben ook menig keer gelezen van een predikant, die zes dagen op de zolder heeft gezeten en er gerechtvaardigd af mocht komen. God is machtig om dat, te werken, hoor.

Hier is God de Eigenaar van Abraham en Abraham zegt niet, ja maar, ik ben een kind van God en ik ben een bekeerd en verlost mens. Nee, we kunnen goed vinden dat God zijn eigenaar is en dat hij een gekochte is door Christus bloed. Want er staat ook geschreven: Eer Abraham was, was Ik. En Abraham heeft met verheuging de dag tegemoet gezien, dat was om Hem met lichaam en ziel toe te behoren en hij heeft Hem gezien. Kunt u dat uitzien ook in uw eigen hart vinden? Die heimelijke hoop, die elke zondaar heeft? Want die hoop gaat mee hoor tot het einde toe, en het is maar een ogenblik, verloren - behouden.

Gelijk we eens bij een zieke kwamen en toen vroeg ik aan hem, man, wat begeert u nou? Ik wist het wel hoor, maar ik wilde het hem nog zo graag een keer horen zeggen. Hij zei, dat weet u wel, ik begeer vrede bij God door Jezus Christus, vrede door het Bloed des Kruises, vrede tot in alle eeuwigheid. En dat werkt de Derde Persoon, God de Heilige Geest, in zondaarsharten. En hier vinden we Abraham als eigendom van God, Hij is zijn Bezitter. Geen bekeerd, geen verlost mens, geen arme voor zichzelf, want dan zijn we niet arm voor God. Maar wanneer we werkelijk arm zijn, dan gaat God er Zijn beslag op leggen en dan gaat die ziel ervaren dat er drie Goddelijke Personen arbeiden aan zijn ziel om hem te bezitten.

Zo is Die God hier ook ijverende om Bezitter van Abraham te zijn. Abraham, die betuigde dat hij stof en as was. Abraham was zo open voor God, want hij zegt: Ziet, hier ben ik. Hij had geen geheimen, geen smokkelwaar in zijn hart, maar hij was open voor God en de Heere mocht op zijn hart kijken. Mag u ook zo wel eens open en bloot zijn voor God?

Niet zoals tegenwoordig in de zomer dat iedereen bijna naakt loopt, maar ik heb vroeger wel eens de kleren van mijn lijf gedaan en gezegd: *Heere! U kan op mijn hart kijken of er nog iets is wat ik liever heb dan U.* Als ze me bij wijze van spreken open hadden gesneden dan hadden ze alleen maar gevonden: Jezus en Jezus alleen. Hebt u zo al eens uw hart voor Hem opengelegd, mag Hij er in kijken, kan Hij u met recht voorbijgaan? En begeert ge dat ene ding, om met God bevredigd te worden en uit alle geweld en heerschappij des duivels verlost te worden en om Hem door een waar geloof te mogen toebehoren?

En Abraham gehoorzaamde. De Catechismus zegt er van, dat de allerheiligste zolang als zij in dit leven zijn, maar een klein beginsel van die gehoorzaamheid hebben, want Uw volk heeft het maar een weinig tijds bezeten. Het grote Voorbeeld is Christus, die gehoorzaam was tot de dood, ja, tot de dood des kruises. Hij liet met Zich doen naar Gods Wil en Welbehagen.

We lezen in het vierde en vijfde vers: *Aan den derden dag, toen hief Abraham zijn ogen op, en zag die plaats van verre. En Abraham zeide tot zijn jongeren: Blijft gij hier met den ezel, en ik en de jongen zullen heengaan tot daar; als wij aangebeden zullen hebben, dan zullen wij tot u wederkeren.* Abraham zegt tegen zijn jongeren: Dan zullen wij tot u wederkeren en niet dan zal ik tot u wederkeren. Hier geloofde hij

al dat God machtig was om Izak terug te laten keren. Wat een grote overgave en gehoorzaamheid! We lezen in Hebreëen 11 van Abraham, tot welke gezegd was: *In Izak zal u het Zaad genoemd worden, overleggende dat God machtig was, hem ook uit de doden te verwekken.* O, hier is Abraham de vader van alle gelovigen.

We zullen tot u wederkeren, daar hij zelf uit de doden was opgestaan. Hij geloofde dat God Izak uit de doden kon weergeven.

En het is echt waar, wilt u ooit dat leven ontmoeten, dan moet je sterven onder God hoor, en dat is de beste plaats. En waarom zijn we er toch zo op tegen? Vraag het maar eens aan een kind van God, waarom hebben we zo lang tegenstand geboden om uit de handen van God te blijven? Hij werkte in ons, om ons over te buigen, om voor zo'n grote liefde ons eigen ik af te vallen, om in ootmoed en vernedering tot Hem te komen en om ons tot Hem uit te begeven. Dat is nu al het kwaad dat God aan een mens kan doen. En is het dan ook niet billijk? Als God de zonde aan Christus heeft afgestraft? Is het dan niet billijk als God ons ook afstraft.

Vraag maar veel: *O, Heere, straf toch in dit leven mijn zonde af, zodat ik van die straf voor eeuwig ontheven ben.* Onze zonden zijn zo duur aan Hem afgestraft en zo duur betaald. Ze zijn door Christus bloed en dood betaald, Hij was gehoorzaam tot de dood en heeft Zichzelf volkomen gegeven. Hij heeft gezegd: Ik heb lust, o Mijn God, Mijn liefde en ijver brandt. *Ik draag Uw heilige Wet, die Gij den sterveling zet, in het binnenst ingewand.*

O hoor toch mensen, wij moeten overal toe gedwongen en genoodzaakt worden. We moesten toch wel door die Liefde zodanig ingewonnen en overwonnen worden. Daar zullen we het niet tegen uithouden hoor, daar zullen we voor moeten zwichten. Voor die oneindige, eeuwige Liefde, die God bewogen heeft in Christus Jezus.

Verder lezen we: *En Abraham nam het hout des brandoffers en legde het op Izak, zijn zoon, en hij nam het vuur en het mes in zijn hand, en zij beiden gingen te samen.*

Izak, waar vreze Gods in was, is als een afschaduwing van Christus, die het kruis gedragen heeft. Zo legt Abraham het brandhout op Izak, om hem te offeren en om hem te geven. Hij heeft hem voor den Heere over, hij wil hem aan Hem toevertrouwen. God mag alles van Abraham hebben, zelfs het liefste wat hij had. Wie niet verlaat, alles wat hij heeft, tot zelfs zijn eigen leven, hij kan Mijn discipel niet zijn. Ach! wat ligt hier een diepte in. En Izak zegt niet, vader, kunnen die jongens dat hout niet dragen? Nee, hij bond het op Izak en Izak liet zich binden.

Totdat wij aanbeden zullen hebben, om ons voor God te verootmoedigen, om te zeggen: Heere, hier zijn wij. Abraham wilde zeggen: *Hier geef ik het U, het liefste wat ik heb, met een volkomen hart, met een volkomen ziel, met een volle overgave.*

Dat is wat, als je daar wat van leren mag. We kunnen wel eens ergens iets voor hebben, maar als God ons er onder bearbeiten en africhten wil, dan is dat wat anders hoor!

Ik heb dit zelf mogen ervaren met een vriend. God had dit in mijn hart gelegd, ik heb er een half jaar onder gezocht, ik ben er onder afgericht. En op een keer was de nood zo hoog, dat ik uitriep: als U het me dan niet geven kunt, delg me dan maar uit Uw boek. En terstond was het in mijn hart: *En Ik zal u uwe bede geven.* Ik ben daar schuldenaar onder geworden en Christus heeft het van me overgenomen en het is opgeborgen in Gods troon, om het daaruit te gedenken. Daarom ligt er voor mijn eigen ziel zoveel verborgen in deze dierbare geschiedenis, die zo rijk van inhoud is.

Ach, hier is een afschaduwing gelijk Christus het kruis gedragen heeft. Hier is een gewillige Izak, door de vreze Gods. Hij geeft zich en onderwerpt zich en die beiden gingen te samen. Rechtvaardigmaking en Heiligmaking, dat kan samengaan hoor!

Gods volk heeft altijd hart en huis voor mij open gezet, daar was ik wel eens verwonderd over. Dan dacht ik, als ze wisten wie ik was, zetten ze me buiten de deur. Ik kon het niet begrijpen dat ze vriendelijk voor mij waren en mij hun liefde bewezen. En zo wil ik ook met het minste leven wat naar God vraagt en zoekt, want de liefde van Christus dringt ons. Ja, dat is echt waar, we hebben het minste lief, ach, dat ge toch mocht worden als Izak in de vreze Gods. Om uw wil prijs te geven en met u te laten doen. Gelijk Christus ons een Voorbeeld is geweest, mag God ook met jullie doen, kinderen van God? En het is wel zo, dat de onderwerping al rust geeft. Want we winnen het nooit van God hoor, al stampen we op de grond en al staan we met gebalde vuisten, we zullen het toch altijd moeten verliezen en verlies onder God is enkel winst.

*Ja, elk der vorsten zal zich buigen
en vallen voor Hem neer.
Al het heidendom Zijn lof getuigen,
dienstvaardig tot Zijn eer.*

Want vijanden worden met God verzoend en goddelozen worden gerechtvaardigd. Winnen doet u het nooit, maar alle verlies is winst. Daar zong een zeker dichter van: Ik heb alles verloren, maar Jezus verkoren, Wiens eigen ik ben. Weg wereld, weg schatten, gij kunt niet bevatten, hoe rijk of ik ben. Het is een beste plaats hoor, als God je daar wil brengen. Want als er eens tijden zijn dat we onderworpen zijn, dan geeft dat al rust, dan kan Hij u dingen openen en mededelen, die u voorheen niet kende. Dan zien we vaak dat de tegenstand die achter ons ligt, ons niets heeft opgeleverd, maar in de onderwerping kan zoveel vrede en blijdschap geproefd worden. Wat moet het dan wel zijn als we in ootmoed en oprechtheid mogen wandelen en ons zelf mogen verliezen. Zoals Abraham in gehoorzaamheid de wille Gods deed in heiligmaking. Zo was ook Izak verenigd met de wil van God, o, er is geen betere plaats. In mijn eertijds heb ik eens gezegd dat het me om het even bleef, *of God me wilde behouden of verdoemen, als God Zelf maar aan Zijn eer zou komen.*

Velen namen mij dat kwalijk, maar in het boek van ds. Bakker kom je hetzelfde tegen, dan gaat het alleen maar over de ere Gods. O, het is toch zo'n goede plaats als God ons daar wil brengen. Abraham was toch ook op zo'n goede plaats, wat God deed was goed, ook met het liefste wat hij had. Hoe getuigt Job er van: De Heere heeft gegeven, de Heere heeft genomen, de Naam des Heeren zij geloofd en in dit alles zondigde Job met zijn mond niet.

We vinden hier Izak bedeed met de vreze Gods. De ongewijde boeken zeggen dat hij nog maar 15 jaar was en dat is heel jong. Maar dat kan hoor, God kan ook jonge mensen en kinderen bekeren, daar ben je nooit te jong voor. Het is het werk van de genade en dat wil wat zeggen, als je dat mag leren. *Uw doen is rein, Uw vonnis gans rechtvaardig.*

*Uw wil geschiedde, Uw wil alleen.
Als in de hemel, hier beneên.
Uw wil is altijd wijs en goed,
't is Majesteit al wat Gij doet.
Dat ieder stil daar in berust
en Uw bevelen doet met lust.*

Dit openbaart zich ook in Izak, hij laat het zich allemaal welgevallen, hij laat met zich doen.

Maar in het volgende vers lezen we: *Toen sprak Izak tot Abraham, zijn vader, en zeide: Mijn vader! En hij zeide: Zie, hier ben ik mijn zoon, en hij zeide: Zie het vuur en het hout; maar waar is het lam tot het brandoffer?*

Ja mensen! als we verloren gaan, is er geen Jezus, geen lam ten brandoffer. Als we daar komen, valt alles ons uit de handen, al hebben we er nog zoveel van geleerd. Dan komen we voor een eisend God te staan, een God in Zijn Rechtvaardigheid en Heiligheid en dan valt alles wat achter ons ligt weg. Dan wordt ons dat ook nog tot schuld, dat is de Evangelieschuld, dat we ons niet aan Hem hebben onderworpen, en ons niet tot God hebben bekeerd. Zo zag Izak wel het vuur en het mes, maar er was geen Lam, er was geen brandoffer. Nee, als wij onder de Rechten van God komen, dan is er geen Lam. Ook in andere omstandigheden van het leven moeten Zijn kinderen wel eens ondervinden: En waar is het Lam ten brandoffer? Het is er wel hoor, maar in eigen kracht kunnen ze er niets mee doen. Alleen als ze er niet meer buiten kunnen, dan zal Hij er zeker zijn.

En Abraham zeide: *God zal Zichzelf een lam ten brandoffer voorzien, mijn zoon! Zo gingen zij beiden te samen.*

Zingen: Psalm 89:5.

Ach, nu komt het geloof van Abraham open, God had Zelf een lam ten brandoffer gegeven, en dat is Christus. Want gelijk een Lam werd Hij ter slachting geleid en zoals een schaap stom is voor het aangezicht zijner scheerders, alzo deed Hij Zijn mond niet open. En zo gingen zij beiden te samen, de ene in navolging van het Lam en de andere komende tot het Lam, die met hem laat doen, opdat God heerschappij over hem voert. O, wat een eenvoudige arbeid is toch het werk van God en Zijn genade, door de werking van de Heilige Geest.

Want als God het mij heeft willen leren, dan kan Hij het jullie zeker leren, van de eerste tot de laatste. Iedereen, die er iets van mag leren zegt: Als God het mij heeft gedaan, dan kan Hij het de hele wereld wel doen.

Want, o mensen, het is toch zo'n rijkdom om met dat Godsgeschenk verrijkt te worden.

Hier ondervindt Abraham, dat God Zichzelf een lam ten brandoffer gesteld heeft, maar verder lezen we: En zij kwamen ter plaatse, die God hem gezegd had; en Abraham bouwde aldaar een altaar, en hij schikte het hout, en bond zijn zoon Izak, en legde hem op het altaar boven op het hout.

En we lezen niet, dat Izak zegt: Wat doet u nou toch, vader! Nee, die hier onder verenigd is, laat met zich doen, al ziet hij niets anders dan het vuur en het mes. Maar er zal wel in zijn hart geweest zijn: *Genade, O God!*

Dat is een eigenschap, die zich bij elke zondaar openbaart, bij de tollenaar in de tempel, bij de moordenaar aan het kruis. O, wat ligt er toch veel in en Izak liet zich binden. O, gezegende zondaar, die God bindt onder zijn zonde, die gedrongen word om met zich te laten doen en die leert zwijgen onder God.

We lezen ook: *En Jezus zweeg stil.* En gelukkige kinderen van God, die in navolging leren om onder God te zwijgen, met alles wat Hij met hen doet en over hen brengt.

Ik hoorde eens van een man, die vreselijke pijnen moest lijden en dat een ander tegen hem zei, nu is het toch wel erg hoor. Nee, zei die man: *Wat Vader doet is goed.*

Comrie zegt het zo: het kruis is dan nog zoet, ook als het smarte doet.

Nu ligt hier een gebonden Izak, die zich aan God toevertrouwt. En dan vinden we verder: En Abraham strekte zijn hand uit, en nam het mes om zijn zoon te slachten. O, de Heere wilde Abraham toetsen. Abraham had het zeker gedaan, want hij geloofde dat God hem uit de dood weer kon geven. Dit is een vrucht van God hoor, daar was

niets van Abraham bij.

Maar de Engel des Heeren riep tot hem van de hemel, en Abraham zeide: Zie hier ben ik! En God zeide: Streck uw hand niet uit aan de jongen, en doe hem niets, want nu weet Ik, dat gij godvrezende zijt, en uw zoon, uw enige, van mij niet hebt onthouden.

Deze dingen zijn in het leven van Gods kinderen niet onbekend hoor, maar er zijn wel verschillen in. Het is een schoon en groot werk als we onze kinderen en onze naaste in het gebed aan God mogen opdragen. Maar offeren, dat is een ander werk, dat is het werk van recht en gerechtigheid en dan zullen daar ook vruchten van weggedragen worden. Abraham had hier ook al de vrucht in de bediening van de goedkeuring van een liefhebbend God en Vader. Dat hij Hem het liefste wat hij had den Heere niet had onthouden, om het te offeren. Gelijk God Zijn eeuwige Liefde gaf en nu wil Hij dat ook in Zijn Kerk geven om alles aan Hem te offeren wat ons lief en dierbaar is.

Ja kinderen, Abraham was gehoorzaam aan God en zijn jullie gehoorzaam aan je ouders?

Ik zal eens iets vertellen van een ongehoorzame jongen. Die jongen had een godvrezende moeder en hij wilde op zondag gaan schaatsen en dat mocht niet van haar. Maar hij deed het toch en omdat moeder doof was, hoorde ze hem niet weggaan. Enkele uren later gevoelde die moeder in haar hart: *Straks brengen ze de jongen dood thuis*; en dat was ook zo, hij was in een wak gereden. Maar die vrouw kreeg zoveel genade in haar hart, dat ze zei: *Leg hem daar maar neer, God heeft recht gedaan*. Zij mocht met God mee al was het die jongen zijn eeuwige ondergang. O, in die vereniging met Gods wil! Dan vallen we onszelf en ons eigen vlees af.

En tot slot lezen we: *Toen hief Abraham zijn ogen op, en zag om, en ziet, achter hem was een ram in de verwarde struiken, vast met zijn hoornen, en Abraham ging, en nam dien ram, en offerde hem ten brandoffer in zijns zoons plaats.*

God heeft hen zelf een brandoffer bereid. God zorgde voor het Lam, God zorgde voor alles. We lezen ook dat God Abraham grotelijks gaat zegenen, omdat ge Mij uw zoon, uwe enige niet hebt onthouden. Abraham trok de vruchten uit het geloof, het zaligmakend geloof en dat in Christus, Die de vloek der zonde gedragen heeft, en dat Hij verhoogd is geworden aan de Rechterhand der troon van de Majesteits Gods. Ik zou nog wel verder willen spreken, maar de tijd is verstreken.

Zoekt toepassing voor uw eigen hart en steek de hand eens in uw boezem. Wat zijn wij dikwijls gierig om wat voor God te offeren, ook in het uiterlijke. Als we eens in de moeite en zorgen komen en het moet eens een beetje minder, dan zijn we er niet voor te vinden. En waarom niet? Omdat we zelf baas willen zijn, maar als God over ons gaat heersen, naar ziel en lichaam beide, dan kan Hij ons die eeuwige troost schenken tot rechtvaardigmaking en tot heiligmaking.

Dat de Heere het gebrekvolle gesproken woord wil zegenen en gebruiken tot de eer Zijns Naams, om Christus wil, amen.

Slotzang: Psalm 85:4.

TWEEDE LEERREDE

Zingen: Psalm 89:19.

Lezen: 2 Korinthe 5.

We hebben zo-even gezongen, zo als het onberijmd geschreven staat: Wat man leeft er die den dood niet zien zal. Want al wat wordt geboren, moet eenmaal sterven, dat zijn de vruchtgevolgen van de zonden. Omdat we door onze diepe val in Adam dat dierbare beeld van God verloren hebben. Waar God gesproken had: De bezoldiging der zonde is de dood en ten dage als ge daar van eet, zult gij de dood sterven.

En hoe ruim was dat gebod. Als ze maar van ene boom hadden mogen eten en van al de andere niet, dan zouden we kunnen zeggen, ja, dan had men kunnen zeggen, het is geen wonder dat ze in overtreding zijn gekomen. Maar ze mochten van alle bomen eten, behalve van die ene boom. Nu weten we wel, dat wij van nature allemaal God de schuld geven.

Hoe vaak heb ik al in mijn leven moeten horen: een vakman maakt zijn producten beter dan dat God een mens gemaakt heeft. Waarom zijn we niet zó geschapen, dat we niet hadden kunnen vallen? En daarmee verachten en miskennen wij dat we overtreders zijn. Maar als we het leren mogen, dan heeft God het niet gedaan, hebben Adam en Eva het niet gedaan. Dan hebben onze ouders, die ons gegeneerd hebben het niet gedaan, maar dan zijn wij zelf de man. Dan moeten we verlicht worden door de Geest van God, om er achter te komen dat we dood gevallen zijn in zonden en misdaden en dat wij derven de heerlijkheid Gods. We zijn dat schone Beeld ten enenmale verloren, en missen en derven daardoor het Beeld van onze Schepper. Ik hoop dat God een ieder daarin zal verlichten; wij trachten vaak onze dadelijke zonden te boven te komen, maar de oorzaak licht dieper. Dat ligt in die tweede Adam, waar God gedachten had tot zaligheid en tot eeuwig behoud.

We liggen verloren in de eerste Adam, maar Hij heeft in die tweede Adam, in de stilte der eeuwigheid, de zaligheid uitgedacht. Omdat in Hem alle volheid woont, geestelijk en lichamelijk. God Zelf is de eerste prediker geweest, om dat heilgeheim aan zondaren te openbaren. En dat doet Hij nog, als we het nodig hebben. Zie maar eens bij Abraham: God Zelf heeft Zich een Lam ten brandoffer bereid! Dan zal God Zelf, Hem Die het uitgedrukte beeld is Zijner Zelfstandigheid, aan zondaren openbaren. God Zelf was de eerste prediker in het beloofde vrouwenzaad, want dat zou satan de kop vermorzelen, en daar lag al Zijn vernedering, maar ook Zijn verhoging in beloofd. En wat kan een zondaar daar al veel uit trekken, uit Christus vernedering, maar ook uit Zijn verhoging aan de Rechterhand Gods. Hij is het volmaakte offer voor de schuld en voor de zonde, dan begeren zij om hier te sterven onder hun Schepper voordat zij sterven moeten.

En nu belijdt de kerk: *Wat man leeft er, die de dood niet zien zal?* Elk schepsel draagt de kiemen van de eeuwigheid in zich om. Want als God de adem geeft aan een pasgeboren kind, dan zijn er ook al de kiemen des doods aanwezig. Het is met recht waar, zo als we het zongen: Het leven is een damp, de dood wenkt ieder uur. We lezen in de Prediker: *Er is een tijd om geboren te worden en een tijd om te sterven;* er staat geen tijd tussen, maar wij richten ons vaak op die tussentijd.

Een kind wil een jongeling of jonge dochter zijn en dan willen we een eigen huisgezin hebben en daar is niets op tegen, want God heeft het Zelf ingesteld. Dan willen we graag kinderen hebben, en dan komen de zorgen en dan zien we vaak dat een mens in de sleur van dit leven blijft hangen. Alsof de tijd een eeuwigheid is en de eeuwigheid een tijd, en we weten toch allen dat we een keer moeten sterven. Want het is een mens

gezet te sterven en daarna het oordeel. We zijn toch van die dwaze mensen, die soms nog zoveel van dit leven verwachten, terwijl dit leven vergankelijk en tijdelijk is. We hebben het bewijs in ons midden, een familie die de rouw brengt van een familielid. Een man van bijna 80 jaar, hij kreeg een hartaanval en na een paar dagen buiten kennis geweest te zijn, is hij niet meer bijgekomen. Het leven is een damp, de dood wenkt ieder uur. Als er tegen ons gezegd zou worden: morgen bent u er niet meer, zouden we ons dat kunnen indenken? Maar het kan, het kan voor ons onmogelijk lijken, maar God heeft maar even toe te knikken, en we zijn er niet meer. De dood is een geschapen macht en hij snijdt ons het leven af.

O, gelukkig die er ogen voor mogen krijgen, die gaan zeggen: *Gedenk o Heer, hoe zwak ik ben, hoe kort van duur, het leven is een damp, de dood wenkt ieder uur.*

Wat bij ons hoofdzaak moest zijn is vaak bijzaak en wat bijzaak moet zijn is vaak hoofdzaak. We moesten er veel meer ons werk van maken, om hier voor- en toebereid te worden en de Heere te zoeken. We worden dagelijks gewaarschuwd in het woord van God. En niet alleen gewaarschuwd, maar ook genodigd. *Wendt u naar Mij toe en wordt behouden, want Ik ben God en iemand meer. En wie tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen.*

O, God belooft zoveel in Christus Jezus, daar liggen alle rijkdommen, daar liggen alle schatten en alle verborgenheden in begrepen. Daar ligt in vervat dat een mens zalig kan worden uit genade, zonder enige verdienste van hemzelf. Is dat licht al eens in uw ziel opgegaan, mensen? Is Die dierbare Geest u al komen overtuigen van zonde, gerechtigheid en van oordeel, opdat u zou beseffen, dat u een Borg en Middelaar nodig hebt? Die tweede Adam, het uitgedrukte beeld van God en Zijn eeuwige Zelfstandigheid?

Ik kwam eens bij een oude man en vroeg aan hem, wat begeert u nu? Ik wist wel hoe het bij hem was, maar ik hoorde het hem zo graag nog eens zeggen. En wat zei die man? Ik begeer vrede bij God door onze Heere Jezus Christus, vrede door het bloed des Kruises. Dat is de praktijk van het leven, want elke zondaar, wiens ogen daar voor opengaan, die probeert daar naar te grijpen. Die gaat zoeken, die gaat bidden en kloppen, al kunnen ze het er zelf niet voor houden, maar die zullen aan de genadedeur zijn, om voor- en toebereiding te zoeken voor die grote dag der eeuwigheid. We lezen van David in Psalm 39: *O Heere, maak mij bekend mijn einde, en welke de mate mijner dagen zij; dat ik wete, hoe vergankelijk ik zij. Zie, Gij hebt mijn dagen een handbreed gesteld.*

God kan komen in onze kinderjaren, in onze jongelingsjaren, op onze middelbare leeftijd en in onze ouderdom. Zoals ik eens las in een oudvader: onze kinderjaren is de lente, onze jeugd de zomer, de middelbare leeftijd is de herfst en de winter is de ouderdom. Want zeventig, of zo we zeer sterk zijn tachtig jaar, maar het uitnemendste is moeite en verdriet. David ging er om vragen. En nu kunt u zeggen: Wie vraagt daar nou om?

Ja, van nature niemand, dat zegt God Zelf, er is niemand die naar God vraagt. We zijn te samen afgeweken, te samen onnut en te samen stinkende geworden. Maar daar kunnen wij ons niet mee verontschuldigen. De talenten, die we in de natuur gekregen hebben moeten we gebruiken in dit leven, alleen niet in de zonde. Die moeten we gebruiken om God aan te lopen en Hem in te roepen. Dieren zijn redeloze schepselen en hebben geen verstand, maar als God ons een redelijk verstand gegeven heeft, dan zijn wij schuldig om onze stem te laten horen, en om Hem aan te lopen. *O God, ik ken mijn Schepper niet, o maak mij er mee bekend. Leer mij, o dierbare Geest, dat ik een verloren zondaar mag worden en dat alle rijkdom en alle schatten liggen in Christus Jezus, tot de eer en verheerlijking van Zijn naam.*

Ik heb een man gekend en toen God zijn ziel in de ruimte stelde, toen ging hij in de deur staan en aan alle kinderen gaf hij een reep chocola en aan de mannen een sigaar, zo verblijd was die man. Daar lag voor hem zoveel ruimte in het werk van God, dat was zijn rijkdom, dat was bij God in Christus aan te treffen, zodat alle dingen van de wereld hun waarde verloren. Ja, als daar maar onze ogen voor geopend worden, voor die schat en die rijkdom, die bij God in Christus voor een arme zondaar is aan te treffen. Niet zomaar geloven, nee, maar dat het in onze harten wordt geopenbaard als de weg, de waarheid en het leven.

Daar zegt de apostel van: Die Zelf in zwakheid des vlees is gekruist geworden, Die onder de hitte en toorn van God geweest is en heeft uitgeroepen: *Ik ben een Worm en geen Man*. Hij heeft Zich laten nagelen aan het vloekhout der schande om een eeuwige Gerechtigheid teweeg te brengen. Dat is een doolhof voor elke zondaar, dat is de Bloedprijs, die Hij voor Zijn volk betaald heeft. Want het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, reinigt ons van alle zonden. *Wat man leeft er die de dood niet zien zal?* Het woord 'man' betekend sterkte, maar in Psalm 144 zingen we er van: *Hoe groot, hoe sterk hij op deze aarde zij, gaat snel gelijk een schaduw voorbij.*

Want wat is ons leven, het is een damp en een schaduw als het achter ons ligt. Dan kunnen we ons vaak niet indenken waar de jaren gebleven zijn. We brengen onze jaren door als een gedachte en het is voorbij voordat we er erg in hebben, en wat dan? Dan zullen we allen voor de rechterstoel van Christus geopenbaard worden en dan zal Hij een iegelijk vergelden, wat hij in het lichaam gedaan heeft, hetzij goed, of hetzij kwaad. Dit kan niemand ontlopen. Men kan wel denken, dat dood, dood is, maar men gelooft het zelf niet hoor! Een mens wil zichzelf groot houden, groter dan we zijn. Want als de dood echt komt, dan gaat men alles aangrijpen, dan mag je komen, dan mag je bidden, dan zouden ze zich aan je vastgrijpen. Maar wat kunnen wij doen, niemand zal zijn broeder nimmermeer kunnen verlossen, hij zal Gode zijn rantsoen niet kunnen geven.

Mensen, ik kan niemendal aan u doen, ik kan het alleen maar zeggen, ik ben maar een boodschappenjongen. Om u de boodschap te brengen, dat God in Christus alles aan u doen kan en ook alles aan u doen wil, door de genade des Geestes. Want de Vader trekt, de Zoon verlost en de Geest wederbaart en vernieuwt. Dat is de leer, dat zijn de drie stukken die we voorstaan.

Ten eerste, hoe groot onze zonden en ellenden zijn.

Ten tweede, hoe we daarvan verlost worden.

Ten derde, hoe we Gode voor zulk een verlossing dankbaar zullen zijn.

Wat lezen we van de Bijbelheiligen? Vader Jacob zei tot Farao: *Weinig en kwaad zijn de dagen mijner vreemdelingschap* en toen was hij al 130 jaar.

En Izak zei: Ik ben oud en ik weet de dag van mijn dood niet.

Van Job lezen we: Oud en der dagen zat, hij wist, dat de grafkluiten hem zoet zouden zijn en dat zijn vlees zou rusten in hope, tot aan de jongste dag.

Ja, dat is waar, er zijn er van Gods volk die heimwee in hun hart hebben en een verlangen om dit leven getroost te mogen verlaten.

Henoch wandelde met God en hij was niet meer, hij heeft geen graf gekregen.

Elia is met een vurige wagen ten hemel gevaren.

En als de oordeelsdag komt zullen zij in een punt des tijds veranderd worden, maar dat ligt allemaal in de verborgen Raad van Gods eeuwige Liefde besloten. Dat wij maar veel tot onze eigen ziel zullen spreken en zeggen: Je moet eenmaal dit leven verlaten en waar is mijn reis dan heen? Zoek ik een toekomst buiten mijzelf in Christus Jezus? Er is bij God nog ruimte genoeg, want, ziel, al had gij al de zonden van het adamskroost te saam gebonden, Zijn Bloed wist alle zonden uit. Hoe loffelijk hebben we

onlangs gesproken: Zij zijn niet van de wereld, gelijk Ik van de wereld niet ben. Hij moest alles nog aan Zijn discipelen doen, maar Hij noemde hen al de Zijnen, want Hij ging voor hen lijden en sterven. Hij ging de tekenen en zegelen voor hen inzetten, o, wat is dat voor hen geweest! Ze hadden een verwonde ziel en Hij kon dat alleen genezen, opdat zij door Hem op konden staan tot een nieuw leven.

Van hen zeide Hij: *Ze zijn niet van de wereld, gelijkerwijs Ik van de wereld niet ben. Heilig hen in Uwe waarheid, want Uw woord is de waarheid.*

Nu staat hier: *niemand zal zijn ziel van het geweld des grafes bevrijden.* Of dat we in een graf gelegd worden of een zeemansgraf krijgen, want we lezen toch, dat de zee haar doden weer zal geven, we zullen allemaal voor Hem moeten verschijnen en Hij zal een iegelijk rekenschap afvragen van zijn rentmeesterschap. Ach, dat u en ik maar veel voor ogen mochten hebben, dat we eenmaal sterven moeten.

Nu kunt u zeggen, ja maar man als een mens daar altijd aan moet denken, dat is toch geen leven voor een mens? En waarom niet? Zelf heb ik al in mijn jeugd dat moeten zoeken, en God heeft alles aan mijn ziel willen doen.

We mogen hier in het leven alles hebben, maar we moeten het eenmaal achterlaten, want wie zal zijn ziel bevrijden van het geweld des grafes? En het graf is zo hard, al zouden we uren staan schreien aan het graf van onze dierbare panden, maar het graf geeft niets terug, dat ontsluit zich niet, dan alleen op de jongste dag. Er staat hier ook sela achter en dat is een rustpunt.

We worden er op dit ogenblik allemaal weer aan herinnerd: hebben wij een toekomst? En al hebben we dan nog stervensgenade nodig, dat is zeker waar, maar er ligt wel een toekomst in begrepen.

We willen u verder nog bepalen bij 2 Korinthe 5 en daarvan het eerste vers.

Want wij weten, dat, zo ons aardse huis dezes tabernakels gebroken wordt, wij een gebouw van God hebben, een huis niet met handen gemaakt, maar eeuwig in de hemelen.

Zingen: Psalm 49:2 en 6.

We vinden in onze tekst:

1. Een geheiligde kennis.
2. Waaruit dat vloeiende is, dat wij een gebouw bij God hebben.
3. Het gebouw, niet met handen gemaakt, maar eeuwig in de hemelen.

Hier vinden wij dan, dat de apostel zich bij de ganse kerk mag insluiten, en mag zeggen: Want wij weten. Een mens kan veel weten, hij kan gave en talent hebben op elk gebied, maar al spraken we alle talen en we hadden de liefde niet, zo waren we een klinkend metaal en een luidende schel.

We hebben wel eens een man ontmoet en die zei, ik weet ook van God Drieënig, maar bij de vraag, vertel er eens wat van, moest hij bekennen dat hij het gelezen had. En dat is ook arm, als je alleen maar wetenschap hebt, die je hebt gelezen. Maar we horen hier de uitvloeisels uit die geheiligde kennis: want wij weten. Een mens kan door zijn gaven en talenten veel weten, Petrus noemt het nog de heerlijkheid des mensen.

En of we nu knap en geleerd zijn, maar we zijn allemaal geboren om te sterven en zijn we daarmee bekend? Want Christus zegt: *Wat baat het een mens, zo hij de gehele wereld zou gewon en leed schade aan zijn ziel?* Al hadden wij alle schatten van de wereld, het zou mij en u ook niet baten. Maar dat we de wetenschap mochten verkrijgen, die alleen Gods dierbare Geest in een mensenhart kan werken. Dat vloeit

uit God, door Christus, en dat wordt gewerkt door Gods eeuwige Geest. Want ze worden uit deze wereld getrokken tot Gods wonderbaar en eeuwig licht.

Nu hoor ik iemand zeggen, ja man, maar dan moet je uitverkoren zijn!

Ga er dan eens om vragen! Ik zeg het zo vele malen en nu zeggen we het weer. Tegen mij werd vroeger eens gezegd: Als je hoorde dat er maar één zalig kon worden, dan moet je er om gaan vragen of dat jij die ene mag zijn. Maar een mens heeft vele vonden gezocht, dan voelen we er niet voor en we begeren het niet en zeggen: dat moet een mens gegeven worden. We hebben vaak zoveel uitvluchten, maar is het er ons om te doen en brengen we dat in het verborgen? . O Heere, ik heb maar een kostelijke ziel te verliezen voor een eeuwigheid!

Nu kunt u wel zeggen: maar ik moet ook door het leven.

O ja, dat is waar. Maar dan zal ik iets uit Gods woord zeggen. Christus zegt Zelf: *Zoekt eerst het Koninkrijk Gods en Zijne gerechtigheid, dan zullen al deze dingen u toegeworpen worden.* Dan komt u er wel achter, dan zal God voor alle dingen van het leven zorgen, als we voor en boven alle dingen zoeken het koninkrijk van God. Je hoort zo vaak zeggen, ik moet om de toekomst van mijn kinderen denken.

O ouders, denk om de toekomst van uw kinderen aangaande de eeuwigheid. De moeder van Augustinus, Monica, heeft haar ogen blind geschreid voor haar zoon. Het welzijn voor zijn ziel had voor haar meer waarde dan de gehele wereld. Is het geen waardeloze uitdrukking: ik moet om de toekomst van mijn kinderen denken? Zou het geen rijkdom zijn, ouders, als u zag dat uw kinderen het in de wereld niet konden vinden? Dat ze buiten God niet gelukkig zijn en dat het verborgen aanhangers zouden zijn van God en Zijn woord en van Zijn volk en erfdeel? Als u hen zou horen uit de honger en dorst naar God, dat zij hun Schepper zijn verloren, zou dat geen rijkdom zijn?

Mij dunkt, dat het een rijkdom is, want het zijn de kentekenen dat God hen die geheiligde wetenschap wil leren. Dat ze niet kunnen sterven zoals ze geboren zijn, dat ze een Borg en Middelaar nodig krijgen en behoeven, wil het wel zijn op weg en reis naar de nimmer eindigende eeuwigheid. Want die niet verlaat alles wat hij heeft, die kan Mijn discipel niet zijn. Er is niets nieuws onder de zon, want in Jezus omwandeling op aarde keerden er velen terug, want ze vonden Zijn rede te hard. Dat waren niet alleen wereldlingen, maar ze hadden wat van Hem geleerd en daar bleef het bij. Nee, dat was niet hard, Christus was op aarde om Zijn vlees en bloed aan te bieden. Want er staat: En het Woord is vlees geworden en heeft onder ons gewoond, vol van genade en vol van waarheid. Hij bedoelde met dat alles: Ik bied Mijzelve aan, om uw honger en kommer, namelijk uw zonden aan Mij weg te eten en te drinken. Zij vonden die rede te hard, maar het was zo'n rijk aanbod. Mijn vlees is waarlijk spijs en Mijn bloed is waarlijk drank. Dan vraagt Jezus aan de discipelen: *Wilt gijlieden ook niet henengaan?*

Dat was wat voor die mensen met hun verwonde en kwijnende ziel, ze hadden zo'n groot ongeluk. Want het werk des Geestes maakt geen gelukkige, maar ongelukkige mensen in zichzelf. Die zijn alleen aangewezen op Jezus Christus en Dien gekruisigd. De discipelen hadden bekend en geloofd dat Hij van God was uitgegaan en wij zouden het ook nooit weten als Hij Zichzelf niet zou ontdekken en openbaren. God heeft Zijn hart op aarde geworpen in Christus Jezus. Daardoor weten ze, er is een Zaligmaker, er is een Borg, er is een Middelaar, er is een Koning, een Profeet en er is een Hogepriester. Want Petrus bekende: *Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods.* Petrus belijdt er Christus in al Zijn ambten, de van God Gegevene en Geschonkene, waarin alleen Zijn hulp en heil gelegen was.

Heeft u er al eens ogen voor gekregen, bent u alleen op Hem aangewezen, is Hij uw

hoop en verwachting? Waar zullen wij heengaan, zeiden de discipelen, ze hadden lege handen en konden geen geschenken vasthouden. Alles ontviel hen. En: *Niemand kan tot Mij komen, tenzij de Vader, die Mij gezonden heeft, hem trekke.* Maar Christus zegt ook: Eer ging de hemel en de aarde voorbij, als dat er een tittel of jota van de Heilige wet Gods zou vallen. *Hemel en aarde zullen voorbijgaan, maar Mijn woorden zullen geenszins voorbijgaan.* Heeft Hij hen bedrogen, of heeft Hij alle beloften ja en amen gemaakt? Is Christus niet voor hen geweest de Gezalfde des Vaders, Ik heb hen Uwe naam bekend gemaakt en zal Hem voortgaan bekend te maken.

Hoe ruim heeft Hij hen genodigd: *Uw hart worde niet ontroerd, gijlieden gelooft in God, geloof ook in Mij.* Hij wilde er mee zeggen: Leert sterven aan uzelf, leert uzelf prijsgeven en wegwerpen, dan zal er openbaar komen, dat Ik de enige hulp ben in leven en in sterven.

De Heidelberger leert ons in het eerste stuk, hoe groot onze zonden en ellenden zijn en in het tweede, hoe dat we er van verlost worden, en niet maar dat er een weg ter verlossing is. Nee, een zondaar krijgt hier een geheiligde wetenschap, dat er zonder bloedstorting geen vergeving is. Ach, laat u maar uitgraven en verdiepen, al moet u soms zeggen, er blijft niets anders over dan zonden en ongerechtigheid. Had de moordenaar aan het kruis meer als alleen zonden en Saulus, die op de weg temeer geworpen werd: *Saul, Saul, wat vervolgt gij Mij?* Hij was op weg om de schapen van Christus te slachten, dus hij was ook een moordenaar van zijn medemens. Hij liet hen geselen en gevangen nemen. En die komt God tegen, dat hij moest roepen: *Wie zijt Gij Heere?* En dan hoort hij: *Ik ben Jezus, de Nazaréner, die gij vervolgt.*

Hij werd met blindheid geslagen en Ananias kreeg daarvan de boodschap van boven. De man schrok er van terug, wetende welk werk Saulus deed. Ja, zo werkt God soms, om de satan zijn prooi te ontnemen, om een getuige te worden gemaakt, het zijn soms de grootste kwaaddoeners, die God in het hart grijpt. Er kon van Saulus gezegd worden: Ziet, hij bidt, daar werd een bidder geboren, een vijand bad om met God verzoend te worden. En wat heeft Saulus een geheiligde kennis verkregen. Zien we hieruit niet, dat we wel aan onszelf moeten wanhopen, maar nooit aan God en Zijn werken en Zijn woord? Daar heeft David van gezongen: *O Heere, Uw woord bestaat tot in der eeuwigheid. Christus is gisteren, heden en tot in der eeuwigheid Dezelfde.*

Hanna heeft het ook ondervonden, zoals zij in haar lofzang zegt: De Heere doodt en maakt levend; Hij doet ter helle nederdalen, en Hij doet weder opkomen. De Heere maakt arm en maakt rijk; Hij vernedert, ook verhoogt Hij. Laat u alles ontnemen en ontvallen en vertrouw u onvoorwaardelijk aan Hem toe in uw nood en in uw dood. Al kan de satan u bespotten: Ha, ha, hij heeft het op den Heere gewenteld, dat Die hem nu uithelpen! Hij is Die heerlijke overwinnaar, Die dood, graf en hel heeft overwonnen. Die gesproken heeft: *En Ik zeg u niet dat Ik den Vader voor u bidden zal, maar de Vader Zelf heeft u lief.* Want als Hij Zijn rechten op uw ziel zou uitoefenen, dan ligt daar ook Zijn eeuwige Liefde in. God heeft Zijn rechten op Christus uitgeoefend, opdat Hij ons zou kunnen zaligen met behoud van Zijn eer en van Zijn recht. O, wat een diepte van rijkdom, dan kan een zondaar genade verkrijgen, niet naar de werken, maar naar schuld.

Dan kunnen zij vrijgesproken worden van schuld en straf en een genaderecht verkrijgen ten eeuwigen leven. Ze worden van de satan en de zonde verlost en ze verkrijgen vrede met hun Schepper, de Oorsprong en Voleinder aller dingen. En dat is nu de geheiligde kennis? Ik dank u, Heere, zegt Jesaja, dat Gij toornig op mij geweest zijt, maar Uw toorn is afgekeerd en Gij vertroost mij.

O, wat een rijkdom van Gods eeuwige Liefde, wie kan dit bevatten! Opnieuw geteeld, opnieuw herschapen in Christus Jezus tot goede werken. Het staat ook in het

voorgelezen hoofdstuk: *Wij bidden u van Christus wege, laat u met God verzoenen*, want die in Christus is, die is een nieuw schepsel, dan is het oude voorbij gegaan en alles is nieuw geworden. Het is ook zo noodzakelijk om het te leren en de dagelijkse bekering is net zo hard nodig. Heilige mensen worden het niet, maar ze leren hier sterven en het kruispad en de doding innemen, ze worden steeds maar minder in zichzelf. Wat schrijft die grote apostel in Romeinen 7: *Want hetgeen ik wil, dat doe ik niet, maar hetgeen ik haat, dat doe ik*. Hij hield ook elke dag zijn eigen, boze hart als een struikelblok over en daar kan satan over blazen. Heb je wel echt van Gods werk geleerd, is het geen verbeelding, enzovoort, het is te veel om op te noemen.

Het kan soms zo ver gaan, dat ze vrezen dat satan nog heerschappij over hen zal krijgen. Maar de boze is hen kwijt,

*Want riepen ze in d' ellenden,
de Heer ootmoedig aan,
Hij deed hun angsten enden
en hen het gevaar ontgaan.*

Dan mogen ze weer zien in de eeuwige liefde Gods, want die geheiligde kennis krijgen ze niet alleen in rechtvaardigmaking, maar ook in heiligmaking en ook tot heerlijkheid, alles ligt vervat in die geheiligde kennis. Want Hij Die heiligt en zij die geheiligd worden, zijn beiden uit Eén. En nu ligt hun leven met Christus verborgen bij God, wat ligt daar een verborgenheid in begrepen, dan mogen ze wel eens zingen, zoals in Psalm 4:

*Gij hebt me in het hart meer vreugd gegeven,
dan anderen smaken in een tijd,
als zij, door aards geluk verheven,
bij koorn en most wellustig leven,
in hunnen overvloed verblijd.
Ik zal gerust in vrede slapen
en liggen ongestoord ter neer;
Want Gij alleen, mijn schild en wapen,
schoon het onheil schijnt voor mij geschapen,
zult mij doen zeker wonen, Heer.*

Om uit zichzelf uit te wonen en bij den Heere in te wonen, dat is een geheiligde kennis. Daaruit zegt de apostel: *Wie zal mij verlossen van het lichaam der zonde en des doods?* Maar hij heeft ook gejubeld in Romeinen 8: *Zo is er dan geen verdoemenis voor degenen, die in Christus Jezus zijn, die niet wandelen naar het vlees, maar naar den geest*. Dan gaat hij de roem uitdragen in die geheiligde kennis, wat God voor hem wil zijn als een gevallen mens. Om niet meer de geest der dienstbaarheid te hebben, maar de geest der aanneming tot kinderen, door welke wij roepen: *Abba, Vader!* En wij, die de eerstelingen des geestes zijn, verlangen om met die woonstede, die uit de hemel is, overkleed te worden.

O mensen, vraagt toch veel of u die geheiligde kennis mag verkrijgen, we moeten er toch naar staan, om die vrijheid te verkrijgen, die alleen bij God in Christus is. Hij zal Zijn beloften in Hem ja en amen maken. Wij, als mensen, kunnen beloven en het niet geven, maar zo is het bij God niet. Want wat Hij ooit beloofd heeft, zal bestaan, u kunt er zeker van zijn.

Ik weet nog van vroeger, dat er een dochter van een bekeerde vrouw ook het eigendom van Christus werd. Ik vond dat zo mooi, zo geweldig, dat moeder en dochter hetzelfde deel hadden verkregen, en toen ik thuis kwam heb ik het verborgene

gezocht. *O God, kan U dat bij ons in huis ook niet werken, U bent toch de Almachtige?*

Want mijn moeder had hetzelfde doel als ik voor ogen. En als antwoord valt er in mijn hart: Nooit kan het geloof te veel verwachten, des Heilands woorden zijn gewis. Het ontvalt aardse vrienden vaak aan krachten, maar nooit een vriend als Jezus is. Wie zou ooit Zijne macht beperken, het heelal staat onder Zijn gebied. En wat Zijn liefde wil bewerken, ontzegt Hem Zijn vermogen niet.

En ik geloofde dat Hij mijn moeder en mij dat ook zou geven, al kon ik het niet vasthouden. En Hij heeft Zijn beloften waar gemaakt hoor, naar Zijn vrije werking en bediening. Laten we liever aan onszelf twijfelen en onszelf verdenken, dan dat we Hem zouden verdenken, want wat Hij ooit heeft gesproken, dat blijft vast en onverbroken. En nu staat er uit die geheiligde kennis: Dat zo ons aardse huis dezes tabernakels gebroken wordt. Nu kunt u zeggen, kan een kind van God dan altijd sterven?

Nee, want er komen tijden dat hij zo'n wangestalte in zich gewaar wordt en hij zo onwaardig is, zo nietig en onvolmaakt is, dat hij moet bekennen: er is geen plaats in mijn hart voor deze dingen. Want ze zullen ook stervensgenade nodig hebben.

Ik weet van mijn eigen moeder, ze lag te roemen in God en in haar onnozelheid zei ze: Nu zal ik nog stervensgenade nodig hebben. Ze lag te roemen: *Heden zal ik met Hem in het paradijs zijn. Zo heeft ze twee uren liggen roepen: O Heere Jezus, kom me nou halen, want ik kan niet meer wachten.* En haar laatste woorden waren: *Mijn ogen zullen de Koning in Zijn heerlijkheid aanschouwen.*

We konden niet zien dat de adem er uit ging. Hoe zacht zien wij de vromen, de dood hier zonder schromen, blijmoedig tegengaan. Toen heb ik wel gezegd, mijn sterven zij gelijk het hare. Dat zijn dan de vruchten van die geheiligde kennis, dat, zo ons huis dezes tabernakels gebroken wordt, wij een gebouw bij God hebben. Wat een zoete gedachtenis is dat toch:

*Maar na de dood is het leven mij bereid,
God neemt mij op in Zijne heerlijkheid.*

Dat we een gebouw bij God hebben, niet met handen gemaakt, maar eeuwig in de hemelen. De apostel zegt er van: Gods gebouw, Gods akkerwerk zijt gij, omdat in haar het fundament ligt, en dat is Christus. Opdat zij gebouwd worden tot een woonstede Gods in den geest.

*Ik weet, hoe het vast gebouw van Uwe gunstbewijzen,
naar Uw gemaakt bestek in eeuwigheid zal rijzen.
Zo min de hemel ooit uit zijne stand zal wijken,
zo min zal uwe trouw ooit wankelen of bezwijken.*

Het is een huis, niet met handen gemaakt, maar eeuwig in de hemelen, en als ze over alles heen mogen zien, dan zouden ze zeggen: En de grafkluiten zullen me zoet zijn. Nu moeten we allemaal vragen: 'Wil U mij voor- en toebereiden en maak mij verenigd met Uw Goddelijke wil en met Uw welbehagen. Opdat ik achteraan mag komen: Niet mijn wil, maar Uw wil geschiedde'.

Zingen: Psalm 69:14.

Mijn toehoorders, het is maar een ogenblik geweest, dat we gesproken hebben. Wat ligt er een waarschuwing in, om ook bij een sterfgeval de hand in eigen boezem te steken, om onszelf eens af te vragen: wat weet ik er van? O, en als we er niemendal

van weten, wat bent u dan ongelukkig. We geven u een liefderaad, we bidden u van Christuswege, laat u met God verzoenen. Verlaat deze wereld en gaat Hem in- en aanroepen, of Hij u wijs wil maken tot zaligheid en tot het eeuwige leven. En als u er van weet, o, blijf volharden, blijf niet hangen in de afkerigheid van uw hart. Als God uw werken af wil breken, dat Hij niets van u aan kan nemen en niets van u gebruiken kan, dan wil Hij u Zelf verwijzen naar Hem, Die het uitgedrukte Beeld Zijner eeuwige Zelfstandigheid is. Al voelt u zich zonder hoop en zonder God in de wereld, zoals Paulus zich ook gevoeld heeft. Al bent u zich dat niet bewust, al moet gij geloven, dat God uw eeuwige zaligheid bedoelt in Christus. Wanhoop dan wel aan uzelf, maar nooit aan God, laat u leiden, laat u zaligen, laat God in u werken, want dan kunt u een even dierbaar geloof in Hem verkrijgen. Dan moogt u opstaan uit uw dood tot een nieuw leven, waar

Lodensteijn van zong:
*Toen Jezus schatten,
 mijn ziel bevatten,
 werd ik ontbloot.
 Toen Jezus leven
 mij werd gegeven,
 stierf ik de dood.
 Maar nu is Jezus al mijn lust
 en Jezus al mijn zielerust.*

Beproof hem eens en breng de tienden in Zijn huis, of Hij u niet de vensteren des hemels open zal doen en u de zegen afgieten!

O, mijn geliefde broeders en zusters in onze Heere Jezus Christus, die ons die geheiligde wetenschap gegeven heeft, dat Hij ons nog verder wil leren om in der waarheid geheiligd te worden. Om de verborgenheden van dat Koninkrijk Gods te vinden, om uit het geloof te leren leven. Opdat het gelden mag: En uw leven is met Christus verborgen bij God. Dat God het gebruike en heilige, om Zijns Naams wil, amen.

Slotzang: Psalm 56:6.

DERDE LEERREDE

Zingen: Psalm 105:3.

Lezen: Hebrëen 13.

De Kerk uit de Psalm 105 openbaart hier het grote, wonderlijke werk wat God aan Israël gedaan heeft. Die hen door een sterke arm uit Egypte heeft uitgeleid, de Schelfzee voor hen gekliefd heeft, zodat zij droogvoets daar door konden gaan. En welke wonderen en tekenen heeft Hij gedaan in de woestijn, waar Hij hen veertig jaren heeft onderhouden en verzorgd. En daarom verwijst hier de Kerk, naar hetgeen wij gezongen hebben: *Vraagt naar den Heere en Zijn sterkte.*

Want dat zijn wij schuldig, om naar die God te vragen, de God van hemel en aarde, die de zee en al wat in haar is geschapen heeft. En die met recht een sterke God is, gelijk er van Christus staat, welke betuigde: Wie Mij gezien heeft, die heeft ook de Vader gezien, Ik en de Vader zijn één. We vinden er van in Jesaja: *En Zijn Naam is Wonderlijk, Raad, Sterke God, Vader der Eeuwigheid, Vredevorst.* Dit is de Christus, Die ook dood, graf en hel heeft overwonnen, Die fiere Held, Die ons ter zijde staat, Die heerlijke Overwinnaar, Die overwonnen heeft door het bloed des kruises.

O, we worden hier opgewekt, het wordt ons voorgesteld, om naar Hem te vragen, Hij wil er toch van den huize Jacobs om gevraagd wezen! Want de Heere vraagt zelf naar u en mij: *Mijn zoon, geef Mij uw hart.* Wendt u naar Mij toe en wordt behouden, o allen, gij einden der aarde, want Ik ben God en niemand meer. Wat is het een rijkdom, als we een aanklevend leven mogen hebben, als wij Zijn Macht en Heerschappij erkennen. Dat wij Hem erkennen, dat Hij dood, graf en hel heeft overwonnen, Die hemel en aarde bezit en dat voor eeuwig.

We hebben onlangs gesproken: *Wij allen zijn als een onreine en al onze gerechtigheden zijn als een wegwerpelijke kleed.* Daardoor achten wij het Bloed van Christus onrein, want wij verwachten het altijd nog van onszelf, van dat verdoemelijke schepsel. Alsof er nog iets in een mens is overgebleven! God zegt Zelf in Zijn woord: Hoe zult gij, die geleerd hebt kwaad te doen, goed doen, daar gij dit in het minste niet kunt? Wat zijt gij bezorgd, daar gij geen el tot uw lengte toe kan doen? Het is met recht waar, want daardoor verachten we toch de Zaligmaker in Zijn werk en arbeid, waartoe Hij gegeven en geschonken is. We vechten altijd nog voor een verdoemelijk mens, waar niemendal van te verwachten is: *Uit u geen vrucht meer in der eeuwigheid.* En daarom is het nodig, dat we leren hoe zwak en onvermogen wij zijn. Waarvan een dichter betuigde: Vermogen wij ooit iets, dit alles komt van U.

Ik dacht vroeger, het zal aan mij niet liggen om zalig te worden, ik zal er alles aan doen. En weet u wat ik gedaan heb? Tegenstand geboden en toen ik tot God genomen was, zei ik, ik zal alles doen om dicht bij u te blijven, en wat heb ik gedaan? Tegenstand geboden, om dat pad te lopen, hetwelk een sterf- en kruispad is, om een navolger en discipel van Christus te worden.

Dus, we moeten leren om tegen onze natuur in naar Hem te vragen, om tegen ons verdoemelijk bestaan in te leren:

Gedenk, o Heer, hoe zwak ik ben, hoe kort van duur.

Het leven is een damp, de dood wenkt ieder uur.

Zou het mensdom dan vergeefs op aarde zijn geschapen?

Want wat is een mens! We hoorden van een man, die al kijkend naar de voetbal op de T.V. een hartaanval kreeg en zo de eeuwigheid in ging, dus zo van de kermis voor God moeten verschijnen, 48 jaar geworden en dan ligt daar een verzondigd leven, dan

ligt daar alles. De eeuwigheid, die zal wat openbaren! Duizenden vergapen zich aan de voetbal en vaak nog op Gods lieve en heilige dag, en de hoogsten van het land stemmen daar mee in, in het ontheiligen en onteren van Gods dag. Want we zijn veel verder weg, dan we kunnen of durven denken. Is het geen wonder dat God Holland niet omkeert?

En dan kan Hij wel bij mij vandaan beginnen. Is dat in uw hart ook zo gesteld? Want hoe laks en lui zijn wij ook vaak om naar Hem te vragen, want van nature hebben wij geen lust en begeerte om naar God te vragen, we zijn van die gemakzuchtige mensen, we zijn zo lui en laks van nature.

Komen we er vandaag niet, nou, dan morgen maar, we schuilen er zo vaak achter, dat we het onszelf niet kunnen opleggen en dat we onszelf niet kunnen veranderen en bekeren. Maar dan zijn we niet bij God aan de deur, nee, dan trekken we nog partij voor onszelf. We waren zo geschapen, dat we het wel konden, want we kenden God aan de wind des daags, we waren geschapen in ware kennis, gerechtigheid en heiligheid. We moeten niet zo min denken over de kennis die Adam had, om alle dieren een naam te geven. Dat is een Goddelijke kennis en wijsheid geweest.

Helaas, we zijn dat schone Beeld verloren en daar zijn wij zelf de schuldige van. Dat behoeven we niet op onze buurman te schuiven en we behoeven er God niet de schuld van te geven. Want dat kunnen we ook nog hoor. Waarom heeft God de mens niet alzo geschapen, dat hij niet vallen kon? En God zag, dat we zouden vallen, terwijl het proefgebod zo ruim was. Dan zijn we soms wel zo brutaal, dat we zeggen: *Ik heb met Adam niks te maken.*

O, gelukkig als God ons zelf Adam gaat maken, dat we leren, dat we beneden de dieren der aarde gevallen zijn. We liggen in onze natuurstaat geworpen op de vlakke des velds, waar geen oog medelijden met ons had, daar liggen we nu verdoemelijk voor God, als naakte en ontblote zondaren. Is het geen eeuwig wonder, dat God daar een weg en een middel voor uitgedacht heeft, dat Hij bewogen is geweest in Zichzelf? Is een mens geen moordenaar van zijn eigen ziel, laat hij hem niet gerust naar een eeuwig verderf lopen? Dat zeggen allen degenen, die God bearbeit, ze leren dat ze zich nooit om God, noch om hun ziel bekommerd zouden hebben.

Maar Goddank, ze mogen leren nastamelen wat Jesaja zeide: Ik ben gevonden van degenen, die naar Mij niet zochten en tot een volk, dat naar Mijn Naam niet genoemd was, heb Ik gezegd: *Ziet, hier ben Ik.*

Daarom worden we hier opgewekt: *Vraagt naar den Heer en Zijne sterkte, naar Hem, die al uw heil bewerkte.* Nu zult u wel kunnen zeggen, heil? Het lijkt wel of het onheil voor mij geschapen is. Dat heeft David ook gezongen:

*Schoon het onheil schijnt voor mij geschapen,
zult mij doen zeker wonen, Heer.*

Het is nog een bewijs, dat die dierbare Geest uw ziel verlicht, dat u er achter wordt gebracht, dat u verdoemelijk bent voor God. En is het geen liefde van God, als Hij Zijn volk wil leren, dat we zulke zwakke stumpers zijn en dat we met een bekering niets uit kunnen werken? Dat alle hoogten voortdurend geslecht worden en dat we vernederd worden, opdat we zouden beseffen, dat we een gevallen mens zijn en het ook nooit hoger zullen brengen?

Maar Gode zij dank: Hij is gekomen om het verlorene te zoeken en het weggedrevene te vinden, en om in het sterf en kruispad een zondaar met Hem te betrekken. Ligt hier niet in verborgen, dat Hij ons heil wil bewerken? De Heere doet twee dingen aan Zijn volk, Hij zal hen uitkleden, maar ook aankleden. Dat is met recht waar, Hij zal hen

ontkleden, van het omwindsel, waarmede alle volken omwonden zijn. En doet Hij dat om hen in de steek te laten? Nee, om ons te dekken met de Gerechtigheid van Christus, om hen daarmede te kleden, om ons weer in dat Beeld te herstellen, om ons uit alle geweld en heerschappij des duivels te verlossen. Daarom staat hier: *Zoekt Zijn aangezicht geduriglijk*. O, dat we Hem maar veel nodig zouden hebben uit onze armoede en onze ellende. Dan kan Hij wel eens tot ons spreken: Gij hebt Mij het harte genomen, o zuster, o bruid, als we in onze armoe en ellende Hem nodig hebben. Daarom noemt Christus hen zo. Als ze niet buiten Hem kunnen, daarmede nemen zij Zijn hart in. Als we in onze armoe onze handen uitsteken tot Hem, of Hij ons wil uithelpen en redden. Hij is de vriend van tollenaars en zondaren en daarom kan Hij alles aan hen ten koste leggen.

Daarom moeten wij Zijn aangezicht gedurig zoeken, zoals Asaf het ook betuigde: *Ik zal dan gedurig bij U zijn, omdat Gij mijn rechterhand gevat hebt. Gij zult mij leiden door Uw raad en daarna zult Gij mij in heerlijkheid opnemen*. De Heere zal zich doen overblijven een ellendig en arm volk, en die zullen op de Naam des Heeren betrouwen. Dat we maar zouden weten hoe zwak en onvermogen of dat we zijn. De Kerk zegt nog op een plaats: In ons is geen kracht tegen deze grote menigte. Nee, niet één kan er in eigen kracht strijden noch lijden, maar Hij bekrachtigt hen en ondersteunt hen van onder eeuwige armen. Hij wil Zijn volk aan Zich verbinden. Zoals een gordel kleeft aan de lendenen van een man, also zal ik het huis Israëls aan Mij doen kleven.

Zoekt Zijn aangezicht geduriglijk, om Hem maar voortdurend nodig te hebben. Iedere keer zijn we weer van alles ontbloot en moeten we Hem weer naschreien en aankleven, want we kunnen zo bang zijn dat we onze aanhoud zullen verliezen. We horen zo weinig van Zijn Goddelijke werken en daaruit moeten we wel vragen, of dat Hij ons daarvan wel dubbel op wil leggen, om aan Hem gebonden en gekluisterd te zijn. Om Zijn aangezicht gedurig te zoeken.

*Mijn hart zegt mij van Uwentwege,
zoek door gebeên met ernst Mijn aangezicht.
Dat wil, dat zal ik doen, ik zoek den zegen,
bij U, o bron van alle troost en licht.*

En dan staat er van geschreven: Bidt en gij zult ontvangen, klopt en u wordt opengedaan, en die zoekt zal zeker vinden. Christus legt zelf die geschiedenis open van die onrechtvaardige rechter met die weduwe, maar opdat zij hem het hoofd niet zou breken, daarom zou hij haar recht doen. En dan zegt Jezus Zelf: Zou God dan geen recht doen aan Zijn uitverkorenen, die dag en nacht tot Hem roepen, overmits Hij lankmoedig over hen is. Want we staan er mee op en gaan er mee liggen, om te onderzoeken hoe het is tussen God en onze ziel, of we wel beseffen, dat Zijne goedertierenheden elke morgen nieuw zijn. En als het avond is, moeten we dan niet vaak zeggen:

*Ik wil U, o God, mijn dank betalen,
U prijzen in mijn avondlied.
Het zonlicht mogen nederdalen,
maar Gij, mijn God, begeef mij niet.
Gij wou mij met Uw gunst omringen,
meer dan een Vader zorgde Gij.
O, milde bron van zegeningen,
zulk een Ontfermer waart Gij mij.*

Hij dient toch voor ons de eerste en de laatste te zijn, daar we nog zijn in het heden der genade en de dag der zaligheid.

Verder zegt deze Psalm: *Gedenkt Zijn wonderen, die Hij gedaan heeft.*

We zijn begonnen, dat God aan Israël zoveel ten koste heeft gelegd, maar wat heeft God al aan ons en onze kinderen gedaan? Laten we dat eens eerlijk erkennen, wat heeft Hij al aan ons ten koste gelegd, waarin zijn wij al niet bewaard? Hoevelen zijn al niet door het oog van de naald gegaan, waar God heeft bewezen, dat Hij geen lust had in de dood des goddelozen, maar daarin, dat de goddeloze zich zouden bekeren en leven.

Toen ik tot verandering mocht komen, liet God me zien, hoeveel keren dat Hij mij bewaard had in gevaren. Ik was 14 jaar toen ik bijna verdrongen ben, maar Hij had geen lust in de dood des goddelozen gehad! Hebben we dat allemaal niet eens ondervonden, dat men moest bekennen: U hebt geen lust in mijn dood gehad. En als we dan met Job nog mogen zeggen: *Benevens het leven hebt Gij weldadigheid aan mij gedaan.*

En wat heeft God nog meer aan u ten koste gelegd? Heeft Hij de rijkdom van het Evangelie niet voor uw ziel ontdekt en ogen gegeven voor de rijkdom, die er is in Christus Jezus? En voor Zijn volk nog zoveel te meer, want die zijn een waar geloof deelachtig geworden, die zijn gebracht bij de Oorsprong en Hij wil hen naar Zijn beeld vormen, om Hem in Zijn Wezen en eigenschappen te leren kennen. Om een navolger van Christus te worden en dat alles door de werking van die dierbare Geest.

*Ja, Gij doet wonderen op wonderen horen,
Gij hebt Uwen roem alom,
groot gemaakt bij het heidendom.*

En wat een wonderen heeft God soms niet voor dit tijdelijke leven gedaan, vaak boven bidden en danken. Hoeveel bewijzen liggen er dan rondom uw tent? U zult misschien zeggen, dat is maar voor het uiterlijke.

Zou u dan denken, als God voor de tijd zulke bewijzen geeft om te helpen, dat Hij uw arme ziel vergeten zal?

Zelf had ik indertijd eens een wonderlijke uitredding, dat mijn broer zelfs moest zeggen, jij moet wel een God hebben, want anders had het zo nooit uitgewerkt kunnen worden. Ik moest het zelf ook bekennen, dat God me had geholpen en uitgered, en dan krijgt God er de dank en erkentenis van. Zou u dan kunnen denken, als God u naar het lichaam wil helpen, dat Hij uw arme ziel niet wil gedenken, zou uw ziel dan niet dierbaar zijn in Zijn heilige ogen? God wil, dat alle mensen zalig worden, zijn barmhartigheden zijn zo groot en zo oneindig, God wil dat alle mensen komen tot kennis der zaligheid.

Zoekt dan Zijn aangezicht gedurig en gedenkt Zijn wonderen, die Hij gedaan heeft, Zijn wondertekenen en de oordelen Zijns monds.

Dat zegt Hij toch in Zijn woord: Zo Ik lust heb in de dood des goddelozen, maar daarin heb ik lust, dat de goddelozen zich tot Mij bekeren en leven. Maar de oordelen van Zijn mond, dat zal ook wat wezen, hoor. Want als zij weigerden om aan Zijn stem gehoor te geven, om eigen wegen te gaan, daar heeft Hij Zijn oordelen over uitgesproken. Dat heeft Christus ook uitgesproken, dat al zouden ze zeggen, we hebben in Uw naam geprofeteerd, in Uw naam hebben wij wonderen gedaan, zelfs duivelen uitgeworpen, dan zal Hij hen aanzeggen: *Ik heb u nooit gekend, Ik weet niet vanwaar gij zijt.*

O, dat we het kostelijk heden der genade en de dag der zaligheid toch zouden benutten voor onze ziel.

Maar we hebben nog een woord tot overdenking uit Hebreeën 13:8.

Jezus Christus is gisteren en heden dezelfde en in der eeuwigheid.

Zingen: Psalm 27:5.

We lezen hier:

1. Jezus Christus.
2. Gisteren.
3. Heden.
4. Tot in der eeuwigheid.

Is er wel één van de apostelen, die zoveel loffelijks van Christus heeft geschreven, als de apostel Paulus? Al noemt hij zich de allerminste der heiligen, omdat hij de gemeente van God vervolgd heeft. Maar met welke liefde en gevoel beschrijft hij Hem in zijn brieven, om Hem aan de heidenen aan te bevelen. En waarin hij zelf betuigt: Dat ik Hem kenne in de kracht van Zijn lijden, in de kracht van Zijn dood en van Zijn opstanding, opdat ik enigszins mocht komen tot de opstanding der doden. Al kunnen we op elke bladzijde van Gods woord Jezus vinden. We vinden in de Psalmen: Gaat tot Zijn poorten in met lof, dan is elke bladzijde een poort, om in te kunnen gaan. We kunnen ook in het oude Verbond beginnen en daar vinden we de afschaduwing van Jezus Christus. Daar vinden we het beloofde vrouwenzaad al van den beginne aan. En aan de herders werd geboodschapt: *U is heden geboren, Jezus, de Christus, de Zaligmaker, in de stad Davids.* Jezus is de Naam, waarin Hij aangekondigd was. Men zal Zijn Naam heten Jezus, want dat is Zaligmaker. Is het wel eens tot u doorgedrongen, hoe rampzalig of dat gij zijt, in zonden ontvangen en geboren, maar hebt u dan ook de rijkdom gehoord, die verkondigd wordt van een Zaligmaker?

O, die Naam, zo heilig, groot en goed, Die Naam is naar waarheid mijn Jezus ook waard. Want zolang als er de zon is, zal Zijn Naam van kind tot kind worden voortgeplant. Hij kwam niet om goede mensen op te zoeken, maar Hij is gekomen om vijanden te verzoenen en goddelozen te rechtvaardigen. Er is in het Evangelie een rijkdom voor goddeloze zondaren en voor degenen, die alles missen en derven.

O, wat een liefelijke naam krijgt Hij van zondaren, al in de begeerte en in hun uitgangen, al is Hij nog nooit aan hen geopenbaard.

Dan is Zijn Naam al zo zoet voor het hart, gelovende, dat Hij hen zaligen kan en behouden. En hun vragen is, al kunnen ze het niet voor bidden houden: Ach, Heere Jezus, wilt U mij wijs maken tot zaligheid, want U kan het alleen maar doen. En wat vraagt een kind van God, daar de zaligheid hun nader is als toen zij eerst geloofden? 'Ach, Heere Jezus, wilt U mij wijs maken tot heiligheid. U heeft toch voor ons gebeden bij Uw hemelse Vader: *Heilig hen in Uwe waarheid, want Uw woord is de waarheid. Ik heilige Mij Zelve voor hen, opdat ook zij geheiligd mogen zijn in waarheid.*'

Want wie wil ook niet veel meer van Hem weten, zoals de apostel Paulus, om des te dieper in Hem geworteld en gegrond te worden en dat ten eeuwige leven? Een zeker dichter heeft er van gezongen: Jezus is het alleen, waar Mijn hart gaat heen en mijn ziel gedurig dorst, naar die Levensvorst.

Er werden eens kerkmensen nageroepen, daar gaan een paar Jezus-klanten, zo wordt er vaak mee gespot. En het is nog waar ook, maar die spotters hebben nooit

ingezogen, dat Hij gekomen is om het verlorene te zoeken en het weggedrevene te vinden. En die daar iets van hebben gezien, die kunnen nooit rusten voordat zij Hem gevonden hebben, voordat Hij hen door een waar geloof geschonken zal zijn.

Er zei eens een jeugdig iemand tegen me: als ik het ooit in mijn handen krijg, laat ik het nooit meer los.

Ach, zei ik, zie het dan eerst maar in handen te krijgen en leer dan maar achteraan komen. Dan is de ondervinding, dat we het niet vast kunnen houden, want de genadegaven zijn gaande en komende in dit leven, om de Zijnen te ondersteunen, te bewaren, te beschutten en te behoeden.

O, die Naam is naar waarheid mijn Jezus ook waard, want Hij kwam om zalig te maken op aard. Hij is het fundament voor arme zondaren. De steen door de bouwlieden verworpen is geworden tot een hoofd des hoeks. Het is een wonder in onze ogen, wij zien het, maar doorgronden het niet. Dat zijn de heilgeheimen van het Koninkrijk van God. Er is een Zaligmaker aan de wereld geschonken, een Zaligmaker, die niet pleit op onze onschuld, maar alleen op Zijn volbrachte werk, op

Zijn doornagelde handen en voeten, daar alleen zullen we in aangemerkt kunnen worden. O, zoekt Hem toch, Hij is gekomen, brengt het toch in het verborgene.

Toen ik jong was, heb ik nachten wakker gelegen in de verzuchting: *Och, dat Gij mij als een broeder waart, zuigende de borsten mijner moeder. Dat ik U vinden mocht, ik zoude Mij niet schamen U te kussen en ik zou U brengen in mijns moeders huis.*

De herders kregen niet alleen de boodschap van Jezus, de Zaligmaker, maar ook van de Christus. En Christus betekent: Gezalfd.

Hij is gezalfd tot onze hoogste Koning, tot Profeet en tot Priester. Als Hij voor Zijn Kerk naar voren komt in al Zijn ambten, dan mogen die in hun armoede en ellende de vruchten ondervinden. Dat Hij hen als Koning wil regeren, als Hogepriester wil dienen en als Profeet wil leren. Want er staat: Ik heb hen Uw Naam bekend gemaakt en zal voortgaan om Hem bekend te maken.

Nu zou het zo bij u kunnen zijn, dat u zegt: Ik geloof dat Hij de enige Borg en Middelaar is, ik geloof dat Hij Koning, Profeet en Hogepriester is, maar ik mis en derf alles. Wel nu dan, laat u dan ontledigen, laat u dan ontbloten en ontgronden, daar Hij Zelf betuigt: Die iets liever heeft, ja, tot zelfs zijn eigen leven, die kan Mijn discipel niet zijn.

Luister niet naar satan, luister naar Zijn woord, want Zijn mond brengt niets dan loutere wijsheid voort. Bij mij in het hart opmerkzaam overdacht, Ik neig het oor, daar ik op Gods inspraak wacht, naar des Heeren spreuk, en zal u op de snaren, der blijde harp geheimen openbaren. Dan kunt u Hem vinden, ook als het oordeel van uw zonden tegen u getuigt, dan kunt u Christus vinden in het oordeel van uw zonden. Want Dien, Die geen zonde gekend heeft, heeft God zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem. Dan kunt u een Christus vinden, die Zijn leven uit liefde aflegde, om u te zaligen en te behouden. Dan kunt u leren, dat u in Hem geheiligd kan worden, en dat Hij Zich in u wil wortelen en gronden, opdat uw leven met Christus verborgen is bij God.

O, diepte des rijkdoms, beide der wijsheid en der kennis van God. In de Naam van Jezus Christus ligt alles vervat en begrepen, er ligt een volkomen zaligheid, omdat er onder de hemel geen andere Naam gegeven is, waardoor wij moeten zalig worden, dan de Naam van onze Heere Jezus Christus. En Paulus zegt op een plaats: *Gij weet de genade van onze Heere Jezus Christus, dat Hij om uwentwil is arm geworden, opdat gij door Zijn armoede zoudt rijk worden.* Kunt u daar nu geen arme zondaar voor worden? Daar is een mens nu zo op tegen, daar biedt hij weerstand tegen. Ja, zult u zeggen, dan is het mis, kwijt en verloren. Maar daar moet het nu juist komen, het

moet naar de hulpeloosheid heen, wilt u ooit de rechte Hulp beseffen. Want, die ons uit alle geweld en heerschappij verlost heeft, en nog verlost. Dus er moet een hellewicht overblijven, die zich niet tot God bekeert en die in zijn eigen zwaard moet vallen. Die zichzelf moet leren wegwerpen, om aan zichzelf te sterven, om in dat spoor, in dat sterfpad op Christus te leren zien. Dat Hij de zondaar meeneemt naar Gethsémané en naar Golgótha. De ene tot rechtvaardigmaking en de andere tot heiligmaking, om in de heilgeheimen van Zijn lijden en sterven te worden ingeleid. Geliefden in Christus, wat kan het dan met recht zijn:

*Jezus, Uw verzoenend sterven
blijft het rustpunt van mijn hart.
Als wij alles, alles derven,
blijft Uw liefde ons nabij in smart.*

De Heere leert ons om aan onszelf gedood te worden, om ons een zwijgende mond te geven, om te leren berusten in Zijn Goddelijke wil. Hij zegt nog: En zij zullen met welgevallen op mijn altaar komen, want Ik wil en zij zullen. Al zegt de satan, daar komt u nooit. Maar waarom niet? Als Ik werk, wie zal het keren?

Hier staat ook zo'n mens, ik heb wat afgejammerd, ik leer het nooit en ik kom er nooit, maar dan wil ik u trachten te troosten: Wat bij de mens onmogelijk is, is mogelijk bij God. Daar heeft mijn oude voorganger me zo vaak mee vertroost en als ik hem hoorde spreken over de verborgenheden, wat was ik dan jaloers. Wat heb ik begeerd, dat er twee delen van die geest op mij zouden mogen zijn, en ik heb er toch een antwoord in gekregen: *De Heere zal u uwe bede geven.*

Dan moeten we nu uit de vruchten van dat geloof wel eens zeggen: En de zaligheid is mij nu nader, als toen ik eerst geloofde. Want er is bij Hem een eeuwige gerechtigheid en zaligheid aan te treffen, o, die liefde die Christus voor Zijn Kerk had en waar de Vader Hem heeft ontvangen, toen Hij zeide: *Zie hier, Ik en de kinderen, die Gij Mij gegeven hebt, ze waren Uwe. Vader, Ik wil, dat zij één zijn, gelijk als wij één zijn. Ik in U en Gij in Mij!*

Ach, wie kan dit weergeven: Jezus Christus! Is het dan zo erg om alles te verliezen, om onze bekering te verliezen, dat we geen bekeerde man of vrouw meer zijn? Dat we in onze wijsheid niet door zullen vloeien, we moeten er allemaal voor bewaard worden en ik zeg u dit uit liefde. En zoals we alle verandering moeten verliezen, dat we geen mensen zijn, die naar de hemel gaan, zo moet ook al Zijn volk hun bekering verliezen. Ze moeten leren dat ze hellewichten blijven, verdoemelijk voor God in hun verdorven staat. Ze moeten leren dat zij met hun bekering niets uit kunnen richten. Laat God ons dan maar dubbel druk en kruis opleggen, dan kunnen we naast onze arme medemens gaan staan en niet er boven. Dan kan een arme ziel daar nog troost uit trekken, dat heb ik vroeger ook gedaan. Als ik dan Gods volk hoorde klagen over hun verdorvenheid, dan was me dat tot troost, want dan kon het voor mij ook noga Het is een les om dat te leren, om een verdoemelijk schepsel te zijn en nooit hoger te zullen of te kunnen komen. Dan zijn we niet te groot om de schuldige voor God en voor elkaar te worden, dat is dan een vanzelfheid.

Jezus Christus, daar kun je wel een hele week over spreken, daar kom je nooit over uitgesproken. Jezus Christus en Dien gekruist! Is het ook een zoete Naam op uw lippen, is het een liefderijke Naam in uw smart. Is het een Licht in uw duisternis, is het de Waarheid over de leugen, mag ik het hier tegenover u stellen: Jezus Christus! Het is de Jood een ergernis en de Griek een dwaasheid, maar ons, die geloven is het een kracht om op te staan uit onze dood.

Onze tweede gedachte. Nu vinden we hier: Gisteren.

Dan moeten we terug naar het oude Verbond, waar Hij in schaduwdienst en ceremonieën is voorgesteld, maar we gaan ook terug naar de nooit begonnen eeuwigheid, waar God gevraagd heeft: Wie is er die met Zijn harte Borg worde, dat Hij tot Mij genake? En dat is beantwoord: Zie Ik kom, Ik heb lust, o Mijn God, om Uw welbehagen te doen, want in de rol des boeks is van Mij geschreven. O, ze worden wel eens teruggeleid naar die stille eeuwigheid, daar nam de Zone Gods al op Zich: Ik heb lust om Uw welbehagen te doen. Hij wilde met Zijn hartebloed Borg worden om een eeuwige gerechtigheid en verzoening teweeg te brengen. Dat was gisteren, dat was in de eeuwigheid en de Geest was broedende op de wateren. En God is Zelf de eerste prediker in het paradijs geweest, daar is het vrouwenzaad beloofd en voorgesteld in Zijn vernedering, maar ook in Zijn verhoging.

Daar is Hij gepredikt als Jezus Christus, dat Hij satans kop zou vermorzelen. Daar is God Zelf begonnen om dat heilgeheim te verkondigen, dat aan Zijn vrienden naar Zijn vreëverbond wordt getoond. En daar mogen zondaren wel eens inblikken, daar zien zij een uitgewerkte zaligheid liggen, maar zij hebben geen toepassing.

Toch geloven zij alles wat tot hun zaligheid nodig is, ik heb wel eens mogen zien, dat Hij koffers vol met goud voor mij had en die waren gevuld met verlossende liefde des Vaders, en des Zoons en des Heiligen Geestes.

Toen heb ik geloofd, dat ik nog eens met een Drieënig God verzoend en bevredigd zou worden. Dit valt wel weer uit hun handen, maar Hij wil hen in dat volkomen werk laten zien, dat er alles bij Hem is aan te treffen, en dat Hij alleen de Verlosser en de Zaligmaker is. Hij kan hen verlossen uit de macht der duisternis en met God verzoenen, want ze zijn als een borduursel gewrocht in de nederste delen der aarde.

We hebben een man gekend, die zo klein van stuk was en kromme handen en benen had, en daaruit dacht hij, dat hij nooit tot God bekeerd kon worden. Daar kwam hij mee in de nood. Op een keer werd hem getoond, dat Hij als een borduursel gewrocht lag in de nederste delen der aarde, in de stille eeuwigheid. En daar was hij genezen van zijn lichamelijk ongemak.

Zo komen we weer bij gisteren, bij de eeuwigheid, daar vinden we de Zaligmaker, de Borg, de Middelaar, want er is maar één Naam onder de mensen gegeven, Jezus Christus! Er is maar één Koning, en eeuwig bloeit de gloriekroon, op het hoofd van Davids grote Zoon. Er is maar één Profeet, waarvan Nicodémus zeide: *Gij zijt een Profeet van God gezonden, niemand kan de wonderen en tekenen doen, die Gij doet.*

En die vrouw bij de bron, welke in hoererij leefde, zeide: *Gij zijt een Profeet.* Ach, en dat voor vervloekte en doemwaardige zondaren, om hen de weg tot God te leren, met verlies van eigen leven, in navolging van het voorbeeld van Hem, die ons vlees en bloed heeft aangenomen uit de maagd Maria. Daar Hij Zelf medelijden kon hebben met al onze zwakheden, waar Hij verzocht is geworden, doch zonder zonden, om ons tegemoet te kunnen treden. Wat heeft Hij Zich in Zijn grootheid geopenbaard. Hij, Die geen zonde gekend heeft, heeft God zonde voor ons gemaakt. Hij stond te roepen op de dag van het feest: *Die dorst heeft, die kome, en neme het water des levens om niet. Want stromen des levende wateren zullen uit Zijn buik vloeien.*

Onze derde gedachte.

Maar ach, dat het ook voor ons nog eens ***heden*** mag worden. De moordenaar aan het kruis vroeg aan Christus: *Gedenk mijner, wanneer Gij in Uw Koninkrijk gekomen zult zijn.* Hij leefde nog en was nog in het heden, en daar gaat Christus zeggen: *Heden zult gij met Mij in het paradijs zijn.* Hij was er één van, waarvan Christus kon zeggen: *Ziet hier, Ik en de kinderen, die Gij Mij gegeven hebt, ze waren Uwe.* Wie kan dit wonder

uitdrukken? Als we Hem maar nodig hebben, als we maar niet meer buiten Hem kunnen. Laat uw zondestaat volkomen worden, en houd maar aan in het gebed. In mijn nood riep ik eens uit: Heere, wat zal er voor mij nog nodig wezen en het antwoord was: Het zwaard! Toen ben ik wel gaan bidden, o Heere, gebruikt U dan dat zwaard van Uw gerechtigheid. Want Hij zou ophouden om God te zijn, als Hij dat niet zou doen.

Hier is het heden voor een hellewicht, en wie kan er hoger komen? Dan moeten we schuldig worden onder alles, dan zijn we het niet meer waard, dat we nog onder de prediking mogen zitten. Dan hebben we zoveel drukte niet meer en dan kunnen we ook wel wat verdragen van onze naaste. Als we maar op Hem mogen zien, Die gesmaad, gehoond, en veracht is geworden. Indien ze dit aan het groene hout hebben gedaan, wat zal dan aan het dorre geschieden. Dat kunnen we dat allemaal wel oppakken, O, dat Hij ons maar veel mee zal nemen in Zijn vernedering, dan krijgen we een zwijgende mond. Dat brengt dat werk met zich mee, dat we God gaan eren boven onszelf.

Dat is niet van de mens, nee, Ik zal maken dat Mijn werk in der waarheid zal zijn. Zoals vader Jacob zeide: Ik schik mij naar de gang van het werk. Want een kind van God is ook een liefhebber van zichzelf, het is een les, om na ontvangen genade steeds te leren om God lief te hebben boven alles en de naaste als onszelf. Dat we het mochten aanvaarden en oppakken, laten we maar veel op Hem zien.

Want het eerste woord aan het kruis was: *Vader, vergeef het hun, want ze weten niet, wat zij doen.* Is dat geen dierbaar voorbeeld, dienen wij dat ook niet op te pakken om Christus wil? En als we de minste mogen zijn, dan kunnen we met Hem delen. Niet als we om de zonden lijden, maar als we om Christus wil lijden, dan wil en kan Hij met ons delen. Het is een heden, om met de dag te leren leven, want gelijk het gras is ons kortstondig leven. O, dat het ons deel mag zijn:

*Maar 's Heeren gunst zal over die Hem vrezen,
in eeuwigheid altoos dezelfde wezen.*

Dan is het des Heeren gunst als we dat pad in navolging mogen leren.

Nu vinden we tot slot: En tot in alle eeuwigheid.

Onze vierde gedachte: Tot in de eeuwigheid.

We vinden dat Christus Zijn discipelen meeneemt op de berg en dat Hij daar Zijn heerlijkheid gaat tonen. De herders hebben de engelen horen zingen, en Hij sprak in Zijn leven: *Ik verordineer u dat Koninkrijk, gelijk Mijn Vader Mij dat verordineerd heeft, en waar Ik ben, aldaar zal ook Mijn dienaar zijn.* Het is Zijn eeuwige luister, die Hij hier vaak al openbaart, ze mogen het wel eens een enkele keer zien, welke heerlijkheid er bij God is. Om in des Bondsgods woning te mogen zien van Zijn heerlijkheid, dat wil Hij wel eens voor haar ontvouwen. Al waar Ik ben, zal ook Mijn dienaar zijn en dan niet alleen naar de ziel, want Hij zal over het stof waken tot aan de jongste dag. Om dan met ziel en lichaam Hem toe te behoren.

Is dit woord geen oase geweest in de woestijn van het leven? Het is een versterking. Och, dat we het allen zouden mogen leren: *Jezus Christus is gisteren en heden dezelfde en in der eeuwigheid, amen.*

Zingen: Psalm 72: 8 en 11.

VIERDE LEERREDE

Zingen: Psalm 139:14.

Lezen: Hooglied 2.

Wij zijn mensen die altijd handelen naar ons eigen licht en voornemen. Want wij vragen wel vaak om ontdekkend licht, om te leren kennen en te weten wie we zijn. Maar als God het ons nog geven wil, dan willen we dat gewoonlijk niet aanvaarden. Want we willen van nature geen zondig mens, geen overtreder zijn. We worden vaak boos, want wij kunnen onze zonden niet te boven komen, we kunnen onszelf niet veranderen. En God is juist bezig om ze bij ons open te halen, opdat we zouden kennen en weten dat we verdoemelijk zijn voor God en dat we door Adams val van alles ontbloot en ontheven zijn. En nu hebben we hier de dichter, die niet minder is dan David, de man naar het harte Gods. Die heeft er de voordelen van gezien, om van God doorgrond en gekend te worden. Opdat hij zou weten wie hij was, opdat hij zich nooit zou verheffen om ergens roem van weg te dragen. Hij vraagt: *Doorgrond mij o God!* Hij wil er mee zeggen: Laat mij toch weten wie ik ben en wat ik vertegenwoordig op de aarde.

Hij heeft zeker wat van dat heilgeheim geleerd: *Wie is er slecht? Hij kere zich herwaarts en tot de verstandeloze zegt ze, kom! Eet en drink van het brood en de wijn die Ik u gemengd heb.*

We kunnen echt wel zeggen, dat wat in ons woont, thuis hoort in de verdoemenis. Wij slaan er zo weinig acht op dat Christus voor ons zonde is gemaakt en dat Hij de Vriend is van tollenaars en zondaren. Dat wil Hij ons leren, want Zijn woord zegt er van: En graaf nog maar dieper menskind en gij zult nog wel meer gruwelen vinden. Ik hoorde in mijn jeugd eens uit Gods woord lezen: *En de wilde dieren der woestijn zullen elkaar ontmoeten en de duivel zal zijn metgezel toeroepen*, zoals we lezen in Jesaja 34. En Ik zat onderwijl te roepen: O Heere hoeft dat bij mij niet te gebeuren.

Maar gelukkig heeft God zich niet aan mijn gebed gestoord, want Hij heeft mij ook komen te doorgronden en dat doet Hij nog! Dat doet Hij ook een kind van God en ik durf voor Hem wel alle hoeken van mijn hart open te leggen, maar voor de mensen niet, niet voor een sterveling. Zo weet een elk toch wel wie hij is. Een eerloos mens, een waardeloos mens, een overtreder van al Gods Heilige geboden. Moeten we vaak niet gevoelen dat de zonden in ons leven? Ja, probeer ze maar eens zelf te doden, we kunnen het niet, het is onmogelijk. Hoe zal een Moorman zijn huid veranderen en een luipaard zijn vlekken? Hoe zult gijlieden die geleerd hebt kwaad te doen, goed doen? Christus is juist voor zondaren gekomen en is voor ons zonde gemaakt en nu zouden wij nog boven onze Meester willen staan. En dat kan niet, want die achter Mij wil komen, die verloochene zichzelf en neme zijn kruis op en volg Mij.

Nu zouden wij als zondaar boven Christus willen staan en dat kan onmogelijk, want we zijn gevallen mensen en overtreders van al Zijn heilige geboden. Laat het u maar welgevallen. U zou kunnen zeggen: Man, daar kan ik geen genoeg mee nemen.

Dan kun je horen van het genadewerk hetwelk bij God is in Christus Jezus. Die zo minzaam is voor arme zondaren, Die zo liefelijk is, Die zo begeerlijk is. Die zegt: 'Wel ziel, al had gij al de zonden van Adams kroost tesaam gebonden, Mijn bloed wist alle zonden uit.'

Vlucht dan maar in Mijn armen, Ik ben vol van grondeloos erbarmen en vol van goedertierenheid. David gaat er om vragen en dat dient tot onze vernedering, tot onze verootmoediging, om een nul en een niet te wezen, om waardeloos en machteloos en krachteloos te zijn. Dan kan je toch wel begrijpen, dat ook een kind van God niet ene

roem heeft om in te brengen! Want alle roem is uitgesloten! Omdat hij met een lichaam der zonde en des doods gaat liggen en er ook weer mee opstaat. Dat hij nooit hoger kan komen als zonde en het hoeft ook niet. Hij is de vriend van tollenaars en zondaren en Hij heeft gesproken: En het zout is goed, maar indien het smakeloos is geworden, waarmede zal het gezouten worden? Het deugt nergens meer toe, noch tot het land, noch tot de mesthoop, men werpt het weg. Wie oren heeft om te horen, die hore! En toen naderden vele tollenaars en zondaren tot Hem. Die hoorden dat ze bij Hem terecht konden, zo arm als ze waren. Want een mens is arm, o, wat is een mens arm in zichzelf. En wat is een zondaar arm in zichzelf, als er nog eens iets in zijn hart vloeit, is het allemaal van een Ander.

Ook bij een kind van God, want alles wat aan hem besteed is, zijn hele zaligheid, ligt buiten hem in Christus Jezus. Hij blijft een arme, want hij kan niets aan- noch voortbrengen. En willen we hoger zijn, dan zijn we verkeerd, en willen we meerder zijn dan lopen we toch vast aan God, want Hij kan niemandal van ons gebruiken. Nee, Hij zegt: *En op deze zal Ik zien, op de arme en verslagene van geest en dien, die voor Mijn woord beeft.*

Heb je er maar voor over, want Hij is gekomen om deugdeloze mensen te ontvangen en om met hen te eten en te drinken. Hier al in het geloof en nog eens voor eeuwiglijk. David opent hier een heilgeheim, zoals Johannes het ook doet als hij zegt: En Hij moet wassen en ik minder worden. Daarom zegt hij: Doorgrond mij, o God! Hij wil er mee zeggen: Stoor U niet aan mij! Want wij zouden soms zeggen: O, Heere ga nou toch niet verder, want het is al zo erg, moet het nu nog erger worden?

Ja! het moet zo lang doorgaan tot we een verloren zondaar worden. En ook voor een kind van God, totdat we het niet meer houden kunnen en van armoede het in Zijn hand geven, om ons op Hem te verlaten. Dan kan Hij zo minzaam tot ons komen: *Vreest niet gij klein kuddeke, het is uws Vaders welbehagen ulieden dat Koninkrijk te geven.*

Dan moeten ze van zichzelf zeggen: Hoe kan dat toch Heere, zo'n zondig mens, zo'n snood rebel, die elke dag niet meer verdient dan de hel.

En toch zal om alles wat heerlijk is een beschutting wezen, dat is Zijn eigen werk en dat wordt door Hem veilig bewaard. O, wie kan dat uitdrukken en wie kan dat weer-geven? Daar kan satan en de wereld niet aankomen en daar kunnen ze zelf niet aankomen. Dus het is een heilgeheim door de genade des Geestes: *Heere! Gij doorgrond en kent mij!* Daarom wekt David een keer zijn eigen ziel op:

*O, mijn ziel wat buigt ge u neder,
waartoe zijt ge in mij verontrust?
Voed het oud vertrouwen weder,
zoek in des Hoogsten lof u lust.
Menigwerf heeft Hij uw druk
doen veranderen in geluk.
Hoop op Hem, sla het oog naar boven;
Ik zal God, mijn God, nog loven.*

Hij is voor ongelukkigen gekomen. De Kerk wordt afgeschaduwed als kreupelen, blinden, lammen en barenden tesamen. Hier is het heilgeheim tegen onze natuur in. David stelt zich open en bloot voor zijn Schepper.

In het natuurlijke willen mensen soms niet weten waar ze vandaan komen, dan schaamt men zich voor zijn afkomst. Dan zegt men, je moet niet kijken wat je geweest bent, maar wat je nu bent. Maar elke zondaar wil wel weten wie hij geweest en wie hij nog is. Die geeft er God de eer van en die roemt die Koning en huldigt die eeuwige en dierbare Geest. Want de Kerk heeft er van gezongen:

*Mij! in de kuil gezonken,
mij heeft Hij hulp geschonken,
Gevoerd uit modderig slijk,
Mij op een rots gezet,
waar ik met vaste tred,
die jammerkolk ontwijk.*

Wat ligt hier toch een genade in van Zijn eeuwige liefde: En beproef mij en ken mijn gedachten. En wat zijn onze gedachten? Zij gaan in het kwade en niet in het goede. Als onze gedachten eens naar buiten zouden komen, als we dat eens zouden uitspreken. Dan kan een elk bij zich een overtreder, een hoereerder, een overspeler, een dief en een moordenaar vinden. Hier vraagt David: Beproof mij!

En op een andere plaats zegt hij:

*Beproof vrij, van omhoog,
mijn hart, dat voor Uw oog,
Alwetende, steeds open lag.
Doorzoek mij, toets mijn gangen,
doorgrond al mijn verlangen,
En stel mijn oogmerk in den dag.*

En welke zondaar wil er niet leven tot eer van God? En tot eer van zijn naaste? Hij zou zonder een zonde willen leven en hij kan niet anders dan zondigen met woorden, werken en gedachten en een overtreder zijn van al Gods heilige geboden. Die grote Apostel zei er van: Wat ik niet doen wil dat doe ik en wat ik haat dat doe ik. Ik, ellendig mens, wie zal mij verlossen van het lichaam dezes doods. En zie, of bij mij een schadelijke weg zij.

En wat is dat? Wel David wil er mee zeggen: Hetgeen niet vernederd en verootmoedigd is, Heere! neem dat weg. En wat Uw overkomst en tussenkomst verhindert, ach neem toch weg wat hinderlijk en schadelijk is.

Ach, we zitten zelf zo gauw overal tussen, we zijn zulke eerrovers van God, we zijn zo vlug afgedwaald en afgeweken van het rechte spoor, voordat we er vaak zelf erg in hebben. Nou, laten we ons eigen hart eens onderzoeken, zijn we vaak niet aan het dolen en waar zijn we met onze gedachten? Staat er niet geschreven: Mijn volk doolt op alle bergen?

David kent ook zijn eigen hart. *Arglistig is het hart, meer dan enig ding, ja, dodelijk is het, wie zal het kennen?*

Er werd eens aan een man gevraagd of hij in een gezelschap het gebed wilde doen na het eten en iedereen was er door gesticht. Maar wat bekende de man zelf? Hij was veekoper van beroep en hij zei: Ik heb onder het gebed een koe verkocht en er nog heel wat aan verdiend ook.

Zo is nu een mens, zo arglistig is nu ons bestaan. Waar dwalen onze gedachten niet heen en waar zijn we mee bezig? Is het geen echt gebed: Zie of bij mij een schadelijke weg zij! Hij vraagt: Dood alles wat in mij is nevens U, maak een vlak veld in mijn hart voor U, dat U het bezoeken en bewonen kan.

Is dit niet het gebed van elke zondaar of God plaats wil maken voor Zijn eigen werk? En leid mij op de eeuwige weg! Wat is dat? Wel! het voorbeeld is Christus en om nu op Hem te mogen zien. Om achter Hem aan te komen, want die achter Mij wil komen, die verloochene zichzelf en neme zijn kruis op en volge Mij. Want dan is het met recht waar: *Volg Mij!*

En dan moeten ze Hem ook wel volgen in het oordeel van hun zonden. Want dat heeft

Christus ook gedaan, Hij boog onder Zijn hemelse Vader. Hij ging voor hen aan het kruis en Hij heeft er de geest gegeven, om ons te kunnen redden en verlossen en te zaligen. En leid mij op de eeuwige weg, opdat Zijn volk in der waarheid, in Christus geheiligd wordt. Want dat volk heeft geen ander leven dan een onverzoende hoor, nee dat is hetzelfde, om voortdurend gebouwd te worden op dat fundament van apostelen en profeten, waarvan Jezus Christus is de uiterste Hoeksteen en de Voleinder des geloofs.

Maar nu vragen we nog uw aandacht voor Hooglied 2 vers 14:

Mijn duive, zijnde in de kloven der steenrots, in het verborgene ener steile plaats, toon Mij uw gedaante, doe Mij uw stem horen; want uw stem is zoet, en uw gedaante is lieflijk.

Zingen: Psalm 26:1 en 2.

1. Hier noemt Christus zijn bruid: Mijn duive.
2. Hij wil haar uit haar verblijfplaats halen.
3. Zegt Hij dat haar gedaante lieflijk is.
4. Dat haar stem zoet is.

We hebben ook zondag uit het Hooglied gesproken en wat ligt er toch een onbegrijpelijke zondaarsliefde in. Je hoeft ook niet te zeggen dat het allemaal voor Zijn volk is. O nee, want Hij wil arme zondaren tot Zijn volk maken, Hij wil ze trekken uit de macht der duisternis tot Zijn wonderbaar en eeuwig licht. Hij wil alles aan hen doen en ten koste leggen. Maar ondanks haar ongeschiktheid, hoe verborgen ze zich ook hield op plaatsen waar ze niet hoorde, toch wil hij haar noemen: *Mijn duive!* Want Hij kan haar mijn en eigenen waar zij het vaak niet kunnen, en waar zij ook nog niet het geloof hebben daar, daar mijnt Hij haar wel. Want Hij zegt: *En Mijn schapen horen Mijn stem;* en op een andere plaats: Dit is Mijn moeder en broeder en zuster, die daar doet de wille Mijns hemelse Vader.

En in den hof heeft Hij gezegd tot de vijanden: *Indien gij Mij zoekt laat dan deze heengaan.*

We weten dat een duif een zachtvaardig en kuis dier is. Hij spreekt Zijn kerk aan in het werk Zijns Vaders, dat in haar is, om Hem deelachtig te worden en Hem door een waar geloof te leven. Dus niet zo gauw zeggen hoor, dat is toch maar voor Zijn volk.

Nee! Ik heb vroeger zo vaak onder de predicatie gezeten en dan was ik beschaamd van wat er uitgehaald werd voor arme zondaren. Want je moet maar ongelukkig zijn en je moet het er maar op gezet hebben om Hem door een waar geloof te kunnen omhelzen en Zijn eigendom te worden. Om te kunnen betuigen: *Mijn Liefste is mijn en ik ben de Zijne.*

Zoals in de natuur een man en vrouw zo graag van elkaar horen: je bent mijn vrouw, je bent mijn man. Daar ligt het hele hart in, want je hebt elkaar lief met het hart, want als het goed is, is het een hartsliefde die God gelegd heeft en die alleen door de dood gebroken kan worden. En toch ook niet door de dood gebroken kan worden, want dan kan het ook nog zijn, tot weerzien hier Boven. Als de één de andere een wijle voor zal gaan.

En dat is voor de ganse gemeente zo, want Christus zegt ons: Dit is Mijn moeder, broeder en zuster. Dus dat werkt een hartelijke liefde tot de minste die naar Hem vraagt en Hem zoekt. Dus Christus is hier zo familiair en particulier, Hij drukt hier uit Zijn liefdehart: *Mijn duive!*

Ik hoop dat Hij het zelf tot je hart mag spreken: *Mijn duive!* Hoe schoon en beminnelijk is toch die hemeltoon. De woorden die Hij spreekt zijn geest en leven. En weer zegt u misschien, dat is voor mij niet!

O ja gewis! Dan zullen we een paar voorbeelden aanhalen uit Gods woord. Wat vinden we van Ruth? Toen er niets meer te rapen viel en zij zich aan Boaz voeten neerlag? Zegt hij dan, maak dat je weg komt, je bent maar een Moabitische, je bent een vreemde vrouw? O nee! Hij zegt: Gezegend zijt gij mijn dochter, dat ge geen arme of rijke gezellen zijt nagegaan, maar dat ge toevlucht genomen hebt onder mijn vleugelen. De ganse stad weet dat ge een deugdelijke vrouw zijt.

Ze is hier al Zijn duive, want hij wilde alles voor haar doen, alles aan haar ten koste leggen, want hij mat haar zes maten gerst. Opdat ze niet leeg tot haar schoonmoeder zou wederkeren, maar dat ze kon zien en horen wat Boaz gezegd had. En zo zegt Naomi ook: *En zit stil mijn dochter, want die man zal niet rusten totdat hij die ganse zaak voleindigd zal hebben.*

En wat zal je hier van denken als Christus tot Zijn jongeren zegt: *Gij, die bij Mij gebleven zijt in al Mijn beproevingen, Ik verordineer u dat koninkrijk, gelijkewijs Mijn Vader Mij dat verordineerd heeft.*

Wil Hij dan niet bewijzen: Mijn duive! Ach, Ik wil alles voor u doen, Ik wil voor u gekruisigd worden, Ik wil de Heilige Wet van God voldoen en Ik wil het gelag voor u betalen.

O, wat ligt hier ook in verborgen dat Hij gezegd heeft: En leer van Mij dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart, want Mijn juk is zacht en Mijn last is licht. Zalig zijn de zachtmoedigen want zij zullen God zien. En wat is een bekeerd mens anders dan een ongelukkig mens? Arm, jammerlijk, blind en naakt, een bedroefde om der bijeenkomst wil.

Die schreit om het verval van land, volk en kerk, die jammert omdat er zo weinig werk van God is. De duivel heeft er duizenden, hoeveel zitten er soms niet in een stadion bij de voetbal en hoe weinig werk van Gods Geest in de gemeenten. Zijn we dan vaak niet bedroefd als het over de eer gaat van onze God en Koning? Zo ook in ons vaderland, zijn ze dan niet vaak een bedroefde tot de dood toe?

Zoals ook Christus zegt: *Mijn ziel is geheel bedroefd tot de dood toe?* Zouden we niet bedroefd zijn als je je evenmens, die je liefhebt met een warme liefde, maar waar je niemendal aan kan doen. O, dat Hij Zijn kerk dan in die diepste vernedering, in die smarten, bezoeken zal en tot haar spreken: Mijn duive. Om hen bij te staan en hen toe te spreken: *En Ik ben met ulieden tot aan de voleinding der wereld.*

Wie kan dit uitdrukken en wie kan dit weergeven. Wat een zoete benaming, al moeten ze van zichzelf zeggen: Ik ben een botte duif en ik heb een bot hart, maar Hij wil ze zo benoemen. Hoe ongelukkig, hoe waardeloos, hoe rampzalig en vloekwaardig en hoe arm.

Hij wil hen noemen: *Mijn duive!* Dan mogen ze iets leren van Zijn zachtmoedigheid om Zijn juk op te nemen en achter Hem aan te dragen, want Zijn juk is zacht en Zijn last is licht. Want Hij wil hen gadeslaan in het worstel- en strijdperk van dit leven. Wat een zoete benaming: Mijn duive. Zou dit ook niet zo geweest zijn bij Maria Magdalena toen ze stond te wenen bij het graf: *Ze hebben mijn Heere weggenomen en ik weet niet waar ze Hem gelegd hebben.*

De discipelen waren naar huis gegaan en zij stond daar als vrouw alleen, als alleen op de wereld. Want alles ontviel haar en ze zat tot haar keel toe vol met Jezus en Jezus alleen. En Hij was zo dicht bij haar, zo is Hij vaak dicht bij Zijn volk dan dat ze durven hopen of denken.

Dit wil ik u tot bemoediging zeggen, toen Hij mijn ziel in de ruimte zette, toen liet Hij

mij zien dat Hij geen ogenblik bij mij vandaan was geweest, Hij had me nagespeurd van stap tot stap, Hij had alles voor mij uitgericht en een vlak veld voor mij gemaakt. Die door de vlakke velden rijdt, Zijn Naam is Heere der Heeren. Geloof dat maar van Hem.

Hij behoefde bij het graf maar een woord te noemen: Maria! Want niemand kon die naam zo uitspreken dan alleen Hij. In de natuur kennen we elkaar aan de stem als man en vrouw, want het is ons zo vertrouwd en zo lief in het leven en zo ook bij Maria: Mijn duive! Al moeten ze vaak zo veel uitvechten en aftobben in hun binnenste, dat niemand weet en dat hoeft niet ook, want Hij slaat elk gunstig gade, die op Zijn genade in benauwdheid wacht. Nooit zal Hij hen vergeten noch verlaten, want Hij zal in der eeuwigheid niet laten varen de werken Zijner handen. Daar mag je op rekenen, dat is de draagkracht, dat ze niet alleen door het leven hoeven te gaan.

*Ga niet alleen door 't leven
Die last is hen te zwaar.
Eén wil hen sterkte geven,
Hij is hun Middelaar.
Er is zoveel te klagen,
er is zoveel geweent,
en zoveel leed te dragen,
ga niet alleen!*

En hoe speurt Hij hen na, als Hij zegt: ***Zijnde in de klove der steenrotsen, in het verborgene ener steile plaats.***

De bruid schuilde in die tijd niet bij Hem, ze was verborgen, ze was schichtig, ze was beangst en bevreesd, want wie was zij? Want dat moet Zijn volk ook inleven hoor, dat ze vaak zo koud zijn als een vis en zo dood als een steen. Die tijden komen er dat ze moeten zeggen: O God: Het ene ogenblik kan ik niet buiten U leven en het andere ogenblik is alles dood en zou dat wel ooit veranderen. Dus de bruid kende ook die tijden, Mijn volk doolt op alle bergen. Dan zijn we schuchter en verlegen in het waarnemen van onszelf. Zo harteloos, zo liefdeloos, zo koud, zo stug. Arglistig is het hart, wie zal het kennen? Wie kan dit niet in hem vinden, dan probeert de wereld hen af te trekken, dan is alles er op uit om zijn ziel af te trekken van de eenvoud, van het kinderlijke leven bij God. Dan is de boze bezig om te verwoesten wat zo nodig is voor zijn ziel en om hem van de genade te laten vervallen.

We lezen in het boek van Bunyan ook hoe er op hem geschoten werd, want ze wilden hem bij de poort vandaan houden. En zo wil satan ons voortdurend verblinden, als het kan om ons van de genadetroon af te houden, om ons bezigheid te geven in dingen die geen wezen hebben. Om ons zorgen te geven over dingen die nooit zullen komen, want het is echt waar: Een mens lijdt dikwijls het meest, door het lijden dat hij vreest en dat nooit op zal dagen, zo heeft hij meer te dragen, dan God te dragen geeft. Satan is een rusteloze vijand en hij komt vaak op zijn kousen om ons in slaap te wiegen. Dus de bruid was ook niet waar ze wezen moest en ze durfde niet voor de dag te komen. Zo is ook een mens die vaak moet zeggen: O Heere! Ik durf niet tot U te komen in het waarnemen van mijzelf, wat vertegenwoordig ik voor U? Ik ben uit de vader der duivelen en ik wil zijn begeerte doen, en hij was een moordenaar van het begin aan. Zulken kunnen hier ook wel zitten, die zichzelf verbergen en niet voor de dag durven komen, die zich schuilhouden en op plaatsen zijn waar ze niet horen en naar satan luisteren om hen van het goede af te trekken. Dan wordt men aangezet om alles te verdenken, dan is er nooit iets van God geweest, dan is het allemaal verbeelding, het is allemaal van jezelf en je kan er beter mee stoppen. En wij luisteren er naar. En dan

voelen ze de zonden in zich leven, ook hun verborgen zonden en als de mensen wisten wie je was, dan werd je de deur uitgezet, enz., enz. Ach, waar valt satan een mens niet mee aan en zijn listen zijn ons niet onbekend. Hij heeft de Koning zelf wel veertig dagen en nachten verzocht in de woestijn en als het gekund had, had hij de overwinning behaald. Ook aan het kruis zegt de Christus: En dit is de nacht en ure der duisternis, ook daar was het alsof de helse macht zou overwinnen.

Maar Christus, Die heerlijke Overwinnaar, heeft dood, graf en hel overwonnen. Maar wij gaan dan vaak ook nog onszelf beklagen, van: Is dit nu het pad? Ik kom er nooit en een ander wel, maar het is niet voor mij!

En een kind van God zegt het ook, moet het nu zo gaan? Ja! dat is het pad om door lijden geheiligd te worden, om daarna in te mogen gaan in heerlijkheid. We moeten toch dagelijks er bij gebracht worden: *en leer van Mij dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart. En Mijn juk is zacht en Mijn last is licht.* Dan hebben we geen roem op ons zelf, dan gaan we niet boven onze naaste staan, nee, dan kunnen we onder elkeen gaan liggen.

We hebben onlangs gesproken uit Romeinen 8: *Want ik ben verzekerd, dat noch dood, noch leven, noch engelen, noch overheden, noch machten, noch tegenwoordige, noch toekomstige dingen, noch hoogte, noch diepte, noch enig ander schepsel ons zal kunnen scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus, onzen Heere.*

Toen hebben we gezegd dat we geen verzekerde mensen worden, o nee! Maar in het pad van lijden en strijd verzekert Hij ons dat Hij onze eigenaar en bezitter is, meer dan ooit te voren. Ach! als we toch alleen op onze bekering zouden moeten rusten, die soms al vele jaren achter ons ligt. Maar alles berust alleen op Zijn lijden en sterven, om daarin in strijd, in leven en sterven, met ziel en lichaam beide, voor tijd en eeuwigheid, terecht te komen. Dat zijn de lessen die Hij hen leren wil in hun onwaardigheid, in hun nietigheid en onbeduidendheid en hun onbekwaamheid, want ze gevoelen zich tot alles onbekwaam en ongeschikt. Dan vragen ze zich af, zou er wel een tweede zo zijn? Ja! dat is Christus, want Die is de broederen in alles gelijkvormig geworden, uitgenomen de zonden. Wiens gelaat was verdorven gelijk het Zijne? Er was geen gedaante noch heerlijkheid dat wij Hem zouden begeerd hebben, Hij was veracht en wij hebben Hem niet geacht. Vossen hebben holen en de vogelen des hemels nesten, maar de Zone Gods had niet waar Hij het hoofd neder kon leggen. En wat staat er verder: Doe Mij uw stem horen, want uw stem is zoet. Wat een beminnelijke Zaligmaker, Hij wil de stem van zondaars horen, als ze roepen om hulp en om genade. Dat ze alleen niet verder kunnen en alleen op Hem zijn aangewezen. Alleen kan ik niet verder, geen enkele schrede, ach trouwe Zielenherder, ach, neem mij arme mee.

Want wat is Christus stem toch zoet voor hen, als ze Zijn woord en getuigenis horen. Ik hoorde eens een oude christen zeggen: *Vroeger las ik om te weten en nu lees ik om te eten.*

We kunnen in Gods woord op elke bladzijde Christus vinden en is dan Zijn stem niet zoet? Ook in de oude profeten kunnen we Christus horen: Ik ben ellendig en nooddruftig, Uw heil, o God zette mij in een hoog vertrek. Ik ben een worm en geen man. Is Zijn stem dan niet zoet en liefelijk?

Een klein kind kent al zo gauw de stem van de moeder, maar Mijn schapen horen Mijn stem. En Ik ken dezelve en zij volgen Mij. Want hun zielen roepen uit: *Dit is de stem mijns Liefsten, ziet Hem, Hij komt, springende op de bergen en huppelende op de heuvelen.*

O, en is Zijn stem niet zoet, als wij Hem horen klagen in Gethsémané, als we Hem horen zeggen in den Hof: *Niet Mijn wil, maar Uw Wil geschiedde?* Er is niets zoeter

voor een arme zondaar als ze Hem vinden in Zijn vernedering. Dan wensen ze te zijn als Jezus, zo nederig en zo goed. Maar helaas! ik ben niet als Jezus.

Ach! Heiland wil mij helpen en maken zo als Gij. Was Zijn stem niet liefelijk als Hij bad: *Vader, vergeef het hun, want ze weten niet wat ze doen!*

O, die zoete stem, die deze kruiswoorden uitsprak: *Vrouw, zie uw zoon en zoon zie uw moeder.*

Die ook uitriep: *Mij dorst!* en: *Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?* Hij hing daar als een schandvlek en nu willen wij zo niet zijn. En juist zulke schandvlekken zoekt Hij op, die begeert Hij tot Zijn eigendom te maken. Daar wil Hij Zijn beeld in verheerlijken om den beelden des Zoons gelijkvormig te worden. Maar juist in zichzelf zijn het schandvlekken en onteerden, want ze zouden tot eer van God willen leven en ze kunnen het niet.

Daarom zegt Hij: ***En toon Mij uw gedaante, want ze is Mij liefelijk.***

En hoe toonde Christus Zijn gedaante? Hij hing naakt aan het vloekhout der schande en heus, reken er maar op als God in u wil werken dat u er als een naakte en kale zondaar overblijft. Maar dan kunt u ondervinden dat Christus en een ontblote zondaar bij elkaar passen. En kinderen Gods, ook in heiligmaking is het niet anders, alleen als een naakte zondaar zullen we bij Hem terecht kunnen. Dan zal Hij gaan zeggen: Een liefelijke hinde, een aangenaam steengeitje, steeds in Zijne liefde dolende. En God breide Jafet uit en wone in Sems tenten. Dan zal Hij bewijzen: Maak u op, wordt verlicht, duisternis bedekt de aarde en donkerheid de volken, doch over u zal de heerlijkheid des Heeren opgaan.

En hier zegt Hij: ***Toon Mij uw gedaante en doe Mij uw stem horen, want uw stem is Mij zoet en uw gedaante is liefelijk.***

Wie kan dit begrijpen, is dit niet een oase. Uw stem is Mij zoet en uw gedaante is liefelijk. Vertoon u dan maar aan Hem als een ontblote zondaar. Ik kom tot U, Ik heb Uw reinigend hartebloed zo nodig, Ik heb Uw gerechtigheid zo nodig om gedekt te worden.

En Zijn volk zal mogen zeggen: De Heere, onze gerechtigheid, omdat Hij haar gerechtigheid is voor God. Maar Hij wil haar stem horen en haar gedaante zien, dat zij buiten Hem niet kunnen leven.

*Jezus is het alleen,
waar mijn hart gaat heen
en mijn ziel gedurig dorst,
naar die Levensvorst!*

O, die God aller genade is toch zo liefdevol en dat Hij het liefdewoord van Hem zoudt willen zegenen aan ons, opdat een elk vervrijmoedigd mag worden om te vluchten, zoals hij is, tot Hem met ziel en lichaam beide. Want dan zal Hij bewijzen: Die tot Mij komt zal Ik geenszins uitwerpen. Dat God het gesprokene wil gebruiken om Zijns Naams wille. Amen.

Slotzang: Psalm 89:7.

VIJFDE LEERREDE

Zingen: Psalm 39:3 en 4.

Lezen: Job 14.

Psalm 39 is een Psalm van David, een man naar Gods hart en liefelijk in Psalmen. En deze man maakt er in dit vergankelijk leven zijn werk van om zich tot zijn Schepper te wenden. Opdat genade en waarheid voor Zijn aanschijn heen zou gaan. Hij wendt zich tot Zijn Schepper, wat wij allen wel behoorden te doen, maar ach, van nature zijn we mensen, die dit leven zoeken. Onze uitgangen zijn: laat ons eten en drinken en vrolijk zijn, want morgen sterven wij.

We bekommeren ons zo weinig over onze onsterfelijke ziel en waar gaat onze ziel heen? We denken dat dit leven een eeuwigheid is en dat de eeuwigheid een tijd is, maar het is juist andersom. Wat is het tijdelijke vergeleken bij de eeuwigheid. Mozes zegt in Psalm 90 en hij was een man Gods, zo wij sterk zijn worden we 70 jaar en zo we zeer sterk zijn 80 jaar, en het uitnemendste is moeite en verdriet. Want het wordt snellijk afgesneden en wij vliegen daar heen.

We zijn aan het einde van ons leven voor dat we er erg in hebben. Een kind begint al met uitstellen en van uitstel komt afstel. Ik moet eerst groot worden, een jongeling en een jonge dochter wezen. Dan wil men tot een huwelijk komen en daar is niets op tegen, want God heeft het zelf ingesteld. Een mens zal zijn vader en moeder verlaten en die beiden zullen tot één vlees zijn. Opdat zij niet meer twee, maar een zouden zijn, al ziet deze verborgenheid ook op Christus en Zijn gemeente. En als men getrouwd is, dan komen de kinderen, dan komen de zorgen.

En wat horen we oude mensen veel zeggen: een jonge boom is nog wel te buigen, maar een oude boom buigt niet zo gauw meer. En zo stelt een mens het maar uit en hij stelt het af, terwijl de dood hem elk ogenblik kan overkomen, maar wij zeggen, nee, nu nog niet. Ik ben eens op een kerkhof geweest in een andere plaats en daar stond op het hek geschreven: Heden ik en morgen gij. En dat is met recht waar! Want hoevelen worden niet weggemaaid in de kracht van het leven, zo gezond en zo in de eeuwigheid? Worden we allen niet elke dag gewaarschuwd?

We hebben hier een rouwdragende familie van een man van 77 jaar, maar we worden echt niet allemaal zo oud. Gelukkig heeft deze man een ander leven gekend, en zelfs als kind is hij al met de eeuwige dingen bezet geweest. Al heeft hij niet het gewenste einde verkregen, maar het is hem er altijd om te doen geweest. Dat heeft zijn leven uitgemaakt, om vrede te verkrijgen bij God door onze Heere Jezus Christus.

Daarom gaat David zich hier biddende tot zijn Schepper wenden. Dit is voor ons een voorbeeld, indien we het niet weten, zo gaat uit op de voetstappen der schapen. Hij vraagt: *Heere, maak mij mijn einde bekend en welke de mate mijner dagen zij, opdat ik weet, hoe vergankelijk ik ben.* Want we zijn maar dagmensen, de dood is een geschapen macht en als God even toeknikt, dan snijdt de dood ons af en we zijn in de eeuwigheid. En zijn wij dan bereid? Zoals ook Christus heeft gezegd: *Zie, Ik kom als een dief in de nacht;* en een dief waarschuwt echt niet wanneer hij van plan is om te komen. Maar wij worden elke dag gewaarschuwd dat we in het heden der genade zijn. David heeft ook nog een keer gezongen: terwijl ik nog op aarde mag verkeren. We leven allen in de genadetijd, maar er komt een einde aan en dan zal de vraag zijn: Een mens als hij verzwakt is en de geest gegeven heeft, waar is hij dan?

U zult kunnen zeggen, ja, maar ik leef kerkelijk en ik leef eerbaar, maar wat wil dat zeggen? Het is prijzenswaardig, maar het is te kort en te smal, daar kunnen we niet mee voor God bestaan, dat is onmogelijk! Indien we gedaan hebben wat ons bevolen

is, dan zijn we nog maar onnutte dienstknechten. Laten we toch met David begeren om te weten dat we een vergankelijk mens zijn, dat ik maar een mens ben van de dag en dat ik hier in dit leven voor- en toebereiding mag zoeken voor die grote dag der eeuwigheid. Wat is een mens toch dwaas, om voor een handvol genot en het verzadigen van zijn vlees een eeuwige zaligheid achter zijn rug te werpen. Om voor een beetje genot dit leven aan te hangen, en wat is dit leven? Het is een damp die gezien wordt en daarna verdwijnt. Het leven gaat met jachtschepen voorbij, maar wij vergapen ons aan het genot van de wereld.

En dat is het wonderlijke, als het op sterven aankomt, dan wil toch iedereen naar de hemel. Dan wordt alles bij elkaar gezocht of we nog wat goeds voor de eeuwigheid kunnen vinden. Dit heeft men toch gezegd en zo is men wel eens geweest en hoe vaak wordt het op een ziek- en sterfbed afgewacht.

We weten dat het wel kan, maar het is zo'n gevaarlijk terrein. In de ervaring van vele jaren hebben we zoveel meegemaakt, ook van jonge mensen, er werd me zoveel beloofd. Men zou naar de kerk komen en naar de catechisatie, maar we hebben ze nooit gezien. Want als men weer beter mag worden, zijn alle beloften vergeten.

Ik ben bij een jongen geweest, die me ook zoveel beloofde en toen zei ik, wat je nu zegt wordt door God gehoord, hoor. Je kon hem wel in zijn tranen wassen, hij lag zijn zonden te belijden, en als zo'n jongen nu eens gestorven was?

Dan kunnen er nog waarheden voor zijn, daar zijn zoveel gevaren voor aanwezig. En weet u wat zijn eerste gang op zondag was? Het voetbalveld. We moeten naar het leven kunnen kijken en niet alleen naar het sterven. Het moet in het leven openbaar komen, want elke boom wordt aan zijn vrucht gekend. Ik heb de mensen er wel op gewezen dat ze naar de kerk moesten gaan, maar nooit durven zeggen, je moet bij ons naar de kerk gaan.

Toen ik 20 jaar was heeft God me beloofd: *En de menigte der zee zal tot u gekeerd worden*, toen heb ik geloofd dat God Zelf de mensen zou sturen. Daarom heb ik nooit durven vragen, komt u ook eens luisteren, dat heb ik aan mijn Schepper, aan mijn Zender overgegeven. Maar ik zou u een liefderaad willen geven, laten we toch vragen: O Heere, ontdek mijn levens- eind aan mij.

En al hebben we een ander leven en al zijn we een eigendom van God, dat we toch veel zullen vragen: Heere, mag ik dicht bij de dood leven, behoeft de dood geen koning der verschrikking voor me te zijn. Mag het een afsterven van de oude mens zijn en een doorgang tot het eeuwige leven? *Heere, maak mij bekend mijn einde, en welke de mate mijner dagen zij, dat ik wete, hoe vergankelijk ik zij.*

Want een mens gaat naar zijn eeuwig huis. Hier hebben we een tijdelijk huis, het is een vergankelijk huis en een gevaarlijk huis. Als we de dood van een ander horen, ja, dan zijn we even ontdaan. Het is toch wat, kort geleden heb ik hem of haar nog gezien of gesproken. We vinden het erg, maar het is net of het bij ons niet kan gebeuren, alleen maar bij een ander. Maar zo is het niet, we liggen er allemaal voor bloot. Enerlei lot wedervaart de rechtvaardige en de goddeloze. Of, God moet het ons bekend maken en dat kan hoor.

We lezen van een oudvader, dat hij zei, nog tien dagen en na tien dagen stierf hij. En van Rutherford lezen we, dat hij zei op een avond: morgenochtend zal het gordijn open geschoven worden en zal ik al zachtens van hier gaan.

Wat hebben die mensen toch dicht bij God geleefd, om als een gevallen adamskind die genade nodig te hebben en te behoeven. Daarom ligt het op ons pad, dat we tegen onze natuur in zullen vragen: *Heere, doe me weten, hoe vergankelijk ik ben.* Dat ik met mijn hart bij u mag leven en aan u verbonden mag zijn. Dat ik mijn hart open mag leggen voor U: *Wien heb ik nevens U in den hemel, nevens U lust mij ook niets op de*

arde. Bezwijkt dan mijn vlees en mijn hart, zo is God de rotssteen mijns harten en mijn deel in eeuwigheid.

En dat alleen tot de eer en verheerlijking van Zijn naam. Hij is machtig om het te doen tot verbreiding van Zijn werken.

Het is in onze familie gebeurd bij een ziek meisje van tien jaar. En dat meisje is door God bekeerd op haar ziekbed, ze is een verloren zondaar geworden en de Heere heeft alles aan haar gedaan. De ouders gingen nooit naar de kerk en wat heeft ze haar ouders vermaand. Ze kende niet ene Psalm, maar ze zong de Psalmen, die de Heilige Geest in haar hart leerde. En op een keer zei ze: over tien dagen ga ik sterven, dan komt de Heere Jezus mij halen en mag ik eeuwig bij Hem zijn.

En op een morgen moesten ze voor haar zingen Psalm 68:10, *Geloofd zij God met diep ontzag*, en toen het uitgezongen was, blies ze de adem uit.

Dat kind van tien jaar predikte voor iedereen: *Jezus Christus en Dien gekruisigd*. Want uit de mond der kinderkens en der zuigelingen hebt Gij sterkte gegrondvest, hebt Gij Uw lof bereid. Zo werkt God soms om ouderen te beschamen, die het niet begeren en niet zoeken.

Maar dat meisje had een ouder zusje, dat er door aangestoken is geworden. En dat zusje was zo bedroefd, want zij had geen zekerheid en ze kon ook niet sterven, zoals ze geboren was. Dat meisje is ook ziek geworden en omdat ze geduldig was, noemde men haar Jobbe, want ze klaagde nooit en vroeg nergens om. En op de dag dat ze stierf zei ze eerst dat het zo donker was, maar later was er licht gekomen en opeens roept ze uit: *daar zijn de engelen en die zullen mij dragen in Abrahams schoot*. Is dat geen wonder van genade, niet godsdienstig opgevoed en toch door God gezocht?

Kinderen! waar vragen jullie om? Begeer je de wereld? De Heere Jezus heeft gezegd: Laat de kinderkens tot Mij komen en verhindert hen niet, want derzulken is het koninkrijk Gods. En tot de jeugd spreekt God: Verblijdt u in de dagen uwer jongelingschap, eer dat de kwade dagen komen zullen, de jaren zullen naderen, in dewelke gij zeggen zult, ik heb geen lust in dezelve. Maar weet dat God u om al deze dingen zal doen komen voor het gericht.

Kinderen en jongen mensen, de gehele wereld staat voor jullie open. Geeft de wereld de scheidbrief en dat er in jullie hart mag wezen: Eén ding heb ik van de Heere begeerd, dat zal ik zoeken: *dat ik al de dagen mijns levens mocht wonen in het huis des Heeren, om de liefelijkheid des Heeren te aanschouwen en te onderzoeken in Zijn tempel*.

Je weet niet wat je mist hoor! Vraag het eens aan een zondaar, die de rijkdom van het Evangelie inademt. Dat het leven is geopenbaard, dat God een God is, Die geen lust heeft aan de dood des goddelozen, maar daarin, dat hij leve en zich tot Hem bekere. Die liefde kan niet een zondaar uitdrukken, die vrede, die er bij God is aan te treffen en dat alleen in Christus Jezus. En wat kan Hij een verlangen in zondaars werken naar Zijn persoon en naar Zijn arbeid, om Hem te leren kennen. De enige Borg, de enige Middelaar Gods en der mensen, namelijk, de mens Jezus Christus. Want er is onder de hemel geen andere Naam gegeven waardoor we moeten en kunnen zalig worden.

O, als de wereld eens gevoelde wat er in Jezus Christus is aan te treffen, ze zouden tot alles zeggen, henen uit! U zult nog kunnen zeggen, ik ben een te zondig mens! Wel nee, helemaal niet. Wel ziel, al had gij al de zonden van het adamskroost tesaam gebonden, Zijn bloed wist alle zonden uit, en dat doet Hij tot eer van Zijn Naam.

We lezen nog van Nathanaël, die man heeft vast gedacht, dat zijn gebed niet hoger kwam dan de vijgenboom. Hij was zo zondig, zo goddeloos en satan heeft hem wel geplaagd: man, God hoort de zondaars niet. Dan komt Filippus nog bij hem om te

zeggen: Kom, we hebben Dien gevonden, waarvan Mozes en de Psalmen gesproken hebben. Ik zal een profeet uit ulieden verwekken, naar Die zult gij horen.

Filippus kon aan Nathanaël geen geloof geven, maar hij zegt, kom en zie, overtuig jezelf.

En als Jezus die man tot Hem ziet komen, zegt Hij: *Zie waarlijk een Israëliet, in welke geen bedrog is.* Hij was een komende zondaar tot Christus, een ontdekte zondaar door God den Heilige Geest, hij was open en bloot voor Hem. En hij vraagt, vanwaar kent Gij mij? Dan zegt Christus, Ik ben hartenkenner, Ik ben nierenproever, eer Filippus u riep zag Ik u daar gij onder de vijgenboom waart.

Daar werd zijn hart doorzocht en dan roept hij uit: *Gij zijt de Christus, de Zoon des Levende Gods.* Heeft u dat ook al eens mogen bekennen, mensen? Wat kan daar een blijdschap in verborgen liggen.

O, ik kan zalig worden en dat alleen uit genade door Hem, Die gesproken heeft: en die tot Mij komt zal Ik geenszins uitwerpen.

Wij zouden het zo graag met Christus alleen willen doen, maar dat kan niet. We zullen ook een keer aan de heilige wet vastlopen, maar dat kan geen kwaad. Loop maar vast aan uw Schepper, want ge hebt geen kwadrantpenning om te betalen, maar er is volbracht op Calvaria's heuvel, daar heeft Christus de zonde geboet, daar heeft Hij met een offerande alles betaald en aan de heilige wet genoeg gedaan.

O, als u toch ooit mocht ontmoeten, wat Bunyan heeft ontmoet op zijn pelgrimsreis. Hij lag voor de poort, niet als een mens die veel ontmoet had, maar als een verdoemelijke zondaar. Hij riep uit: Och, mocht ik hier eens binnengaan, ik, zondig, snood rebel, die niets verdient dan hel. En als hij door de poort is, dan zegt hij: Nu trek ik al de vruchten van al mijn perikelen. En als hij bij het kruis mag komen, dan valt het pak van zijn zonden van hem af. Dan worden de zonden achter zijn rug geworpen in een zee van eeuwige vergetelheid. God zal hen nooit meer in der eeuwigheid gedenken, ze zijn weggeworpen in die zee van eeuwige zondaarsliefde, en ze zullen nooit meer opgehaald worden. Er is volbracht op Golgótha, dat is dus in gena, Hallelujah. Daar worden ze uit de hel gebuit, daar zal het dierbare bloed aan hen ten koste worden gelegd. Ze worden gedekt met Zijn gerechtigheid en door Zijn dierbare Geest vernieuwd. Dan mogen ze inademen: vrede door het bloed des Lams, vrede tot in alle eeuwigheid. Want Hij is onze vrede, die de muur des afscheidsel verbroken heeft, dan mogen ze wel eens zingen: *Ere zij God in de hoogste hemelen, vrede op aarde en in de mensen een welbehagen.*

En zijn Zijn kinderen dan niet verplicht om gedurig bij Hem te zijn? Hij heeft hun rechterhand gevat, Hij zal hen leiden door Zijn raad en daarna opnemen in heerlijkheid. Ze mogen ziel en lichaam aan Hem toevertrouwen, zoals David zeide: O Heere, opdat ik wete, hoe vergankelijk ik ben. Gij hebt mijn leven maar een handbreed gesteld en mijn leeftijd is als niets voor U. Immers is een ieder mens, hoe vast hij staat, enkel ijdelheid.

Want het is met recht waar, hoe groot, hoe sterk hij op deze aarde zij, we gaan snel gelijk een schaduw voorbij. Onze leeftijd is als niets voor God. Hoedanig is uw leven? Het is een damp, die gezien wordt en daarna verdwijnt, gij, die niet weet wat morgen geschieden zal. We zingen in Psalm 89:

Het leven is een damp, de dood wenkt ieder uur.

Zou het mensdom dan vergeefs op aarde zijn geschapen?

David is een man, die bij de dood, die bij God wil leven in dit heden der genade.

Want gelijk het gras is ons kortstondig leven,

*gelijk een bloem, die op het veld verheven,
wel sierlijk pronkt, maar krachteloos is en teer,
wanneer de wind zich over het land laat horen,
dan knakt haar steel, haar schoonheid gaat verloren,
men kent en vindt haar standplaats zelfs niet meer.*

*Maar des Heeren gunst zal over die Hem vrezen,
in eeuwigheid altoos de zelfde wezen,
Zijn trouw rust zelfs op het late nageslacht,
dat Zijn verbond niet trouweloos wil schenden,
noch van Zijn wet afkerig de oren wenden,
maar die naar eis van Gods verbond betracht.*

Dat is er aan verbonden, dat is het woord van onze God, hetwelk zal bestaan tot in eeuwigheid. Immers gaat een mens als in een beeld daarheen, en dat is echt waar. Een beeld heeft geen oren om te horen, geen ogen om te kunnen zien, en een beeld is stom. David beseftte dat, hij wist: in mij is geen teken van leven. Ik ben dood in zonden en in misdaden. Wij zijn als een dorre doodsbeen, als God ons niet roert, dan gaan we er als een beeld heen. Dan hebben we geen betrekking op de hemel en geen schrik voor de hel, geen uitgangen naar God en geen behoefte aan Christus, noch minder aan de genade des Geestes.

Dit was David zich bewust: Ik ga als een beeld daarheen van alles ontbloot en ontdaan, ik bezit in mijzelf niemendal. Hij kruipt er niet achter weg, nee maar hij belijdt wat de bittere vruchten van de zonden zijn in Adam. Immers woelen zij ijdelheid; men brengt bijeen, en men weet niet, wie het naar zich nemen zal. Wat is een mens vaak in de weer om hier op aarde maar te vergaderen, wat kunnen we nu nog meer als eten en drinken, gedekt en gekleed zijn? Want niemand weet, wie al die goederen naar zich nemen zal. We nemen als we sterven niets mee, we laten alles hier. Is het dan geen rijkdom als we mogen zoeken om onze ziel er als een buit uit weg te dragen? Dan mag de apostel de Kerk troosten met deze woorden: *Eenmaal zullen wij bij de Heere zijn.* En Christus heeft Zelf gesproken: *Al waar Ik ben, zal ook Mijn dienaar zijn.*

Maar we hebben nog een woord ter overdenking en ik vraag uw aandacht voor Job 14, de eerste twee verzen en een gedeelte van het derde vers waar Gods woord aldus luidt:

De mens, van een vrouw geboren, is kort van dagen, en zat van onrust. Hij komt voort als een bloem, en wordt afgesneden; ook vlucht hij als een schaduw, en bestaat niet. Nog doet Gij Uw ogen over zulk één open.

Zingen: Psalm 103:8 en 9.

We hopen stil te staan:

1. Bij wat Job zegt van een mens.
2. Hoe hij voorkomt.
3. Dat God toch Zijn ogen over Hem openstelt.

Wij kennen allen het boek van Job uit kracht van onze opvoeding. Iedereen leest toch Gods Woord en dan lezen we de beproeving van Job. En wat een grote beproevingen heeft Job gehad. God nam al zijn bezittingen weg, zijn huisraad, zijn vee en dat was

wel erg. Maar God nam ook al zijn kinderen weg, dat is toch wat geweest voor die man. Satan mocht alles aantasten, behalve zijn leven. Dan zegt Job niet, die vuile Sabeërs, die hebben mijn jongens en meisjes gedood. Nee, Job gaat met God mee en valt zijn vlees af. Hoewel wij als mensen dat allemaal toevallen, want er is maar een ik! Maar Job gaat zeggen: *De Heere heeft gegeven, de Heere heeft genomen, de naam des Heeren zij geloofd.* En wat hebben zijn vrienden hem niet verdacht, zij dachten dat Job een bijzondere zonde had. En zien we het niet vaak in het leven, dat de liefste kinderen van God, de meeste, de zwaarste beproevingen hebben? En dat is niet alleen in het natuurlijke leven, maar ook in het geestelijke. Want we moeten door velerlei verdrukkingen ingaan in het koninkrijk Gods.

Daarom zegt Job, *een mens van een vrouw geboren is kort van dagen en zat van onrust.*

In een ander hoofdstuk zegt hij: Heeft niet een ieder mens een strijd op deze aarde! Wat een strijd is er vaak ook in het huwelijk tussen man en vrouw, en als slot een echtscheiding. Wat een strijd is er soms in een huisgezin over de kinderen, voornamelijk als ze gaan af- en wegwijken. Als een ouder moet zien dat ze de verkeerde kant opgaan en dat er geen vreze Gods voor hunne ogen is. Wat een strijd wordt er vaak gevoerd bij het dagelijks werk, waar de een de ander probeert er tussen uit te werken. Zelfs in het kerkelijke leven kunnen we dat allerwegen tasten. Een mens is kort van dagen en zat van onrust. Kunnen we dan hier voor elkaar niet eens iets laten vallen?

Ik ben het nooit vergeten, dat ik op school dat versje heb geleerd:

*Wees goed voor elkaar,
het uur is nabij,
dat vriend hier of broeder,
ontvalt aan uw zij.
En zijn ze u ontnomen,
wees dan blij voor het gemoed.
Om dan dankbaar te gevoelen:
steeds was ik hun goed.*

Het is zo zoet om in liefde te gedenken aan die we zijn verloren. Ik heb mijn lieve moeder ook zoveel op haar hart getrapt, maar aanstonds toen er verandering kwam heb ik om vergeving gevraagd en voordat ze stierf heb ik dat nogmaals gedaan. Man en vrouw, wees de minste voor elkaar, kinderen wees de minste voor uw ouders en de ouders voor de kinderen, dan kan liefde heerschappij hebben, om hier in het leven elkander door de liefde te dienen. Het staat er toch geschreven: *Dient elkander door de liefde;* want de liefde gelooft alle dingen, de liefde hoopt alle dingen, de liefde verdraagt alle dingen en zal menigerlei zonden bedekken. *Want de liefde vergaat nimmermeer.*

Zo begint Job hier over een mens, kort van dagen en zat van onrust. Wij moeten ook wel eens zeggen, dat bepaalde mensen zoveel op hun weg krijgen. Het ene is nog niet voorbij, of het andere staat al weer voor de deur. Maar weet, dat alle dingen door God worden gedaan, Hij geeft elks deel zijn juiste perken. Maar een ziel aan het stof gekluisterd, beseft Gods daden niet, zijn oordeel is verduisterd, geen dwaas weet wat hij ziet. Waarom zal God toch vaak zulke slagen aanbrengen? Wel, door uiterlijke slagen moet Hij hen dringen en dwingen en drijven tot Hem.

Mijn eigen moeder was 45 jaar en toen was mijn jongste broer zo hard ziek. En dat heeft mijn moeder op haar knieën gebracht en God heeft het willen achtervolgen. Die heeft haar gelijk voor haar zielenleven aangepakt, dat ze 45 jaar tegen God gezondigd

had en een overtreder was van de buik en de baarmoeder aan.

Vraag maar veel of u dat zou mogen leren en verstaan, dat u een verdoemelijk mens zijt. We lezen in het woord, dat God zeide: *Laat ons mensen maken naar ons beeld en onze gelijkenis, en het was zeer goed.* En om nu te moeten en mogen leren, dat we dat Goddelijk Beeld verloren hebben, dat we alles kwijt zijn door onze val in het paradijs. Nu zal elk mens, die er iets van mag leren, proberen om zijn uiterlijke zonden te boven te komen en netjes te gaan leven. En het is goed hoor, om eerbaar te leven, dat zal elkeen trachten om te doen, als God in hen gaat werken. Het is prijzenswaardig, maar het is geen grond voor de eeuwigheid.

Maar iedereen zal proberen om zijn dadelijke zonden te boven te komen, en al ligt er nog zoveel achter ons, dit blijft zeker waar: Wel ziel, al had gij al de zonden, van het adamskroost te saam gebonden, Mijn bloed wist alle zonden uit.

De Heere Jezus heeft bij Maria Magdalena wel zeven duivelen uitgeworpen, en kijk eens bij Manasse. Hij liet zijn zonen wel door het vuur gaan, hij liet hen met ketenen binden. Maar als hij God nodig had en zich vernederde en verootmoedigde, heeft God hem weer terecht gebracht. God bracht na tegenheden, hen weer op het rechte pad. Hij wil hen, uit genade, zonder enige verdienste van henzelf, zaligmaken.

Maar het lukt een mens niet om de zonden te boven te komen, want hij valt er elke dag in. Maar de grootste knoop is, als we bij Adam worden bepaald, dat we God gekend hebben in ware kennis, gerechtigheid en heiligheid.

Toen ik vroeger veel mijn hart uitsprak tegen mijn voorganger, dan zei hij wel eens, ik heb nog nooit wat gehoord van Adam.

En dat verstond ik niet en verstaan wij dat? Redeneren wij niet, ja, maar Adam heeft toch gezondigd, die is toch verleid geworden door de vrouw. En vaak geeft een mens dan God de schuld en Adam en Eva, of zijn ouders, die hem gegeneerd hebben en dat heb ik ook gedaan. Maar God heeft me er zelf achter gebracht waar de val lag, en wat een slag was dat. We zijn in Adam gevallen en door die val liggen we allemaal verdoemelijk voor God, we derven de heerlijkheid Gods. We zijn dat schone beeld ten enenmale verloren, we liggen geworpen op de vlakte des velds, waar geen oog medelijden met ons had.

Zondaars, ik hoop dat u ermee bekend bent, dat u de roeringen kent des Geestes, dat de rijkdom van het Evangelie voor u open ligt. Dat het Woord, het levende Woord, hetwelk is Christus, de spijs en drank is voor uw honger en dorst, de dekking en kleding voor uw naakte ziel. Zoals Jeremia het zei: *Als ik Uw woord gevonden heb, heb ik hetzelve opgegeten.*

Maar mag ik u een liefderaad geven? Vraag toch veel of u ontdekt mag worden aan uw diepe val in Adam, want daaruit wordt de noodzakelijkheid geboren om in de tweede Adam, namelijk in Christus gezaligd te worden. Dan leren we de noodzakelijkheid kennen om in Christus geborgen te worden. Dan zullen we er niet mee spelen, dat er een Zaligmaker is, nee, dan hebben we Hem nodig. Want God doet van Zijn Recht geen afstand, dan hebben we de Christus nodig. Sion zal door recht verlost worden en haar wederkerenden door gerechtigheid. En er is zoveel te leren, want als we een verloren zondaar zullen worden, dan kunnen we leren, dat Christus ons vlees en bloed heeft willen aannemen, dat Hij hier op aarde rondgewandeld heeft. Hij heeft door de buik van een maagd willen gaan, wie kan dit ooit bevatten of begrijpen. Hij, die waarachtig God was en waarachtig Mens is geworden, de Zaligmaker der wereld, gegeven en geschonken uit God. Zoals God zegt in de profeet Jesaja: *Ziet Mijn knecht, die Ik ondersteun, in Dewelke Mijn ziel een welbehagen heeft.*

En Christus had lust om dat welbehagen te doen en in de rol des Boeks was van Hem geschreven. Hij kwam om aan de Rechten van Zijn Vader te voldoen, Hij kwam om

de wet te vervullen, Hij is de plaatsbekleder bij God. Wie kan dit uitdrukken! Hij wilde uit een vrouw geboren worden, net als wij, omdat Hij voor ons zonde is gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem.

O diepte des rijkdoms, beide der wijsheid en der kennis van God, hoe onnaspeurlijk zijn Uwe wegen en ondoorzoekelijk Uw oordelen.

Dan hebben we een Borg en een Middelaar en een Zaligmaker nodig. Om in Adam te sterven en over te mogen gaan in Christus Jezus. Dat sterven horen we niet zoveel in onze dagen, men zegt: Christus heeft toch voldaan! Ja, dat is waar, maar hebben wij daar de kwitantie van, heeft Hij voor ons voldaan? Zijn wij in het gericht van God vrij uitgegaan, zoals er geschreven staat, dat er geen oog medelijden met ons had. *Maar het werd de tijd der minne. Ik nam u, en Ik wies u en Ik spoelde uw bloed van u en gij werd Mijn. En Ik kwam met u in een eeuwige verbond.*

Ach, vlucht dan maar in Mijn armen, want Ik ben vol van grondeloos erbarmen en vol van goedertierenheid.

Laten we dat beeld eens aanhalen van Hiskia, het was een vrome koning, hij kon zeggen, dat hij in oprechtheid voor God gewandeld had. Maar toen hij de boodschap kreeg dat hij sterven moest, toen kon het niet. En wat was dat nu? Wel, hij had wel in oprechtheid in de wegen van God gewandeld, maar voor zijn ziel had hij geen onderhandelingen met God gehad. Zoals de drie stukken ons geleerd worden en daar houden we aan vast hoor!

Het eerste stuk, hoe groot onze zonden en ellenden zijn, ten tweede, hoe wij daar van verlost worden en ten derde, hoe wij Gode voor zulk een verlossing dankbaar zullen zijn. En dan lezen we van Hiskia op zijn ziekbed: *Ik zal den Heere niet meer zien, den Heere, in het land der levenden; ik zal de mensen niet meer zien.* Mijn levenstijd is weggetogen, en van mij weggevoerd gelijk een herdershut; ik heb mijn leven afgesneden, gelijk een wever zijn web; Hij zal mij afsnijden, als van den drom.

God zou komen in Zijn grimmigheid en heiligheid, en daar had Hiskia geen bestaan voor. Zijn leven was afgesneden, hij was niet meer waard om op aarde te leven. Hij leerde hier: de ziel, die zondigt, zal sterven. Wat bleef er nu over?

Ik kirde als een duif en piepte als een zwaluw, mijn ogen verhieven zich omhoog: *o Heere! ik word onderdrukt, wees Gij mijn Borg!* En wat zegt hij daarna?

Gij hebt mijn ziel liefelijk omhelst, dat zij in de groeve der vertering niet kwame; want Gij hebt al mijn zonden achter Uw rug geworpen.

Hij ging den Heere loven op zijn snarenspeel, de levende, die zal U loven, gelijk ik heden doe! Om Hem daarvan de eer te geven, die ons uit alle geweld des duivels verlost heeft en nog verlost. Hij verlost hen van de hel en betaalt het gelag, Hij is onze plaatsbekleder. God neemt in het offer van Zijn Zoon een welgevallen en daardoor heeft Hij Hiskia kunnen verlossen en kan Hij elke zondaar genadig zijn. Zijn bloed wist alle zonden uit!

Wie is er slecht? Hij kere zich herwaarts en tot de verstandeloze zegt Hij: kom, eet en drink nu van het brood en de wijn, die Ik u gemengd heb.

Hiskia zegt daar ook een keer: Ik zal nu al zoetjes voorttreden al mijn jaren, vanwege de bitterheid mijner ziel.

En wat is dat? Wel! Hiskia kon aan zijn Schepper niet voldoen, daar kwam hij alles aan tekort en dat was hem zo bitter. We kunnen nooit iets vergelden, we worden om niet gerechtvaardigd en om niet geheiligd.

Dan zeggen zij wel eens: Heere! moet ik nu altijd zondigen, kan het nu nooit anders?

Nee, het kan niet anders. Maar wat een troostwoord: *Kinderkens, indien wij gezondigd hebben, we hebben een voorspraak bij den Vader, namelijk Christus, den Rechtvaardige.* Hij is hun Zonedelger, Hij heeft hen met Zijn bloed gekocht en met

Zijn dood betaald. *Ziet, Ik heb u in beide Mijn handpalmen gegraveerd en uwe muren zijn steeds voor Mij.* Want ze zijn gegraveerd in Zijn lijden en sterven, en wat heeft Christus ingenomen? Wat was Zijn leven van Zijn krib tot Zijn kruis? Hij zat vermoeid neder aan de beek Kidron, en dat is lafenis voor vermoeide en belaste zielen. *Komt allen tot Mij, die vermoeid en belast zijt en Ik zal u rust geven voor uw zielen.*

*Rust mijn ziel, uw God is Koning,
heel de wereld Zijn gebied,
alles wisselt op Zijn wenken,
maar Hij zelf verandert niet.*

Maar wat was Christus pad? Opdat Hij ons leert dat we door vele verdrukkingen moeten ingaan in het Koninkrijk der hemelen. Hij heeft Zijn Kerk opgevraagd: Heiligen in Uwe waarheid. Om door lijden geheiligd te worden en daarna in te mogen gaan in heerlijkheid.

Zingen: Psalm 73:13.

Er staat in onze tekst: ***Een mens komt voort als een bloem, en wordt afgesneden en dat is op Gods tijd.***

Alle vlees is als gras en de heerlijkheid des mensen is als een bloem des velds. Het gras verdort en de bloem valt af, maar het woord onzes Gods bestaat tot in der eeuwigheid. Je kunt hele schone, knappe mensen hebben, in onze ogen soms pronkstukken, maar het is maar een bloem des velds, als de wind daarover is gegaan, dan kent men haar standplaats niet meer. We kunnen zo groot zijn in dit leven, maar alles is vergankelijk, het is de grote vraag of wij de vreze Gods hebben. Houdt u aan bij God, is dat het hoogste, om uw ziel er als een buit uit weg te dragen? Dat u nog eens mocht rusten in dat volbrachte werk van Zijn eeuwige liefde.

Ik heb een oud-tante gehad en die vrouw heeft in de wereld een bang leven gehad, in hoofdzaak door haar vijandige man. Maar ze had zo'n teer, aanhankelijk leven aan God. Als er een kind geboren moest worden deed hij de deur op slot en zei, laat nou die God je maar helpen hoor. Maar dan werden er wel gestuurd om haar te helpen en toen ze ging sterven lag ze te roemen: *ik rust in een volbracht werk, in de liefde des Vaders, in de liefde des Zoons en in de liefde des Heiligen Geestes.*

We komen voort als een bloem, als een schaduw en bestaan niet. We weten niet wat morgen geschieden zal, wij weten niet wie getekend staat om het eerste weer opgeroepen te worden. Het leven is een damp, de dood wenkt ieder uur. En wat is een gevallen mens, die een eerrover van God is, die een kroonrover is van Christus en die de Heilige Geest zo vaak bedroeft?

We kunnen uit onze afkomst niet anders zijn, als verdoemelijk voor God. En dan zegt Job over zo'n gevallen mens die satan is toegevallen, die God niet het aangezicht maar de nek heeft toegekeerd: ***Nog doet Gij Uw ogen over zulk een open.*** Daar is elke ziel verbaasd over, wilt U naar mij omzien? Dat is er al in de eerste beginselen: Zou U mijn God willen zijn? Zou U mijn Zaligmaker willen zijn? O Heere! als U dat zou willen doen, dan roepen ze uit: Eeuwige lof en eer, aan die God en aan dien Heer.

Dan gaan ze Hem hier al loven, prijzen en bedanken. Wie kan dit begrijpen? Als hij mag geloven dat Christus voor hem troon en heerlijkheid verlaten heeft, voor hem geleden en gestreden heeft, voor hem gestorven is. Al hebben er dan nog geen afhandelingen plaats gehad, maar het kan, dat je dan al geloven mag, dat Hij voor al uw zonden op Golgótha betaald heeft. Dat er voor uw ziel een uitgewerkte zaligheid

open ligt in Christus Jezus.

Ach! mocht u dan eens in de handen van God vallen, valt uzelf eens af, om aan uzelf te sterven. Om op te staan uit uw dood tot een nieuw leven en om de vrede in te ademen, die alle verstand te boven gaat. Daar Hij voor u verhoogd is aan de rechterhand Gods en u de Geest zal zenden, door welke gij roepen zult: *Abba Vader!*

En elk kind van God moet zo vaak zeggen: Heere, dat u mij genomen hebt en wilt onderhouden. Wonderdoende God en wonderdoende Jehovah!

Ach, dat ik Hem loven, prijzen en bedanken kon, maar dat kan hier maar ten delen in het geloof, eenmaal zal het aanschouwen zijn en verzadigd worden met Zijn Godsbeeld, eeuwig en altoos.

Mensen, steek de hand eens in uw boezem, wat zoekt gij, de dingen van het leven, welke eindigen in de dood? Kies dan nog heden, wie gij dienen zult. Er is alles te winnen en niemendal te verliezen. Er is een eeuwige zaligheid te verkrijgen, *zoekt dan de Heere, terwijl Hij te vinden is en roept Hem aan terwijl Hij nabij is.*

Hij heeft geen lust in de dood des goddelozen, maar daarin, dat hij zich bekere en leve. We moeten eindigen, dat God het gesproken woord zou willen zegenen, om Zijn Zelfs wil, amen.

Zingen: Psalm 56:6.

ZESDE LEERREDE

Zingen: Psalm 119:17.

Lezen: Johannes 16.

We hebben een lied gezongen uit Psalm 119; en dan moeten we zeggen, wat een wonderlijk werk toch, waar David in de avond van zijn leven en in grijsheid en ouderdom was. En nu moest die man nog vragen: *Heere, leer mij de weg Uwer inzettingen, en ik zal hem houden ten einde toe.*

Ja, dat brengt nu het werk van God in hem te weeg, hoe meer dat een mens van dat leven weet, hoe minder dat hij in zichzelf wordt. We lezen ook, dat de apostel zegt: Wij zijn van gisteren en weten niets. Dat is met recht waar. Een mens denkt, hoe meer ondervinding en hoe meer ervaring dat hij heeft, dat hij zoveel sterker zal staan. En die wetenschap ligt er wel aan de kant van God, maar hij wordt steeds minder in zichzelf, om iets te kunnen, iets te vermogen en iets te kunnen uitrichten. Want wij weten het niet, we zijn in ons zelf zo blind en we zijn een onwetende, machteloos en krachteloos. Wij hebben niets, wij kunnen niets en wij weten niets.

Toch vinden wij hier, in die dierbare schapenvoet, zo als wij zongen: Geef mij verstand met Goddelijk licht bestraald. En we geloven toch allemaal, dat David een waar kind van God was en een gekende des Heeren. Want er zijn Psalmen van hem, waarin we meer van Christus kunnen vinden, dan van David. En het is met recht waar, dat God van hem zegt: Een man naar Gods hart en liefelijk in Psalmen. En die bedelt nu om Goddelijk verstand, en waarom? Omdat hij zo'n dwaas was in zichzelf. Als wij een dwaas mens zien, dan zeggen we: Och, die man of die vrouw is niet helemaal in orde.

Maar bij David brengt dat nu het werk van God met zich mee. Paulus zegt het ook een keer: Gij zijt wijs en wij zijn dwaas. Het werk van God leert een mens steeds meer en meer, dat wij ons onverstand leren, dat wij niets hebben, niets kunnen en vermogen. Want elk mens, die gaat beseffen, dat hij zo niet sterven kan, gaat denken: Wat moet ik er toch aan doen en aan ten kosten leggen? Hoe kom ik tot het gewenste doel, hoe word ik rechtvaardig voor God?

En een kind van God wil ook opwassen in kennis en genade, maar hij weet ook niet hoe. En we behoeven het niet te weten, we kunnen het ook niet weten, het is alleen de kracht en de genade van Zijn lieve en dierbare Geest. Daar staat van geschreven: *Al Mijn kinderen zullen van den Heere geleerd worden.*

Ik heb in mijn jeugd tijden gehad, dat ik tegen mezelf zei, jongen, je moet er mee stoppen, want je zou je verstand verliezen. Want dan lag ik 's nachts te denken, hoe moet ik daar nu komen, hoe moet ik ooit deel en gemeenschap aan Christus krijgen? Hoe moet dat toch en hoe zijn nu al die dingen, ik kan er maar niet achter komen, ik begreep en verstond het niet. Maar ook na ontvangen genade, als ik ouderen hoorde praten over de verborgenheden van het geloof, dan zei ik: Och, och, zou ik dat wel ooit leren! Zou ik daar wel ooit achter komen en van weten.

Ik heb mijn vrouw wel eens horen vertellen, toen er veel mensen bij haar kwamen, dat zij bang was, dat ze de mensen niets vertellen kon en dat zij de geschiedenissen uit de Bijbel maar ging leren van Abraham en nog zo veel meer. Dan kon zij toch hiermee haar evenmens dienen. Maar zo behoeft het niet, hoor. Want als een kind van God bij Hem mag leven, in vernedering en verootmoediging, dan komt hij er wel achter, dat hij tot alles onbekwaam en ongeschikt is, en dan geeft Hij hem wel verstand met Goddelijk licht bestraald.

De apostel roemt er in: *En Hij heeft ons het verstand gegeven, dat wij de Waarachtige*

kennen, namelijk in Zijnen Zoon, Jezus Christus. Daar gaat hij roemen in de arbeid en de genade der eeuwige liefde, en zegt niet, dat hebben we verdiend.

Nee, Hij heeft ons het verstand gegeven, dat wij den Waarachtige kennen, en wij zijn in de Waarachtige, in Zijnen Zoon, Jezus Christus. Want dikwijls staat ons verstand in de weg, we weten het vaak beter dan God en dan onze Formeerder, en hoewel we het niet weten, maar dan staat ons verstand in de weg.

Onze oude voorganger zei dikwijls tegen ons: Laat je neuswijsheid in Adam maar eens vallen. Daar wilde hij mee zeggen: Daar ben je zelf mee bezig. Ja, dat was wel waar, als men er maar belang bij heeft. Hij kon dat nu wel zeggen, maar hij had het en ik had het niet, en hoe moesten we er aan komen? Hoe moesten we dat deel nu verkrijgen, hoe moesten we nu in Hem geborgen worden? Hoe moesten we nu gerechtvaardigd worden?

En later wisten we niet hoe we geheiligd moesten worden. We hebben een strenge leermeester gehad, hij veegde alles wat van een mens was weg, en ons werd geleerd, dat er alles aan een mens gedaan moest worden, ook na ontvangen genade. En dat kunnen we nu bij David ook vinden, en wat een schone les kreeg de bruid van haar bruidegom: Indien gij het niet weet, o gij schoonste onder de vrouwen, zo gaat uit op de voetstappen der schapen, en weid uw geiten bij de woningen der herderen. En wat is dat toch een echt gebed:

*Houd Gij mijn handen beide,
met kracht omvat,
geef mij Uw vast geleide
op het smalle pad,
alleen kan ik niet verder,
geen enkele schree,
neem, o trouwe Zieleherder,
mij arme mee.*

Hier kan nu ieder mens van leren. David zegt niet, ik heb er heel wat van geleerd, hoor! En ik kan nu gaan rusten, ik heb mijn schapjes op het droge.

Ja, in het leven heb je zulke mensen wel, die zeggen: Ik heb nu lang genoeg gewerkt. We hebben soms nog een achterdeurtje om wat bij te boeten, maar in het geestelijke is dat er niet hoor. Daar is voortdurend zoveel gebrek in een mensenziel, en zij zijn zelf zo onvermogen om iets te kunnen, dan drijft de armoede hen weer naar God. En dat vinden we bij David ook, hij is met recht een schapenvoet, als hij vraagt:

*Geef mij verstand met goddelijk licht bestraald,
dan zal mijn oog op Uwe wetten staren,
dan houd ik dien, hoe licht mijn ziel ook dwaalt,
dan zal zich het hart met mijn daden paren.*

O, wat krijgen we toch allemaal, bewust of onbewust, onderwijs uit het woord van God. Ik zal u onderwijzen en u leren van de weg, die gij gaan zult, Ik zal raad geven en Mijn oog zal op u zijn.

Wat een dierbaar getuigenis: *Leer mij de weg Uwer inzettingen, en ik zal hem houden ten einde toe.* Wat is David leergierig. En al leefden we hier Methusalems jaren, dan komen we nooit uitgeleerd. Dat heb ik in Gods volk ook altijd gehoord, dan hoorde ik voortdurend nieuwe lessen en nieuwe verborgenheden, en dan zat ik te vragen: O Heere, leer ze mij toch ook, en mag ik dat ook ontmoeten. Dat waren aanhoudend voor mij nieuwe verborgenheden. En een mens, die het om Gods werken te doen is, en ook Gods volk, moet ook wel eens zeggen, dit is nieuw voor mij, zo heb ik het nog

nooit ondervonden, zo heb ik het nog nooit opgemerkt. Al hebben ze in zichzelf niemendal, maar wat is er bij God toch aan te treffen in Christus Jezus. En het is ook zo in heiligmaking. Dan zegt een kind van God: Dit heb ik nooit geweten en nog nooit zo verstaan. Ik kom alles tekort, maar in Hem vind ik overvloed van genade en rijkdom.

Ja, dat is echt waar en daarom komen we aan deze kant van het graf nooit uitgestudeerd, dat is onmogelijk, al worden we nog zo oud. Dan moeten we nog zeggen: Alleen kan ik niet verder, geen enkele schreê.

We vinden nog een beeld bij de koeien van Farao, de magere aten de vette op en zij bleven nog net zo mager. En zo is het met een mens ook, met alle ondervindingen en ervaringen blijft hij een gevallen mens, in zijn mismaaktheid en zijn misvormdheid, in zijn nietigheid en onvermogen.

Ach, wat een echte bede: *Geef mij het verstand.*

Wij denken altijd verkeerd, laten we maar eerlijk zijn. Onze gedachten zijn, zoals wij zijn, wij denken zoals Naman de Syriër, en dat was wat voor hem, hij was een krijgoverste over een heel leger. Buidels met geld had hij bij zich, en knechten en maagden, maar hij was melaats. Hij had verwacht, dat die profeet wel naar buiten zou komen. En hoe zijn wij, er is wel eens aan mij gevraagd, wat gevoel je nou, als er wat in je hart komt, hoor je dan een stem en wordt je dat toegeroepen?

Ik weet nog van de eerste keer, dat er een woord in mij kwam, en ik dacht echt, dat het rechtstreeks van de hemel tot mij gesproken werd. *De wind blaast, waarheen hij wil, en gij hoort Zijn geluid; maar gij weet niet, van waar Hij komt, en waar Hij heen gaat; alzo is een iegelijk, die uit den Geest geboren is.*

Zo dacht Naman ook, dat de profeet zou zeggen: Maar man toch, kom je nou helemaal uit Syrië, en wat hebt u toch een reis gemaakt, en hebt u zoveel bij u! Zeg toch eens de plaatsen waar u melaats bent, dan zal ik er met mijn hand over strijken.

Nee, niets van dat alles, de profeet liet zich niet eens zien, en liet hem staan, dat is wat voor die man geweest, hoor. Al die paarden en wagens maakten niet eens indruk, en de boodschap die hij kreeg, stond hem ook niet aan. Was u zevenmaal in de Jordaan en gij zult rein zijn. Waren al die andere wateren niet veel schoner en beter als die vuile Jordaan?

Maar dat alles had totaal geen waarde voor de profeet, hij stuurt zijn knecht als een boodschappenjongen. Zo heeft al ons denken en doen voor God ook niet de minste waarde, en Hij stuurt ons Zijn knechten als boodschappenjongens, die de boodschap moeten brengen van een Ander, echt waar. Zij hebben dat maar te brengen en over te drukken. Zo moest de profeet ook die boodschap brengen: *Was u zevenmaal in de Jordaan.* En moest die voorname man zich nu daarin wassen, nee, dat deed hij nooit, dat kon zijn trotse aard niet verwerken. Dan maar liever melaats terug, dan dat hij zich zo zou vernederen. En dan zeggen zijn knechten, ach, die profeet begeert toch geen grote zaak en ze hebben hem overreed.

Zo moeten wij ook overreed worden. We lezen van Jeremia, en dat was zo'n grote profeet, dat hij zegt: *Heere, Gij hebt mij overreed en ik ben overreed geworden.* Hij moest ook opzij voor de Heere, en wie we ook zijn, of we er veel of weinig van weten, we moeten allemaal opzij voor God. Zo ook Naman. En dan zeven keer onderdompelen in die

Jordaan, dat was wat, dan kan een mens zich nog beklagen ook. En dat is bij ons ook zo, en daar maakt de satan groot gebruik van, kijk nou eens, nou heb je dit ontmoet en daar ben je toch geen vreemde van. Of het begint van de andere kant: Mens, je kan je nog niet eens aan de wil van God onderwerpen, je verandert ook nooit, in der eeuwigheid niet.

En nu de zevende maal, want zeven is een vol getal: Daar kwam zijn vlees weer aan hem als van een kind, daar kwam hij gereinigd en geheiligd voor de dag. Dat is wat geweest! Hij had gedacht, dat alles tevergeefs was geweest en nu wil hij nog een last aarde meenemen om den Heere een brandoffer te geven, als hij in zijn vaderland was aangekomen. Hij beseftte, dat de Heere dat waardig was, dat hij ziel en lichaam aan Hem moest toebetrouwen. En dat wonderwerk levert alleen eer en erkentenis op aan Hem: *Mijn God, U zal ik eeuwig loven, omdat Gij het hebt gedaan.*

O, wat ligt hier toch een rijkdom in van Gods eeuwige liefde, wij weten het ook vaak niet, maar al Mijn kinderen zullen van den Heere geleerd worden. Men hoeft nooit te zeggen, dat we te dom en te onwetend zijn, nee, we zijn er niet te dom voor, maar dikwijls veel te wijs. We weten het soms veel beter dan God, we kijken naar links en rechts, of er al uitkomst komt.

Nee, God is het, die ons uitkomst geeft. Hij was het, Die verlossing zond, aan al Zijn volk, Hij zal het verbond, met hen in eeuwigheid bewaren. Hij zal hen vergaren en in vreë doen leven, hen, die uit Israël zijn verdreven. En zo is het bij een kind van God ook. Al die innerlijke strijd. Draag jij nou de naam, dat je bekeerd bent, heb je wel ooit zo'n zondig, zo'n ongelukkig mens gezien? Heeft er wel één het zo verdorven als jij, kijk de zaken maar eens na, alle dagen hebben nog geen avond. Dan wordt hij als een bal getrapt en weet geen raad met zijn ongeluk. Ach, wat is dan zijn bedelen?

Ach, Heere, klaart u mijn ziel eens op. Daar hebt u de arme, dat doet hem weer roepen, dat doet hem weer vragen. Ach, licht u mij weer eens bij. Zoals David zong: *Hoe licht mijn ziel ook dwaalt, dan zal zich het hart met mijn daden paren.*

Is dat dan niet een liefelijk en een Goddelijk werk? Ja, ik zal uw wet houden en onderhouden met mijn ganse hart, maar alleen door genade en nooit in onszelf. Hier ligt dan de voorafpraak aan het werk van Zijn eeuwige liefde.

Maar we hebben nog een woord ter overdenking uit Johannes 14:27:

Vrede laat Ik u, Mijn vrede geeft Ik u; Niet gelijkerwijs de wereld hem geeft, geef Ik hem u. Uw hart worde niet ontroerd en zij niet versaagd.

Zingen: Psalm 25:5.

We willen stilstaan bij hetgeen Christus zegt:

1. Vrede laat Ik u.
2. Mijn vrede geef Ik u.
3. Niet gelijkerwijs de wereld hem geeft.
4. Dat Hij hen opwekt, om alleen op Hem te vertrouwen.

Wat zijn dat toch kostelijke hoofdstukken, die onze Heere Jezus Christus gesproken heeft aangaande Zijn lijden en sterven. We hebben wel eens gelezen van de Waldenzen, dat hun kinderen die hoofdstukken uit het hoofd moesten leren. Dat als zij vervolgd zouden worden of van het woord van God beroofd zouden zijn, dan konden die kinderen dat uit het hoofd opzeggen. Zo kenden die mensen ook de schoonheid van Christus woorden en het is met recht een schoon woord.

We hebben de laatste keer gesproken: *Uw hart worde niet ontroerd, gijlieden gelooft in God, gelooft ook in Mij. In het huis Mijns Vaders zijn vele woningen, anderszins zo zou Ik het u gezegd hebben.*

Hij vleit hen niet met een ijdele hoop, o nee. Hij laat hen horen, dat Hij het ganse, Goddelijke werk voor hen geopend heeft, al moest het nog aan hun worden toegepast.

Hij getuigd niet alleen van Zijn lijden en sterven, maar ook van Zijn Hemelvaart en het uitstorten van Die eeuwige en dierbare Geest.

Daarom zegt Hij nu: *Mijn vrede laat Ik u!*

En zo lang als de testamentmaker leeft, is het testament niet van kracht, maar Hij laat hen hier horen, dat Hij hen gedenken zou uit Zijn eeuwig voornemen, en uit de arbeid van Zijn genade. We zouden kunnen zeggen, wat een wonderlijke vrede: Mijn vrede laat Ik u. Hij ging van hen scheiden en zij bleven er over als naakte en ontblote zondaren. Ja, maar Hij wilde hier mee zeggen, u kunt op Mij rekenen. Want hij had met hen het Avondmaal ingesteld, in tekenen en in zegelen. Hij had hen de bewijzen gegeven, daar zij onderworpen waren, dat de bezoldiging der zonden de dood is, maar Hij zou de dood te niet maken en zou hen uit alle geweld en heerschappij des duivels verlossen. Wat een wonderlijke vrede: *Mijn vrede laat Ik u.*

En zij bleven er over, als geen hoop hebbende, en zonder God in deze wereld. En nochtans: *Mijn vrede laat Ik u.* Hij wilde er mee zeggen: U kunt op Mij rekenen, en u kunt er zeker van zijn, dat Ik uw zaken uit zal richten en dat Ik u testamentair zal gedenken, Ik zal u maken erfgenamen des hemels en der aarde.

Al zullen zij moeten zeggen: We hebben de dood en de rampzaligheid rechtvaardig verdiend. Ja, dat zouden wij zeggen, terwijl Christus wat anders achterlaat. En wat begeert een zondaar anders, dan vrede bij God?

Ik sprak eens met een oude man en wilde het uit zijn eigen mond horen, daarom vroeg ik: Wat zou u nu begeren, zeg het me eens? Hij zei, dat weet u wel, maar het is zo aangenaam om het uit de mond van je evenmens te horen. En toen kwam het naar buiten: *Vrede bij God, door onze Heere Jezus Christus, vrede door het Bloed des Lams.* En dat begeert nu elke zondaar, en bij tijden mag hij inzuigen, in al zijn moeite en verdriet, dat dit het enige en hoogste voor hem zou zijn.

We lezen in het boekje van Sukkey Harley, dat er zo'n vrede in haar hart kwam, dat zij er geen naam aan geven kon. Ja, dat is echt waar hoor, het evangelie kan in ons hart soms zo'n vrede en liefde uitwerken, dat we het geen naam kunnen geven. Omdat we dan mogen proeven en smaken, dat de Heere goed is. De jongeren zeiden een keer tot Christus: *Heere, geef ons altijd van dat brood!* Want ze verstonden hier uit, dat Hij het wel met hen kon maken, en het hun allemaal kon schenken.

Daaruit zegt hij hier: *Mijn vrede laat Ik u*, en dat is toch wat, om aan arme zondaren de bewijzen te geven, die alles verbeurd en verzondigd hebben. En alle beloften en toezeggingen lagen nog onvervuld, die lagen nog onbevredigd, daar konden zij niemendal mee uitrichten, en niets mee doen. O nee, zij waren zo diep en stijl afhankelijk van Hem, want tot Wien zullen wij heengaan, Gij hebt de woorden des eeuwigen levens, Hij kon het alleen maar doen.

De Emmaüsgangers zeiden: Wij hoopten dat Hij het was, die Israël verlossen zou, en wat geeft Hij hen in Zijn scheiden een verblijden.

Vrede laat Ik u, en dat kan zo'n wonderlijke vrede zijn.

Dat heb ik zelf ondervonden, en toen was ik al jaren gerechtvaardigd, hoor. Daar kreeg ik deze woorden in mijn hart gedrukt: *Gij zult door vrede voortgeleid worden.* Maar daar kreeg ik het drie dagen zo bang, ik wist er geen woorden voor te vinden, de ellende drukte mij temeer. Dan komen de bestrijdingen er ook nog bij: Is dat nu die vrede? En daar heeft u het al weer, wij verstaan vaak de meningen des Geestes niet, maar ik heb drie dagen innerlijk met mijn handen naar boven gelopen.

En na drie dagen werden mijn ogen geopend, en mocht ik zien, dat ik juist zo door vrede voortgeleid was geworden. Want niets had mijn aandacht gehad, ik had met

lichaam en met ziel aan de Genadetroon moeten hangen. Toen mocht ik het verstaan, dat had Hij mij zelf opgelegd, wat ben ik daaruit verbaasd geweest, ik heb er mijn armen omheen geslagen. Toen kon ik wel zingen:

*Wat vreé heeft elk, die Uwe wet bemint,
zij zullen aan geen hinderpaal zich stoten.*

Dus, als u moet zeggen, het lijkt wel of dat ik van de vrede verstoken ben, en als de zonden u aanklagen en u niet buiten Hem kan leven, dan mag ik u prediken het woord van Christus: Mijn vrede laat Ik u. De Heere sprak tot Mozes: *En de eeuwige God zij u een woning, van onder eeuwige armen.* O, vrede laat Ik u, en laat dit u niet vreemd zijn, kinderen van God. Al moet uw klagen zijn:

*Mijn geroep uit angst en vrezen,
klimt tot God, het Opperwezen,
God, die in mijn ongeval,
de oren tot mij neigen zal,
ik zocht Hem in mijn bange dagen,
ik bracht de nachten door met klagen,
ik hief niet af mijn hand en oog,
op te heffen naar omhoog.*

En wat heeft Christus gedaan? Heeft Hij in Zijn kruisdood niet uitgeroepen: *Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?* Hij vertrouwde Zich aan Zijn Schepper, aan Zijn Vader toe, met ziel en lichaam beide.

Ten tweede zegt Hij: ***Mijn vrede geef Ik u.***

Want wat was Zijn ontmoeting met hen, als Hij voor hen aan het kruis genageld was geweest, als Hij de hel zijn prooi ontnomen had, als Hij uitgeroepen had: Het is volbracht! *Vader, in Uwe handen beveel Ik Mijn Geest en het hoofd buigende, gaf Hij den Geest.* Hij wil ons leren, om onder onze Schepper te buigen, om te sterven onder Hem, opdat het leven u geschonken kan worden. Die enige troost, beide in leven en in sterven. Niet met een belofte en een toestand te zijn geholpen, maar opdat we geen rust zouden hebben buiten en zonder Hem.

Als twee mensen elkaar liefhebben, zijn zij niet eerder tevreden, voordat zij samen een woning kunnen betrekken, maar wil het goed zijn, dan moeten zij in het rechthuis zijn geweest, dan moeten zij getrouwd zijn.

Welnu dan, Christus boog onder de rechten van Zijn hemelse Vader, om voor Zijn kerk Borg en Middelaar te zijn. Wij vinden in Hem een zwijgende Borg, die ook een voorbeeldige Borg was, om met Zich te laten doen. En na Zijn opstanding was Zijn eerste woord: *Vrede zij ulieden*, want die belofte had Hij hun gegeven: *Mijn vrede geef Ik u.* Daar kon Hij hun Zijn doorboorde handen en doornagelde voeten tonen, en nu mochten zij daardoor zien in een bevredigd God. Want die God legt alleen Zijn toorn en ongenoegen af in die Enige Offerande. En daar volgt uit: *Mijn vrede geef Ik u!* Hij geeft Zich en vermaakt Zich aan hen en Maria riep er van uit: *Rabounni, mijn Meester!* En als Thomas overtuigd is, dan roept hij uit: *Mijn Heere en mijn God!*

Ach, wie kan de waarde er van uitdrukken, waar Christus van hen ging scheiden om dat werk te voldoen, waar Hij alles over Zich heen liet komen en met Zich liet doen. Hij heeft hen meegenomen in den hof en mee getrokken naar het kruis, ze zijn getuigen geworden van Zijn lijden en sterven. Om hen met Zijn dood te kopen en met Zijn bloed te betalen, O, wat een arbeid van eeuwige liefde. Vrede door het bloed des kruises en vrede tot in alle eeuwigheid.

Dat is nu wat elke zondaar begeert, want in Hem legt God Zijn toorn en ongenoegen af, zij begeren vrede door onze Heere Jezus Christus, vrede door het bloed des kruises. En als er nu een schuldige zondaar is voor het aangezicht van God, die wil Hij alzo Zijn vrede schenken. Dat kunnen zij zelf niet verdienen, want zij hebben de rampzaligheid verdiend, maar Mijne vrede geef *Ik u*.

En is er nog dierbaarder uit te denken, dat er niets zit tussen God en onze ziel? Dat we vrede op aarde beleven, door onze Heere Jezus Christus? En dat door Zijn dierbaar hartebloed, o zoet, zoet is Jezus bloed! Dat is tot reinigmaking, rechtvaardigmaking, maar ook tot heiligmaking. Mijne vrede geef ik u, om ook in heiligmaking door vrede te worden voortgeleid.

Laten we dan niet vreemd kijken, als we in het sterf- en kruispad worden gebracht, om voortdurend aan deze wereld gedood te worden, en gedood te worden om Zijnentwil. En waarom doet Hij dat? Om hen een plant met Hem te maken, om in die vrede te worden opgelost. Daar zong een dichter van:

*Hij ziet in Christus ons altijd genadig aan.
En wil ons dag aan dag, met gunsten overlaán.*

En dan mogen zij voortdurend ontmoeten: *Mijne vrede geeft Ik u*. Want Hij is onze vrede, die deze Een gemaakt heeft en de middelmuur des afscheidsels gebroken heeft. Het voorhangsel is toch gescheurd van boven naar beneden, en daar werd bewaarheid: Nu heeft Hij Zijn gerechtigheid, zo vlekkeloos en ongeschonden, voor het heidendom ten toon gespreid. Om Satan zijn prooi te ontnemen, de prikkel uit de dood weg te nemen, en aan de Heilige Wet Gods te voldoen. En wat is er dan nog zoeter, dan vrede bij God door het bloed des kruises?

We hebben een man gekend, die lange tijd in Transvaal had gewerkt en daar kon hij zoveel van vertellen en als kind hingen wij aan zijn lippen als hij daar over begon. Dan vertelde hij ook van een jongen, die onschuldig ter dood was veroordeeld, en toen het zo ver was, zei hij tot zijn vader en moeder: Het is vrede hoor! En op het laatst heeft hij nog het gehele vers gezongen uit Psalm 73.

*Wien heb ik nevens U omhoog,
wat zou mijn hart, wat zou mijn oog,
op aarde nevens U toch lusten,
niets is er waar ik in kan rusten,
bezwijkt dan ooit in bittere smart,
of bange nood, mijn vlees en hart,
zo zult Gij zijn voor mijn gemoed,
mijn rots, mijn deel, mijn eeuwig goed.*

Dat was wat? Dat was: *Mijne vrede geef Ik U!*

O, er hebben daar in Transvaal bij die voorttrekkers, nog zovelen van Gods oprechte volk geleefd. Het is met recht waar: Mijne vrede geef Ik u. Hij wil er mee zeggen: Ik geef Mijzelve geheel aan u, nu kunt u uw honger en kommer, namelijk uw zonden, aan Mij weg eten en drinken.

En dat is gelukkig niet voor een keer, maar Hij zegt Zelf: Mijne vlees is waarlijk spijs en Mijne bloed is waarlijk drank; we mogen voortdurend bij Hem komen, hoor. Mijne vrede geeft Ik u, u mag mij eten en u mag mij drinken, *want indien gij het vlees des Zoons des mensen niet eet en Zijn bloed niet drinkt, zo hebt gij geen leven in uzelve*. En daar behoeft het geen Avondmaal voor te zijn, hoor. Nee, we mogen Hem ook op andere tijden eten en drinken, en Zijn woord kan evenwel zoveel voedsel voor ons hebben. De apostel hield ook geen Avondmaal, toen hij zeide: *Zijn vlees is waarlijk*

spijs en Zijn bloed is waarlijk drank; ja, dan mogen zij Christus eten en drinken en dat tot in alle eeuwigheid.

Mijn vrede geef Ik u. Christus geeft Zich aan arme zondaren en vermaakt Zich aan haar. En zij verbinden zich aan Hem en Hij wikkelt hen in Zijn lijden en sterfpad. Dan zal het zo zijn: *Ik in U en Gij in mij. Vader, opdat zij één zijn, gelijkerwijs Wij één zijn.* O, wat is er nog zoeter, nog beminnelijker dan die vrede tussen God en onze ziel.

O, Mijn vrede geef Ik u, niet gelijkerwijs de wereld hem geeft, geef Ik hem u.

Hij wilde er mee zeggen: Ik ben niet als een mens, want die zeggen vandaag iets en morgen trekken zij zich terug. Het spreekwoord zegt, wie heden is uw vriend, zal morgen u verachten. Dus, niet gelijkerwijs de wereld hem geeft, niet bedrieglijk en niet veranderlijk. Christus wilde hier mee zeggen: Ik ben voor jullie onveranderlijk. Want Ik ben gisteren, heden en tot in alle eeuwigheid Dezelfde; want die Ik liefgehad heb van den beginne, die heb Ik liefgehad tot het einde toe.

Nee, niet zoals de wereld, want die prijzen ons in de morgen en 's avonds haten ze ons, dus niet gelijkerwijs de wereld hem geeft, want dat kan een schijnvrede zijn. We horen zo vaak zeggen, ja, ik kon niet achterblijven, maar anders had ik het niet gedaan. Zo zijn wij als mensen, maar dat is niet oprecht, dat komt niet uit ons hart, dat is schijnvrede, dat is van een mens, die zo wispelturig en bedrieglijk is. Maar Christus is niet bedrieglijk, Christus is onveranderlijk! Die Hij liefheeft, heeft Hij lief tot het einde toe.

Niet gelijkerwijs de wereld hem geeft, geef Ik hem u.

Gods woord geeft ons toch de raad om op geen mens te vertrouwen. Vertrouw zelfs niet op haar, die in uw schoot slaapt. Nou, onze naaste vriend, dat zijn we zelf, daar houdt je allemaal het meeste van, kijk dat maar na.

Misschien denkt u, dat het zo niet is, maar het is heus waar. Als het ons maar goed gaat, vinden wij het best. Maar hier is het: Niet gelijkerwijs de wereld hem geeft. Geen schijnvrede, geen bedrieglijke vrede, hier kunnen we van op aan. Maar op de wereldlijke vrede kunnen we niet aan, zij is veranderlijk, zij is onbetrouwbaar, en zij laat ons in de steek. Christus wil hier mee zeggen: *Zo ben Ik niet, zo handel Ik niet, zo onbetrouwbaar ben Ik niet.* En wie een vriend der wereld wil zijn, wordt tot een vijand van God gesteld, maar Christus zegt: 'Zij zijn niet van de wereld, gelijkerwijs Ik van de wereld niet ben. En als de wereld u haat, weet, dat ze Mij eer dan u gehaat hebben. Omdat gij van de wereld niet zijt, zo zal de wereld het hare lief hebben.'

We moeten voor geen cent vertrouwen op de wereld zetten en ook niet op onszelf. Niet gelijkerwijs de wereld hem geeft, en laten we eens bij onszelf beginnen. Want als het eens niet naar onze zin gaat, als het niet gaat zoals wij het bedoelen, hoe zijn we dan? Dan komen we in opstand, dan verloochenen we Hem vaak, dan zijn we er op tegen om het pad te lopen. Petrus verloochende ook Christus, daarom zijn wij van die onbetrouwbare en bedrieglijke mensen, maar Hij is getrouw, al zijn wij ontrouw.

Hij is niet gelijkerwijs de wereld, dat had Hij Zelf ook ondervonden. Hij was jaren het land doorgedaan, Hij had goed gedaan en Hij werd uitgeworpen. En indien zij dit aan het groene hout gedaan hebben, wat zal aan het dorre geschieden?

Dan zegt hij ten vierde: ***Uw hart worde niet ontroerd, en zijt niet versaagd.***

Hij laat aan hen achter, wat er geschreven staat: En de rechtvaardige vertrouwt zelfs in zijn dood. Job zeide: *Al was het dat Hij mij doodde, zo zou ik nochtans hopen.*

En, net als in het begin van dit hoofdstuk, gaat Christus hen weer een keer zeggen: Uw hart worde niet ontroerd en zijt niet versaagd. En zijt niet verschrikt, in alles wat u overkomt, want Ik sta voor u in. En ik ga straks voor u zitten aan Mijns Vaders

rechterhand om uw zaken uit te richten, en uw welstand te bevorderen tot spijt van de hel en zijn gehele aanhang.

Ach, wat een trouwe Zaligmaker, Hij was getrouw aan Zijn eden. Toen de Heere gesproken heeft in de stille eeuwigheid: *Wie is er die met Zijn harte Borg worde?* Dan heeft Christus gezegd: Zie Ik kome, o Mijn God, om Uw welbehagen te doen. En Hij was getrouw in Zijn Eden, en heeft daarin geen bedrog gepleegd.

Mijn toehoorders, zoekt zelf toepassing voor uw eigen ziel, en steek de hand in uw boezem, wat zoekt gij? Het leven is zo arm, en wat is ons leven? Ach, ik zou u willen zeggen, zoekt de vrede bij Hem, de vrede, die alle verstand te boven gaat. Christus heeft gesproken: In de wereld zult gij verdrukking hebben, maar hebt goede moed, Ik heb de wereld overwonnen, ach, zoek het bij Hem. En waar moet u anders heen, als Hij u ontdekt, wie of ge zijt, als de zonden tegen u getuigen, als de boze om u heengiert: Gij hebt geen heil bij God.

O, ziet dan op Christus, Hij heeft Zich Gode onderworpen, Hij heeft de strijd gestreden, en ook de overwinning behaald, over dood, graf en hel. Opdat gij door Hem de wereld zou mogen overwinnen, namelijk in Christus Jezus, want er staat geschreven: *In Hem zijn wij meer dan overwinnaars, door Hem, die ons heeft lief gehad.*

Vertrouw niet op de uiterlijke wereld en vertrouw ook niet op uw eigen hart, want die dat doet is een zot en dat is zeker waar. We moeten leren ons betrouwen alleen te stellen op Dien Enige Waarachtige God, naar ziel en lichaam beide.

Op Hem, Die gisteren, heden en tot in alle eeuwigheid Dezelfde blijft, op Die getrouwe Zaligmaker, op Die Hogepriester, die voor Zijn eigen werk instaat en nooit zal laten varen de werken Zijner handen.

O, dat u aan mag blijven houden, want die volharden zal tot het einde, die zal zalig worden, al zullen we met alle ondervindingen en ervaringen er achter komen, dat we een ontblote zondaar blijven.

Maar Hij is gekomen om het verlorene te zoeken en het weggedrevene te vinden, Hij is met Zijn arbeid ingegaan in het binnenste heiligdom, om een eeuwige gerechtigheid en zaligheid te verwerven, en het u te geven.

Dat wil Hij ook achtervolgen aan Zijn volk, want de kerk heeft er van gezongen: *Daar Uw geheiligd volk van Uwe trouw mag zingen.* Dat volk beklaagt zich vaak over hun armoede en ellenden, en het is juist de oorzaak om hen te dringen, om in Zijne vrede zich te verlustigen. Zoals de apostel zegt: In Hem leven wij en bewegen wij ons, opdat wij ons aan Hem toebetrouwen met ziel en lichaam beide.

Dat Hij Zelf het gesproken woord heilige aan ons aller hart, amen.

Slotzang: Psalm 119:83.

ZEVENDE LEERREDE

Zingen: Psalm 84:3.

Lezen: Psalm 115.

Psalm 84, waaruit wij hebben gezongen, is een zeer Messiaanse Psalm. Deze heeft David geschreven, toen hij moest vluchten voor zijn eigen zoon Absalom. Wat is dat wel zeer bitter voor David geweest, zijn eigen kind, dat uit hem ontsproten was. David had hem vergeving gegeven, omdat hij zijn broeder vermoord had. Nu stond hij op tegen zijn eigen vader. Ach, wat is dat bitter geweest, en een iegelijk volgde Absalom na. Absalom was ook met moord en doodslag tegen zijn vader gekant, en David moest daarom vluchten, en de Krethi en de Plethi gingen met hem.

O, dat moeten we ons eens indenken! Wat een bittere vruchten van de zonden heeft David moeten plukken en moeten smaken, wat is hij hierin onderworpen geweest. We lezen er zo onachtzaam overheen, we staan er vaak zo weinig bij stil.

Maar het was toch wel een discipeldeel, want dat kunnen we bij onze oudste Broeder, Jezus Christus, vinden. Onze zonden hebben Hem gebracht aan het vloekhout der schande, Hij is een vloek geworden voor gevloekten. En nu vinden we hier bij David, dat hij verstoken is van het erfdeel des Heeren, en van de uiterlijke godsdienst, en daar had David zijn leven in. En wij waarden het vaak niet, dat we dat nog hebben, dat we 's zondags en in de week nog op kunnen gaan, voor allen, die belang hebben bij het woord van God.

En nu drukt David zijn hart uit: *Hoe liefelijk zijn Uwe woningen, o Heere der Heirscharen! Mijn ziel is begerig, en bezwijkt ook van verlangen, naar de voorhoven des Heeren.*

Hier drukt David zijn innerlijke genegenheden uit, daar toch gezegd wordt, waar twee of drie in Mijn Naam vergaderd zijn, daar zal Ik in het midden wezen. Daar ligt toch alle leven in. Uw woord kan mij, ofschoon ik alles mis, door zijnen smaak, en hart en zinnen strelen. Jeremia betuigde er van: *Als ik Uw woord gevonden heb, zo heb ik hetzelfde opgegeten.* Hoeveel keren horen wij iemand zeggen, het lijkt wel of er voor mij alleen gesproken is, waar soms niemand iets van weet, maar wat in de binnenkameren geschiedt, dat zal op de daken gepredikt worden.

En wat is David onder de verdrukkingen klein voor het aangezicht van God, als hij zegt: *O God, ons Schild! zie en aanschouw het Verbond, zie en aanschouw het aangezicht Uws gezalfden. Want één dag in Uw voorhoven is beter dan duizend elders; ik koos liever aan den dorpel in het huis mijns Gods te wezen, dan lang te wonen in de tenten der goddeloosheid.*

Wat komt David laag af te dalen, dat brengt nu de verdrukking te weeg, en de vernedering des harten, om zich alzo voor Gods aangezicht te openbaren. En dit is zeker waar, iets wat we moeten missen, daar zullen we met meer liefde aan denken dan ooit te voren. Want, wat we hebben, waarden we vaak niet, laten we maar eerlijk zijn. Wat we bezitten achten we nooit naar zijn rechte waarde, dat merken we aan alle dingen. Als we dierbare panden moeten missen, dan komen we er achter, dat we elkaar nooit genoeg gewaardeerd hebben. En zo is het ook hier bij David, hij legt zijn innerlijke behoeften open voor God, hij erkent en eerbiedigt wat God wil zijn.

O Heere, welgelukzalig is de mens, wiens sterkte in U is.

Dat lag niet in Davids koningschap, dat lag niet in zijn bekering, nee, dat lag alleen in God. Want we lezen nog een keer zo kernachtig, toen hij moest vluchten voor Saul: en David sterkte zich in den Heere, zijn God. We vinden ook nog een keer, toen hij voor

Absalom moest vluchten, dat Zadok zegt, zullen wij de ark meenemen? Dan antwoordt David: Indien God lust heeft aan David, dat Hij hem wederhale en zo niet, de Heere doet wat goed is in Zijn heilige ogen. En als de zonen van Zeruja de kop van Simeï weg willen nemen, dan zegt David: *De Heere heeft zeker gezegd, vloek David!* Hij wil die vloek aanvaarden en er zich aan onderwerpen, en Gods naam hieruit verhogen, en dat tot in alle eeuwigheid. En daarom zegt hij nu ook hier: Welgelukzalig is de mens, wiens sterkte in U is, de sterkte is alleen bij God, in Christus, daarin sterkte zich dan ook David. Hij nam alle vloek aan om Christus wil, hij drukt daarin uit een volgeling te zijn van Zijn Heere en Meester. Nu zult u zeggen, maar David was ook niet altijd eender? Nee, dat spreekt van zelf. Toen hij zei: Handelt mij zachtens met Absalom, de jongeling, daar was David niet op zijn plaats. Daar kwam zijn vaderhart, zijn mensheid voor de dag, daar ging zijn vlees nog spreken, over die moordenaar van zijn andere kind en van hemzelf. Daar viel het David in zijn vlees, maar wanneer hij Zadok aanspreekt, daar is hij in navolging van Christus.

En daarom zegt hij nu: *Welgelukzalig is de mens, wiens sterkte in U is.*

Hoeveel keren zoeken wij sterkte in deze wereld, en wat is toch een mens, die zijn sterkte in dit leven zoekt, die zijn sterkte zoekt in geld en in eer. Wat is een mens dan toch ongelukkig! Daarom moeten wij onze zwakte leren, zoals er geschreven staat: Och, hij moest Mijn sterkte aangrijpen! Want elke zondaar wordt gedrongen om die sterkte aan te grijpen, die Sterkte, Die dood, graf en hel heeft overwonnen.

O, die mens is welgelukzalig, die zijn leun en steun op Christus heeft, want daar ligt alles in begrepen. Al hebben we dan niets in onszelf, maar ons oog druipt tot Hem, Die sterke God, Die dood, graf en hel heeft overwonnen. Hij kan alleen maar uithelpen, Hij kan alleen maar Borg en Middelaar zijn, Hij kan alleen maar Koning, Profeet en Hogepriester zijn. Ja, dat is echt waar, daar ligt de sterkte in voor Zijn volk. Met onze bekering kunnen we niets uitrichten. Met toestand en geval, met alle onderhoud ook niets, maar alleen in Hem! Daar zong een dichter van: *Van U, mijn sterkte, zij mijn zang en snarenspeel mijn levenlang.*

Wat is een mens toch nameloos ongelukkig, als hij niets meer heeft dan alleen dit leven. Het leven is zo arm, het levert totaal niets op, nee, alleen in wiens hart de gebaande wegen zijn. Die mens laat God in zich werken en de Heere maakt alleen maar plaats voor Zijn eigen werk. Opdat ons werk daarvoor zal ruimen, opdat wij vernederd en verootmoedigd zouden worden onder onze zonden, want van nature is er in ons hart geen plaats voor Hem, noch voor Zijn werk. Daarom moeten wij vernederd en verootmoedigd worden, opdat er plaats zal zijn voor Gods eigen werk.

Want een mens denkt wel dat hij er voor is, maar nee, als hij het leren mag, dan is hij er op tegen, hij is er altijd op tegen als de Heere voor Zijn eigen werk pad zal banen. Neem nu maar de Israëlieten, ze waren met grote rijkdom uit Egypte gegaan, en daar kwamen ze aan de Rode Zee, de zee voor hen en de Egyptenaren achter hen. En zegt de Heere dan tot Mozes: En nu allemaal op de knieën? Nee, ze moesten voorttrekken en daar baande God een pad door de Rode Zee. Hij laat de golven staan om dat volk te beschermen en te behoeden, daarom zong ook de Kerk: *God baande door de woeste baren en brede stromen ons een pad.*

En dat doet Hij bij aanvang en bij voortgang, dan maakt Hij pad voor Zijn eigen werk. En daar zijn wij nu zo op tegen, we willen wel overkleed, maar niet ontkleed worden. We weten allemaal, dat het vroeger zoveel anders was, ook met het inkomen van de mensen.

Zo hebben we een vrouw gekend, en die ging tobben met de gezondheid van haar

man, en als die man nu toch eens ging sterven en begraven moest worden, o, alle geldzorgen kwamen op haar af. Maar ze had nog een briefje van 25 gulden, dat stopte ze heel goed weg, dan had ze al vast wat. Er kwamen best wel wat vrienden haar opzoeken, maar alle beurzen bleven gesloten, en tenslotte moest ook dat briefje van 25 gulden er aan. Maar o, wat ging dat aan haar hart, want nu had ze niets meer. En toen gingen de portemonnees van de vrienden open, toen kreeg ze overvloed, toen heeft God voor alles gezorgd. Maar zo is nu een mens van nature, hoor.

En zo zijn we nu innerlijk ook, aan een strohalm zouden we ons nog vastgrijpen. Ik weet uit mijn eigen leven, dat ik m'n adem er maar in wilde houden, maar hij moest er uit. Dat bedoelen we geestelijk hoor.

*En toen ben ik gaan leven,
want toen Jezus schatten mijn ziel bevatten,
werd ik ontbloot, en toen Jezus leven
mij werd gegeven,
stierf ik den dood.*

En nu zijn wij er nog op tegen, dat God pad voor ons baant, we moeten nu eenmaal sterven aan dat verdoemelijke schepsel, zoals Lodesteijn het zegt: *Sterf ik, Jezus leeft!* Dat Die grote God nu Zijn volk toch niet moede of mat wordt, want voortdurend moet Hij uit de weg ruimen, waar zij nog aan blijven hangen. Om pad te maken voor Zijn eigen werk, opdat Hij kan zeggen: Ziet, hier ben Ik, ziet hier ben Ik! En nu zegt David: als zij door het dal der moerbeziënbomen doorgaan. Dat is het Bacca, het jammer- en het tranendal. En daar verwacht nu een mens zoveel van, maar ach, wat is het leven arm, het uitnemendste is moeite en verdriet. We komen vaak bij zieke mensen, bij stokoude mensen, die voor de poorten van de dood liggen en dan moeten we zeggen, wat is toch een mens, wat zijn de vruchten van de zonden toch bitter. Wat wordt er een pijn en smart geleden en ieder mens moet de raad van God uitdienen. Als er dan nog maar mag zijn: om het roepen des ellendigen en het kermen des nooddruftigen zal Ik nu opstaan, en dat Hij in behoudenis zal zetten, die hij aanblaast. O, om Hem tot een fontein te stellen, ook zal de regen hem gans rijkelijk overdekken. Wat is een mens gelukkig, als Hij hier een toevlucht bij God mag hebben, als Hij zich aan God mag verklemmen en verkleven.

Gelukkige mensen, die mogen roemen:

*Ik zal, omdat ge in bange dagen
mijn toevlucht waart, van U gewagen,
van U, mijn Sterkte, zij mijn zang
en snarenspeel, mijn leven lang.
Ik heb in nood aan God verbonden,
in Hem, mijn hoog vertrek gevonden,
in God, wiens goedertierenheid,
zich over mij heeft uitgebreid.*

O, wat is dat echt waar: *Zij stellen Hem tot een fontein, en dan zal de regen hen gans rijkelijk overdekken.*

Toen mijn vader verdronk, zeiden de burens tegen elkaar, wat moet dat toch worden met die vrouw, ze leeft toch al zo bang. Maar mijn moeder behoefde geen misbaar te maken, nee, ze liep zingend door het huis:

*Zalig hij, die in dit leven,
Jacobs God ter hulpe heeft,
hij, die door de nood gedreven,*

*zich tot Hem om troost begeeft,
die zijn hoop in het hachelijkst lot,
vestigt op den Heer, zijn God.*

Ach, dan komt er juist in zulke omstandigheden van het leven openbaar, wat zij aan Die God hebben, om hem tot een fontein te stellen, en dan zal de regen hen rijkelijk overdekken. Is dat dan geen dierbaar Godswerk, had David geen goed deel? Al was hij verstoken van de eredienst, maar nu was hij een schapenvoet, waar wij op uit mogen gaan en die wij mogen uitzuigen. En zoals er geschreven staat, dat wij door vele verdrukkingen moeten ingaan in het Koninkrijk van God. Er moet veel strijd gestreden zijn, er moet veel lijden geleden zijn, er moet veel gebed gebeden zijn, wil het einde eenmaal vrede zijn. Maar wat komt er voor de dag? Hij is een schild en schutsheer voor de vromen, voor wie tot Hem de toevlucht heeft genomen.

Dan mogen zij wel eens zingen uit de volheid van hun ziel, uit de genade van onze Heere Jezus Christus, uit de liefde des Vaders, uit de liefde des Zoons en uit de gemeenschap van de Heilige Geest.

Ach, wie kan de waarde daarvan uitdrukken? We zien hier David als een pelgrim, als een verjaagde en verdoolde, als een vreemdeling hier op aarde, nochtans zich aan Hem verklemmend. Nochtans roemend: Want de Heere is een Zon en Schild, Hij zal genade en ere geven. Hij zegt niet, nou zit ik hier in de woestijn, zou ik er wel ooit uitkomen, nee! Hij brengt nu nog naar voren, wie God voor de Zijnen wil zijn.

Maar nu hebben we nog een onderwerp, in de u voorgelezen 115e Psalm, de eerste drie verzen, waar Gods woord aldus luidt:

Niet ons, o Heere niet ons, maar Uw Naam geef eer, om Uwer goedertierenheid, om Uwer waarheid wil. Waarom zouden de heidenen zeggen: Waar is nu hun God? Onze God is toch in den hemel, Hij doet al wat Hem behaagt.

Zingen: Psalm 46:1.

Hier ligt dat:

1. De eergeving van de Kerk aan God.
2. De vraag, waarom zouden de heidenen zeggen, waar is hun God?
3. De bekentenis, Hij doet al wat Hem behaagt.

Hier is een gebed van de kerk van God, en daar is heel veel in gelegen en besloten. En we denken, dat we ons gehele leven daaraan genoeg zullen hebben, want wij zitten overal met onszelf tussen, we zitten overal met onze neus bij. En dat dit een Goddelijke les is, door de genade van Zijn lieve en dierbare Geest, om te leren: *Niet ons, o Heere, niet ons, maar Uwen Naam geef de eer, om Uwe goedertierenheid en om Uwer waarheid wil.*

Ik heb eens gelezen van Leen Potappel uit Zeeland, die al heel jong indrukken in zijn hart had van dood en eeuwigheid. Dat hij op een keer in de klas riep, *o, ik ben verloren*, en de meester gaf hem er een pak slaag voor. Maar anderen zeiden, meester, dat moet u niet meer doen, want deze jongen heeft aanslagen van God in zijn hart, dat hij zo niet kan sterven.

Hij was 12 jaar toen hij gerechtvaardigd is geworden en bij de watersnood is hij verdronken, want enerlei lot wedervaart de rechtvaardige en de goddeloze. Maar als men dan de brieven uit zijn jeugd leest, dan merkt men daarin, dat het een levensles

voor hem geweest is, om er voortdurend tussenuit gedrongen te worden.

Want wij hebben als God willen zijn, onze inhoud is: God van de troon en wij er op, nu kunnen we nooit iets anders bedoelen dan onszelf. Van nature bedoelen we de eer van God niet, dan bedoelen we altijd onszelf. Het is een les van Gods Geest, om alles wat van ons is te leren schrappen, als nul en van geen waarde. Dat is een levensles bij aanvang en bij voortgang, want als een mens ontdekt wordt, dan gaan zij dat zien, dat ze enkel en alleen zichzelf bedoelen. Als een mens maar zalig mag worden, dan bekommert hij zich niet om de eer van God. We willen behouden worden en geen verloren zondaar zijn.

Het kan zijn dat u het anders geleerd heeft, maar dan denk ik niet dat we tot overeenstemming zullen komen. Het is de ondervinding van elk die door God bearbeid wordt, dat ze enkel en alleen hun eigen behoud op het oog hebben gehad. En als we een verloren zondaar moeten worden, dan is het toch een verloren zaak? We denken, dat u het allemaal in uw hart zult vinden, niet om iemand daarin te verachten, o nee. We wensten wel, dat u het allemaal ondervond, dat u er zelf tussen uit moet, al zal niemand weten hoe dat moet. Wat een zielestrijd is dat voor elke ongelukkige ziel, hoe moeten toch al deze dingen geschieden, ze weten het zelf niet. Hoe word ik ooit rechtvaardig voor God, hoe word ik ooit tot God bekeerd? Want we willen allemaal wat hebben.

Als ik vroeger iemand hoorde spreken over Gods werk, dan dacht ik, als ik dit maar vast had, en een andere keer, als ik dat nu maar vast had. Als ik nu maar wat wist van de liefde van Christus, dan behoefde ik niet meer verloren te gaan. Ik kon ook niet begrijpen, als ze van die liefde wisten, dat ze dan nog klaagden en ongelukkig waren. Ze lagen toch voor rekening van een ander! Ach, maar de ondervinding heeft geleerd, dat men het daarmee alleen niet kan doen, al ligt het aan de kant van God wel vast. O, wat wil een mens toch graag enig houvast hebben, enige zekerheid dat hij niet verloren behoeft te gaan. En dat gunnen we u allemaal, niemand uitgezonderd, dat u weten mag dat u uit genade zalig kan worden. Om te ondervinden, dat het nog mogelijk is bij God, door onze Heere Jezus Christus. Dat is wat hoor, als we horen dat we nog zalig kunnen worden. Het wordt u nog gepredikt, en zijn het de uitgangen van uw ziel, om Hem te mogen leren kennen?

Er zei eens een ziek kind tegen mij: O dominee, ik vraag of ik maar een heel klein schaapje van de Heere Jezus wezen mag, en dan zeiden we: Vraag dat maar hoor, kind!

En de laatste avond van haar leven vroeg ze aan haar moeder: Moe, zou ik mogen vragen of ik bij de Heere Jezus komen mag, maar ik heb zoveel zonden.

Ja hoor, zei die moeder, vraag jij dat maar, en toen gingen ze stil liggen bidden.

En na een poosje zei ze: Moe, Hij doet het hoor, maar vandaag niet, maar morgen.

En de andere morgen vroeg is zij gestorven.

Ach, zouden we dat onze arme evenmens niet gunnen? Als u ongelukkig bent, en niets dan schuld hebt, dat dan de bron en fontein van alle zaligheid voor u mag open gaan, die er bij God is in Die Enige Borg en Middelaar. Dat u er zelf tussen uit gedrongen wordt, om alle recht en aanspraak te verliezen, en alleen te azen op genade.

Vraag er maar veel om hoor, want Hij is niet alleen machtig, maar ook almachtig. De Heere kan een mens net zo buigen als Hij hem wil hebben, dat ligt niet in een mens, dat ligt alleen in God. Hij heeft alle macht in hemel en op aarde, een mens weet niet hoe dat moet, hoe dat Hij met God verzoend moet worden.

We lezen in Gods woord, dat Paulus zei: *Wij bidden u van Christuswege, laat u met God verzoenen*. Paulus zegt niet, ik hoop, dat u nog eens een woordje mag hebben, en dat u nog eens goed gesteld mag wezen. Nee, daar heeft hij het niet over, maar: *Laat u*

met God verzoenen, want Dien, Die geen zonden gekend heeft, heeft God zonden voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem.

O, het is echt waar, zalig, zalig niets te wezen, in ons eigen oog voor God. Maar om daar te komen, dan werpen we onszelf weg, dan vallen we onszelf af, dan laten we met ons doen. Dan hebben we een Voorbeeld, die zeide: Ik doe de wil Desgenen, Die Mij gezonden heeft. Dat moeten we nu leren in alle standen van het leven, dan gaat verandering, bekering, toestand en geval er aan, ja, dan gaat alles er aan. En dan kan ons hart samengaan met alle ongelukkigen, want wie Zijn we in onszelf?

Daarom konden Abraham en Izak samengaan, toen Abraham de opdracht kreeg om zijn kind te offeren, de ene ging tot heiligmaking en de andere tot rechtvaardigmaking. De Heere wilde alles hebben van Abraham, zijn eigen kind, maar om hem in de Heere terug te krijgen. Om alles in Hem te bezitten, dat Abraham niet de zoon der belofte had, nee, maar dat hij hem had in God. In de kracht van Zijn eeuwige liefde, die hij in zijn ziel mocht ontmoeten. In de kracht van het geloof, dat Izak mocht ontvangen.

Zo konden ook Naomi en Ruth samengaan. Naomi zei niet, wat moet ik nu met Ruth beginnen, het is een heidense vrouw. O nee, wat zal Naomi in haar verdriet en druk nog verblijd zijn geweest, dat Ruth met haar mee ging en zei: *Val me niet tegen. Want uw volk is mijn volk en uw God, mijn God, waar gij sterft, zal ik sterven en aldaar zal ik begraven worden.* Ze werd door Naomi onderwezen en haar thuisblijven was weinig, ze is bekend gemaakt met Boaz, die hun nabestaande was. Ze heeft hem leren kennen, wat hij kon doen, en wat in hem was aan te treffen. En als ze op de dorsvloer komt zegt ze: *Ik ben Ruth, de Moabietische, breid Gij Uw vleugelen over mij uit, want Gij zijt de Losser.* Daar werpt ze zichzelf weg.

O, kinderen van God, wat een les, om geheiligd te worden in de vernietiging van onszelf.

*Zalig, zalig niets te wezen,
in ons eigen oog voor God.
Eigen zin en lust te vrezen,
stil berusten in ons lot.
Nederig zijn en stil,
ons te voegen naar Zijn wil.*

O, wat een levensles, om er tussen uit gevaagd te worden als een bekeerd mens, als een verlost mens, om onszelf te leren wegwerpen in onze oneer en schande. Om op dat Voorbeeld te zien, die altijd deed de wille Zijns Vaders, Die daar kroop en wriemelde en uitriep: *Niet Mijn wil, maar Uw wil geschiede, in de hemel, zoals ook op de aarde.* We moeten er voortdurend zelf tussen uit gedrongen worden, om op nummer nul gezet te worden. Want dat ik moet van de baan, om in de waarheid vast te staan! Geneesheer, snijd maar diep in het vlees, ontferming vindt bij U een wees. Hij, Die ons uit genade schiep, sneed nooit te diep. De oude rijm zegt er van: *Geen groter goed Gij mij geven meugt, dan dat Gij mij maakt nederig en klein.*

Dan zijn we op de plaats waar we moeten zijn, want Ik zal dien Herder slaan en de schapen zullen verstrooid worden, maar Ik zal Mijn hand tot de kleinen wenden.

Wat een rijkdom en wat een eer, als Hij ons dat geven wil. En die hoogmoed hebben we allemaal bij ons, en hierin ligt een levensles, dat het alleen moet gaan over de eer van God. Om Uwer goedertierenheid en om Uwer waarheid wil, het moet bij ons gaan om Zijn Eers wil, om die liever te hebben dan onszelf. *Want die Mij eren zal Ik eren, maar die Mij versmaden, zullen licht geacht worden.*

O, wat een innig gebed voor de Kerk, toen het tot mij kwam heb ik het aangegrepen. O Heere, leer ons dat allemaal, die grote levensles, die geheiligde kennis, om een niet

en een nul te worden. Daarin worden wij gedood en Uw eer verhoogd, en uw Naam verheven, tot in alle eeuwigheid.

Niet ons, o Heere niet ons, maar Uwen Naam geef eer, om Uw goedertierenheid en om Uws waarheids wil.

O, wat een werk van eeuwige liefde, dat is het werk van de Derde Persoon, dat een mens tegen zijn natuur in gaat bidden, om zichzelf af te vallen en God toe te vallen. In Zijn heilige Majesteit, in Zijn rechten en in Zijn eer, om gezaligd te worden, en in Christus geheiligd te worden. Daar leert de rechtvaardige uit Zijn geloof te leven, om een nul en een niet te zijn voor God en dan zijn we het ook voor een ander. Om als het nodig is de minste voor elkander te zijn.

Daar heeft Petrus ook wat van geleerd, als Cornelius de hoofdman voor hem knielt. Die hoofdman heeft wel gedacht, dat is een gezant van God, die moeten we de nodige eer bewijzen. Maar dan zegt Petrus, staat op, ik ben een mens van gelijke beweging als gij, hij bedoelde, geeft er God de eer van, om Zijn Naam te verhogen. Dat is toch het oogmerk van elke oprechte, dat Zijn Naam verheerlijkt wordt, dat Zijn Naam geprezen wordt, dat Zijn Naam geheiligd wordt tot in eeuwigheid.

Maar o, het is zo'n les, en dat brengt ons in de verborgenheden met Hem, Die om onzentwil vernietigd is, het kruis verdragen en de schande veracht heeft. Zouden we allemaal niet moeten vragen: *Leer mij, o God van zaligheden, mijn leven in Uw dienst besteden.*

Het is zo'n goede plaats om niets te zijn in ons eigen oog voor God. En als een mens wat heeft, dan laat satan hem wel met rust, en dat willen we zo graag, we willen liever rustig leven dan onrustig. We willen liever als een bezittend mens leven, dan dat we niets bezitten, maar om nu te beleven, wat de apostel zegt: Niets hebbende, maar alles bezittende. We moeten leren dat de zaligheid buiten ons ligt, alleen in Christus Jezus. En wat een bespotting is ons Voorbeeld Zelf niet geweest! Daarom zegt nu ook de Kerk: Waarom zouden de heidenen zeggen, waar is nu hun God? En als we Christus mogen naspeuren in Zijn omwandeling op aarde, wat was Zijn leven van Zijn krib tot Zijn kruis?

Wat een spot en hoon is Hij onderworpen geweest! Er werd tot Hem gezegd: Wij zijn niet uit hoererij geboren, wij zijn Abrahams kinderen. Als we toch zien op dat dierbare Voorbeeld, Hij werd bespot en bespogen met talrijke smaadheden, er was geen gedaante, noch heerlijkheid aan Hem, dat wij Hem begeerd zouden hebben. Hij was veracht en wij hebben Hem niet geacht, en daarom zeggen de heidenen: Waar is nu uw God? Dat zeiden ze tot Christus ook, toen Hij aan het kruishout hing: Indien Gij Gods Zoon zijt, kom af van het kruis, verlos Uzelve en ons. Maar Hij antwoordde: *Dit is de macht en de ure der duisternis.*

We vertelden in het begin iets uit het leven van Potappel, die zo jong al met Gods vreze bedeed was. Die jongen had nooit in de wereld geleefd, maar toen moest hij op 19 jarige leeftijd naar dienst. Hij kwam in een wereld terecht, die hij nog nooit beleefd had, ook met vloeken en Godslasteringen, zelfs van officieren en kapiteins. Daar had hij het zo moeilijk mee, dat hij zijn mond niet kon houden, maar men mocht de hoge heren niet tegenspreken, daar volgde straf op. Op een keer werd hij voorgeleid en toen vroegen ze aan hem, waarom hij dat gedaan had. Hij vroeg beleefd aan die kapitein of hij nog een vader had. Ja zeker! Nu, zei Potappel, als uw vader nu eens gevloekt en gesmaad werd, wat zou u dan doen? Nu, daar kreeg hij wat te horen. Daarom, zei die jongen, doet het mij zo'n pijn als de naam van Mijn lieve God en Vader zo gelasterd wordt, want ik ben Zijn kind, dat moet u toch wel begrijpen, kapitein?

Dat heeft zoveel eerbied gegeven bij die hoge heren, dat hij later heel weinig last meer

heeft gehad, en hij kon alles van die kapitein gedaan krijgen. Die jongen schaamde zich niet om voor de eer van Zijn Koning, en de Naam van Zijn God uit te komen, om voor de ere van Zijn Naam smaadheid te dragen.

En waarom zouden de heidenen zeggen, waar is nu toch hun God?

Dat volk is altijd maar arm en ellendig, het lijkt wel of God hen niet behoedt en beschut. O ja hoor, dat doet Hij wel, Hij slaat toch schoon oneindig hoog, op hen het oog, die nederig knielen, maar ziet van ver met gramschap aan, de ijdele waan, der trotse zielen. Dan zijn het navolgers van hun Hoofd en Koning, Die bespot werd. En de apostel zegt, dat we maar een verachte fakkel zijn en een afschrapsel van deze wereld. Toch weet de wereld dat er nog een volk is welks hoogste doel is om voor Hem, den Heere hun God, te leven. Het hoogste doel van hen is, om den enige ware God te kennen, en de verborgenheden van Zijn Koninkrijk te weten, om een verborgen omgang te kennen met God, hun Schepper. En het is de nooddrift van de Kerk: Waarom zouden de heidenen zeggen, waar is nu hun God? En dat komt bij tijden wel voor de dag, waar hun God is.

Lezen we niet van Job, dat hij zeide: *Want ik weet, mijn Verlosser leeft, en als zij mijn huid doorknaagd zullen hebben, zal ik uit mijn vlees God aanschouwen, dan zal ik Hem zien en geen vreemde. Mijn nieren verlangen zeer in mijn schoot.*

Onze God is toch in de hemel en doet al wat Hem behaagd.

Dat is de eergeving, dat is de onderwerping aan Zijn Goddelijk gezag. Dat is de navolging van Christus: Niet Mijn wil, maar Uw wil geschiede. Wat ligt hier veel in: Onze God! De Kerk eigent hier haar God: Onze God! Wat deed Maria aan het graf van Christus? Zij zegt: Ze hebben mijn Heere weggenomen!

Daar kwam haar nooddrift voor de dag.

*Dan begeren zij Hem in hun hart te sluiten,
die zoete Jezus, die ik min.*

*Gewis, Gij kwam er nimmer buiten,
maar ik sloot U voor eeuwig bij mij in.*

Onze God is toch in de hemel, Hij is onze God, Die woont en troont boven de sterren. Onze God, Die van eeuwigheid tot eeuwigheid God is, te prijzen tot in alle eeuwigheid. Onze God is toch in de hemel, Hij doet al wat Hem behaagd. De Kerk wil hier mee zeggen, onze God keurt over ons nodig, om door lijden geheiligd te worden, om door vele verdrukkingen in te gaan in het Koninkrijk van God. Christus heeft Zelf tot Zijn jongeren gezegd: Deze dingen heb Ik tot u gesproken.

En Hij had een testament voor hen, voor dit leven, zeggende: *In de wereld zult gij verdrukking hebben, maar hebt goede moed, Ik heb de wereld overwonnen.* Hij wil in dat testament hen het pad aanwijzen, dat Hij de wereld overwonnen heeft.

Mijn toehoorders, de Heere schikt hier Zijn Kerk op aarde, door de genade des Geestes. Hier is de leerschool van alle schapenvoeten, en waar het woord ons wijst: Zo gaat dan uit op de voetstappen der schapen en weidt uwe geiten bij de woningen der herderen.

Ach, wat ik u bidden mag, vraag toch veel: O dierbare Heilige Geest, leer mij dat ook, dat ik zelf van de baan mag gaan. Dat ik mij zelf verliezen mag, dat ik mij zelf af mag vallen, om U toe te vallen.

Dat u bij die Kerk mag gerekend worden, om door vele verdrukkingen in te mogen gaan, in het Koninkrijk van God. Mozes wilde liever met het volk van God kwalijk behandeld worden, dan een tijd lang de genietingen der zonden te hebben.

O, dat God het woord zou willen gebruiken, om op hope tegen hope op God te hopen, het is Mozes tot rechtvaardigheid gerekend Laat u toch zaligen, en mag de Heere met u doen? Dan bent u op een goede plaats, want, die Mij eren, zal Ik eren, maar die Mij versmaden zullen licht geacht worden.

En ook Zijn volk, het zal een les blijven voor het leven, om om-niet gerechtvaardigd, en om niet geheiligd te worden. Maar dat we die Goddelijke les zouden leren, om naar Zijn Beeld gevormd te worden, en hier in dit leven Zijn Beeltenis te leren dragen. Om een discipel van Hem genaamd te mogen worden, door lijden geheiligd, om daarna in te mogen gaan in heerlijkheid. Want het is met recht waar: *Strijdt den goeden strijd des geloofs en grijpt naar het eeuwige leven.*

O, wat een les! Daar hebben we ons gehele leven genoeg aan, en het is de bevinding van allen die door Hem bewerkt worden. Dat Hij hen bewerkt tot de vereniging met Zijn Goddelijke wil, en als zij Hem mogen toevallen, dan ligt er al zo'n rust in, want de onderwerping geeft al rust.

Dat Hij ons toch geve dat we hartelijk met Zijn wil verenigd zouden worden, gelijk men eens aan een kind van God vroeg, wat denkt u, zou u nog beter worden? Of denkt u van niet.

Ach, zei dat mens, *dan had ik nog een wil, maar mijn wil is in de wil van Hem verslonden.* Wat is dat groot, dat Hij ons dat ook schenken tot de roem van Zijn heilige Naam. Helpe ons daartoe God Almachtig, in de Zoon van Zijn eeuwige liefde, door de genade van Die eeuwige en dierbare Geest. Welke de werkmeester is van dat Goddelijke werk, tot eer en welbehagen van God, in Christus Jezus, amen.

Slotzang: Psalm 115:1 en 2.

ACHTSTE LEERREDE

Zingen: Psalm 119:3.

Lezen: Psalm 56.

Hetgeen wij gezongen hebben uit de Psalm 119 is van David, de man naar het harte Gods en liefelijk in Psalmen. Wat bewijst deze man? Wel, dat het juist het werk is van de Derde Persoon, die hem dit doet zeggen en bidden. Hij bewijst hier mee, dat hij een geesteloos mens is en dat hem alle hulp ontbreekt. Al had David een veel bewogen leven, maar nu kunnen we horen, dat hij zijn gebed uitspreekt voor het aangezicht van God. En hebben wij daar ook kennis aan? Soms hoort men nog wel, dat men God nodig heeft in de uiterlijke omstandigheden, maar hoe weinig druppels van den oogst des Geestes, hoe weinig geestelijk werk wordt er gevonden. Hoe weinig zijn de overtuigingen, en hoe weinig horen we van het doorbrekende werk. Het is zo spaarzaam geworden dat zich dat werk opent en ontsluit. Nu vinden we hier David als een schapenvoet, dat hij een geesteloos mens is. Want de Heilige Geest, de Derde Persoon, leert ons niet dat we een geestelijk mens zijn, maar een vleselijk mens, dat we uit de aarde aards zijn, en verdoemelijk voor God. Wij denken, als God door Zijn Geest in ons werkt, dat we iets kunnen of vermogen, als of wij in eigen kracht nog iets kunnen doen. Maar dat is ten enenmale onmogelijk, we kunnen in eigen kracht niets meer doen, nee, het is het tegenovergestelde. Juist leert die dierbare Geest ons, dat we machteloos, krachteloos en hulpeloos zijn, om iets te kunnen of te vermogen. De oude rijm zegt: *Vermogen wij ooit iets, dit alles komt van U.*

En zijn wij nu ook biddende, gelijk David dat was, om de genade van Zijn lieve en dierbare Geest, als hij vraagt: *Och, dat mijn wegen gericht werden, om Uw inzettingen te bewaren.*

Zoals we zongen: *Mocht die mij op mijn paan ten leidsman strekken.* Christus zei tot Zijn jongeren dat in de ure als zij het nodig hadden, zij het zelf niet konden, maar het is de Geest des Vaders, die in u is. En op een andere plaats zegt Hij: Hij is in u en blijft in u tot in der eeuwigheid. Het is nut, dat Ik nu heenga, anders kan de Trooster niet komen, maar die Geest is in u en blijft in u tot in der eeuwigheid.

Daarmede wilde Christus zeggen, je wordt er niet slechter en niet minder van, nee, de Geest zou het uit het Zijne nemen en het hun verkondigen. Nu kan hier een eerstbeginnende en een vergevorderde in de genade aan zuigen, uit de ontboezeming van deze schapenvoet. Als u gevoelt, dat u een zondig mens bent, dat u machteloos en krachteloos bent, roep dan: *Och, schonk Gij mij de hulp van uw Geest, mocht die mij op mijn paán ten leidsman strekken.*

Dus, David kon niet alleen door het leven, en een zeker dichter zong er van:

*Ga niet alleen door het leven,
die last is u te zwaar,
laat Eén u sterkte geven,
ga tot uw Middelaar,
er is zoveel te klagen, er is zoveel geweest.
En zoveel leed te dragen,
ga niet alleen.*

Want wat is een mens toch ongelukkig, die alleen door dit leven moet, zonder de hulp van God, zonder de kracht van die Geest. O, wat is een mens dan toch ongelukkig, wat is hij diep rampzalig. Waarvan de kerk heeft gezongen:

*Zalig hij die in dit leven
Jacobs God ter hulpe heeft,
Hij, die door de nood gedreven,
zich tot Hem om troost begeeft.*

Daar ligt alles in vervat, om met Hem door het leven te kunnen en nog eens er uit te mogen gaan.

Toen mijn vader was verdronken, liep mijn moeder dat versje te zingen, en de burens konden het horen, zodat ze tegen elkaar zeiden: Kom nou eens horen, daar loopt die vrouw toch te zingen hoor! Kijk, dan komt er voor de dag, dat met alles wat ons overkomt en wat wij moeten wedervaren, we daar de revenuen van trekken, om er de baten en de voordelen van te genieten. Om als een toevluchtnemend mens ons met ziel en lichaam aan Hem toe te vertrouwen.

Die raad willen wij u geven, om met alle dingen de toevlucht bij Hem te zoeken, want wat komen we niet tegen in het leven? Neem nu de ziekenhuizen, de ene komt er uit en de andere moet er weer naar toe, de Heere kan u alleen maar helpen en ondersteunen, om het oog alleen op Hem te slaan. Nu kunnen wij horen, hoe hulpbehoevend David is, hij heeft geen hulp uit zijn verandering, en niet uit zijn bekering, maar hij is door ontdekkend licht een hulpbehoevende zondaar. Hij heeft niets, hij kan niets en hij vermag niets, o, wat een les ligt hier in begrepen.

Hoort toch eens, en laat het ons toch ook uitdrijven in deze geesteloze eeuw, in deze chaos van verwarring, want werken des duivels zijn er maar al teveel, maar hoe spaarzaam zijn de werken van God. Om met alles aan God te hangen en zich aan Hem te verbinden. Dat kan alleen door strijd en door lijden, en door de kennis wie of we zelf zijn. Want die Geest overtuigt een mens van zonde, gerechtigheid en van oordeel, net zo lang totdat wij een volkomen en een verloren zondaar zijn. Dan kunnen wij uit genade gezaligd worden, en als de Kerke Gods geheiligd wordt in Christus Jezus daar is ook die dierbare Geest de Leermeester, om hen te heiligen in Christus, zoals het ook Zijn werk was om hen te rechtvaardigen.

Dus, we horen hier een geesteloos mens, die zijn klacht, zijn tekort en te smal brengt voor het aangezicht van God. En we hebben gelezen dat David deze Psalm in zijn ouderdom geschreven heeft.

Nu heeft vriend en vijand kunnen horen, hoe de Heere David aan Zich verbond. Wij zingen veel uit zijn veelbewogen leven en daar komen Psalmen in voor, waar we meer Christus in kunnen vinden dan David, in het pad van lijden en strijd, in het pad van moeite en verdriet. Daarom is zijn klacht: Och, dat mijn wegen gericht werden, om uw inzettingen te betrachten, om alles wat van ons is weg te werpen, om eigen wegen te schrappen, om alleen de wegen van God te begeren. Zoals we ook zingen:

*Heer, ai, maak mij Uwe wegen
door Uw woord en Geest bekend,
leer mij, hoe die zijn gelegen,
en waarheen Gij Uw treden wendt,
leid mij in Uw waarheid, leer
ijverig mij Uw wet betrachten,
want Gij zijt mijn heil, o Heer,
ik blijf U al den dag verwachten.*

Om in die weg de kracht te ontmoeten van Zijn eeuwige liefde en van Zijn genade. Want David zegt: *Dan zou ik niet beschaamd worden, als ik zou merken op al Uw*

geboden.

Zoals we berijmd zongen:

*Ik hield dan uw wet, dan leefde ik onbevreesd,
dan zou geen schaamt' mijn aangezicht bedekken,
wanneer ik steeds opmerkend waar geweest,
hoe Uw geboon mij tot Uw liefde wekken.*

Wij moeten er voortdurend maar bijgesleept worden en tot de orde geroepen worden, want de zee is nooit zonder golfslag, maar een zondaar ook niet. En satan is altijd bezig, dan wijst hij ons op onze zonden, dan wijst hij ons op onze zwakheden en gebreken, en hoe fel kan zijn aanslag zijn: Hij heeft geen heil bij God! Satan zou maken, dat we aan alles gaan twijfelen en wanhopen, maar de poorten der hel zullen Mijn gemeente niet overweldigen. Wat is dit woord dan een onderstand, om hen te zuiveren, om de schat en rijkdom van Zijn eeuwige liefde te openbaren. De kerk denkt soms te verzinken, zij horen ook zo weinig van Zijn werken, zij hebben in zichzelf zo weinig van de kracht van Zijn Geest.

Maar o, als zij in die drukwegen mogen schuilen in de wonden van Christus, van Die dierbare Goël, met al hun noden, met al hun zonden, ook met het uitblijven van Zijn werken, dan wordt het bewaarheid: Bij U schuil ik!

Want werken van satan zijn er genoeg, maar de olie des Geestes druipt zo weinig, er is zo weinig van te tasten, en te horen, maar dan mag hun ziel daar wel eens rusten van smart. Om in die Man van smarten te mogen schuilen, en geborgen te mogen worden. Dat zijn zulke zoete tijden, ook dat is alleen het werk van Zijn dierbare Geest. En daar komt de kerk in zichzelf nu alles aan te kort. gelijk wij hier ook vinden van David, de man naar het harte Gods.

Wanneer ik steeds opmerkend waar geweest, hoe Uw geboon mij tot Uw liefde wekken. Hij wil er mee zeggen, dat leer ik nu nooit, een ezel stoot zich geen drie keer aan dezelfde steen, maar wie zijn wij? We stoten ons voortdurend aan die gevallen mens, en we moeten hier ook nog van afgebracht worden, anders hebben we nog zelfbeklag, is dat nu mijn pad, is dat nu mijn weg? Terwijl het Voorbeeld Jezus Christus het kruis verdragen heeft en de schande veracht, en nu gezeten is aan de rechterhand Gods.

Wat vinden we dan in Psalm 119 een zoet vertrouwen, een schapenvoet, om daar op uit te gaan, als wij het zelf niet weten. Zij hebben ook geworsteld met een verdoemelijk schepsel, die hebben met dat zelfde bijltje moeten hakken, en zichzelf bij God aan moeten klagen in al hun tekorten, want Uw volk heeft het maar een weinig tijd bezeten.

Vinden we dan hier niet de rijkdom van Zijn enige eeuwige liefde? Gelijk een gordel kleeft aan de lendenen van een man, also zal Ik het huis van Israël aan Mij doen kleven.

O gelukkigen, die aan Hem moeten hangen met hun ellende en hun armoe, gelukkigen die gebonden zijn en zeggen:

*U zoekt mijn hart, mijn oog blijft op U staren.
Laat mij in het spoor van Uw geboën vervat,
niet dwalen Heer, laat mij niet hulpeloos varen.*

O gelukkige zielen, die zich aan Hem moeten toevertrouwen en aan moeten bevelen. Dat is zo'n grote rijkdom. Daar kunnen we bezorgd over zijn, als we die aanhoud zouden moeten verliezen. Maar vaak moeten alle dingen medewerken ten goede, al is

het dan een vinnige en hevige strijd, maar toch zullen de poorten der hel Zijn gemeente niet overweldigen. En wat hebben we als voorbeeld: *Den drinkbeker, die de Vader Mij op de handen gezet heeft, zult gij die ook niet drinken?*

Om een navolger en een discipel van Christus te zijn, om naar Zijn Beeld gevormd en geformeerd te worden, dan vinden we hier de diepte van Gods liefde en Lankmoedigheid en Barmhartigheid. We zien hier dat David wordt nagespeurd onder de duizenden van Juda, omdat God hem noemt een man naar Gods hart en liefelijk in Psalmen.

Maar we hebben nog een woord ter overdenking uit Psalm 56, en daarvan vers 9 en 10, waar Gods dierbaar woord aldus luidt:

Gij hebt mijn omzwerven geteld, leg mijn tranen in Uw fles; zijn zij niet in Uw register? Dan zullen mijn vijanden achterwaarts keren, ten dage als ik roepen zal; dit weet ik, dat God met mij is.

Zingen: Psalm 146:3 en 4.

We vinden hier:

1. Gij hebt mijn omzwerven geteld.
2. Leg mijn tranen in uw fles.
3. Als ik Hem nodig heb, zal Hij mij helpen.
4. Om met die geloofsroem te besluiten: *Dit weet ik, dat God met mij is!*

Wat ligt hier in vervat: Gij hebt mijn omzwerven geteld!

Berijmd zingen we: *Gij weet, o God, hoe ik zwerven moet op aard. We weten allen dat zwervers vaak in woonwagens wonen en overal heen trekken en geen vaste woonplaats hebben. Dat zijn in onze ogen zwervers, die hebben een zwerversleven. En nu komt hier voor de dag, dat David geen thuis heeft in deze wereld, en hebt u ook geen thuis in deze wereld? Kan de wereld u niet bekoren, kan de wereld u niet vervullen, dan acht ik u gelukkig, als dat zo bij u is.*

Ik ben zelf een wereldling geweest en heb volop de wereld gediend, maar toch wist ik al in mijn kinderjaren, dat dit leven niet vervullen en bevredigen kon, maar wat me verder deerde, dat wist ik niet. Dan schreef ik brieven aan mijn moeder: Moeder, ik ga maar zwerven, want ik weet niet wat me scheelt, ik kan het nergens vinden. Zijn die hier ook nog, die in dit leven geen bevrediging en geen vervulling kunnen vinden. Dat noemt David omzwerven, want het is buiten God en buiten Jezus. We lezen in de geschriften dat Augustinus zegt: Alleen in Uw hart vindt ons hart rust.

Gelijk ook Christus heeft gezegd: *Komt allen herwaarts tot Mij, die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven voor uw ziel.*

Nu kunt u wel zeggen, ja maar man, er liggen wel beloften en toezeggingen in mijn leven. O, dat is goed, maar die moeten allemaal in Christus Jezus worden waargemaakt. Dan heeft u wel mogen verstaan, dat er alleen bij Hem rust te vinden is, dat er bij God genade is in Christus Jezus. Dat kan een ademtocht voor u zijn, dat kan het leed verzachten, en de onderwerping geeft al rust. Maar als daar de kracht uit opgeteerd is, dan zult u weer meer als te voren de onrust gevoelen in uw ziel, dat u van alles ontbloot en ontdaan bent, dat u moet zuchten: Hoe word ik rechtvaardig voor God, en hoe word ik ooit met mijn Schepper verzoend.

Dat, zal juist uw ongeluk en uw ellende, uw jammer en verdriet uitmaken, het is echt waar zoals Augustinus het zegt: In Uw hart vindt mijn hart rust.

Toen ik hier in mijn eigen leven achter kwam, dat ik God kwijt was, besefte ik, het

zou alleen maar goed zijn, als ik weer bij mijn Schepper terug zou zijn. O, wat ligt er veel in dit vers begrepen: Rust mijn ziel, uw God is Koning, heel de wereld Zijn gebied, alles wisselt op Zijn wenken, maar Hij Zelf veranderd niet. Is dat ook de inhoud van uw hart, dat u nooit rust zal kunnen vinden, dan in de Schepper en Oorsprong aller dingen? Zoals de apostel Paulus zegt: In Hem leven wij en bewegen wij ons. U zult zeggen, ja maar man, als ik er vast maar iets van wist. Ja, dat is goed hoor, ik geef u groot gelijk, maar ik hoop wel, dat u het er niet mee doen kan.

Vraag het maar aan al Zijn volk, zij hebben ook dat pad moeten lopen, en zelf heb ik nachten wakker gelegen en liggen schreien en jammeren: O Heere Jezus, anderen weten van U en ik weet niets. *Ach, zeg toch eens tot mijn ziel in haar gewezen, Ik ben uw heil alleen.* Dat is zo'n pijnlijk heimwee en verlangen om wat van Hem te mogen leren, dan heb ik mijn kussen nat geschreid om wat van Hem te mogen ontmoeten, van Zijn Persoon en van Zijn werken. Zijn er zulke hier ook nog, die dat begeren en verlangen, niet om zomaar te geloven en aan te nemen, nee, de duivelen geloven ook en zij sidderen.

Maar om werkelijk van Hem te mogen weten, van Hem te mogen horen, en te genieten. Want dat is toch de rijkdom van het Evangelie, dat God Zijn Zoon gegeven heeft als een noodzakelijkheid voor onze schuld en voor onze zonden. Hij heeft in de nooit begonnen eeuwigheid Zijn liefdehart opengedaan, dat liefdehart, waar wij uit gevallen zijn. Daar heeft Hij gevraagd: Wie is er, die met Zijn harte Borg worde, dat Hij tot Mij genake? En dat is beantwoord: Zie Ik kome, Ik heb lust, o Mijn God, om Uw Welbehagen te doen.

Hij deed het alles uit liefde, Hij was gehoorzaam aan de wille des Vaders, Hij wilde de Knecht van God zijn, Hij wilde Zich onderwerpen en Zichzelf offeren. O, die enige eeuwige liefde Gods! *Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een eigenlijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.*

Aan de herders werd geboodschapt: *U is heden geboren de Zaligmaker in de stad van David.* De Zaligmaker, want in Hem woont al de volheid der Godheid lichamenlijk. Begeert u ook, om uw afgematte ziel daar eens aan op te halen, en u in Hem te verheugen en te verblijden? Als u gevoelt, ik heb geen thuis komen, ik ben zonder God en Jezus in deze wereld. Dit zou u nooit geweten hebben, als u er niet aan ontdekt was geworden. Vraag het eens aan een werelds of een godsdienstig mens, nee, die verstaan dit niet, en zeggen, je moet geloven. Maar het ware geloof is een gave Gods. De Heere Jezus vraagt aan Zijn discipelen: Geloofst gij nu? Indien gij een geloof had als een mosterdzaad, gij zoudt tot deze berg zeggen, wordt opgeheven en in de zee geworpen. Zij geloofden wel in God, ze geloofden wel, dat als Hij naar hun zonden en afmakingen deed, dat Hij hun weg moest doen, maar aan de andere kant geloofden zij ook dat God barmhartig was en dat alleen in Christus Jezus en dat tot in alle eeuwigheid.

Ach, gevoelt u dat ook, al weet u van Zijn werken, dat u niet zult kunnen rusten, voordat u in Hem geborgen zult zijn, voordat u zult ervaren: *Rust mijn ziel, uw God is Koning!*

Die God is gisteren, heden en tot in der eeuwigheid dezelfde. En we hebben nooit te zwaar of te veel gezondigd, Er was een man in het evangelie, die had wel het legio, en Christus verlostte hem. Wel ziel, al had gij alle zonden van Adamskroost tesaám gebonden, Zijn Bloed wist alle zonden uit.

Gij hebt mijn omzwerven geteld, zegt David, hij wil er mee zeggen, ik behoef op vijands bodem niet langer te blijven, dan dat er bij U besteld is, waarin zich openbaart

de rijkdom van Zijn enige eeuwige liefde. Nu hoor ik iemand zeggen, maar Zijn volk is toch de buit deelachtig? Ja maar, zij hebben hier op aarde ook geen thuis hoor. Bij de wereld en de godsdienst kunnen we niet terecht, die vinden ons maar stakkers, en ze zeggen openlijk tegen je: Ik wilde niet graag, dat ik zo was als u.

Nee, dat zijn geloofshelden, maar hebben zij wel een kruimel krediet op God, en is er wel kennis van de zonden en de ongerechtigheden? Daar elke overtuigde zondaar moet leren, dat de zonden bitter zijn, die zonden hebben Christus dood gekost, en Hem aan het kruis, aan het vloekhout gebracht. Zouden wij dan denken, daar God de zonden zo duur heeft afgestraft aan Zijn Zoon, dat Hij onze zonden ook niet zou afstraffen? Christus heeft gebeden: Zij zijn niet van de wereld, gelijkerwijs ik van de wereld niet ben, maar dat volk kan wel onder een wereldling gaan liggen vanwege hun zonden en afmakingen.

Maar Christus schaamt Zich niet, om hen broederen te noemen: Zij zijn niet van de wereld. Ze gevoelen zich niet boven de wereld en soms moeten ze zeggen, zou ik nu eeuwig met hen moeten verkeren, waar ik hier niet mee leven kan. Zou ik dan eeuwig van dat volk gescheiden zijn, moet ik dan dat volk vergeten, waar ik mee wil leven en sterven? Maar zij zijn niet van de wereld, gelijkerwijs Ik van de wereld niet ben. *Heilige Vader, Ik bid niet, dat Gij hen uit de wereld wegneemt, maar dat Gij hen bewaard van de boze.* En daarom zijn de uitgangen van hun hart: mag ik gedurig bij U zijn, mag ik schuilen aan Uw liefdehart, mag ik daar mijn sterkte en troost vinden?

De Heere belooft toch aan Zijn Volk: *Ik zal u geven sieraad voor as, vreugdeolie voor treurigheid en het gewaad des lofs voor een benauwde geest.* Opdat zij alleen de rust zouden hebben bij God in Christus, al is het hier maar ten dele in het geloof, maar eens volmaakt in heerlijkheid. Paulus zegt op een keer, dat het verre weg het beste zal zijn, om ontbonden en met Christus te zijn, maar in het vlees te blijven om uwentwil is beter. Dus deze mensen hebben ook verlangd, om met die woonstede, die uit de hemel is, overkleed te worden.

Dat bedoelde David ook in deze Psalm 56: Gij hebt mijn omzwerven geteld, we behoeven niet langer hier te zijn, dan over ons besteld is, geen minuut eerder en geen minuut langer.

Dat lazen we nog in het boek van Andrew Gray, hij was op 22-jarige leeftijd rijp voor de hemel, en van die godzalige Durham, 36 jaar en rijp voor de hemel!

Daarom zegt David, *Heere, hoe lang moet ik nog zwerven op deze aarde, hoe lang moet ik nog hier zijn?*

Ach, zij moeten vaak zeggen, het zal een eeuwig wonder zijn als ik er mag komen, maar het werk van God in hun ziel zegt bij tijden, ik moet er komen. Hier kunnen zij het er nooit brengen zoals het betaamt, daarom moeten zij er komen. David is een zwerver, die hier geen thuis had en gelijk ook Christus hier geen thuis op aarde had, het volk heeft gebeden, of dat Hij uit hun landpalen wilde vertrekken. Hij, de Heere des huizes hebben zij verworpen. Als Hij in de tempel komt zegt Hij: *Gij hebt het huis Mijns Vaders tot een moordenaarskuil gemaakt.*

En zo is nu ook ons hart, want het betaamde ons dat God in ons hart door Christus zou leven, en we zijn door de zonden bevestigd en bezoedeld, we zijn in woorden, werken en gedachten een zondig mens.

Nu vraagt David: ***Leg mijn tranen in uwe fles.***

Nu worden er in dit leven veel tranen geschreid, bij geboorte, bij sterfgevallen en bijzondere omstandigheden, maar dat zijn geen tranen voor de fles, hoor. Dat is maar het menselijke van deze wereld, tranen voor de fles is wat anders. Dat is als wij schreien om onze Schepper te kennen in Christus Jezus, en zijn dat de uitgangen van

onze ziel? We lezen van de Man van smarten, dat Hij weende aan het graf van Lazarus, en hij riep: Lazarus, kom uit! Hij weende als hij de stad Jeruzalem zag: *Och, dat gij heden nog bekende, wat tot uw zaligheid is dienende.*

Nu wil ik u toch nog een troost geven, hoor. Toen God mijn ziel redde, liet Hij mij zien, waar ik ooit gezocht had om met Hem verzoend te worden, om met Hem verenigd te wezen, dat was in gedachtenis bij Hem. Daar worden zij hier in beginsel al voor uitbetaald en ook nog eens voor eeuwig. Is dat ook uw schreien, maakt dat ook uw tranen uit? Ach, dat ik U mag leren kennen, de Enige Waarachtige God en Jezus Christus, dien Gij gezonden hebt. Zijn dat soms ook uw verborgen tranen, om te wenen over uw moeite en verdriet, om te bekennen, wat ben ik toch een ongelukkig mens? Dat u zich vaak alleen op deze wereld gevoelt, alsof u zelfs geen nabestaanden heeft?

Dan moet Zijn volk ook vaak ervaren, alsof zij alleen op deze aarde zijn, al ben je samen als man en vrouw, en al heb je hetzelfde geloof, dan nog kan men zich alleen op de wereld gevoelen, alsof we van alles verlaten en verstoken zijn. En het zijn geen tranen en verdriet alleen over zichzelf, maar als het recht is ook voor hun arme medemens, omdat ze daar zo'n grote liefde voor hebben. Ze zouden hen ook gedekt willen zien, dat ze geborgen zouden zijn in Christus Jezus, om een even dierbaar geloof met hen te hebben. Om met elkaar dat geloof te beleven, dat Christus volk in heil- gemeenschap leeft, dat God om het bloed Zijns Zoons mijn schuld vergeeft, dat ook mijn vlees zal uit het stof verrijzen, en ik mijn God in het eeuwig leven prijzen.

Daarom, *leg mijn tranen in Uw fles*, de tranen van Maria bij het graf van Christus zullen toch wel voor de fles geweest zijn, denkt u ook niet? Daar stond zij te wenen: Zij hebben mijn Heere weggenomen, daar stond die vrouw alleen op de wereld. De discipelen keerden terug, zij hadden ook wel kunnen wachten, ja zeker. Maar een vrouw, welke eerst in overspel had geleefd, een vrouw wint het toch van al de discipelen, waar de anderen naar huis gaan, blijft zij bij het graf staan, om in het graf te bukken. En zij noemt Hem, mijn Heere! Kunt en durft u Hem ook zo te noemen? Al was zij nog geen eigendom van Hem geworden, maar in haar verdriet en in haar nooddrift zegt zij: *Mijn Heere!*

Ik heb het eens meegemaakt dat er een jonge man werd begraven, en daar stond ook het meisje, waarmee hij verkering had. Ze mochten van de ouders niet met elkaar omgaan, maar toen alles van het graf weggegaan was, stond zij alleen te schreien: Je was toch mijn jongen, je was toch van mij! Zo stond dat kind haar verdriet en jammer uit te schreien.

Nu is dit maar een uiterlijk voorbeeld. En dan zien we naar Maria Magdalena, zij stond ook aan het graf, de Heere had zeven duivelen uit haar geworpen, hij had zoveel aan haar en voor haar gedaan. Nu stond zij daar: Zij hebben mijn Heere weggenomen, en ik weet niet waar zij Hem gelegd hebben. Dat waren tranen voor de fles!

Hij was zo dicht bij haar en zij zag Hem niet, zij meende dat het de hovenier was. Ach, als u in uw verdriet soms zou denken, dat Hij er niet is, dan kon Hij wel eens dichterbij zijn, dan u ooit zoudt durven denken. Christus was zo dicht bij Maria, en Hij heeft haar tranen gedroogd, want God zal alle tranen van hunne aangezichten afwissen. Dat geldt voor de eeuwigheid, maar hier werden haar tranen ook gedroogd als een bewijs van Zijn eeuwige liefde.

En zouden het bij Cornelis, de Hoofdman, geen tranen voor de fles geweest zijn, als hij het antwoord krijgt: Uw gebeden en aalmoezen zijn opgeklommen voor God. Dat zijn tranen voor de fles geweest. Als Hanna in de tempel haar ziel uitgoot voor het aangezicht des Heeren, zouden dat geen tranen voor de fles zijn geweest?

Hanna was toch maar een oneer, een verachte en onvruchtbare vrouw, die werd bespot door Peninna. Dat zijn tranen voor de fles geweest. Wat kan het soms een ademtocht zijn om ons hart eens uit te schreien, wat kan het een opluchting en een verlichting zijn om ons hart uit te wenen voor het aangezicht van God. En ook als we tegen elkaar ons hart eens kunnen luchten, van alle verdriet en smart, van alle leed en moeite van dit leven, wat we om eigen schuld onderworpen zijn en satan soms op alle gebied drukt en knelt. Al zullen de poorten der hel Zijn gemeente nooit overweldigen.

En zullen dat geen tranen voor de fles zijn geweest, toen Petrus met zijn mantel over zijn hoofd naar buiten ging om bitterlijk te wenen, nadat Christus hem had aangekeken? Wat waren dat bittere tranen van berouw, hij had zijn Meester verloochend. Daar is het wel zo geweest:

*Ik beken, o Heer, aan U oprecht mijn zonden,
'k verborg geen kwaad, wat in mij werd gevonden,
maar ik beleed, na ernstig overleg, mijn boze daân,
Gij naamt die gunstig weg.*

Zouden dat geen tranen voor de fles zijn geweest? Ja, we weten zeker van wel! Dat was daar zo'n bittere smart der zonden, Petrus had zijn Meester verloochend, ontkroond en onteerd.

En heeft Zijn volk nu ook nog deze smart? O ja, ik weet uit mijn eigen leven, dat ik op een Hemelvaartsdag eens drie keer gepreikt had, drie keer gesproken over de kroning van Christus. En ik zag, dat ik mijn hele leven niets anders had gedaan, dan Hem ontkronen. Dat is zo'n grote droefheid geweest, dat ik onder het spreken voortdurend moest smeken: O Heere, bind die droefheid toch wat op, want dat is zo'n overheersende smart geweest. Dat is zo'n bitterheid, als we moeten inleven, dat we nog nooit anders gedaan hebben dan Hem ontkronen. Vraag het aan al Gods kinderen, we leren dat wij ook zeggen: *Kruist Hem*, en ook na ontvangen genade kan dat ervaren worden, dat er in ons leeft: *Kruist Hem!* Wij op den troon en Hij er af. Als dat onze smart is, dan schreien we tranen voor de fles.

En Monica, de moeder van Augustinus, heeft zij ook geen tranen voor de fles geschreid? Zij heeft voor haar kind de ogen blind geschreid, en zij ging met haar verdriet tot een priester, welke zeide: Een kind van zoveel gebeden kan niet verloren gaan.

Ach ouders, probeer uw kinderen daar toch ook te brengen, u heeft er het jawoord voor afgelegd. Laat het u niet genoeg zijn als zij naar de kerk gaan, zij hebben maar een ziel te winnen of te verliezen voor de eeuwigheid, en we moeten wedergeboren worden. En als u van uw kinderen houdt, dan zal dat toch uw werk zijn om hen mee te nemen in uw gebed. Al hoor ik weer iemand zeggen: Ik kan niet bidden, maar probeer het dan zover als het in uw hart is.

Ik heb mijn eigen lieve moeder zo vaak horen zeggen: Heere, ik kan voor me zelf niet eens bidden, maar leg u ze dan maar op mijn hart, en dat heeft ze toch verkregen. Want de Heere ging haar beloven: *Ik ben uw God en uw zaads God*, en ze heeft er ook nog van mogen zien.

Hier hebben we David in zijn gebed: Leg mijn tranen in Uwe fles.

David is een kind van God en wat hebben Zijn kinderen hier ook vaak een groot verdriet. Van zichzelf moeten ze zeggen, wat ben ik toch een ongelukkig mens, ik kan alleen maar zondigen, ik begeer alleen maar te zondigen en wat om me heen is, is net zo ongelukkig als ik, en daar kunnen zij niemendal aan doen. En dan hun arme vaderland, dat gekocht is door het bloed der martelaren, maar hoe ver is alles niet weg, we

worden genoemd het Sodom van Europa. Alles kan en alles mag en zonden zijn er niet meer, wat zijn we toch ver afgeweken, de zonden worden openlijk uitgeleefd en uitgesproken, alles leeft naar eigen zin en gedachten. Daarvan kunnen we ook wel zeggen: *Leg mijn tranen in uw fles.*

We kunnen ook tranen schreien van nijd en van haat, we kunnen tranen schreien van op- en tegenstand, dat het niet naar onze zin gaat, dat we het pad niet willen lopen. Dan zijn we als een Edom, die een eeuwige vijandschap had tegen God, tranen van op- en tegenstand, dat we onze zin niet kunnen krijgen. Dan gaat het een ander voor de wind en wij hebben altijd tegenwind, nee, dat zijn geen tranen voor de fles. Maar vele zijn de tegenspoeden des rechtvaardigen, maar uit alle die redt hem de Heere.

Leg mijn tranen in Uw fles en zijn zij niet in Uw register?

Ja hoor, alles is bij God opgetekend, Hij zal een iegelijk vergelden naar zijn werk. Dat is waar hoor, dat God een iegelijk zal vergelden naar zijn werk, want er is onlangs bij mij teruggekomen, dat, toen ik wist dat God deze plaats voor mij had toegezegd om Zijn woord te verkondigen, dat ik er toen al voor moest gaan vragen. En dat was nu de uitbetaling van God, dat Hij er zovelen heeft toegebracht door de prediking van het woord, want vanaf de eerste keer zijn er al vruchten gevallen. O, dan wensten we wel, dat we nog eens zo'n dag mochten beleven.

In die tijd hadden we daar niet eens zo'n erg in, we hadden alleen maar lust om het Woord te verkondigen, dat God zondaren wil zalig maken door Jezus Christus. Maar God heeft zondaren aangeslagen, om hen met dood en eeuwigheid te ballasten en hen de vrijheid te geven, door het geloof in Christus Jezus. Hij zal een iegelijk vergelden naar zijn werk. Houd dan aan, grijp moed, uw hart zal vrolijk leven. Noodduftigen, veracht zijn goedheid niet, nooit zal Hij Zijn gevangenen begeven. Bedenkt, dat bij Hem niemendal te verliezen valt, maar alles te winnen, en dat is een eeuwige zaligheid in Christus Jezus. Nee, we hebben niets te verliezen, want alles ligt in Adam verloren, en wij zijn daarin verdoemelijk voor God.

O, zegt David, zijn ze niet in Uw register?

Want er is een gedenkboek voor Zijn aangezicht geschreven, voor degenen die Hem vrezen en voor degenen, die Hem niet vrezen. Christus zeide tot zijn jongeren: Uw loon zal groot zijn in de hemelen. Dan zuchten en roepen we niet tevergeefs, want het is bij Hem in gedachtenis.

Verder zegt onze tekst: *Dan zullen mijn vijanden achterwaarts keren, ten dage als ik roepen zal.* David weet en hij gelooft dat God voor hem in zal staan.

Nu hoor ik iemand zeggen, hier geloof ik het en daar ben ik het weer kwijt, ja, zo is het in een mensenziel, hoor. Maar toch kunt u in een toevluchtnemend geloof ondervinden, dat Hij voor u in wil staan, voor ziel en lichaam beide. Hij wil mijn God wezen voor tijd en eeuwigheid, o ja, die tijden kunnen er zijn, al hebben we geen persoonlijke gemeenschap aan Hem, dat u moet geloven, als ik Hem nodig heb, zal Hij mij zeker helpen. Dan zal Hij alle vijanden keren, die mijn ziel belagen, dan zal satan geen kracht hebben om mij te benauwen.

En dat weet ook elk kind van God, want de poorten der hel zullen mijn gemeente niet overweldigen, het water kan wel eens tot de lippen komen, maar nooit er over. Ten dage als ik roep, zullen mijn vijanden achterwaarts keren. David wil er mee zeggen, als ik roep, zal de Heere naar mij luisteren, Hij zal mijn geroep horen.

Dat is een bewijs, dat hij al menigmaal verhooring had gekregen. En hebt u al eens verhooring gehad op uw gebed? Daar behoeft men geen waarheden en teksten voor te hebben, maar u moet de uitwerking maar eens nakijken, of dat Hij de zaken niet voor

u uitwerkt. We hadden deze week nog een gesprek met een vrouw, die in het ziekenhuis had gelegen, maar zo opmerkelijk vlug weer thuis mocht komen, veel eerder dan de dokter gezegd had. Ja, zei ze, ik heb erg veel moeten bidden en vragen, maar ik had er helemaal niets voor.

Kijk, zeiden we, als u nu grote beloften had gekregen, had u God niet zo nodig gehad, dan was u gestopt met bidden en nu liet de Heere u gebonden aan Zijn troon. En heeft Hij niet bewezen, dat Hij u gehoord heeft? Moeten we allen vaak niet bekennen, dat waar we om gevraagd hebben, dat Hij ons toch gehoord heeft, al zien we dat vaak van achteren? Als Christus tot Zijn Vader bidt, zegt Hij: *Vader, ik weet, dat Gij Mij altijd hoort!* Horen doet God altijd, maar verhoren op Zijn tijd.

Wat heeft die Monica niet gebeden en geweend voor haar kind, haar enige jongen, ze heeft haar ogen blind geschreid, en wat een loon heeft zij verkregen. Augustinus is een grote Kerkvorst geworden, wat heeft God die oude vrouw beloond. En hoe onmogelijk was het voor 's mensenoog, het was een slechte jongen, hij leefde zelfs in overspel. Maar hij is een Kerkvorst geworden en verkoren om Gods Naam naar buiten te dragen.

Dit weet ik, ten dage als ik roepen zal, dan zullen mijn vijanden achterwaarts keren.

Kijk het eens na in uw leven, of er geen bewijzen liggen, al zal satan menigmaal zeggen, gij hebt geen heil bij God en geen verhoor bij God. Kijk dan toch eens achterom en zie eens, hoe menigmaal heeft Hij u Zijn gunst betoond. Hij roept u toe, om te blijven volharden, om aan Hem te hangen en Hem te eerbiedigen.

En dan besluit David, ***dit weet ik, dat God met mij is.***

Dat is geloofsroem in al zijn verdriet, want de rechtvaardige zal uit zijn geloof leven. Hier is het geloof, wat Christus zeide: *Ziet, Ik ben met ulieden alle dagen tot aan de voleinding der wereld.*

Daar komt David mee voor de dag: Dit weet ik dat God met mij is! Dit ligt in zijn ziel verklaard, want God had Zichzelf aan Hem verbonden voor tijd en eeuwigheid. En nu was David schuldenaar om zich aan Hem te verbinden, dat was nu het werk van die lieve en dierbare Geest. Om door lijden geheiligd te worden en daarna te mogen ingaan in heerlijkheid.

Mijn toehoorders, steek de hand eens in uw eigen boezem, is dit woord geen oase in dit leven? Om eens te horen, dat ook de schapenvoeten door lijden zijn geheiligd en daarna mochten ingaan in heerlijkheid. Neem er dan alles maar voor op, we hebben niets te verliezen, maar alles te winnen, dat is genade bij God in Christus Jezus, te prijzen tot in alle eeuwigheid. Amen.

Slotzang: Psalm 56:4.

NEGENDE LEERREDE

Zingen: Psalm 119:87.

Lezen: Psalm 84.

We zongen uit Psalm 119, en wat is dat een zeer dierbare, onderwijzende Psalm, welke David in zijn ouderdom geschreven heeft. En waaruit we kunnen horen dat David, welke de beminde des Heeren was, geen mens was, die kon gaan rentenieren. Maar we kunnen allen uit hem horen en verstaan, dat hij in zichzelf een ongelukkig mens was. En een ongelukkig mens is een behoeftig mens, een ongelukkig mens moet men ondersteunen. Is niet alles en iedereen er op uit om het zich zo gemakkelijk mogelijk te maken? En nu is David door de genade van God geen rijk en verrijkt mens geworden, maar is in zichzelf een hulpbehoevend mens gebleven.

Iemand, die zijn hulp verwacht van God, gelijk er geschreven staat: *Mijn hulp is van den Heere, die de hemel en de aarde gemaakt heeft*. Wat vinden we hier dan een ootmoed in en ook een klaagtoon, waarin David zijn handen uitstrekt tot God. En iedereen, die zich ongelukkig gevoelt, wie het leven niet vervullen en bekoren kan, die mag deze schapenvoet uitzuigen. Waar tot de bruid gezegd werd: Indien gij het niet weet, zo gaat uit op de voetstappen der schapen, en weidt uw geiten bij de woningen der herderen.

O gelukkig, als we hulpbehoevend worden in dit leven, en als we hulpbehoevend blijven, want die moeten hun hulp zoeken bij God, waar Hij hulp besteld heeft bij enen Held, namelijk Christus. Waar een dichter van heeft gezongen: Hulpeloos kind, heilig kind, dat zo trouw zondaars mint.

Hij was des daags lerende in de tempel en des nachts was Hij biddende op den berg. Hij heeft als een hulpeloos kind geboren willen worden, uit een vrouw, waar alles aan gedaan moest worden, maar Hij was zonder zonden. O, wat ligt hier een ademtocht in voor een mens, wat ligt hier een tolk in voor een zondaar, om op die schapenvoeten uit te gaan en zijn geiten te weiden bij de woningen der herderen. Wat een eenvoudig gebed: Laat Uw hand mij te hulp komen. Hij legt zijn smeking neer voor het aangezicht van God, gelijk die Kanaänese vrouw, welke een dochter had, die deerlijk bezeten was van de duivel. Dat heeft die vrouw als haar eigen schuld moeten aannemen. En daarom kwam ze tot Jezus en aanbad Hem: *O Heere, help mij!*

En zij werd ook niet aanstonds beantwoord, wij willen aanstonds een antwoord krijgen, Maar Hij wil ons beproeven, of we evenwel gezind zijn, om Hem aan te hangen en in te roepen, en alles van Hem te verwachten. Om hem na te schreien en aan te kleven. En nu kreeg de Kanaänese vrouw een afwijzend antwoord: Zou de Heere het brood der kinderen nemen en de honden voorwerpen? Een hond was in Israël een onrein dier. Maar dan vat zij Hem op Zijn eigen woorden: *Ja Heere, ik ben een hond, ik behoer niet tot Israël, maar de honden eten toch ook van de kruimels van de tafel huns heren?*

En hoe zijn honden, honden gaan vaak al staan, voor zij iets gekregen hebben en ze spreken met hun ogen naar degenen, waarvan ze het verwachten. Je hoort wel eens zeggen, de dieren zijn vaak nog vriendelijker dan de mensen, je zou van de dieren gaan houden.

En nu is het alleen het werk van de Heilige Geest, als een zondaar gevoelt zijn rampzaligheid en vloekwaardigheid door de zonden, om daardoor gebonden te worden aan de troon der genade. Om zonder enig recht of aanspraak te bidden: Laat Uw hand mij te hulp komen, want ik heb Uw bevelen verkoren. Hij acht het billijk, dat God om Zijn recht vraagt aan elk schepsel, en ook een recht op een mens heeft. En dat niet

alleen uit kracht van schepping, maar ook uit kracht van koping. Nu hoor ik al iemand zeggen, maar Hij

heeft mij nog nooit gekocht, ja, dat kan, jammer genoeg! Maar nu kan de Heere ook zeggen, wat is er nog aan mijn wijngaard te doen, wat Ik nog niet gedaan heb, hoe menigmaal heeft Hij al Zijn gunst betoond? Richt uw merktekenen eens op, kijk dan eens achterom, hoe menigmaal bent u al uitgeholpen, door geholpen, bijgestaan en ondersteund, als u Hem nodig had?

Hij heeft Zich nooit onbetuigd gelaten, maar bewezen: Ik help u en ondersteun u, met de rechterhand Mijner gerechtigheid. Het is toch billijk, als wij Zijn bevelen verkiezen, we behoren aan Hem ons leven te wijden, met ziel en lichaam beide, voor tijd en eeuwigheid. En waar zijn we nu veiliger, dan dat we ziel en lichaam aan, Hem toevertrouwen? En dan onvoorwaardelijk. Dit leert mijn ziel U achteraan te kleven.

En dan zegt David nu verder: *O Heere, ik verlang naar Uw heil*. Ik haak o Heere, naar het heil mij toegezeid. Hij pleit hier dus op al de beloften van God, gelijk Christus de kerk beloofd heeft: Ziet, Ik ben met ulieden al de dagen tot aan de voleinding der wereld. Er kan in zondaren een uitzien en een verlangen gewerkt worden: *Om U te zien ter hoge vierschaar treên, tot straf van hen, die snood zijn afgeweken*.

O, dat verlangen naar Zijn heil en Zijn dadelijke gemeenschap, want dat heil heeft God nu doen verkonden, nu heeft Hij Zijn gerechtigheid, zo vlekkeloos en ongeschonden, voor het heidendom ten toon gespreid. Ach, van dat verlangen naar die gemeenschap, en dat uitzien van Zijn overkomst, daar weet de wereld niet van. Om weer eens geheel in Hem te worden opgelost, en in Hem zich te bewegen en te leven. Want er was aan David ook zoveel toegezegd, dat Salomo op zijn troon zou zitten en dat zijn koninkrijk gevestigd zou worden. Dus, hier is een pleiter op al de beloften van God.

We hebben eens gelezen van Luther, toen Melanchton heel ziek was, dat Luther daarmee zo in de nood kwam, dat hij zei: *Ik heb den Heere een zak vol met beloften voor Zijn troon geworpen*. Hij bleef aanhouden bij God, en Melanchton is weer genezen. Zo moeten wij ook blijven aanhouden bij God, want die volharden zal tot het einde, die zal zalig worden. En dat uitzien en verlangen weten alleen degenen, die het ondervinden, ze kunnen buiten Hem niet leven, hun verlangen is, dat Hij hun schatkamers zal vervullen, gelijk Hij beloofd heeft. En wat een verlangen, als Hij ons heeft toegezegd, aangaande onze naaste, dan kunnen we alleen maar pleiten op dat heil, wat alleen maar vloeiende is uit God, en wat Hij alleen maar vervullen en bevestigen kan.

Ik haak, o Heer, naar het heil, mij toegezegd.

Er kunnen tijden in het leven van Zijn volk zijn, dat ze verlangen en hijgen naar die volmaaktheid. En dat kan nog tweeledig zijn, want als we naar de hemel willen om druk, lijden en kruis te ontlopen, dat is geen heilig verlangen, maar een zondig verlangen. Maar als het werkelijk is, om het lichaam der zonde en des doods af te mogen leggen, dat is niet zondig, want dan wensen we volmaakt die God alle eer, prijs en dankzegging toe te brengen. Dan haken zij naar het heil hun toegezegd.

Er kwam eens een man bij ons, en die ging zijn innerlijke zielenneed uitklagen en in mijn hart viel de bede: *O Heere, mag ik die man hebben?* En dat werd op de dadelijkheid verhoord. Daar mocht ik voor vragen, voor worstelen, dat heeft de Heere in mij uitgewerkt, en die man is ook tot het werk der zaligheid bearbeid. Dat zijn van die dierbare herinneringen. En liggen er in uw harten ook nog onvervulde beloften? Dan zult u deze woorden van David wel verstaan, al zullen wij wel eens zeggen: *O*

Heere, zou ik er nog wel ooit wat van zien? En moeten we dan niet pleiten op Zijn eeuwig verbond, want daarin liggen Zijn beloften toch vast, die liggen toch vast in het kabinet van Zijn genade?

Dat zal nooit iemand kunnen roven, geen mensen, geen satan, want wie zal mij roven, dat zalige lot, wat mij beloofd is, bij Mijn God. Ach, wat kunnen we dan verlangen naar dat heil, om onze arme evenmens geborgen te zien, om door een waar geloof Hem toe te behoren en teruggebracht te worden bij de oorsprong aller dingen. Om uit alle geweld en heerschappij des duivels verlost te worden.

Wat vinden we ook nog van David, als Salomo op zijn troon zat, dat de koning heeft aanbeden op zijn slaapstede, daar heeft hij uit erkenning zijn Schepper geloofd en geprezen. Hij gaf daar eeuwig eer, aan die God en aan dien Heere. Soms is in een mens zijn leven alsof alle beloften van God zullen liegen, en David heeft ook wat meegemaakt in zijn leven, tot zijn einde toe.

Adonia had zichzelf tot koning uit laten roepen, wij zouden zeggen, dat de boze het zou winnen. Bathséba kwam tot David en de profeet Nathan kwam om het de koning aan te zeggen, maar David mocht op dat moment de Heere aanbidden en Zijn Naam verheerlijken, wat Hij ook zou doen.

We kunnen lezen van de Schotse geloofshelden, dat er een jonge man van 27 jaar ter dood was veroordeeld. En zijn moeder mocht hem nog bezoeken. Toen zei hij: O moeder, ik kan niet meer bidden!

En die vrouw schrok zo, o, mijn jongen toch.

Ach, stil maar moeder, ik kan alleen maar aanbidden, ik zit vol met lof en dank en erkenning aan God.

Voor die man begon in dit leven al de lof en de dank voor dat heil, wat hem was toegezegd, wat hij eeuwig zou mogen smaken. O Heere! Daar lag zijn gehele hart, zijn gehele hartenwens in verklaard. Daar lag zijn gehele hartsbehoefte, zijn hartsverdriet, zijn hartsverlangen, zijn honger en dorst in verborgen. In die ene klacht: *O Heere!* Daar heeft hij zich in open gesteld en dat mogen wij ook doen. Het zijn de schapen die geblaat hebben naar die enige Herder, dat Hij hun zaken zou uitrichten en hen zou opdragen aan Zijn hemelse Vader.

Wat heeft David in zijn ouderdom een zoet getuigenis nagelaten van verlangen, van honger naar de volmaaktheid van Gods eeuwige liefde. Want de wet van God was al zijn vermaking, en een andere keer zegt hij: *Hoe lief heb ik Uw wet.* De wet die Christus vervuld heeft, en in het vervullen van die wet, mogen zij Christus vinden. En nu is de wet van God voor David al zijn vermaking. Er wordt wel eens gezegd, wat hebben die mensen nu aan hun leven, dit mag niet en daar hebben ze geen behoefte aan. Maar men weet niet wat het is, om de zoete uitlatingen van Gods liefde te proeven, om in die zoete uitgangen zijn hart voor God open te leggen. Hun hart wordt voortdurend in brand gestoken, want de Emmaüsgangers zeiden ook: *Was ons hart niet brandende in ons, als Hij ons de Schriften opende!* Dat heil vloeit uit God en keert tot God.

Op een andere plaats zegt David: *Schoon het onheil schijnt voor mij geschapen, zult mij doen zeker wonen, Heer!* Dan komt er voor de dag, dat de Heilige Geest dat geloof in zondaarsharten werkt, want zonder geloof is het onmogelijk om Gode te behagen. Want zie eens naar de moordenaar aan het kruis, hij zag in zijn oordeel de eeuwige liefde Gods, hij gelooft dat Christus hem redden en zaligen kon. Hij heeft daar ook beleden, dat Hij de Koning der Koningen was en de Heere der Heeren. *Heere, gedenk mijner, als Gij in Uw Koninkrijk gekomen zult zijn.*

Daar lag zijn gehele zielskracht in, en hij werd beantwoord. Christus nam hem van het kruis mee naar huis, om daar eeuwig zijn stem te verheffen tot lof, prijs en dank. Wat

is het Evangelie toch dierbaar, wat is het toch een schat, wat is er een ruimte voor een arme zondaar. Wat de wereld niet weet, en wat de godsdienst niet kent, wat zondaren gevoelen in hun ziel en wat het uitzien voor hen teweeg brengt. Geen wonder dat Ledeboer gezegd heeft: *Een kus van Jezus mond, is meer waard dan al die zwarte grond.*

Maar we hebben nog een onderwerp, waarin David vertelt, wie God voor hem wezen wil, uit de u voorgelezen 84e Psalm en daarvan het 12e en 13e vers:

Want God, de Heer, is een Zon en Schild; de Heere zal genade en ere geven; Hij zal het goede niet onthouden dengenen, die in oprechtheid wandelen. Heere, der heirscharen, welgelukzalig is de mens, die op U vertrouwt.

Zingen: Psalm 28:5 en 6.

Hier ligt dan:

1. Wat die God is.
2. Wat die God geeft.
3. Wat die God onderhoudt.
4. Wat zich alleen op die God verlaat.

We weten dat de Psalm 84 geschreven is, toen David moest vluchten voor Absalom. Dat is toch wat geweest, als men voor zijn eigen kind moet vluchten. Die David zelf terug had laten komen, welke hij gekust heeft, die een broedermoordenaar was en nu zijn eigen vader naar het leven staat. Dan kunnen we wel zeggen, dat de Bijbelheiligen ook geen verdriet is bespaard. We lezen ook van Izak en Rebekka, dat Ezau één van de dochteren Hets nam, en het was hun een bitterheid des geestes. De Heere heeft het leed van Zijn kerk niet bespaard, maar zij zijn allen door lijden geheiligd geworden. En nu is David verstoken van de eredienst van God, wat voor hem zo hoog was, en welke hem zo na aan het hart lag, daar lag het leven van zijn leven. Hoor maar wat hij zegt: Hoe liefelijk zijn mij Uwe woningen, mijn ziel bezwijkt van verlangen naar de voorhoven mijns Gods. Mijn hart en mijn vlees roepen uit tot den levende God. Wat is David hierin een eergevende aan God, het is hem zo'n smart om dat erfdeel des Heeren te moeten missen. En als we missen, waar we veel van houden, dan waarderen we dat zoveel te meer.

Nu gaat David zeggen: ***Want God, de Heere, is een Zon en Schild.***

En Heere is Zijn Verbondsnaam, daarin brengt hij Gods deugden open. Zoals we zingen: Want God, de Heer, zo goed, zo mild, dat zijn de deugden van God. Hij is genadig, barmhartig, lankmoedig en groot van goedertierenheid. Om er tegenover te stellen wie wij zijn, wij zijn gierig en slecht door onze afkomst, onze diepe val. David moest ook in Psalm 119 bidden: Laat gierigheid mij in haar strik niet vangen.

O, wij zijn zo gierig, zeer zeker als we onszelf af moeten vallen. In de natuur hoort men wel eens zeggen, ik kan heel moeilijk ergens afstand van doen, maar zo is het ook met ons verdoemelijk bestaan, we kunnen er geen afstand van doen. Daar moeten we voor bewerkt en bearbeid worden, om daar afstand van te kunnen doen, om de goedheid van God te aanbidden en te erkennen. In de natuur is de zon verwarmend en verkwikkend, en als we soms dagen geen zon zien, dan zeggen we, daar hebben we die heerlijke zon weer. Daar kunnen we naar verlangen, dan fleurt alles weer op, als de zon verschijnt aan de hemel. Maar nu is Hij die God, die zon, maan en sterren geschapen heeft, maar Christus is de Zon der gerechtigheid. Waar ook Petrus van

zegt: Opdat die Morgenster mag opgaan in uwe harten.

Zo is Hij ook een Schild, in vers 10 zegt hij: *O God, ons Schild! zie en aanschouw het aangezicht Uws gezalfden.*

Want wat heeft Christus gedaan, die God in Zijn eeuwige goedheid gegeven heeft, en in Zijn eeuwige ontferming had uitgedacht, dat is ons Schild! Hij heeft alle pijlen van Gods eeuwige toorn en ongenoegen over de zonden opgevangen. In het boek van Het zien op Jezus, van Ambrosius, vinden we zo dierbaar beschreven, dat Christus gezegd heeft: *Vader, schiet alle pijlen van Uw gramschap maar op mij af!*

Hij heeft uitgeroepen: *Wat hitte doet Mij branden!* En moet niet elke zondaar iets gevoelen van de gramschap van God over de zonden? Worden zij niet als een haardstede uitgebrand, en dat alles moet geschieden tot hun volkomen zuivering. En wie kan nu naar waarde uitdrukken, wat David hier naar voren brengt over de goedheid van God in Christus, door de genade des Geestes, die van alles de werkmeester is. Ach, aan een wereld, verloren in schuld. Wie kan daar de rechte woorden voor vinden.

Toen we deze woorden overdachten, zeiden we: Ach Heere, daar kunnen we alleen maar van stamelen en stotteren, hoe zullen we kunnen spreken van Uw goedheid, Uw mildheid en dat U een Zon en Schild wil wezen. Zijn Naam is Heere!

Dit vloeit alles uit dat eeuwig Verbond, dat in de stille eeuwigheid geopenbaard is, en bij Adam en Eva vandaan is Hij Zelf al begonnen om dat Verbond te ontsluiten. Het werkverbond lag verbroken, zij konden Gode niet meer behagen en voldoen, want de Heere stormde alles weg wat van de mens was. Hij dreef hen uit het paradijs, maar toen ging Hij het genadewerk uit Zijn eeuwige liefde voor hen openen. Uit Zijn eeuwige Vrederaad, uit zijn zoen- en zoutverbond, in die aanbiddelijke en dierbare Koning, namelijk Jezus Christus en Dien gekruist. Dat is de rijkdom van Zijn eeuwige liefde, dat zijn de schatten van Zijn verborgenheden, die in Zijn liefdehart besloten lagen. Dat heeft Hij op de aarde geworpen, in Christus Jezus.

Hoe kan een mens daar nu woorden voor vinden, mijn hoorders, dat zou u zelf moeten ontmoeten en ondervinden. Dan zou u tegen mij kunnen zeggen, wat de koningin van Scheba tot Salomo zeide: *En de helft is mij niet aangezegd.* Dat kunnen we nooit naar waarde naar buiten brengen, wie kan het Wezen van God uitdrukken, dat Allerhoogste en eeuwige Goed! Wie kan Christus naar waarde uitdrukken, Die het uitgedrukte Beeld is van Zijn eeuwige zelfstandigheid? Wie kan die dierbare Geest naar waarde uitdrukken, welke de Trooster en Leidsman is van Zijn volk? En deze Drie zijn Eén!

Drie zijn er die getuigen in den hemel: De Vader, het Woord en de Heilige Geest. En dat deze Drie nu in een mensenziel willen werken, de Vader om hen te trekken, de Zoon om hen te verlossen en die Geest, om het hen te openbaren. O, wat een diepte van liefde, God is groot en wij begrijpen Hem niet!

Wij begrijpen niet wat Hij deed voor arme zondaren, voor slechte mensen, die zichzelf liever hebben dan Hem, die van nature zeggen: *Wijkt van mij, want aan de kennis Uwer wegen hebben wij geen lust.* Wij zijn vijanden, om onder Zijn rechten te buigen, en wie kan nu van die grootheid zingen. Het heelal staat onder Zijn gebied, en wat Zijn liefde wil bewerken, ontzegt Hem Zijn vermogen niet. Niemand kan de arbeid van die eeuwige liefde en genade weergeven.

Hoe overtuigend zegt David nu: *En de Heere is een Zon en een Schild.* Dat had David ondervonden. Al was David nog zoveel onderworpen, maar hij had tot Zadok gezegd, indien het de Heere goeddunkt dat Hij mij wederhalen, en zo niet, Hij doe wat goed is in Zijn heilige ogen. Ach, wat nam David daar een lage stand in van vernedering en verootmoediging, van overbuiging. De Heere mocht en kon met hem doen, zoals het goed was in Zijn heilige ogen. En daar moeten we nu allemaal komen, hoor mensen!

Dat het goed is, wat de Heere met ons doet, en vraag het eens aan Zijn volk, daar moeten zij voortdurend komen, dat Hij met hen mag doen, naar Zijn wil en welbehagen. O, we zijn niet bij machte om dat naar waarde te verkondigen, we weten er geen woorden voor te vinden, maar daar ligt Zijn majestueus wezen in verklaard, in dat uitgedrukte beeld Zijner zelfstandigheid, in Christus Jezus, door de genade des Geestes.

Want God, de Heere, is een Zon en Schild, dat was de levenservaring van David.

*De God des heils wil mij tot Herder wezen,
ik heb geen gebrek, en geen gevaar te vrezen.*

Nu zult u zeggen, kan ik dat ook ondervinden? O ja hoor, mijn lieve moeder was 45 jaar toen God in haar ging werken en ze in haar ongeluk werd gezet. Ze heeft vier dagen haar kleren niet uit gehad, en is niet op bed geweest, al maar schreien: Ik heb alles verzondigd. Ik ben nooit een goede vrouw voor mijn man geweest, en geen goede moeder voor mijn kinderen. En na vier dagen kreeg zij dit versje:

*De God des heils wil mij ten Herder wezen,
'k heb geen gebrek, 'k heb geen gevaar te vrezen.*

En ze kreeg zoveel liefde van God in haar ziel, ze waste haar tranen af en ze stond op uit haar bedruktheid, en ze zei tot ons: Kinderen zo goed wil God nu zijn voor jullie zondige moeder. En dat heeft de Heere ook in haar leven bewezen, want toen ze stierf was ze 71 jaar en ze zei: "Kinderen, neem het er maar goed van hoor, want alles wat er is, dat heeft Christus voor mij verdiend en verworven."

Ze is 18 jaar weduwe geweest, maar het is bewezen, dat Hij haar God wilde zijn voor tijd en eeuwigheid.

Dus, we moeten zo gauw niet zeggen, ja maar, dat heb ik niet en dat bezit ik niet, maar heeft Hij dan nog nooit bewezen, dat Hij uw God wilde zijn, als u Hem nodig had? Hebt u dan nog nooit geproefd, wat er bij Hem is aan te treffen? Als u ooit een verloren zondaar mag worden, dan is er bij God een eeuwige zaligheid en eeuwige gerechtigheid in Christus Jezus aan te treffen. En al heeft u het niet, toch kunt u wel weten, dat het er is, en dat het uw ongeluk is, en uw smart en verdriet uitmaakt, dat u er van verstoken bent. En vraag het eens aan Zijn volk? Dan zullen ze zeggen: Ik vind in Hem boven bidden en boven denken, en niet één zal er zeggen: Dat pad valt me zo tegen.

Nee, ze moeten steeds zeggen: Ik heb nooit geweten, dat U zoveel liefde aan mij besteden zou, nooit geweten, dat Christus zo bezorgd voor Zijn schapen zou zijn, ach, Zijn werken zijn voortdurend nieuw. Dan is de zaligheid hun vaak nader, dan toen zij eerst geloofden, want God, de Heere, is een Zon en Schild.

Maar u bent diep ongelukkig, als u er niemendal van weet. U bent nog in het heden, in de dag der zaligheid, breng het toch in het verborgen, vraag of u er van leren mag. En als u er van weet, of Hij het verder in u uit wil werken, om tot een volkomen overtuiging te komen, opdat u weten zal, dat we alle recht en aanspraak verloren hebben. Om een volkomen zondaar voor God te worden, en dan moet elke zondaar in zijn eigen zwaard vallen, het ligt niet aan God, maar het ligt aan mij. En ook na ontvangen genade moeten zij bekennen: Het ligt niet aan de Heere, maar het ligt aan mij, want ik heb zo'n dwaalziek hart.

*Want o Heere, ik ben tot hinken
en tot zinken
ieder ogenblik gereed.
Ik heb mijn smart en onvermogen*

*steeds voor ogen,
bij het vooruitzicht van mijn leed.*

Die mensen hebben ook moeten tobben met hun verdoemelijk bestaan en daar de smart van moeten gevoelen, dat ze niets anders waren dan een overwonnen vijand.

En nu vinden we ten tweede, wat Hij wil geven en schenken.

De Heere zal geven. En aan wie geeft de Heere genade en ere? Aan genadeloze en eerloze mensen, want wij zijn genadeloze mensen. De apostel zegt er van: Geen hoop en zonder God in de wereld, en zijn we niet eerloos, daar we ons naakt en bloot hebben gezondigd? Is dat geen schande, is dat niet eerloos, moeten we onszelf niet zien als een schandvlek, daar we tot oneer van onze Schepper en van onze naaste leven? En hoort u het, als u een onwaardig, een genadeloos en eerloos mens bent, daar wil de Heere genade en ere aan verheerlijken, dat wil Hij aan hen geven en schenken. En genade is een pardon, genade is een vrijspraak, want ze worden vrijgesproken van schuld en straf. En daar vecht nu een mens tegen, om een eerloze, een naakte en ontblote zondaar te worden. Er is ook een belofte: En Hij zal op deze berg verslinden het bewindsel des aangezichts, waarmede alle volken bewonden zijn, en het deksel, waarmede alle natiën bedekt zijn. Dat is nu het werk van God, om alle eigengerechtigheid van een mens weg te blazen. Alle vijgenboombladeren heeft God bij Adam en Eva weggeblazen, opdat het schepsel zou bekennen, dat het een genadeloos mens is. Om onder Zijn rechten te leren bukken.

En als we een genadeloos en eerloos mens worden, dan wil Hij de schatkamers in Christus ontsluiten, Die onder de rechten Zijns Vaders gebogen heeft, Die een Worm was en geen Man, Die daar kroop en wriemelde. Die naakt aan het kruis heeft gehangen voor onze zonden, om aan de rechten en eer van Zijn Vader te voldoen. Opdat die God aan zondaren genade en eer zou kunnen geven, om weer herschapen en herteeld te mogen worden, om uit alle geweld en heerschappij des duivels verlost te worden.

O, Hij zal genade en ere geven! David prijst den Heere aan in al Zijn deugden en volmaaktheden, Hij, den Drieënige God. En we prijzen Hem u ook aan, Die dierbare Vader in Christus, Die dierbare Koning, Profeet en Hogepriester, en Die dierbare Heilige Geest, Die Geest der genade en der gebeden. Die zoete Trooster en die dierbare Leidsman, die ons geleiden wil tot de dood toe. Wat liggen hier dan veel schatten en verborgenheden in. Hij wil ons geven de schatten, die in de duisternis zijn en de verborgen rijkdommen van David, want Hij wil al onze schatkamers vervullen. David legde voor de bouw van de tempel goud en zilver op en zo leggen zij hier op voor de eeuwigheid, want de koningen zullen eer en heerlijkheid inbrengen, om Hem te bedanken, om wat Hij hier voor hen heeft willen zijn. Om Hem eeuwig daar de lof, de prijs en dankzegging voor toe te brengen. En al zal een kind van God niet alle beloften vervuld zien, maar dat ligt in dat Kabinet opgeborgen, dat zal hem niet ontgaan. Want wie zal mij roven, dat zalige lot, dat mij bereid is bij mijn God? Want Hij zal zekerlijk wel bij hen doen. En wat Hij hen ooit beloofd heeft, dat zal Hij op Zijn tijd daar stellen tot eer van Zijn Naam, en tot verbreiding van Zijn werken, om Zijn Naam daar uit te verheerlijken tot in eeuwigheid.

Hij zal genade en ere geven, ook aan Zijn volk tot heiligmaking, ze zijn genadeloos en eerloos. Zo moeten zij zichzelf leren kennen, om in dat pad een navolger van Christus te zijn, en daarin het welbehagen van God in hun ziel te ontmoeten. Het is voor de wijzen en verstandigen verborgen, maar Hij heeft hetzelfde de kinderkens geopenbaard. *Ja Vader, want alzo is geweest het welbehagen voor U.* En wil Hij dat

nu aan hellewichten doen? Ja, dat wil Hij nu aan hellewichten doen, die de eeuwige dood verdiend hebben, om hun het eeuwige leven te geven. Want Hij geeft Zijn schapen het eeuwige leven en zij zullen niet verloren gaan in der eeuwigheid. Genadeloos en eerloos in zichzelf, maar om in Christus geworteld te worden. Dat Zijn Beeld in ons gevonden zou worden. Om een lidmaat te zijn van dié Man van smarten, en door Hem geheiligd te worden, om daarna in te mogen gaan in heerlijkheid. Want wat baat het een mens, zo hij de gehele wereld gewon en schade leed aan zijn ziel?

Wat heb je dan nog als je de gehele wereld zou winnen, er zijn mensen, die azen op erfenissen, maar wat is een mens toch dwaas. Om die onbevleete erfenis te verwerpen, om die te laten gaan. Nu laat een mens voor het slijk der aarde vaak die schatten liggen, die de mot niet verteert en de roest niet verderft, maar die blijven tot in het eeuwige leven.

Hoort u het? Hij zal het geven, er is niets te verdienen. Wij hebben alleen de eeuwige dood verdiend, dat moeten we dagelijks innemen, maar Hij geeft genade en eer, in Christus. En gelijk de bruidegom vrolijk is over de bruid, also zal uw God over u vrolijk zijn, daar zijn we nooit te jong en nooit te oud voor.

Hij zal genade en ere geven, om also bij Hem aangemerkt te worden in Christus. Geheel zijt gij schoon, Mijn vriendin, en er is geen gebrek aan u. Ik vergelijk u bij de wagens en de paarden van Farao. *De Koningstelg, die Hij Zijn bruid wil noemen, is meest om haar inwendig schoon te roemen.*

Hij zal genade en ere geven, want bij Hem zijn milde handen en vriendelijke ogen.

Nu vinden we ten derde: Hij zal het goede niet onthouden, dengenen, die in oprechtheid wandelen.

Al moeten wij zeggen, we zijn niet oprecht, maar Hij maakt ons oprecht. De Heere zeide tot Abraham: *Wandel voor Mijn aangezicht en zijt oprecht.* En de vrome koning Hiskia zeide: Heere, ik heb in oprechtheid voor Uw aangezicht gewandeld.

En dan zal Hij het goede niet onthouden, al bent u dan arm, jammerlijk blind en naakt, al bent u diep rampzalig, ongelukkig en vloekwaardig, dan zal Hij u het goede niet onthouden. Wat heeft Hanna in haar lofzang gezongen? *De Heere doot en maakt levend, Hij doet ter helle nederdale, Hij doet weder opkomen, Hij vernedert, ook verhoogt Hij.*

Als ik vroeger mijn ongeluk uitschreide tegen mijn voorganger, dan zei Hij, ach kind, dat is nu net zo hard nodig, dat is nu net zo goed Zijn liefde, dat God hier uw zonden wil afstraffen, om van die straf voor eeuwig ontheven te zijn. Dat is ook het goede, wat Hij niet zal onthouden, degenen, die in oprechtheid wandelen. Dat vinden we ook in Job, die durfde zich ook voor God open te stellen: Hij beproeve mij, maar als goud zal ik uitkomen. Want de Heere onderhoudt Zijn eigen werk, Hij zal nooit laten varen de werken Zijner handen. Hij zal Zijn volk nooit begeven, en nooit verlaten. Als Hij het soms doet, dat is om hen te beproeven. *Voor een klein ogenblik heb Ik u verlaten, maar met eeuwige ontferming zal Ik u vergaderen.*

Om des te meer Zijn eeuwige liefdehart te ontsluiten, dat vol is van genade en vol van waarheid. Dus, leer maar kennen dat u genadeloos en eerloos bent, dan zal Hij u het goede niet onthouden, dat is Zijn werk, om u daartoe te bearbeiten. Om oprecht voor Hem te worden, om u onvoorwaardelijk aan Hem toe te vertrouwen, en dat Hij met u mag doen naar Zijn wil. Uw wil geschiedt, uw wil alleen. Kijk eens naar de tollenaar en de farizeeër in de tempel. De farizeeër bedoelde zichzelf, en de tollenaar riep om genade, daar werd het waar:

*Gij hoort hen, die Uw heil verwachten,
o Hoorder der gebeên,*

*dies zullen allerlei geslachten,
ootmoedig tot U treên.*

Dat was een verootmoedigde zondaar, daar werd genade en ere aan gegeven, want hij ging gerechtvaardigd naar zijn huis. Hij zal het goede niet onthouden, degenen, die in oprechtheid wandelen. Stel u dan maar open voor Hem, dat is het leven van Zijn kinderen, zo zijn we ook begonnen: Laat uw hand mij te hulp komen. Laat Hem maar uw stem horen en toon Hem uw gedaante, dat u geen recht of aanspraak hebt, pleit alleen maar op dat Verbond der genade. *Want bergen mogen wijken en heuvelen wankelen, maar het Verbond Mijns vredes zal niet wankelen, zegt de Heere, uw Ontfermer.*

En nu ten laatste, wie zich op Hem verlaten: ***Heere, der heirscharen, welgelukzalig is de mens, die op U vertrouwt.***

Dus, die zich aan God toevertrouwt, onvoorwaardelijk! Dat vertrouwen wil Hij in ons werken, opdat wij ons aan Hem toevertrouwen, en ons alleen op Hem verlaten, want op U verlaat zich den arme en dien, die geen helper heeft.

Wat deden de drie jongelingen in de oven? Zij hebben zich op God verlaten, of de Heere hen zou helpen of niet zou helpen, ze vertrouwden zich aan Hem toe. Dat deed ook Daniël, hij vertrouwde zich geheel, met ziel en lichaam aan de Heere toe. Is dat dan geen rijkdom? Op U verlaat zich den arme, daar komt u nooit beschaamd mee uit. Wel met onszelf, maar met Hem nooit, want die U wachten, dekt nooit schaamt, maar die de deugd zonder oorzaak stout verachten.

Hier ligt dan het woord, we kunnen het maar gebrekvol voorstellen. Maar we achten hen welgelukzalig, die op Hem vertrouwen. Het is hun welvaart, het is hun zaligheid in al hun ongeluk, het is hun geluk in al hun verdriet en smart. Welgelukzalig is de mens, die op U vertrouwt, die zich onvoorwaardelijk aan Hem beveelt en toebetrouwt. En wie dan op die hoge God vertrouwt, heeft zeker op geen zand gebouwd.

Die mannen, die tot David kwamen, hadden een schuldeiser en waren bitterlijk bedroefd van geest, maar ze zeiden: Wij zijn uwe, hetzij ten leven, hetzij ten dode. Dat God dit woord nog zou willen gebruiken en heiligen als slijk aan Zijn heilige vingeren, en dat het voor ons wat na mag laten, dat we het mee naar huis zouden nemen. Dat we het woord zouden mogen herkauwen, om ons aan Hem ten nauwste te verbinden met ziel en lichaam beide, voor tijd en eeuwigheid. Amen.

Slotzang: Psalm 84:6.

TIENDE LEERREDE

Zingen: Psalm 84:5.

Lezen: Psalm 62.

Wat wij zongen uit Psalm 84 is een zeer Messiaanse Psalm. Door David geschreven, de man naar het harte Gods, en liefelijk in Psalmen. Wat kunnen we toch horen, mensen, dat te allen tijde de kerke Gods hier is geweest een biddende kerk. Een gebonden kerk en een gekluisterde kerk aan de troon der genade. Gelijk men zegt dat deze Psalm geschreven is toen David vluchtende was, voor Absalom zijn zoon. En dat is toch nogal wat, z'n eigen vlees en bloed, een broedermoordenaar en als het kon zou hij nu ook trachten zijn vader om te brengen. En dan moet David vluchten en mist om op te gaan tot den huize Gods. En daar lag Davids leven in.

Want hij roept uit: *Hoe liefelijk zijn Uw woningen, O Heere der heirscharen! Mijn ziel is begerig, en bezwijkt ook van verlangen, naar de voorhoven des Heeren; mijn hart en mijn vlees roepen uit tot den levende God.*

Waarin afgeschaduwd was, al was er nog geen tempel of tabernakel, Christus en Dien gekruisigd. Wat het leven was van David, de man naar het harte Gods en liefelijk in Psalmen. Zijn leven was dus bij de instellingen Gods. En nu weet ik wel, het is wel groot als wij het woord van God uiterlijk aanhangen, maar hangen we het ook innerlijk aan? Zijn wij verbonden aan Zijn Woord? Zijn wij belust op het werk en de arbeid die bij God is in Christus Jezus? Want dan kunnen we hier horen uit zijn gebed, dat hij zijn ziel uitgiet, dat hij zijn stem laat horen, belangende zijn evenmens, om Hem aan te lopen en in te roepen.

Ik kreeg deze week tijding van een man, 72 jaar, en dan eeuwigheid. Tegelijk werden we opgebeld van een vrouw, 77 jaar, en ook eeuwigheid. Kerkelijke mensen, eerbare mensen, eenvoudige mensen, maar ik moet tot m'n spijt zeggen, we hopen dat God hun ziel genadig heeft mogen wezen.

Maar als het over dat Goddelijke werk gaat, om de Heere aan te roepen, in de noodzakelijkheid van hun eigen ziel, heb ik dat van hen nooit gehoord. Maar ik ben geen hartekenner, en ik ben geen nierenproever. Er is er maar Eén die ons hart kent, en maar Eén die onze nieren proeft. Dus we moeten dat in alle liefde voor God laten liggen. Hopende dat God hun arme ziel genadig heeft mogen zijn.

En nu is het uiterlijk bij David, o God. Het wordt weleens gezegd bij ongevallen: O God. Het ligt soms bij een mens in de mond, maar hier is met recht, een gezond geloof. Die God aanroept, de God van hemel en van aarde. Kent gij ook die toevlucht? Of roept u weleens uit: O mijn God, ik weet het niet meer, ik heb maar een ziel te verliezen voor een nimmer eindigende eeuwigheid.

Vraag naar uw Schepper de Oorsprong en einde aller dingen, om Hem aan te kleven en Hem in te roepen en Hem aan te roepen, als die God van hemel en ook van aarde. Dan is het een dierbare schapenvoet, want het kan zijn dat u zei: Ik weet het niet meer. Heere, u weet m'n hele hart en heel m'n hebben en houden.

Om u ook uit te strekken in uw nooddruft: O God. Want wat zal Hanna gedaan hebben, als ze daar in de tempel was. Die onvruchtbare Hanna, ze was een schandvlek in Israël, omdat er geen kinderen waren. Hoe dikwijls is ze niet opgegaan met Elkana. Tot een spot van Peninna. Die kon uit de weg, want het was een goddeloze vrouw. We zouden zeggen: Het is echt waar wat de wijze Prediker er van zegt: Het gaat soms de goddeloze gelijk de rechtvaardige, en de rechtvaardige gelijk de goddeloze. En die vrouw was bitterlijk bedroefd van geest. Ze had haar ziel uitgegoten voor God. Wat zal ze uitgeroepen hebben: O God, merk mijn smaadheid eens aan, mijn bespotting, ik

ben maar een onvruchtbare, ik ben maar een schandvlek en ik ben maar een oneer.

Dat brachten haar zonden en haar ongerechtigheden te weeg. En dat is als God met zijn Geest in ons werkt ook zo. Dan kunnen we niet hoger komen dan een gevallen mens, met woorden, werken en gedachten. Maar ik acht ze gelukkig, die dat aan de weet mogen komen. Die de toevlucht nemen: *O mijn God, o mijn Schepper, o mijn Formeerder*. Die toch geen lust heeft in de dood des goddelozen, maar daarin heb Ik lust, dat hij leve en zich tot God bekere.

O, ik acht het zo groot, want het is de klacht van Zijn ganse kerk. Hun leven is hier maar een biddend en een strijdend leven om in te gaan, door de enge poort. Alles dwingt en dringt vaak er toe, zowel het één als het andere, om ziel en lichaam aan Hem toe te vertrouwen.

*Maar trouwe God Gij zijt,
het schild dat mij bevrijdt,
mijn eer mijn vast betrouwen!*

Een schild werd vroeger gebruikt in de oorlog. Door de techniek is veel veranderd, want wat voor wapentuig is er niet uitgevonden, waar een mens een mens vernietigt. Maar een schild is om alle pijlen van de vijand af te weren. U mag godsdienstig zijn, dan zal daar de duivel niet op af komen. Maar gaat God eens aanroepen, dan is satan direct in de weer. Mens hoe durf je, hoe durf jij de Naam van God op je lippen te nemen? Hoe durf je de Naam van Christus te noemen? Hoe durf je de Naam van die dierbare Geest in je mond te nemen. Ze moesten eens weten wie je was. God hoort de zondaar in Christus wel hoor, want dat werk heeft God uitgedacht. We zeiden een zondag: Christus was met Zijn arbeid spelende in de schoot des aardrijks. Daar lag al het verlossingswerk, waar Hij voorgenomen had om met Zijn hartebloed Borg te worden. Omdat Hij zegt: *Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde, de Heere is mij verschenen van verre tijden*.

Dus David heeft ondervonden dat God over hem waakte en dat God zijn uitgang en ingang bewaarde van nu aan tot in der eeuwigheid. Want hij zegt: *Zie, en aanschouw het aangezicht Uws Gezalfde*. Dat is Christus Jezus, want Hij zegt: Ik ben van eeuwigheid af gezalfd geweest, van de oudheden der aarde aan. Hij vraagt, om in Christus aangemerkt te mogen worden. Want God is buiten Christus een verterend vuur en een eeuwige gloed, waarbij niemand wonen kan. O, wat ligt er toch veel in. God heeft zelf Zijn enig geboren Zoon gegeven. Hij zegt in Spreuken acht: Ik ben van eeuwigheid af gezalfd geweest, van de oudheden der aarde. Vraagt u dat ook, om in Christus te worden aangemerkt? Of God u in Christus verzoenen wil? Want er staat, wat de apostel zegt: Wij bidden u van Christuswege, laat u met God verzoenen!

Want al zou u ontmoetingen hebben en uitlatingen van Zijn liefde, en hoe meer dat u er van hebt, hoe liever dat ik het hoor. Maar dat kan uw schuld en uw zonden niet dekken. O nee, er blijft openstaan een onbetaalde schuld, dat blijft altijd openstaan. Betaal wat gij mij schuldig zijt! Want we moeten hier leren, een treffen met de God van hemel en van aarde. Om hier onder Hem te leren sterven. Want Hij toont schrikkelijk, beide over de aangeboren en werkelijke zonde.

Wat heeft David hier dan een gezond geloof, hij zegt dan ook biddende: *Zie, en aanschouw het aangezicht Uws Gezalfde*.

Hij wil zeggen: Wilt u in Christus een verzoenend en een genadiglijk God zijn. En wilt U voor mij zijn in Christus, een liefhebbend God en Vader, te prijzen tot in alle eeuwigheid. Wat toont David hier een kinderlijke vreze van de rijkdom van Zijn eeuwige liefde. O, wie kan dat uitdrukken wie kan dat weergeven. Wat zijn de

verborgenheden van dat koninkrijk? Zuchten, kermen, bedelen: Aanschouw het aangezicht Uws Gezalfde. Want Christus betekent: Gezalfde. In de ambten Zijner eeuwige liefde. Die daar als Koning regeert, als Profeet leert, en als Hogepriester dient. Kent gij ook wat van dat verborgen gebed. En zou u het niet hebben en niet bezitten, maar is het dan de uitgang van uw ziel? God alleen kan me in Christus aanmerken en kan alleen maar in Christus Zijn toorn en ongenoegen afleggen. Alleen maar in het offer van Christus een welgevallen hebben. Om voor mij een verzoend en genadiglijk God te zijn en dat in Christus Jezus.

Want de apostel zei: *Laat u met God verzoenen*. Ik neem een beeld uit de natuur. Als we eens wat met iemand hebben, en het kan ook in de huiselijke kring of in de familie zijn, dan zegt u: Wat ben ik blij hoor, het is allemaal weer goed. Ik ben blij dat er niets meer tussenzit.

Maar wat is dat een zoete overdenking, als u ooit mag beleven: Ik ben met God verzoend, door Christus Jezus. Hij is mij een genadig God en een liefhebbend Vader geworden.

O, die overdenking van Hem kan zo zoet zijn. Hij nam mij voor tijd en eeuwigheid. Liggen daar ook uw belangen in mensen? Ligt daar uw behoefte in? Want dit leven is zo arm, de gedaante dezer wereld gaat voorbij, het is als een damp die gezien wordt en ras verdwijnt. Echt waar, het is zo voorbij. Ik ben vier en zeventig, ik kan nog terugdenken vanaf m'n vijfde jaar, o dat weet ik nog zo goed, dingen uit m'n kinderjaren. Dan zeg ik: Waar is het gebleven? Die zeventig jaar? Vierenveertig jaar geleden heb ik voor het eerst gesproken, met jachtschepen is het voorbij gegaan. En nog een ruk en een pluk en dan is het voorbij, ja dat is echt waar. En dan zal het nog een eeuwig wonder zijn, als ik er komen mag! De vruchten van dat geloof, die zeggen dat ik er komen moet. Dat brengt niet m'n bekering te weeg, die ligt vierenvestig jaar achter me, maar de vruchten van dat geloof wijzen erop dat ik er moet komen, om alle eer, alle lof en alle prijs en dank Hem toe te kennen. Wat ligt er dan niet in: Aanschouw het aangezicht Uws Gezalfde. O wat ligt daar een rijkdom in, om daaraan gebonden te zijn, aan te kleven, om Hem aan te hangen, en u daaraan toe te betrouwen met ziel en lichaam beide, voor tijd en eeuwigheid.

Och, ik acht het zo groot, mensen die een verborgen toevlucht hebben bij God. Die aan Hem hangen, die zich op Hem verlaten, en die met David zeggen: *Mijn ziel kleeft U standvastig achteraan*. Al zou U het me dan niet kunnen geven, mag ik U dan naschreien, en mag ik u dan aanroepen, en mag ik dan aan U gebonden zijn?

O, wat is dat een gezond geloof, aanschouw het aangezicht Uws Gezalfde. Ik acht dat een rijkdom, ik acht dat een eeuwige zondaars liefde. Dat hij David nam, dat was groot, en dat David een gezond gelovige is, die zich met ziel en lichaam aan Hem toebetrouwde, dat vind ik het aller grootste.

En daar heeft u de bewijzen van, want dat werk komt in de Psalm 84 naar voren. En dan was David koning! Wat was hij gering in zijn eigen ogen. Want hij koos liever een dorpelwachter te zijn, in de voorhoven onzes Gods. En een dorpelwachter, die gluurt af en toe eens naar binnen. Och, dan mag David ook af en toe naar binnen gluren wat er bij God is aan te treffen en eeuwig te ontmoeten. Ach hoe gering:

*Ik waar liever in mijn Bondsgods woning
een dorpelwachter, dan gewend
aan de ijdele vreugd in 's bozen tent.*

Hij zegt niet: Was ik maar een Leviet, of een priester, nee, een dorpelwachter. In zijn geringheid voor God drukt hij eigenlijk Zijn Koning en Meester uit. Christus Die zo gering was op aarde en leefde uit de goederen der vrouwen. Christus betuigde

en bekende: De vossen hebben holen, en de vogelen des hemels nesten; maar de Zoon des Mensen heeft niet, waar Hij het hoofd nederlegge. O, wat een geringheid, wat een eenvoud. David was geen prater maar een aankleever, aan de troon der genade, om zijn ziel aan die God toe te betrouwen, en zijn ziel in Zijn handen te geven. Wat een liefde, want hij zei: Want één dag in Uw voorhoven is beter dan duizend elders; ik koos liever aan de dorpel in het huis mijns Gods te zijn, dan lang te wonen in de tenten der goddeloosheid.

Wij zeggen weleens: De wereld heeft hier nog wat, de godsdienst heeft nog wat, maar moeten we daar nu jaloers op zijn? Als we eens bij de wereld achter de schermen zouden kunnen kijken? De één verdringt de ander. En als we eens bij de godsdienst achter de schermen kunnen kijken? De één wil boven de andere staan. Terwijl er een volk op aarde is waar Christus van zegt: Wie onder u de meeste wil zijn, die zij aller dienaar.

Ik schreef onlangs een brief aan een man die me altijd helpt: O mijnheer, ik kan wel onder de wereld en onder u gaan liggen.

Maar hij schreef me terug, dat ik dat niet meer mocht schrijven, want dat was niet zo. Toen zei ik: Arme stakker, je bent een weldoener van me, ik heb hem nooit gezien, maar hij moet me weldoen. Hij schrijft dat hij dat moet doen.

Dan zeg ik: Arme stakker, je verstaat nog niet eens dat een kind van God in de ontdekking van wie hij zelf is, wel onder een wereldling kan gaan liggen. Wat heeft dan een mens er toch weinig begrip van, wie hij is voor het aangezicht Gods. Want de wereld leeft het uit, maar wij hebben er hier de smart van. Want arglistig is het hart, meer dan enig ding. Want die grote apostel betuigde: Wie zal mij verlossen van het lichaam der zonde en des doods, wat ik niet doen wil dat doe ik en wat ik haat dat doe ik, ik ellendig mens.

Zouden jullie met een bord op je rug willen lopen met daarop wat hier in het binnenste rond gaat? Want onze gedachten staan nooit stil. Nu, dan kunt u allemaal in uw hart vinden: Een rover, een overspeler, een hoereerder, een dief en noem maar op. Dan vinden we daarin een gevallen mens in Adam. En gelukkig, als God er u voor bewaart om het niet uit te leven. *Want wat is de mens? Wat is in hem te prijzen, dat Gij, O Heer, hem gunsten wilt bewijzen!*

Dan moet hij zeggen: Och, wie kan dat vatten, dat Christus de vriend is van tollenaars en zondaren. Daarin kan ik de apostel Paulus wel verstaan als hij zegt: Mij, de grootste der zondaren, is barmhartigheid geschied.

Dat heeft hij niet klein kunnen krijgen. Hij had nog wel de gemeente Gods vervolgd. Hij was ook uiterlijk een moordenaar, want de ongewijde boeken en Gods Woord zegt: Ze waren bang voor hem. Zelfs Ananias zegt: Heere! Ik heb uit velen gehoord van deze man, hoeveel kwaad hij Uw heiligen in Jeruzalem gedaan heeft, en hij heeft hier macht van de overpriesters om te binden allen, die Uw Naam aanroepen. Maar de Heere zeide tot hem: Ga heen, want deze is Mij een uitverkoren vat, om Mijn Naam te dragen voor de heidenen, en de koningen, en de kinderen Israëls.

Dat heeft God die man geopenbaard, en dat kan Hij nog. Want ik kwam eens bij m'n voorganger en ik werkte op Papendrecht. En ik kwam er op een zaterdagavond, en toen zei ds. Boogaard: Wij hebben elkaar al meer gezien. Dat kan niet zei zijn vrouw: dat is onmogelijk, je bent niet de weg op geweest vandaag en die jongen is niet hier geweest.

Ds. Boogaard zei: En toch is het waar. Want die man stond naast me, toen ik op m'n knieën lag om me tot God uit te begeven. En God me kwam te beloven: *En uw gebeden en uw aalmoezen zijn opgeklommen tot God.* Want God drukte ds. Boogaard in: *Ziet hij bidt.*

O, wie kan dat begrijpen. En de apostel heeft vrijuit in de synagoge gesproken; ze hebben hem wel met afschuw nagekeken. O, die heeft mij verongelijkt, die heeft dat huisgezin verwoest, hij was nog wel een moordenaar. En daar kunnen we ook niet van buiten, want al hebben we het uiterlijk niet gedaan dan doen we het wel van binnen. Heb maar eens wat met iemand. Al zegt u het niet, maar God kent onze gedachten. O, Die weet de listige aanslagen van ons hart. Daarom sloeg die tollenaar zijn ogen neer voor God en mensen. En wij kunnen ook onze ogen neerslaan voor God en mensen, want dan moeten we zeggen: Hier loopt over de aardbodem een gevallen mens. Alleen genade maakt onderscheid, want anders is het niemendal dat ons onderscheidt van deze wereld.

Ik vraag nog een wijle uw aandacht voor het Woord Gods, u beschreven en voorgelezen uit Psalm 62 en daarvan het 6e vers:

Doch gij, o mijn ziel! zwijg Gode; want van Hem is mijn verwachting.

1. Spreekt David zijn eigen ziel aan.
2. Zegt hij, om Gode te zwijgen.
3. Om op Hem zijn verwachting te stellen.

Doch voor we daarvan spreken zingen we vooraf Psalm 3:1 en 2.

Als er één lidmaat is geweest van Christus kerk, dan is het David wel geweest, die een veelbewogen leven heeft gehad en in strijd en lijden niet de minste is geweest. Waar we ook in de Psalmen kunnen vinden, dat hij met recht was een levend lidmaat van Christus. Wel is Davids leven veelbewogen geweest. Isaï liet hem op het veld. Dan kunnen we zien, dat de kinderen Gods toch ook allemaal mensen zijn, Samuël keek ook tegen die schone mensen aan. Die zou het zijn of die, nee, zei God.

Tenslotte moest hij vragen: *Zijn dit al uw zonen?* David had hij op het veld gelaten. Hij was roodachtig, nochtans schoon van aangezicht. Hij werd gezalfd. Hij zong er zelf van:

*Men riep mij uit het veld,
van achter 's vaders schapen;
ik kwam en stond bedeesd,
verlegen en bevreesd;
God werd mijn schild en wapen,
der broed'ren schoon gelaat,
noch kracht kwam hun te baat,
geen moed, geen krijgsbeleid;
Gods knecht ging hen voorbij,
maar groet' en zalfde mij.*

Het is wel opmerkelijk, ook in het leven, dat God het onedele en het verachte der wereld heeft uitverkoren. Ik kreeg eens iemand op bezoek en ze vertelde van haar vader, hij was in Indië, en ze liepen daar te vloeken. Ze hadden een weddenschap, wie het hardste Gods Naam kon misbruiken. Wat is toch een mens! En er dan onder opgevoed te zijn. Toen kwam er een Indiër aanlopen die zei: Massa, niet vloeken, niet vloeken! O, hij kon het niet hebben dat God gevloekt werd. En dat was een middel voor één, die zelf ook gevloekt had. Wat een mens zaait, dat maait hij ook! Hij was al jaren een kind van God, en op een keer was hij met een vriend op gezelschap geweest, opeens vloog hij tegen de muur aan. Zijn vriend zei: Wat doe je? Och zei hij: Satan

wierp me zoveel godslasteringen in, ik was bang dat ze eruit zouden komen. Want heus, wat een mens zaait dat maait hij ook. Dus als het daarover gaat, het onedele en het verachte der wereld heeft God uitverkoren. En David dacht ook: Het gaat goed. Saul moest er voor zwichten, want hij zag dat de Heere met hem was. Want dat weet de wereld wel hoor, dat er een ander volk is, en dat weet de Godsdienst ook hoor. Dat hoef je ze niet te vertellen, ze weten wel dat er mensen zijn, die zich met ziel en lichaam aan God toevertrouwen, aan de God van hemel en aarde. Dat ze hun hoop en verwachting hebben gesteld op de rijkdom van Zijn eeuwige liefde. David weigerde nog om Sauls schoonzoon te worden. O, wat was David bescheiden. Maar Saul vroeg honderd voorhuiden der Filistijnen. David heeft eigenlijk met zijn bloed die vrouw gekocht, want hij leverde tweehonderd voorhuiden, hij stelde zijn leven in gevaar. Hij heeft als het ware met zijn bloed Michal gekocht. En wat deed Michal later als David God groot maakt? Daar veracht ze hem, ze zegt: Hoe is heden de koning van Israël verheerlijkt, die zich heden voor de ogen van de dienstmaagden heeft ontbloot, gelijk een van de ijdele lieden zich onbeschaamdelyk ontbloot?

Maar David zeide tot Michal: *Voor het aangezicht des Heeren, die mij verkoren heeft vóór uw vader en vóór zijn ganse huis, mij stellende tot een voorganger over het volk des Heeren, over Israël, ik zal spelen voor het aangezicht des Heeren. Ook zal ik mij nog geringer houden dan alzo, en zal nederig zijn in mijn ogen, en met de dienstmaagden, waarvan gij gezegd hebt, met dezelve zal ik verheerlijkt worden.*

Want David ging in een linnen lijfrok. Eerst had hij het met dertig duizend soldaten geprobeerd, toen struikelden de runderen en Uza werd gedood. Toen deed David het zoals het behoorde. David offerde om de zes treden, hij was zo bang dat het weer niet in de weg van God zou zijn. Wat is David in het eerst bij Saul opgeklommen. We zouden zeggen: Nog een tred en hij is koning. En toen is het juist begonnen: hij werd een vluchtend mens en hij was zijn leven niet zeker. Hij had een veelbewogen leven. Hoeveel oorlogen heeft hij niet gevoerd? Wat heeft hij daar niet in ondervonden. En David zegt hier in het begin van deze Psalm: Immers is mijn ziel stil tot God.

En verder zegt hij: ***Doch gij, o mijn ziel!***

En hoeveel mensen weten eigenlijk niet dat ze ook een ziel omdragen voor een eeuwigheid. Ze kunnen het wel weten, maar ze willen het vaak niet weten. Men zegt: Dood is dood, maar ze liegen hoor. Mijn vader was ook een godloochenaar, maar er kwamen tijden als moeder dan gelezen had, dan zei hij: Kijk, dat is toch waar.

We zeiden tegen hem: U gelooft toch niets vader? Ja zei hij: Maar wat je moeder daar leest, dat is waar. Ach, ze verkrachten vaak hun consciëntie, maar ze weten wel dat er een hemel en een hel is en een God die boven het luchtwerk woont.

Dus, misschien weet u het uiterlijk, maar weet u ook innerlijk, dat u een ziel omdraagt? Weet u dat? Ik draag een ziel om voor een nimmer eindigende eeuwigheid! Dat is de adem, die God ons gaf en die God éénmaal weer ontnemt. De adem van de dieren gaat in de aarde, maar de adem der mensen gaat naar boven. We hebben geen vagevuur hoor, er is een eeuwig wee en er is een eeuwig wel.

We vinden in Psalm 25 dat David ervan zegt: *'k Hef mijn ziel, o God der goden, tot U op; Gij zijt mijn God.*

Mensen, heeft u weleens beseft dat u een ziel omdraagt voor een nimmer eindigende eeuwigheid? En dat God elke dag uw adem kan ontnemen? Soms zonder ziekbed, soms zonder sterfbed. God laat zich niet narekenen, als het onze tijd is dan moeten we er zijn. David ging in Psalm 25 zijn onsterfelijke ziel aan God aanbevelen. Hij roept nog uit: Bewaar mijn ziel en redt mij, want ik betrouw op U. Mensen, heeft u uw onsterfelijke ziel ook weleens aan moeten bevelen? Heeft u, zich weleens aan Hem toe

moeten betrouwen, want u heeft maar één ziel hoor! Heeft u dat boek weleens gelezen van Bunyan? Want hij heeft er een heel boekje over geschreven, over de waarde ener ziel. Want uw ziel heeft meer waarde dan de gehele wereld, want de wereld vergaat door vuur en sulfere. Maar onze ziel blijft tot in alle eeuwigheid. Wat noemde Christus die man dwaas, hij zeide: Ik zal mijn schuren afbreken, en grotere bouwen. In deze nacht eiste God zijn ziel van hem op. Daar ligt dan alles.

Dat is bij mij de indruk geweest toen ik 19 jaar was. Als ik dan al die mensen zag, die aan het potten waren om rijk te worden. We woonden bij een man, die het altijd over geld had, hier wilde hij wat uitslaan en daar dacht hij wat van te krijgen. En dan had ik als kind al indrukken en dan zei ik: O God, dat behoort éénmaal tot het verleden, maar ik kan zo niet sterven. Al werkte ik daar vierkant overheen hoor, maar deze indrukken heb ik in de grond nooit kwijt gekund. Ik zocht het in de wereld, en dan zat ik te schreien: Wat ben ik toch ongelukkig!

Want heel de wereld, met alles wat er op en in was kon me niet bevredigen, dat kon me onmogelijk voldoen. Kan het jullie voldoen, mensen? Want u bent ongelukkig hoor, als u aan dit leven genoeg hebt. Wat bent u dan ongelukkig, als u alleen maar dit leven hebt! Maar ik zou zeggen; Al bent u ongelukkig, gelukkig als u weet dat er wat anders is. Heeft u weleens in uw hart geproefd dat God geen lust heeft in uw dood? Heeft u weleens in uw hart de rijkdom van het evangelie geproefd, en de arbeid van Zijn eeuwige liefde. Heeft u weleens mogen proeven dat Christus gegeven is om zondaren zalig te maken? En dat er onder de hemel geen andere Naam is door hetwelk wij kunnen en moeten zalig worden? Heeft u weleens in liefde gestameld: Zoete lieve Hemelheer, wil mij zaligmaken uit genade. Wil mij bearbeiten tot Uw Koninkrijk. Heeft Hij nog wat in uw leven te zeggen?

O, dat verlangen! Ik weet ook uit m'n leven; nachten heb ik liggen schreien: *O Heere Jezus, anderen weten van U, ik niet*. Ik heb alleen maar één verlangen, ach, openbaart U zich dan eens aan mijn onsterfelijke ziel. Dan was mijn gebed: O, dat U me als een broeder waart, zuigende de borsten mijner moeder. Dat ik U op de straten vond; ik zou me niet schamen U te kussen.

Maar Jezus komt niet zomaar voor de dag, hoor! Heel de wereld heeft het over de Heere Jezus, ze grijpen Hem maar. Hij wordt ontdekt aan arme zondaars, die geen raad meer weten, die het verzondigd hebben. Die geen uitkomst meer zien, en roepen: Is er nog een middel voor mij. Al horen ze het Woord, maar of het voor hen is, dat middel tot zaligheid, dat maakt de strijd uit. En het is groot als u er van weet, maar dan moet u toch ongelukkig worden. In de natuur proberen twee die elkander liefhebben bij elkander te komen, dat is geestelijk ook zo. Daarom vind ik het zo'n geesteloze eeuw, want dat hoeft tegenwoordig niet meer. Want dan zeggen ze: Het ligt in de eeuwigheid vast.

Maar wat voor bewijs heeft de zondaar daarvan? Want die zoekt om Hem door het geloof te omhelzen. Die komt erachter: Ik heb maar één ziel voor een nimmer eindigende eeuwigheid. Als ik er twee had, dan kon ik met de andere nog winst doen. Ze begeren allemaal: Hoe word ik rechtvaardig voor God?

En de Heidelberger Catechismus zegt nog: *Ten andere, dat Hij ook mij gegeven is, opdat Hij mij door een waar geloof Christus en al Zijn weldaden deelachtig make, mij trooste, en bij mij eeuwiglijk blijve*.

Dan moet u wel uw ziel aan Hem opdragen en Hem aanbevelen. *O God, aanschouw toch het aangezicht Uws Gezalfde*. Want God legt alleen Zijn toorn af in Christus Jezus. Ach, die worden naamloos ongelukkig, ze kunnen het er niet mee doen, ze hebben geen zekerheid. Ze zeggen: Hoewel ik alles mis, en Zijn werk in mij geen waarheid is. Hoe bevochten en hoe bestreden. Ze zouden zeggen: Ja, geen hoop en

zonder God in deze wereld. Al weet u van God en al weet u van Christus, ja zelfs van de genade des Geestes, maar dat u toch missende en dervende bent. Dan moet u van armoede wel zeggen: Doch, gij o mijn ziel. Dat zegt ook een kind van God; Die moet ook zijn eigen ziel aan God opdragen. Wat zegt hij: Zwijg Gode.

Ten tweede: om Gode te zwijgen, wat is dat?

Hier ligt een les in. Want het voorbeeld was, dat Christus de rechten van Zijn Vader ging voldoen. Hij heeft toen ook gezwegen. En Jezus zweeg stil. Die, als Hij gescholden werd, niet weder schold, en als Hij leed, niet dreigde; maar gaf het over aan Dien, Die rechtvaardig oordeelt; Die zelf onze zonden in Zijn lichaam gedragen heeft op het hout; opdat wij, der zonden afgestorven zijnde, der gerechtigheid leven zouden; door Wiens striemen gij genezen zijt. David wil hiermee zeggen: Ik behoort op te pakken alle strijd, en alle lijden, en alle armoede, en alle verdrukking. In de wereld zult gij verdrukking hebben, maar heb goede moed, Ik heb de wereld overwonnen. Dat moeten we niet zo uiterlijk nemen, al kan dat ook hoor! Want de éne mens heeft meer verdrukking dan de andere, velen van Gods volk hebben een zwakke tabernakel, die torsen altijd met lichaamskwalen en lichaamsgebreken.

Ik ken wel kinderen Gods, die altijd op bed moeten blijven liggen. Maar die zich nochtans mogen beroemen, met ziel en lichaam in Hem. En die nog nergens van durven trekken ook, die alleen met ziel en lichaam alles van Hem verwachten, en als het ware alles van Hem verbeiden. Dus het is met recht waar, de Heidelberger Catechismus zegt: "Die ook door Zijn eeuwige raad en voorzienigheid ze nog onderhoudt en regeert en om Zijns Zoons Christus wil mijn God en mijn Vader is; op Welken ik alzo vertrouw, dat ik niet twijfel of Hij zal me met alle nooddrift des lichaams en der ziel verzorgen. En ook alle kwaad, dat Hij mij in dit jammerdal toeschikt, mij ten beste doet keren; dewijl Hij zulks doen kan als een almachtig God, en ook doen wil als een getrouw Vader."

Wij luisteren zo vaak naar satan: Als er in jou Gods werk is dan zou dit je niet overkomen, en dan zou je dat niet hebben. Juist omdat God in u werkt overkomt u dit! Christus heeft de jongeren nagelaten: *In de wereld zult gij verdrukking hebben, maar heb goede moed, Ik heb de wereld overwonnen.* De wereld is een druk, satan is een druk en dat eigen ik is ook een druk. Wij zijn uit hem, die een moordenaar is van den beginne. O, die druk, die hier soms open komt, daarom zong ook de kerk: Geen druk beschaamt hun hoop in bange tijden:

*Geen hongersnood doet hen verlegen staan;
Gods goedheid zal hen voeden en verblijden;
Maar 's Heeren toorn de bozen neder slaan.
Als 't mestlam, dat men zag ten offer wijden,
zal, met den rook, het heilloos rot vergaan.*

Waarin dan ook David als het ware alles aanvaardt. En de Heidelberger Catechismus zegt: En ook alle kwaad dat Hij mij in dit jammerdal toeschikt, mij ten beste doet keren. We moesten meer zwijgen. Ik ben ook zo'n ongelukkig mens net als jullie hoor, ik kan niet boven jullie staan! Ik kan wel onder jullie gaan liggen! We luisteren zo vaak naar de satan, waarom moet dit en waarom moet dat? Maar God laat het toe. Hij liet het ook bij David toe, dat David vluchten moest voor Saul, en dat hij vluchten moest voor Absalom. En hoe was David toen niet gesteld? Zadok wilde de ark nog mee nemen en toen zei David: Indien God lust heeft aan David, dat Hij hem wederhale, zo niet, Hij doet wat goed is in Zijn ogen. Hij wilde zeggen: Stil, stil zijn. Hij gaf alles over in de hand van God. Waar loopt het over? Om in voorspoed te

juichen, dat gaat wel, maar nu in tegenspoed God de eer geven, dat is een geheiligde les hoor!

Er zitten hier nog kleinkinderen van een man die veel bij mijn vrouws moeder kwam. Het was toen anders dan nu, geen mens lijdt tegenwoordig honger. En die mensen hadden geen eten in huis. Die man liet de tafel aanrichten, en daar kwamen allemaal lege borden op. Toen ging die man bidden tot God voor lege borden. Toen hij gebeden had, liet hij zingen: *Geloofd zij God met diepst ontzag.*

Hij vroeg aan zijn kinderen of ze nog honger hadden. Nee, zeiden de kinderen, en die man dankte weer.

Kijk, dat bedoel ik nu, want in tegenspoed zijn we vaak niet geduldig, en in voorspoed niet dankbaar. Maar 's avonds stonden er grote manden met eten voor de deur, God heeft die man niet beschaamd. Dus David bedoelt om te leren zwijgen voor het aangezicht Gods. Hij zal ons nooit opleggen boven vermogen, maar dat wij mogen zeggen tegen onszelf: Dat keurt God zeker over me nodig, dat hoort zeker bij me thuis. Want anders zou God het niet toegelaten hebben. David moest dat hier ook zeggen. Hij had ook niet altijd dat geloof. Want eens had David Saul zijn waterkruik gegeven en de slip van zijn mantel.

Later zegt David in zijn ongeloof: Ik zal eerdaags nog in de handen van Saul omkomen. En verder: Ik zeide in mijn haasten: Alle mensen zijn leugenaars. Dus Samuël was ook een leugenaar, al was hij een ziener Gods. O ja, het is met recht waar: Schapen mijner weiden, gij zijt mensen, maar *Ik ben de Heere Uw God*. En nu wil God door alle druk en door alle lijden, die hij elke zondaar oplegt, dat we afzien van onszelf, en afzien van alle mensen en dat we alleen op Hem zouden zien. Om ons alleen aan Hem toe te betrouwen, en ons alleen op Hem te verlaten.

Daarom zegt David hier: ***Mijn ziel, zwijgt Gode.***

Wat is dat? Hij heeft op Christus mogen zien, op die zwijgende Borg, die zwijgende Middelaar. Die zweeg onder al Zijn beschuldigers, Die vrijwillig Zijn leven gaf want Hij stierf uit liefde. Die de vloek aannam, want de gehangene was Gode een vloek. Och, wij zien vaak te weinig op Christus, en teveel op onze druk en op onze strijd en op ons lijden. Dan houden we altijd over. Dan komen we niet tekort. *Die met geloof op Jezus ziet, die vreest voor dood en helle niet.*

Ik ben ook tien en een half jaar onbekeerd geweest, onverzoend, maar ik had wel zoveel ingezogen, dat de wereld voor mij geen waarde meer had. Ik zei: Heere Jezus, ik leg m'n hoofd neer op Uw zoen- en kruisverdiensten. Al had ik Hem niet, dat heeft Hij me nooit kwalijk genomen. Waarom niet? Omdat Hij mijn enige hoop en verwachting was, want God speurde me na. Want wij willen wat worden met onze verandering en met onze bekering. God wil ons naakt en bloot uitschudden, opdat we in Adam een verloren zondaar worden. En daar is Christus voor gekomen, Die het kruis verdragen heeft, en de schande veracht. Een zwijgende Borg, om te zeggen: Indien gij dan Mij zoekt, hier ben Ik, laat dan deze heengaan.

Hij gaf ze een vrijbrief, dat Hij voor hen instond, naar ziel en lichaam beide. Christus ging voor hen hangen, aan het vloekhout der schande, om voor hen te betalen. En om ze met God te verzoenen en te heiligen in der waarheid, in Christus Jezus. Daarom zegt Hij: Zwijgt Gode!

O, hier ligt een les in voor u en voor mij, voor onverzoenden net zo goed als voor verzoenden. Omdat wij strijd en lijden zo gauw moe zijn, maar het is de zuivere liefde. Dat drijft ons naar Christus toe. Want het is een pad van: *Door lijden geheiligd, en daarna ingaan in heerlijkheid.* Want we moeten niet alleen sterven om met Hem verzoend te worden, maar stervende blijven omdat ons leven is: *Hetzij dat we leven,*

hetzij dat we sterven, wij zijn des Heeren. Om dagelijks stervende te worden tot roem van Zijne genade. En daarom zegt David: *Zwijg Gode.*

O wat is dat hier een dierbare schapenvoet. We zingen nog in Psalm vier: *En weest in all' ontmoeting stil.*

We hebben een vriend in Scheveningen die een kind had van twaalf jaar, het kind voer al mee op zee. Hij vroeg aan het kind: *Luister eens, van wie houd je het meest? Hier zitten toch ook nog kinderen en jeugd? Dat kind dorst te zeggen: Vader, van de Heere Jezus.*

Ten tweede maal: *Kind, van wie houd je het meest?*

Hij zei: *Vader, van de Heere Jezus.*

Ten derde maal: *Kind, van wie houd je het meest?*

Het kind zei: *Van de Heere Jezus.*

Kind, zei de vader, zal je voorzichtig zijn? Er kwam een golf en dat kind sloeg overboord. En die man riep: O, mijn Vader, dat U me zulke slagen toebrengt.

Maar God sprak: *Omdat de Heere het van node heeft.*

En toen bad hij: *Mag het nog een graf krijgen? Want hij kreeg in hem: Dat de zee hare doden zou weergeven. En andere vissers vingden dat kind in een net, onbeschadigd was hij in het net van een andere vriend terecht gekomen. O, hij zag maar steeds daarin, dat de Heere het van node had. Ach, dan mogen we zwijgen.*

Dan was het bij Aäron anders, zijn zonen hadden vreemd vuur genomen, daarom doodde hen de Heere. Maar Aäron zweeg stil, ze mochten er zelfs geen rouw over bedrijven. Dus hier is met recht een heilig zwijgen. Christus heeft gezwegen en uitgeroepen: *Niet Mijn wil, maar Uw wil geschiedde.* Dat moet het leven vormen van een zondaar, om Christus na te staren, en om Christus na te leren wandelen. Niet mijn wil, maar uw wil geschiedde. In de doding van onszelf, tot zaligheid, maar ook tot heiligheid. Opdat we ook de vruchten plukken, van dat zaligmakend geloof. Om omhangen te worden met die vruchten der gerechtigheid.

O, zwijg Gode. Want als God komt te zwijgen, dan zwijgt alle vlees hoor! Vraagt het maar aan degenen die met God in aanraking gekomen zijn. Dan zwijgt de mens, want als God de boeken gaat openen, hebben we geen kwadrantpenning om te betalen. We zullen op duizend vragen niet één antwoord hebben. God is rechtvaardig als Hij ons voor eeuwig weg doet. Omdat het onze eeuwige behoudenis is, dat Christus gezwegen heeft, en een vloek geworden is voor gevloekten. O, die vrede bij God, door het bloed van onze Heere Jezus Christus. Want Christus heeft de vloek gedragen op het vloekhout der schande. Dien heerlijke Overwinnaar, Christus overwon dood, graf en hel. Opdat zij na mogen stamelen: *Dood, waar is uw prikkel, hel waar is uw overwinning? O, daar zult u zo goed mee zijn, mijn geliefden in Christus Jezus, om ook in heiligmaking een heilig zwijgen te leren: Leer mij naar Uw wil te handelen.*

Leer mij, o Heer, de weg door U bepaald, zong ook David. Om als het ware achteraan te komen, en alle strijd en lijden en verdrukking te aanvaarden om Zijnentwil. Want dan kunnen we Christus vinden in dat pad van lijden, daar kan Christus ons meenemen in die Oorsprong, om des te dieper in dat liefdehart van God te komen, de eigenschappen te leren van een liefhebbend God en Vader, om in de huishouding met God bekend te zijn. Gods verborgen omgang vinden, zielen daar Zijn vrees in woont.

En daar leren we van: *De zaligheid is mij nu nader, dan toen ik eerst geloofde.*

Laten we eerst nog zingen: Psalm 25:7.

Ten derde, om op hem zijn verwachting te stellen. Want van Hem is mijn verwachting.

Hoort u het: Nu schudt God een zondaar uit, die laat dan alle hoop varen bij het schepsel. En alle verwachting moeten we hebben alleen van Hem, dat wil Hij nog in ons verwekken. Om op Hem te zien. Ook bij die Emmaüsgangers. Christus liep in de dood met hen mee. Wat zeggen ze tegen Hem: Wij hoopten, dat Hij het was, die Israël verlossen zou. Christus was hun verwachting, hun hoop, hun uitzien. Och, Hij was hun verlangen, Hij was hun honger, Hij was hun dorst, Hij was hun spijs en hun drank. Want van Hem is mijn verwachting. Dus geen verwachting van dit leven, geen verwachting van onszelf, maar alleen verwachting van Hem. David zei in Psalm 39: En nu, wat verwacht ik, o Heere! Mijn hoop, die is op U.

Die U wachten dekt nooit schaamt, maar die de deugd zonder oorzaak stout verachten. Daar zong een dichter van:

Mijn geluk is onuitsprekelijk.

Mijn geluk is onverbrekkelijk.

O, mijn geluk daalt niet in het graf.

Met recht waar: Ze zijn hier in hope zalig, maar Christus is de verwachting.

Ik blijf den Heer' verwachten,

mijn ziel wacht ongestoord:

ik hoop in al mijn klachten,

op zijn onfeilbaar woord.

Mijn ziel, vol angst en zorgen

wacht sterker op den Heer',

dan wachters op den morgen,

den morgen, ach wanneer?

Want David zei: Van Hem is mijn verwachting!

Mensen, waar hebben jullie je verwachting op. Och, verwacht het niet van de wereld en niet van uzelf, u wordt toch nooit een opgeknapt mens. U bent een zondig mens en u blijft een zondig mens. U moet niet denken: Als nu mijn ziel maar gered is, nee, dan moet u juist leren kennen dat u een gevallen mens bent, een gevallen mens blijft. Want het ene dient tot rechtvaardigmaking en het andere tot heiligmaking. Want de bemoeienissen van Zijn hand maken ons ongelukkiger in onszelf, niet gelukkiger. Nee, dat ligt buiten ons, in Christus Jezus. Waar de apostel van begeerde: Och, dat ik Hem kenne, in de kracht Zijns lijdens. Hij wil zeggen: Neem me mee, in de kracht van Uw sterven, in de kracht van Uw dood, en in de kracht van Uw opstanding.

Hij wil hier al beginnen, om God de volkomen eer toe te brengen. Opdat ik enigszins mag komen tot de opstanding der doden.

Mensen hier ligt dan het Woord, zoek dan zelf toepassing.

Kinderen en jeugd, mannen en vrouwen: Zo zijn wij dan gezanten van Christus wege, alsof God door ons bade: Wij bidden van Christuswege, laat u met God verzoenen.

Want Dien, Die geen zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem.

Doet het niet met een tekst of vers, of met een gestalte. En zou u van Christuswege bearbeid worde, dan hoop ik dat u Hem mist. En dat missen, missen, en derven, derven mag worden. En dat u niet meer buiten Hem kunt, dan hoop ik dat u nog eens in de handen van God mag vallen. Sion wordt door recht verlost. Om u in te winnen door Zijn recht, dan zal Hij u ook overwinnen. Om te zwijgen onder God, in uw rechtvaardig oordeel. Om uit genade gezaligd, en om niet gerechtvaardigd te worden, om in Hem een even dierbaar geloof te krijgen.

En dat Hij ons heilige, kinderen Gods, om Hem na te leren stamelen: *Uw wil*

geschiede. In de doding van onszelf, want dat zou ons geven dat de zaligheid ons nader is, als toen we eerst geloofden. Door lijden geheiligd, en daarna ingaan in Zijn Koninkrijk, amen.

Onze slotzang zij Psalm: 62:4.

ELFDE LEERREDE

Zingen: Psalm 103: 3 en 7.

Lezen: Johannes 6 vanaf vers 41 tot en met het einde.

Onze voorouders hebben op de synode van 1618-1619 onze formulieren opgesteld van doop en Avondmaal. En zij hebben daarin gedeelten uit de 103e Psalm opgenomen, zoals: *Loof den Heere, mijn ziel en al wat in mij is Zijn Heilige Naam. Loof den Heere, mijn ziel en vergeet geen van Zijn weldaden.*

En er kunnen zoveel weldaden zijn, die de Kerk ontvangt uit de handen van God, wat zij niet verdiend hebben, maar wat hen gegeven en geschonken wordt uit vrije genade. "Die al uw ongerechtigheid vergeeft, die al uw krankheden geneest, die uw leven verlost van het verderf, die u kroont met goedertierenheid en barmhartigheden. Die uw mond verzadigt van het goede, uw jeugd vernieuwt als eens arends."

Dat zijn allemaal de verborgenheden uit het verbond der genade, welke de Kerk in het Avondmaal belijdt, omdat Christus die verdiend en verworven heeft voor Zijn duurgekochte gemeente. Die Hij met zijn bloed gekocht en met Zijn dood betaald heeft, die Kerk, die hun ongerechtigheden kennen en de krankheid daarvan in hun zielen omdragen. Want, die gezond zijn hebben de medicijnmeester niet van node, maar die ziek zijn. En Hij verlost hun zielen van het eeuwig verderf, want God is buiten Christus een verterend vuur en een eeuwige gloed, waarbij niemand wonen kan. Maar Hij kroont hen met goedertierenheid en barmhartigheden.

O, wie kan dit uitdrukken en wie kan dit weergeven, dat zijn allemaal uitvloeisels van Zijn eeuwige liefde. Dat Hij de genade des Geestes op hen wil leggen.

Door te bewijzen: *Die uw mond verzadigt van het goede ...*, ja, dan brengen zij naar voren wat Hij in hen gewrocht heeft. *En uw jeugd vernieuwt als eens arends.* Als een arend oud wordt, dan groeit zijn snavel dicht, en dan vliegt hij tegen de rotsen op, dan splijt zijn snavel, zodat hij weer kan eten en drinken, en zijn jeugd vernieuwd wordt. We weten ook, dat een arend zeer hoog vliegt, en als zijn jongen het nest uit moeten, dan stoot hij hen er zelf uit, zodat ze moeten vliegen, maar hij vliegt zelf onder hen om hen op te kunnen vangen. Als ze dan vallen, dan vallen ze op hem. Wat vinden we in Gods woord toch een rijkdom voor de krankheid van onze ziel. Lodesteijn, zong er van: *Was ik maar ziek aan mijn zonden, gewis, er was genezing voor mijn wonden.*

We hebben ook gezongen: *Uw krankheén kent en liefderijk geneest.*

Die ziek zijn hebben de medicijnmeester nodig. En Gods volk blijft de kranke tot hun laatste ademtocht toe, die voortdurend nodig hebben van de reinigmakende en heiligmakende kracht van Zijn genade, door een waar geloof in Christus Jezus.

Maar nu vinden we ook nog verder wat we gezongen hebben: Gelijk een vader zich ontfermt over de kinderen. En welke ouder, hoe ondeugend ze ook zijn, ontfermt zich niet over zijn kinderen? Niet één rechtgeaarde ouder zal zijn kinderen verstoten, of er moeten bijzondere omstandigheden zijn.

Ze hebben ons wel eens verteld van dominee Sterkenburg, dat hij een zoon had, die een slecht leven leidde. Na jaren zag hij zijn zoon weer, maar de Heere had die man los gemaakt van zijn jongen, want toen die jongen zei: *Dag vader, zei de man, ik ken u niet, ik weet niet wie u bent.* Door de genade was die man los gemaakt van zijn kind, want er staat toch in Gods woord, van nu aan kennen wij niemand naar het vlees. Ja, dat kan alleen door genade, want anders kan het niet, niemand heeft ooit zijn eigen vlees gehaat. Al is een kind nog zo ondeugend, maar het blijft voor ouders toch hun kind, dat zij onmogelijk kunnen missen.

We hebben een buurvrouw gehad, wier zoon op de grote vaart was gaan varen en die zich niets meer van zijn ouderlijk huis aantrok, en nooit een levensteken meer van zich liet horen. Dat heeft zo jarenlang geduurd, en wij zouden zeggen, die jongen heeft afgedaan voor zijn ouders.

Maar op een keer kwam hij toch naar huis, ze waarschuwden die moeder, daar komt uw zoon aan, en die moeder ging met uitgebreide armen in de deur staan, ze pakte en zoende die jongen alsof het een baby was.

Dan kunnen anderen wel zeggen, hij kwam bij mij niet meer over de vloer, maar hier is de liefde van de natuur en die verloochent zich nooit. We kunnen ze alleen maar afvallen door de kracht van de Heere, hoor, en anders nergens door.

Maar anders ontfermt zich een vader over zijn kinderen, want het is zijn vlees en bloed. En nu bekent de Kerk die ontfermende liefde van God, in Christus. Waar Hij Zich alleen maar in ontfermen kan, waar Hij Zelf dat Verbond der genade heeft opgericht in Christus. Hij had ons voor eeuwig kunnen laten liggen, maar wat zijn de ontfermingen van God dan groot, wat zijn ze dierbaar, wat zijn ze beminnelijk. O, dat Goddelijke wezen is bewogen uit Zichzelf, in Christus Jezus, tot zaligheid en eeuwig leven. Daar kunnen we maar van stamelen. U zou het beter kunnen ondervinden, dat Hij Zich ontfermt over ellendige zondaren, die alles verbeurd hebben en de rampzaligheid verdiend hebben. We hebben Hem de nek toegekeerd en toch ontfermt Hij Zich over hen, over degenen, die hem vrezen. En waar uit vrezen zij God? Vanwege hun zonden en hun afmakingen, daaruit vrezen zij en erkennen zij Hem. Zoals er staat: Vreest, vreest te allen tijd, gij heiligen, daar gij ondervindt, dat hij, die God vreest en bemint, gebrek, noch schade lijdt. En de vreze des Heeren is rein.

We hebben onlangs van Hanna gesproken, die eerbare vrouw, die de Heere vreesde. Zij liet Peninna schelden, en ze liet Eli de priester praten, maar ze openbaarde zich, als een bitterlijk bedroefde vrouw, om met ziel en lichaam aan God te hangen. O, wat is dat een dierbare geschiedenis, waar we ons eigen leven in kunnen vinden, ze was een onvruchtbare. Waarvan we in de Psalmen vinden: *Die de geringe uit het stof opricht, en de nooddriftige uit de drek verhoogt. Om te zitten bij de prinsen, bij de prinsen Zijns volks. Die de onvruchtbare doet wonen met een huisgezin, een blijde moeder van kinderen.*

Dan worden zij ingezet in Zijn Koninkrijk, als een medeburger der heiligen en een huisgenoot van God. De vreze des Heeren is rein. Die vrouw had reine vreze, zoals we van Jozef vinden, die had ook reine vreze. Die heeft ook zijn broeders geen verwijten gemaakt en geen kwaad gedaan, nee, hij zegt: *Gijlieden hebt ten kwade gedacht, maar God heeft dat ten goede gedacht.* Hij was wel streng in zijn handelen, maar daar lag zijn liefde achter, want hij heeft hen welgedaan, en zijn zegen in hun zakken meegegeven. Hij was een voorbeeld van die geestelijke Jozef, die, als Hij gescholden werd niet wedschold, en als Hij leed niet dreigde. maar gaf het over aan Hem, die rechtvaardig oordeelt. O, wat ligt er een arbeid van liefde in verborgen, in dat werk van Zijn genade, over degenen die Hem vrezen.

Ik hoor al iemand zeggen: Maar man, er is bij ons geen vreze Gods, dat is er bij een mens niet. Nee, in de wereld vinden we die vreze niet, we lezen van Abraham, toen hij bij een zekere koning was, dat Abraham moest bekennen: Alleen de vreze Gods was in die plaats niet. Hij zag daar dat de Heere er niet geëerd en gevreesd werd boven alles, ze hadden God niet boven alles lief en de naaste als zichzelf.

En hoort nu eens wat de Kerk bekent, ligt hier niet de troost in voor de Kerke Gods? Dat ze zeggen: Want Hij weet, wat maaxsel wij zijn, gedachtig dat wij stof zijn. En wat is stof? *Stof zijt gij en tot stof zult gij wederkeren.* En toch heeft de kerk gezongen: Wie in het stof ligt neergebogen, wordt door Hem weer opgericht. Ach, de Heere weet

beter wat we zijn, dan dat we het zelf weten, en dat ontdekt Hij aan Zijn Kerk steeds meer en meer. Dat blijft zo, ook na ontvangen genade. *Hij weet wat van Zijn maaksel zij te wachten, hoe zwak van moed, hoe klein wij zijn van krachten.*

Ach, wie zijn wij, wie op zijn eigen hart vertrouwt, die is een zot, We moeten niet denken, dat we iets kunnen of vermogen, want dan zijn we abuis, er komt van ons niemendal dan zonden, ongerechtigheid en verderf. We zullen nooit hoger komen. Probeert het maar, de zonden en de wereld zijn reuzen, ze leggen ons neer, ze trachten om ons in hun strikken te brengen, daar zijn geen woorden voor te vinden. En is het niet gelukkig dat God weet wie wij zijn? We vallen Hem niet tegen, we kunnen alleen ons zelf tegenvallen, met woorden, werken en gedachten. Zou ook een Moorman zijn huid kunnen veranderen en een luipaard zijn vlekken? Hoe kunt gij, die geleerd hebt kwaad te doen, goed doen?

En als we het daar niet meer in kunnen houden, dan kan er voor ons open gaan, dan kunnen wij ingeleid worden, dat Christus voor ons zonden is gemaakt. En wat is dat een verborgenheid! Welzalig, elk die het recht betracht, die te allen tijd Zijn wetten acht. En dat woont niet in de mens, maar dat is de genade des Geestes, die in ons werkt. De liefde tot Zijn wetten en inzettingen werkt Hij in Zijn volk, dat is Zijn eigen werk, als zij Hem boven alles mogen stellen. Dan is hun Gods woord niet vreemd, dat zijn de schapenvoeten, om zich daaraan te verbinden.

Welzalig, elk die het recht betracht, en die te allen tijd Zijn wetten acht, dan leren we ons zelf wegwerpen als van nul en gener waarde. Wat een eenvoud, als we de schapenvoeten mogen navolgen, dat is toch de waarheid. En het zal een kudde zijn onder Die enige Herder. Wat is dat schoon: *Uw woord kan mij, ofschoon ik alles mis, door zijne smaak, en hart en zinnen strelen.*

Dus, de Heere weet veel beter wat en wie we zijn, dan we het zelf weten. En toch heeft Hij een eeuwig verbond opgericht in Christus, met het gevallen Adams geslacht. Hij heeft gevraagd: Wie is er, die met Zijn hart Borg worde, dat Hij tot Mij genake? Daar heeft Hij Zelf Zijn liefdehart op de aarde geworpen in Hem, Die betuigde: *Zie Ik kom, Ik heb lust, o Mijn God, om Uw welbehagen te doen.* En dat vrijwillig, om arme zondaren vrijwillig lief te hebben, dat alles vloeit uit dat eeuwig zoen- en zoutverbond.

Om dat geloof in hen te werken, door het onmogelijke heen, en dat de rechtvaardige door dat geloof zou leven. O, wat een diepte van rijkdom, beide der wijsheid en der kennis van God, hoe onnaspeurlijk zijn Zijn wegen.

Laat u maar uitgraven en verdiepen, opdat u op die rotssteen terecht mag komen, en dat is ook geldend voor Zijn Kerk, opdat zij door het geloof zouden leven, namelijk, uit Christus en Dien gekruist. Om de vruchten uit dat Verbond geheiligd in hun ziel te ontmoeten, dat is zo'n eenvoudige aanbidding van het getuigenis van God. De vruchten van ons zijn allemaal meervoudig, dat we ons aan die eenvoud zouden spenen, om als een gespeend kind bij zijn moeder te zijn.

Wat een diepte van rijkdom, dat brengt nu de ontferming van God teweeg. Dan kunnen we begrijpen, dat Jeremia zegt: Als ik Uw woord gevonden heb, zo heb ik hetzelfde opgegeten.

En David zegt: *Op Uw woord heb ik gehoopt.* Ja, want woord van God gegeven, evangelie leven, zalig, elk die het hoort. Ja, dan moeten we wel wanhopen aan ons zelf, maar aan het woord van God behoeven we nooit te wanhopen, want Hij is onveranderlijk en Zijn woord is onveranderlijk. En Christus is en blijft Dezelfde, gisteren, heden en tot in alle eeuwigheid. En Zijn woord is een lamp voor onze voet en een licht op ons pad, en was Gods woord er niet, het leven had geen waarde. Want Zijn woord bestaat in der eeuwigheid, en dit is het Woord dat onder u verkondigd

wordt. Want al vallen we met ons zelf ondersteboven, al lijkt het alles wel verloren, maar juist dan kan dat Woord zijn kracht doen. Dan kan het u leren, om op te staan uit uw dood tot een nieuw leven, om met David te leren stamelen: *Hoe lief heb ik Uw wet, zij is mijn vermaking den ganse dag*. Daar ligt zoveel in, en wat geeft het dan, dat we in ons zelf zo mismaakt en misvormd zijn. Er was aan Hem geen gedaante, noch heerlijkheid, dat wij Hem begeerd zouden hebben. O, wat een liefde, Hij was de onwaardigste onder de mensenkinderen, Hij is de broederen in alles gelijkvormig geworden, uitgenomen de zonden. *Want eeuwig bloeit de gloriekroon, op het hoofd van Davids grote Zoon*. Daar liggen alle schatten en rijkdom in vervat.

Nu hebben we nog een zeer bekend onderwerp, uit het u voorgelezen Schriftgedeelte van Johannes 6:66 tot en met 69, waar Gods woord aldus luidt:

Van toen af gingen velen Zijner discipelen terug, en wandelden niet meer met Hem. Jezus dan zeide tot de twaalve: Wilt gijlieden ook niet weggaan? Simon Petrus dan antwoordde Hem: Heere, tot Wien zullen wij heengaan? Gij hebt de woorden des eeuwigen levens.

En wij hebben geloofd en bekend, dat Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods.

Doch vooraf zingen we Psalm 29:5 en 6.

We willen stilstaan:

1. Waarom die rede hard was van Jezus.
2. Dat Hij vraagt: Wilt gijlieden ook niet weggaan?
3. Wat Petrus Hem antwoordt en naar voren brengt wat in zijn hart leefde.

Waarom was de rede van Jezus hard?

Dat Christus in Zijn zuivere leer de ere van Zijn Vader verkondigde. Want Zijn woorden waren: *Als gij Mijn vlees niet eet, en Mijn bloed niet drinkt, zo hebt gij geen leven in uzelf*. Was dat dan een harde leer? Nee, dat was een gegronde leer, het was een leer uit het verbond der genade, hetwelk in Christus is opgericht. Al zeiden de Joden: Hoe kan nu Deze ons zijn vlees te eten en zijn bloed te drinken geven?

Ach, ze geloofden Hem niet, maar wantrouwden Hem. Ze hoopten op een zaligmaker, die hen van het juk der Romeinen verlossen zou, maar niet op een zaligmaker die hen van hun zonden, en uit alle geweld en heerschappij des duivels. En de Heidelberger Catechismus zegt er van, dat wij onze honger en kommer, namelijk onze zonden, aan Hem weg zouden eten en drinken. Hij, Die Zelf heeft gezegd: *Mijn vlees is waarlijk spijs en Mijn bloed is waarlijk drank*.

Maar dat was geen harde leer, hiermee wil Christus verklaren, dat elk mens dood ligt in zonden en misdaden. En dan kan Hij u wel bijgelicht hebben door de genade des Geestes, dat Hij het is, zoals Petrus Hem antwoordt, dat Hij is de gave Gods. Dat u ook moet zeggen, ach, mocht ik mijn honger en kommer eens aan Hem weg eten en drinken, want ik ben nog nooit opgestaan uit mijn dood tot een nieuw leven. Ik heb nog nooit armen des geloofs gekregen om Hem door een waar geloof te omhelzen.

Maar de discipelen hebben Zijn leer wel aangenomen, want zij waren ongelukkig, die hadden een doorboorde buidel. Zij wisten niet hoe zij gaan moesten, en dat heeft er nog nooit één geweten en dat kan u ook niet weten. Dat behoeven we niet te weten ook, want het is God, die in u werkt, beide het willen en volbrengen, naar Zijn welbehagen. Als we maar mogen horen, dat we niet vreemd zijn, dan zal Zijn woord ons

verklaren. Dan zal Hij door Zijn woord ons onderhouden. Hanna, de moeder van Samuel, bracht jarenlang haar zoon een nieuwe rok, zodat zijn kleding niet te klein of te kort zou zijn. En zo horen zij uit het gepredikte woord, dat zij in de rechte weg, in de rechte linie gaan. Dat woord roept hen toe:

*Houdt aan, grijpt moed, uw hart zal vrolijk leven,
nooddruftigen, veracht Zijn goedheid niet,
nooit zal Hij Zijn gevangenen begeven.*

De Joden verstonden de leer van Christus niet, en er kunnen tijden in ons leven komen, dat wij ook de leer van Christus niet verstaan. Als de belofte tot ons komt: En Ik delg uw zonden uit als een nevel. Of Uw zonden zijn u vergeven, maar daar zijn de zonden niet mee weg. Dat kunnen allemaal toezeggingen zijn, zo heeft Christus tot Maria Magdalena ook gesproken, maar Christus heeft wel moeten sterven. Er moeten aanrakingen met het Wezen Gods in onze ziel passeren. We kunnen niet uit de belofte blijven leven, want dat kan een dood leven worden en het houdt de hemel uit onze ziel. En als het geloof niet levend meer is in ons hart, dan kunnen de zonden ons weer gaan overheersen, dan kunnen we weer met alles mee. Maar als werkelijk Zijn beloften tot onze ziel geweest zijn, dan kunnen we toch niet rusten, voordat ze tot klaarheid gekomen zijn? En als ons de vrede beloofd is, zal ook God niet kunnen rusten totdat Hij ons de vrede geschonken heeft. Vrede bij God, door onze Heere Jezus Christus. Als we die vrede mogen smaken, vrede door het bloed des kruises, vrede tot in alle eeuwigheid!

Eerst onder de vloek geleefd en nu in de vrede tot in alle eeuwigheid. En als we in ons zelf blijven hangen, dan kunnen we die zoetheid nooit smaken. Er zei eens iemand tegen mij, toen ik nog jong was: Als ik zoveel ondervindingen en beloften had als u, dan zou ik nooit meer twijfelen. Maar die beloften moesten allemaal nog vervuld worden, want er was mij beloofd dat ik Hem met ziel en lichaam tot een eigendom zou worden en dat Hij mij in Zijn dienst zou nemen, om te arbeiden in Zijn Koninkrijk. Deze rede is niet hard, maar wij verstaan het zo dikwijls niet, maar daar ligt de eeuwige liefde van God in, waarvan Christus zeide: *Ik doe de wil Desgenen, die Mij gezonden heeft.* En dat moet een kind van God ook ondervinden, zowel bij aanvang, als bij voortgang, dat Hij hun spijs en drank is, voor tijd en eeuwigheid. Ze zijn in alle dingen aangewezen op Hem, zoals een dichter zong: Jezus, uw verzoenend sterven, blijft het rustpunt van mijn hart. Als wij alles, alles derven, blijft Uw liefde ons nabij in smart.

Dus, de leer van Jezus was geen harde leer, maar een liefelijke leer, een rechte leer en een goddelijke leer. Met deze leer heeft Hij Zijn jongeren geleerd, waarvan Hij later zegt: *Ik heb hen Uw Naam bekend gemaakt, en zal voortgaan hem bekend te maken.* En hemel en aarde zullen voorbijgaan, maar Mijn woorden zullen geenszins voorbij gaan. Hij sprak uit de arbeid en het werk van Gods eeuwige liefde, en dat Hij het enige middel was, dat zou voldoen aan de Heilige Wet van God. Zo min als de hemel en de aarde niet zouden voorbijgaan, net zo min zouden zij kunnen bestaan voor de heiligheid en rechtvaardigheid van God, die de zonden niet kan dulden, noch minder kan aanschouwen. Maar nu zouden Zijn woorden ook niet voorbijgaan, want hetgeen Hij eenmaal heeft gesproken, dat blijft vast en onverbroken.

Dan zegt men tegenwoordig wel: Zo zwaar hoeft het niet meer, hoor. Maar we mogen Christus woorden niet verkrachten, zoals hier geschreven staat: Indien gij Mijn vlees niet eet en mijn bloed niet drinkt, zo blijft gij in uwe zonden. Dan blijft u in uw dood en in het verderf van uw hart, en zo moet u nu de zondaar, en de schuldenaar onder God worden. Maar dat moet Zijn volk ook blijven, die zullen nooit hoger komen,

maar zij moeten dagelijks met hun schuld en zonden voor de dag komen, om Hem nodig te hebben.

Deze rede was hard, maar die door elke zondaar omhelst wordt, want het is billijk. Christus heeft er troon en heerlijkheid voor verlaten, en zijn we nu niet verplicht om onszelf af te vallen om Zijntwil? En dat alleen de genade van God, in Christus overblijft. En nu lezen we, dat er velen van de discipelen terug gingen, en wandelden niet meer met Hem. En wat moeten we daar nu van denken, zijn dat allemaal wereldlingen en Joden geweest? Nee, maar zij versmaden de leer van Christus, en dat moet nu elke voorganger prediken. Of nu de mensen blijven, of dat zij weggaan, de leer van Christus moet gepredikt worden. Al kan niet een voorganger iemand iets geven, noch minder iemand bekeren, het is geen werk van deze of gene, maar de rechte leer van Christus woorden moeten we hoog houden. Om een rechte kennis van God en Zijn werken te verkrijgen. En dat horen we in onze dagen ook niet veel: Het is te zwaar.

We kunnen dat zo lezen in de boeken van ds. Van der Groe. Die heeft zeven jaren gepreekt, zonder dat hij kennis aan het zaligmakende leven had, al waren zijn preken zeer rechtzinnig. Zo zat op een keer zijn zuster, welke die kennis wel had, onder de preek te schreien, en ze zei bij thuiskomst tegen hem: Ik was zo bedroefd, want je predikte een Christus, die je zelf niet kent.

En dat was de aanleidende oorzaak, waardoor Van der Groe tot zelfkennis gekomen is, maar ook tot ware kennis van God, in Christus. Dat was later wel in zijn geschriften te merken, want als er één opkomt voor de eer van God, dan is het Van der Groe wel. Hij spreekt niet tegen zalige en bekommerde zielen, o nee. Als er nu goud te bekomen is en we kunnen het met zilver doen, zijn we dan niet dwaas, dat we het goud niet gaan zoeken?

En toen wandelden velen van Zijn discipelen niet meer met Hem. Dan kunnen we ons nog wel het volk van God gevoelen, maar de ware grond in Christus niet bezitten en daar wil Christus hen nu afhebben. Van de grond in zichzelf en hen plaatsen op de ware grond, om op die grond gebouwd en geworteld te worden. En dat is ook ons bedoelen, hoor, we hebben het minste lief, dat is ons leven, daar willen we mee leven en sterven. Al zou u tot uw einde toe moeten klagen en roepen uit uw ongeluk en ellende, ach, laten we dan nog zien op Hem, wat Hij doen zal aan hen, die op Hem wachten. En daarom gingen er velen terug, want die rede was te hard, ze konden hun eigen leven niet los laten. Ze waren niet bekommerd vanwege hun zonden, want die hebben een Borg en Middelaar nodig, dat is de ware bekommering. En Zijn volk is ook bekommerd vanwege hun dagelijkse afmakingen, want wat is hun leven? Wat is hun opstaan, wat is hun neerliggen? Daarom zijn zij zo bekommerd, om zich voor Hem open te stellen: *Want ik kom tot U gevloeden, laat de oprechtheid meer en meer, met de vroomheid mij behoên.*

En nu ten tweede, de vraag van Christus aan de twaalven: Wilt gijlieden ook niet weggaan? Hij greep daarmee in de wond van hun ziel, in het midden van hun hart, want daar was een wond geslagen. Hij had hen zoveel beloofd, maar ze hadden een doorboorde buidel, hun handen konden geen geschenken vasthouden, ze konden zich daarop niet gronden, al waren ze in de leer bij Hem. Dat was nu juist hun ongeluk, dat was de wond van hun hart, dat ze hun zonden niet aan Hem konden weg eten en drinken. Dat is de zuivere leer van Christus, hoor. Die verklaart een mens schuldig, dood liggend, in zonden en misdaden, en leert dat maar kennen, laat God maar in u werken, dat gij dood zijt en dat Hij het leven is. En laten wij, als Zijn volk, het maar aannemen, dat we nooit hoger kunnen komen dan zonden, want Hij is voor ons zonden gemaakt. Neem dan maar de toevlucht en de verberging onder de schaduw van

Zijn vleugelen. En dat is Jezus Christus en Dien gekruist, Die onze Eigenaar, onze Man, Vriend en Goël is geworden voor tijd en eeuwigheid. En waar moesten deze discipelen heen? Ze waren zo arm in zichzelf, ze hadden niemandal in zichzelf, en waren van alles ontdaan. En kunnen we onszelf ook zo niet gevoelen in de strijd van het leven, al zegt dan Gods woord: *Niets hebbende, maar alles bezittende, en dat is dan alles in een Ander.*

Dat is het geloofswerk, want de rechtvaardige zal uit zijn geloof leven. De apostel kon zeggen: Ik heb de goede strijd gestreden, ik heb het geloof behouden, voorts is mij weggelegd de kroon der rechtvaardigheid. Ik sterf alle dagen. En dan hield Hij Christus over, en Dien gekruist. Dat is de Jood een ergernis, de Griek een dwaasheid, maar ons die geloven is het een kracht om op te staan uit onze dood. Ach, blijf dan maar in uw ongeluk aan Hem hangen, in uw zielsverdriet, in de wond van uw hart, in uw nietigheid en mismaaktheid. Want Hij is de broederen in alles gelijkvormig geworden.

En nu die vraag: ***Wilt gijlieden ook niet heengaan?***

Ach, Hij vraagt naar die tere plaats in hun hart, want daar ging het nu juist over, hoe kregen zij nu deel en gemeenschap aan Hem. En hoe moeten wij nu leren om alleen uit Christus te leven? Het ging bij hen alleen over Christus en Dien gekruist, en wat begeerden zij dan?

Ach, vrede bij God, door onze Heere Jezus Christus, en met minder konden zij het niet doen, want in die vrede ligt alles vervat. Om met die God, tegen Wie wij gezondigd hebben, weer bevredigd te worden. En wat een goedheid heeft die God toch altijd maar weer aan ons besteed, we worden steeds maar weer gedragen en gespaard door alle gevaren van het leven heen, we mogen nog zijn in het heden der genade. Die God handelt nog zo zacht met ons, Hij handelt nooit met ons naar onze zonden, en vergeldt ons niet naar onze ongerechtigheden.

En als we dat in ons hart meedragen, dan komt het wel voor de dag, want een ongelukkig mens moet zijn hart wel eens uitpraten en uitschreien, en dat mag u altijd bij ons komen doen, hoor. Het kan zo'n opluchting en ademtocht geven, als we ons hart eens kunnen uitschreien.

En nu gaat Simon Petrus antwoorden. De discipelen hadden Jezus leren kennen in Zijn omgang met hen. En we hebben zomaar geen kennis aan Christus, dat is voor elke zondaar een verborgenheid. Ik heb in mijn jeugd nachten liggen schreien: *Ach, dat ik Hem mocht leren kennen, dat Hij mij als een broeder waart.*

Anderen konden van Christus vertellen en ik kende Hem niet. O Heere Jezus, wilt U ook mijn Borg en Middelaar zijn, want ik hoorde, dat Hij de Middelaar Gods en der mensen was. Dat zijn de ongelukkigen, die dat in het verborgen brengen, welker nooddrift uitgaat tot Hem. In hun armoede roepen zij Hem aan en verkleven zich aan Hem, want Hij kan helpen, Hij kan redden en alles aan een mens doen, wat zij nodig hebben en behoeven.

Heere, tot wie zullen wij heengaan? En heeft u een andere toevlucht?

Nee, er is geen andere toevlucht, voor niemand, niet bij aanvang en niet bij voortgang. Er is geen andere toevlucht: Jezus, uw verzoenend sterven, blijft het rustpunt van ons hart. Want Hij is voorgegaan, Hij heeft met één offerande genoeg gedaan voor degenen, die in waarheid geheiligd worden. En zo zijn wij aangewezen op die Koning, in Zijn vernedering en Zijn verhoging. Op die goede Herder, die Zijn leven stelt voor Zijn schapen, en Die dagelijks voor hen bidt, opdat zij bewaard en beveiligd mogen worden tot de dag en toekomst van Zijn eeuwig en hemels Koninkrijk. Hier spreken

de discipelen hun armoede uit, dat zij niets hadden, maar dat alle rijkdom in Hem lag. In Hem lag het leven, in Hem lag de kracht, Hij was machtig, Hij was die heerlijke Overwinnaar, die dood, graf en hel had overwonnen. En wat moet de kerk in alle armoede vaak niet zeggen: *O Heere, U hebt me toch genomen voor tijd en eeuwigheid, U bent toch mijn Eigenaar, zie toch op mij neer, want U kunt toch nooit van uw erfdeel af!*

Ik strek mijn ziel tot U uit, in een dor en dorstig land, zonder water. Nu openbaart zich de kracht en het geloof van Zijn eeuwige liefde, als Petrus zegt: ***Tot Wien zullen wij heengaan? Gij hebt de woorden des eeuwigen levens.*** Want de woorden die Hij spreekt zijn geest en leven. Dat is echt waar, die hoofdman, die tot Jezus kwam, zeide: Heere, spreekt slechts een woord en mijn knecht zal genezen!

Zo hangen de discipelen Hem aan, Gij hebt alles, en wij hebben niets, ze zagen alle volheid in Hem. Want in Hem woont alle volheid, zowel geestelijk, als lichamelijk. Zo moeten we voortdurend met onze ledige ziel bij die bron en fontein komen, om van, Hem gelaafd en gedrenkt te worden. Om met Hem op te staan tot een nieuw leven, om met Hem mede gezet te worden in den hemel.

Gij hebt de woorden des eeuwigen levens. Petrus wil er mee zeggen: Uw woorden zijn onze spijs en onze drank, dat schenkt ons het ware geloof. U kunt ons uithelpen, opdat ook wij door het geloof zouden kunnen leven.

En wij hebben geloofd en bekend, dat Gij zijt de Christus! Dat is het werk van Gods Geest, den Derde Persoon, en wat doet het geloof? Dat leert ons de Christus kennen, en hoe meer u er van weet, hoe liever het me zou zijn, want dan zal uw ongeluk ook groter worden. Dan zal missen, missen worden en derven, derven. Om Hem te leren kennen als het eeuwige leven, om in Hem geworteld en gegrond te worden. Dat het woord een lamp voor uw voet zal zijn, dat het woord u zal ontwortelen, om geworteld en gegrond te worden in Christus, opdat uw leven met Christus verborgen zal zijn in God. Want degenen, die terugkeerden, zullen van de boze zo'n last niet gehad hebben, maar die met de belijdenis van Petrus moesten instemmen, en die het er op gezet hebben om Hem door een waar geloof toe te behoren, ach, wat een beproevingen en verzoekingingen kunnen hun deel zijn.

Wat een listen en inwerpsels van satan vaak: Je krijgt het nooit, je blijft een vreemdeling van dat werk, zoals Paulus zegt: *Zijn listen zijn ons niet onbekend.* De satan laat u wel met rust als u het buiten Hem kunt stellen, maar als we het leven uit Christus moeten hebben, dan kan hij omgaan als een briesende leeuw. Wat een aanvechtingen kunnen er zijn, ook bij Zijn volk en erve!

Kijk uw leven eens na, bent u ooit zo ellendig geweest, heel uw innerlijk leven is maar verbeelding. Wat zal het einde nog zijn, want alle dagen hebben nog geen avond. Ach, zijn listen zijn ons ook niet onbekend, het is teveel om te noemen, wat er vaak aan een ziel wordt voorgespiegeld. En wat gevoelt een mens zich dan dikwijls machteloos, geen kracht om tegen deze menigte te strijden. Maar? Er staat ook geschreven: *En de poorten der hel zullen Mijn gemeente niet overweldigen!*

En vinden we ook niet in Jesaja: Zou ook een machtige de vangst ontnomen worden, of zouden de gevangenen eens rechtvaardigen ontkomen? Doch also zegt de Heere: Ja, de gevangenen des machtigen zullen hem ontnomen worden, en de vangst des tirans zal ontkomen. Want Christus heeft dood, graf en hel overwonnen, en de poorten der hel zullen Mijn gemeente nooit overweldigen.

En daarom zegt Petrus, wij hebben bekend, dat Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods. Ze hebben in hun toevluchtnemend geloof bekend, dat de zaligheid in geen ander was, maar in Christus Jezus. Al hadden zij Hem nog niet, maar ze

bekennen, Gij zijt de Christus. En Christus betekend: Gezalfde.

O, Petrus erkent Hem hier in al Zijn ambten, niet alleen als Zaligmaker, maar ook, dat Hij Koning, Profeet en Hogepriester is. Want Christus wil in al Zijn ambten open komen, dat Hij hen regeren wil, dat Hij hen leren en onderwijzen wil. Want Hij heeft hen Zijn Naam bekend gemaakt en zal voortgaan om die bekend te maken. En Hij belooft hen, dat Hij de Trooster zal zenden. Ach, hier bekennen zij: Wilt u ons als Koning regeren, wilt u ons als Profeet leren, en wijs maken tot zaligheid, en wilt U ons door Uw heilige Geest leiden en onderrichten, opdat we onszelf af mogen vallen, en U toe mogen vallen.

Dat lag in hun verwonde ziel verborgen, en dat zal de Kerk met deze discipelen instemmen, Hij is hun Koning, een Koning, Die het zaligst lot, ver boven alle goón kan schenken. Hij is hun enige Heere, die hun de Vader bekend heeft gemaakt en zal voortgaan om hen Die bekend te maken. Hij is hun Trooster en Leidsman, zoals Asaf zegt: Gij zult mij leiden door Uw raad en daarna zult Gij mij in heerlijkheid opnemen. En wat de discipelen in hun toevluchtnemend geloof hebben beleden, dat heeft Hij aan hen waargemaakt. Hij heeft voor hen geleden, Hij is voor hen gestorven, Hij is voor hen opgewekt, opgevaren ten hemel, en Hij heeft hen die levendmakende Geest geschonken. Hij heeft hen vernieuwd en wederbaard tot een nieuw mens in Christus, en zij zijn in Hem opgewassen door die redelijke onvervalste melk, en dat is nu de rechte leer van Hem. Dat is het recht van Jacobs God, dat wij billijk eren.

En zoekt nu toepassing voor uw eigen ziel, wat weet u van dit leven? Hebt u uw naam kunnen horen uit de leer van Christus, die Hij Zelf aan het volk leerde. Het kan een riem onder het hart zijn, om te blijven volharden. Opdat Hij ons Zijn kinderen wil maken, medeburgers der heiligen en huisgenoten van God. En alles wat Hij Zijn discipelen beloofd heeft, dat heeft Hij waargemaakt. Dat Hij ons dat geloof zou willen schenken, en ons leren om uit dat geloof te leren leven. En dat gaat allemaal door het onmogelijke heen, maar wat bij de mens onmogelijk is, dat is mogelijk bij God. Om door lijden geheiligd te worden en daarna te mogen ingaan in heerlijkheid.

Dat de Heere het Woord en Zijn getuigenis wilt heiligen aan onze harten, om Zijn Verbond, om Jezus wil, amen.

Slotzang: Psalm 2:7.

TWAALFDE LEERREDE

Zingen: Psalm 33:8.

Lezen: Johannes 14.

Het is met recht waar, dat God aan tijd noch plaats gebonden is. Want waar we ook zijn of ons bevinden, God is alomtegenwoordig. Hoe zuiver zegt een gezang er van: Op bergen en in dalen, ja, overal is God. Zo kunnen we ook onberijmd lezen: De Heere ziet uit de hemel, en ziet alle mensenkinderen. Want er is niemand voor Hem verborgen, er is geen schepsel verborgen voor Hem. Alle dingen zijn naakt en geopend voor de ogen desgene met Wie wij te doen hebben. Elke oprechte van hart stelt zich open voor God, alleen zal niemand van zichzelf kunnen zeggen dat hij oprecht is, want dat is voor hem verborgen.

Maar hij zal wel zeggen: En zie, of bij mij een schadelijke weg zij en leidt mij op de eeuwige weg. Nu een vraag; Zou Nathanaël zichzelf oprecht gevonden hebben? Ik denk het niet, hij heeft voor zichzelf gedacht dat zijn gebed niet hoger kwam dan de vijgenboom waar hij onder zat. En Christus zegt van hem: Zie, waarlijk een Israëliet, in welke geen bedrog is. Hij was dus in het verborgen open voor God. En nu mogen wij ons ook openstellen als een hel- en doemwaardig schepsel, ja, als een gevallen mens. Want wie kan er met woorden, werken en gedachten hoger komen dan een gevallen mens? Wat een voorrecht dat de apostel Paulus uitriep: *Want ik weet, dat in mij, dat is in mijn vlees, geen goed woont; want het willen is wel bij mij, maar het goede te doen, dat vind ik niet. Ik, ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?*

Hij had te kampen met zijn gevallen staat, zijn overtredingen en een verdoemelijk bestaan. En dat zal niemand ontlopen, want arglistig is het hart, meer dan enig ding, ja, dodelijk, ja, schadelijk. De Heere wil juist dat we daarmee ons tot Hem begeven en ons voor Hem openstellen. We mogen tegen de Heere alles zeggen, ons gehele hart, ons te kort en te smal voor Hem openstellen. Want, Hij geducht in macht, slaat elk gunstig gade, die op Zijn genade, in benauwdheid wacht. Bij tijden mag de Kerk er van zingen: Al wat u ontbreekt, schenk Ik zo gij het smeekt, mild en overvloedig.

Zijn ogen doorkruisen niet alleen de hemel, maar ook deze lage aarde. Zou Hij, Die het oor plant niet horen, zou Hij, Die het oog formeert, niet aanschouwen? Hij, Die de mens, wetenschap leert? Daarom zegt hier de Kerk: De Heere ziet uit de hemel en ziet alle mensenkinderen. Niets is o Oppermajesteit, bedekt voor Uw Alwetendheid.

God weet veel beter wie we zijn dan dat we het zelf weten. Al kan het een zondaar ontroeren en een bitterheid zijn, dat hij in werkheiligheid het verdienen wil om een ander en beter mens te worden, en toch steeds die gevallen mens blijft tasten. Zelfs een kind van God, die moet uitgraven en verdiepen staat soms verbaasd en verwonderd, wie en wat hij is geworden door zijn diepe val in Adam.

Datgene moest nu juist openbaar komen, dat we verdoemelijk zijn in Gods en in eigen ogen. Weet je wat we dan leren? Om de bitterheid van de zonden te dragen, dan kan ons zondig leven voorbij trekken vanaf onze kinderjaren, vol met heimelijke en verborgen zonden. We krijgen dan onszelf te zien als een gruwelijk monster in de Heilige ogen van God. Maar als we die bitterheid mogen bewenen en uitkermen, dan zal Hij ons openen dat het handschrift wat tegen ons was is uitgewist en dat de schuld Zijns volks uit Zijn boek is weggedaan. Dan mag de Kerk zich wel weer eens verblijden, dat hun namen geschreven staan in het boek des levens. Want ze vallen wel voortdurend in hun eigen zwaard, maar nooit uit het verbond der genade.

Dat ligt vast bij God, hetgeen is vastgelegd in de nooit begonnen eeuwigheid. Maar

om nu steeds de smart er van te gevoelen, ofschoon Hij weet wat van Zijn maaksel zij te wachten. Hoe zwak van moed, hoe klein wij zijn van krachten en dat wij stof van jongsaf zijn geweest. Hoe oud we ook mogen worden, we zullen nooit iets anders kunnen dan zondigen.

Eens werd er een jonge vader begraven, welke een goede grond had voor de eeuwigheid. Aan diens zoontje van acht jaar vroeg men: Je bent toch zeker wel erg bedroefd dat je vader gestorven is?

Nee hoor, zei dat kind, *want vader heeft altijd getreurd over zijn zonde en nu hoeft hij niet meer te zondigen*. Daarom kon dat kind niet bedroefd zijn en wij kunnen het begrijpen.

Wat zal het toch zijn mijn medereizigers, als we eenmaal van de zonde verlost zullen worden, om voorgoed de gruwel van de zonde af te leggen! O, wat een verdraagzaamheid van Die God van hemel en aarde, wat een verdraagzaamheid van Die Borg en Middelaar en van Die dierbare Geest. Wie kan die liefde peilen, daar Hij zelf van ons zegt: Het zout is goed; maar indien het zout smakeloos wordt, waarmede zal het gezouten worden? Het is noch tot het land, noch tot de mesthoop, men werpt het weg. O, dat Die dierbare Koning dat bitter lijden Zich heeft getroost, dat Hij Man van smarten werd om voor onze bloedrode zonden te boeten, opdat ze geworpen zouden worden in de zee van eeuwige vergetelheid. Want alleen het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, wast en reinigt van alle zonden.

Er staat tot onze troost geschreven: Zal ook een Moorman zijn huid veranderen, of een luipaard zijn vlekken? Zo zult gijlieden ook geen goed kunnen doen, die geleerd zijt kwaad te doen. Al doen we het kwaad niet in de werkelijkheid, dan doen we het nog met onze zondige gedachten, want die staan nooit stil. Wie zal er een reine geven uit een onreine? Niet één.

Ook bij een onverzoende kunnen de zonden gestegen zijn van de aarde tot in de hemel en dan zullen daar tegenover de barmhartigheden roemen tegen het oordeel. Want een mens moet een recht vloek- en doemwaardig zondaar worden om als een ellendige verlost te worden van een lichaam der zonde en des doods. En het is zo nodig, het bewaart ons voor hoogmoed. Dan worden we geen bekeerde man of vrouw. Gods kinderen worden geen verlost menschen, maar blijven zondaars.

En als we er ogen voor krijgen dat Christus voor onze zonden is gekomen, dat Hij uit liefde die lage plaats heeft ingenomen, dan zullen wij om Zijnentwil ook datgene moeten innemen, om ons zelf te verfoeien en te verachten, dat we een doemwaardig schepsel zijn. Maar nu is Hij ter helle nedergedaald om Zijn Kerk daaruit te verlossen, want de poorten der hel zullen Mijn gemeente niet overweldigen.

En in zo'n pad leren we onze naaste liefhebben als onszelven, om hen aan God aan te bevelen en toe te vertrouwen, of hij hen wil bewerken en bearbeiten. Die betrekking tot onze naaste vloeit voort uit, Hem, want het is een reine liefde. Wat is het een groot voorrecht: Zalig, zalig, niets te wezen in het eigen oog voor God, want dan kan Hij zelf al onze noden en behoeften vervullen en bevredigen. Want wie kan er beter tegen ons zeggen: *Ziet, hier ben Ik*, dan God alleen?

Hij is zo'n verrassend Godswezen, want Hij heeft beloofd: En ziet, Ik ben met ulieden al de dagen tot de voleinding der wereld, amen. Maar daar trekt een mens zich nu van af en het is juist zo nodig om dat te leren, want dat vernedert en verootmoedigt een mens. Dat maakt hem een nul en een niet, een aarde onder God, dan leert hij zichzelf wegwerpen, verfoeien en verachten.

We ontmoetten deze week een voorganger, die ernstig ziek was geweest. Die in het ziekenhuis zelfs op de sterfkamer was gelegd. Daar had hij ondervonden, dat hij zelf niets had, maar dat het bloed van Christus toereikend was om zijn zonde te bedekken.

Hij schreide van zijn onwaarde. Ja, juist, zo moeten we open komen voor God, om uit genade gezaligd en voor eeuwig behouden te worden. Dan zal het lijden en de armoede Zijn Kerk wel aan elkander verbinden en elkaar doen liefhebben.

Hij ziet uit Zijn woonplaats op alle inwoners der aarde. Wij denken vaak dat God ons niet ziet of hoort, indien we aanstonds geen antwoord krijgen. Maar daar is Hij vrij en soeverein in en wij zijn ten duurste verplicht, al antwoordt Hij ons niet, om ons nochtans tot Hem uit te begeven en onze klacht tot Hem op te zenden. Zoals we zingen in een Psalm: Ik heb voor Zijn aangezicht mijn klacht, in mijn benauwdheid voortgebracht. Dan is Hij een schuilplaats waar ons hart, steeds toevlucht vindt in smart, want Hij hoort zelfs de jonge raven als zij roepen. Er zijn tijden in het leven van elke zondaar, dat hij zowel voor het tijdelijke als het geestelijke moet bekennen: O, God, heeft U dat van mij gehoord, heeft u daar op gelet? Want als er noodzaak is voor ons zielenleven, dan zal Hij ons ook door de tijd helpen.

Ik heb zelf jaren op een fabriek gewerkt en als ik dan soms niet wist hoe ik de dag moest doorkomen, omdat mij ziel zoveel werkzaamheden moest verwerken, dan had ik Gods hulp zo nodig en aan het eind van de dag was ik zo dankbaar dat ik mijn werk had kunnen doen. Dan dankte ik God dat Hij mij weer had doorgeholpen. Van achteren zien we dat het de slechtste tijden niet zijn. Als een ziel gewaar wordt dat God uit de hemel zijn getob, zijn lijden en strijd ziet en tevens waar hij mee wordt aangevallen en wat hij onderworpen is. Laten we ons maar voor Hem openstellen. Hoe is niet het pad van de Koning geweest? Die is door satan veertig dagen en nachten verzocht geweest in de woestijn. En als ze dit aan het groene hout gedaan hebben, wat zal aan het dorre geschieden?

Hij ziet uit Zijn vaste woonplaats op alle inwoners der aarde, Hij formeert hun aller hart en let op al hunne werken. Zou Hij het Maria Magdalena niet in haar hart gegeven hebben om met die albasten fles tot Hem te komen en de zalf op Zijn hoofd uit te gieten? Zij breekt de hals van de fles en giet het uit op het hoofd van de gezegende Middelaar, op Die eeuwige en dierbare Koning.

Na het gesprokene van zondag werden deze woorden mij ingedrukt: *Doch gij hebt de zalving van de Heilige en gij weet alle dingen.* Daar heb ik zeer veel kracht uit getrokken, want het was de zalving van Die eeuwige en dierbare Geest, waardoor ik zo ruim had mogen spreken aangaande het werk van God.

Ach, wat ligt hier veel in vervat: *Gij hebt niet van node dat u iemand vrage,* want Hij formeert ons aller hart en let op al onze werken.

Wat zei Hij van Maria Magdalena? *Zij heeft een goed werk aan Mij gewrocht.* Daarmee bedoelen we geen goede werken om iets te verdienen. Maar anderzijds zegt Hij zelf: *Voor zoveel gij dit één van Mijn minste broederen gedaan hebt, zo hebt gij dit Mij gedaan.*

Deze waarheid viel eens in mijn hart toen ik een zieke man iets wilde geven om er versterkende middelen van te kopen. Ik vond het zo groot en het ontroerde me zo, dat ik alles wat ik bij me had daar gelaten heb. Wat is het groot dat Hij op al onze werken let.

De discipelen waren niet zoals die vrouw, want ze namen het haar zeer kwalijk. Die zalf had duur verkocht kunnen worden, maar Christus zegt: *Zij heeft een goed werk aan Mij gewrocht, ze heeft Mij gezalfd tot een voorbereiding van Mijn begrafenis.* Hij zag het goede werk in haar, want Hij let op al onze werken. Echter niet als we zelf met de eer willen gaan strijken, want dan is het mis. Maar als het gaat om de eer van de Koning, dan let Hij op al hun werken. O, wat ligt er veel in, dat Hij het hart van die vrouw heeft geformeerd om Hem te zalven tot Koning, Profeet en Hogepriester, als enige Borg en Middelaar. Hij werkte dat Zelf in hem, want als we ooit iets mogen

doen tot Zijn eer, dan komt het alles van Hem, daar is niets van een mens bij. Het is de drijfveer van die dierbare Geest, Die het hart formeert en op al die werken let. Het is eigenlijk Zijn eigen werk, het is van Hem en zij brengen het weder tot Hem. Want uit Hem en door Hem en tot Hem zijn alle dingen. Hem zij de eer en de heerlijkheid in der eeuwigheid, amen.

En een Koning wordt niet behouden door een groot heir, een held wordt niet gered door grote kracht.

*Schilden, bogen, dolken,
dappere oorlogsvolken,
wijsheid, moed noch kracht,
kunnen ooit in 't strijden,
enig vorst bevrijden,
zonder 's Heeren macht.*

De Kerke Gods hangt zo diep en steil van Hem af, om afhankelijk van en aanhankelijk aan Hem te zijn.

Maar we hebben nog een woord ter overdenking uit Johannes 14:1 en 2.

***Uw hart worde niet ontroerd; gijlieden gelooft in God, gelooft ook in Mij.
In het huis Mijns Vaders zijn vele woningen; anderszins zoude Ik het u gezegd hebben; Ik ga heen om u plaats te bereiden.***

In deze woorden vinden we:

1. De troost: Uw hart worde niet ontroerd.
2. De vraag: Gijlieden gelooft in God, gelooft ook in Mij.
3. De verwachting: Geen gevlij met een ijdele hoop.
4. De zekerheid: Dat Hij hun een plaats gaat bereiden.

Zingen: Psalm 17:4.

Aan het einde van Johannes 13 lezen we dat Christus Zijn discipelen gaat zeggen, dat Hij heen zal gaan en overgeleverd zal worden aan de Joden, maar tevens dat zij Hem niet kunnen volgen. Dan gaat Petrus zeggen: *Heere, waarom kan ik U nu niet volgen? Ik zal mijn leven voor U zetten.*

Maar Jezus antwoordde hem: *Zult gij uw leven voor Mij zetten? Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: De haan zal niet kraaien, totdat gij Mij driemaal zult verloochend hebben.* Dat is een hard woord voor Petrus geweest, dat moet hem wel ontroerd hebben. En als wij aan onze afkomst ontdekt worden, worden we ook ontroerd. Als tot onze ziel gesproken wordt: Men noemt ze een verworpen zilver, want de Heere heeft hen verworpen, dan worden we ontroerd en wordt het onmogelijk om zalig te worden.

Ik kreeg eens die woorden in mijn hart: *Ziet uw huis worde ulieden woest gelaten.* Ik was ten einde raad, want nu kon ik niet meer bekeerd worden. Ik vluchtte er mee naar mijn voorganger om raad en onderwijs, want dit is toch een vanzelfheid, dat we ontroeren als God tot ons spreekt: *Raap uw kramerijen weg uit het land en Ik mag uwe verbodsdagen niet rieken.*

Zou een mens niet ontroeren als hij denkt aan de dood en de eeuwigheid, dat hij moet sterven en voor God moet verschijnen? Wordt Petrus hier niet in zijn ware gedaante gezet? Jezus wilde er mee zeggen: Man, ge kent uzelf nog niet, want ge zult Mij nog driemaal verloochenen. En hij heeft gezworen: Ik ken deze Mens niet.

En wie kan dit niet in zichzelf vinden? Want al zondigen we niet met de mond, maar

in ons hart miskennen wij Christus en achten we Zijn bloed onrein. Ja, vijandig zijn we soms, omdat we onze eigen Zaligmaker willen zijn. En hoe ontroerd kan een kind van God zijn, als hij voortdurend moet uitgraven en verdiepen, om nog maar meer gruwelen te vinden? Om maar steeds tot nul en niet vermalen te worden.

Wat ligt er nu een honing bij de roede als Christus gaat spreken: ***Uw hart worde niet ontroerd.***

Hij heeft hen alleen maar de waarheid gezegd, van wat er in hen woonde en welke staat zij vertegenwoordigden op aarde, dat was alles. En die gezegende Christus spreekt altijd de waarheid, want hemel en aarde zullen voorbijgaan, maar Zijn woorden zullen geenszins voorbijgaan. Eerder zullen de hemel en aarde voorbijgaan, als dat er een jota of tittel zal vallen, van hetgeen Hij heeft gesproken, want dat blijft vast en onverbroken. Geloof maar dat Petrus en ook de anderen ontroerd zullen zijn geweest. Hij liet hen gevoelen, dat Hij gekomen was voor gevallen zondaren, ja voor arme zondaren, om het verlorene te zoeken en het weggedrevene te vinden. Hij toch is de vriend van tollenaars en zondaren. Men kan geloven dat satan dat gebruikt heeft om Petrus te benauwen. God kan ons alles vergeven, maar het is voor heel zijn leven een krenking gebleven. Dat heeft hem gesmart tot het eind van zijn leven: Gij hebt uw meester verloochend, zelfs gezworen dat gij Hem niet kent, dat heeft niet één van de anderen gedaan. Gelijk Job betuigt: En Gij doet mij erven de misdaad mijner jonkheid.

Al heeft God ons al onze zonden en ongerechtigheden vergeven, dan nog blijft satan ze ons voor de voeten werpen. En of we nu gezond of ziek zijn, daarin zal hij niemand ontzien.

Zo kwam ik eens bij een ernstig zieke man, die drie weken had geworsteld onder de misdaden van zijn jeugd. Dewelke door satan werd benauwd dat het onvergefelijke zonden waren. En men weet dat alle zonden kunnen vergeven worden, behalve die tegen de Heilige Geest. Maar bij deze man is er op zijn uiterste toch nog ruimte gekomen.

En zoals in de natuur in de nacht het ongedierte voor de dag komt, zo zal het ook in de nacht van onze zonden zijn. Satan is een rusteloze vijand en hij zal ons altijd aanvallen op onze zwakste plaatsen. Als we van Gods werken roemen, zal hij zeggen, dat we er te hoog van opgeven, dan zal hij elk woord wegen. En als we zwijgen benauwt hij ons, dat we onszelf er niet voor over hebben en er niet voor uit durven komen, hoe goed of God voor ons is.

Mag het eens Avondmaal zijn en we geen vrijmoedigheid hebben om uit te treden, hoe kan hij dan omgaan als een briesende leeuw. Eerst zal hij trachten om ons er af te houden, want daar horen zulke mensen niet aan. En later is het vaak andersom, dan wijst hij ons er op, dat we er ons op hadden moeten werpen, omdat er alleen maar zondaren genodigd werden. Ach, hij is een rusteloze vijand en is altijd aan het werk om te trachten Gods werk te vernietigen. Maar indien ze dit aan het groene hout gedaan hebben, wat zal aan het dorre geschieden.

En nu gaat Christus voor zulke ongelukkige mensen spreken. Daar weet de wereld en de godsdienst niet van dat een zondaar zich zo ongelukkig, zo diep rampzalig en vloekwaardig kan gevoelen. Zij hebben ook niet het minste onderzoek: Heb ik wel voldoende smart van mijn zonden? Want die niet verlaat alles wat hij heeft, kan mijn discipel niet zijn.

En nu komt Christus hen tegemoet: ***Gijlieden gelooft in God.***

Hij erkent in hen het werk van Zijn hemelse Vader. Want wat geloofden zij? Dat God

heilig en rechtvaardig is en als Hij daar naar zou handelen, Hij hen voor eeuwig moest wegvagen. Maar anderzijds geloofden zij, dat God ook barmhartig is. Hij heeft hen zelf naar Die enige Middelaar verwezen, omdat Hij hen in hun verloren staat niet dienen en ontvangen kon, maar dat Hij daarvoor Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft. Waarvan Hij zelf gesproken heeft: *Deze is Mijn geliefde Zoon, in Dewelke Ik al Mijn welbehagen heb.*

We hebben een onnozele vrouw gekend, die veel bij Gods volk kwam en waar de vreze Gods in het hart lag. Toen werd er eens aan haar gevraagd: Vrouw, wat denkt u er van als het nu eens op sterven aankomt, hoe zal het dan zijn voor uw ziel?

En wat antwoordde zij? Ach, als God naar mijn zonden doet, moet Hij mij voor eeuwig wegdoen, maar aan de andere kant heb ik er vast op gehoopt.

Is het bij ulieden ook zo? Bij mij is het wel zo geweest, ik hoopte door alles heen dat Hij mij nemen zou, uit hetgeen Hij mij had beloofd en toegezegd. Want die heimelijke hoop gaat mee tot het einde toe, al is er geen uitkomst, geen doorzicht, alles donker en duister, geen toekomst en geen verleden. Nochtans (van achteren gezien) blijft die heimelijke hoop, die Hij zelf in de ziel gelegd heeft. Job zei er ook van: *Ziet, zo Hij mij doodde, zou ik niet hopen? Hij beproeve mij, doch als goud zal ik uitkomen.*

Wie kan dit bevatten? Het is het werk des Vaders. Ik zeg U niet dat Ik den Vader voor u bidden zal, de Vader Zelf heeft u lief.

Christus gaat spreken uit de rommelende ingewanden van een liefhebbend God en Vader. Die bewogen was over arme zondaren, om hen te zaligen en te behouden, om hen te heiligen en te bekwamen tot Zijn eeuwige heerlijkheid.

Gijlieden gelooft in God! Hij legt de honing bij de roede. Hij werpt hen niet weg, maar gaat de weg openen door te vragen: ***Gelooft ook in Mij!*** En het maakt nu juist het ongeluk uit van elke zondaar, om onder Hem te bukken en te buigen, om onder Hem vermalen te worden en een aarde te worden in de vernietiging van zichzelf. Dan gaan ze smeken: Ach, hier ben ik, stoor U niet aan mij, maak me een volkomen zondaar en neem weg wat U mishaaft en wat U in de weg staat. Dat is het werk des Vaders in hen, want alles wat de Vader Mij geeft zal tot Mij komen en die het van de Vader gehoord en geleerd heeft, die komt tot Mij. Hier ligt een zee van eeuwige zondaarsliefde in, daar zijn geen woorden voor te vinden, voor de rommelende ingewanden van God, Die Zijn liefdehart op aarde geworpen heeft in Christus Jezus. En zij geloofden dat Hij van God was uitgegaan. In hun zielen heeft zeker geleefd:

*Jezus is het alleen,
waar mijn hart gaat heen,
naar die Levensvorst
mijn ziel gedurig dorst.*

Dit is de arbeid van de Derde Persoon, van God de Heilige Geest. En hoe liefdevol vraagt Hij: *Gelooft ook in Mij?* Maar nu zult u wel zeggen, dat kan ik toch niet nemen, dat kan ik mij toch niet toe-eigenen? Nee, dat kan zeker niet, maar wat zou Hij daar dan mee bedoelen? Wel, Ik heb Mijzelf gegeven, doe gij het dan ook.

Want die iets liever heeft, ja ook zelfs zijn eigen leven, die kan Mijn discipel niet zijn. Wij trekken zolang partij voor onszelf, die vezels van eigengerechtigheid gaan zolang met een mens mee, waarom hij tegenstand biedt en zichzelf overeind houdt? We willen onszelf uit Gods handen houden en daar moeten we nu juist terecht komen, maar we willen ons dat zelf besparen. En God weet ons wel te bearbeiten uit het voorbeeld van Christus, Die uit liefde is gestorven en Die zo'n lage plaats heeft ingenomen. Die de beker geheel geledigd heeft van de toorn en het ongenoegen Gods.

Hij weet ons wel te overreden om onszelf te leren afvallen, wegwerpen en te verzaken. En dan brengt Hij zelf het geloof mee, het geloof dat een kracht is om op te staan uit onze dood tot een nieuw leven en dan zal de rechtvaardige uit het geloof leven. Maar wie heeft in deze geesteloze tijd het geloof in Christus nodig, wie moet er opstaan uit de dood van zichzelf? We kunnen het zo weinig vinden, want de eer is gevankelijk weggevoerd. Alle mensen zijn christenen, maar ze zijn nooit opgestaan uit de doden, hebben nooit aan God de schuldige eer gegeven, noch Christus gekroond om in hun eigen zwaard te vallen en zich weg te werpen. Zijn bloed wordt onrein geacht en daarom vraagt Hij ook: *Geloof ook in Mij.*

Van die leer die naar de godzaligheid is, hopen we nooit af te gaan. Daar hebben we altijd wel bij gevaren en de vruchten en voordelen uit getrokken. Om uit de vruchten van dat geloof verzekerd te worden, dat onze namen geschreven zijn in het boek des levens, alleen door het bloed en de gerechtigheid van onze Heere Jezus Christus!

Want elkeen die het er op gezet heeft om God te leren kennen, die gevoelt zijn diepe rampzaligheid en onwaarde dat hij dat geloof mist en derft, vooral als Christus aan ons vraagt: Geloof ook in mij! En als ons dat geloof is geschonken en de rechtvaardige uit het geloof zal leven, kan het alleen in het sterf- en kruispad. We kunnen wel veel bepraten en als een bekeerde man of vrouw leven, maar waar zijn de vruchten van ons geloof? We moeten voortdurend nieuwe dingen laten horen, die we opdoen en aan ons worden toegevoegd.

Nieuwe dingen doe Ik u horen en nieuwe dingen verkondig Ik u. De vruchten die er van afdruipten zijn steeds nieuw voor een oud mens en als de rechtvaardige uit dat zaligmakend geloof moet leven, zal hij uit Christus leven. Want wat werd er tot Paulus gezegd? *Mijn genade is u genoeg.* Dat was niet dat Paulus genade genoeg had, maar hij werd naar Christus verwezen. En al heeft hij de Heere driemaal gebeden, God verhoorde hem niet, want de scherpe doorn bleef in zijn vlees.

We kunnen nergens lezen wat het is geweest, maar het zullen wel verzoeken en beproevingen zijn geweest. Zoals we al zeiden, dat satan een rusteloze vijand is en dat in de nacht het ongedierte voor de dag komt. Die strijd beleeft een kind van God meer als een onverzoende. We lezen van David in Psalm 130: "Uit de diepte roep ik tot U, o Heere! Heere! hoor naar mijn stem; laat Uwe oren opmerkende zijn op de stem mijner smekingen. Zo Gij, Heere, de ongerechtigheden gadeslaat; Heere, wie zal bestaan? Maar bij U is vergeving, opdat Gij gevreesd wordt."

En dat leerde hij in heiligmaking kennen. Hij moest uit de diepte roepen als een overtreder, een albederver. Dat was David zijn leven en is dat ook mijn en uw leven, kinderen van God? Dan worstelen we vaak onderaardse gangen door en anders houden we ons bezig met dingen die geen wezen hebben. Ik zeg u dit uit liefde, om u te onderwijzen, opdat we aan de rechtvaardigmaking niet genoeg zullen hebben, maar de heiligmaking is zo nuttig.

Gelijk in het natuurlijk huwelijk de kinderen de vruchten zijn van de gemeenschap, zo behoort het ook geestelijk te zijn. Opdat de Bruidegom en de bruid tot elkaar komen en in gemeenschap leven, dan is ons leven met Christus verborgen bij God. Dat bestaat niet in veel woorden, maar als we er de kracht maar van hebben in onze ziel. Het koninkrijk Gods is niet gelegen in woorden, maar in kracht. En hierin ligt een grote verborgenheid, zoals Hábakuk ons leert: "Alhoewel de vijgenboom niet bloeien zal, en er geen vrucht aan de wijnstok zijn zal, dat het werk des olijfbooms liegen zal, en de velden geen spijze voortbrengen; dat men de kudde uit de kooi afscheuren zal, en dat er geen rund in de stallen wezen zal; Zo zal ik nochtans in de Heere opspringen, ik zal mij verheugen in den God mijns heils."

Ook dit is vloeiend uit: *Geloof ook in Mij.* Wat een eenvoud van dat liefdehart van

Christus, van het afschijnsel Zijner heerlijkheid en het uitgedrukte beeld Zijner Zelfstandigheid! Hij laat hen zien: *En de Vader heeft u lief en Ik heb u lief.*

Er is alleen aan verbonden: Die niet verlaat alles wat hij heeft, die kan Mijn discipel niet zijn. Maar Ik leef en gij zult leven, ge zult opstaan uit de dood tot een nieuw leven, want uw leven is met Mij verborgen bij God.

Is dit geen liefelijk woord? En de woorden die Hij spreekt zijn geest en leven. De doden zullen horen de stemme des Zoons Gods en die ze gehoord hebben zullen leven.

Al is hun leven gelijk Heman, die zich uitspreekt in Psalm 88: *Afgezonderd onder de doden, gelijk de verslagenen, die in het graf liggen, die Gij niet meer gedenkt.* Maar daar is hij mee aan God gebonden, want hij begint in die Psalm: "O, Heere, God mijns heils, bij dag, bij nacht roep ik tot U. Laat mijn gebed voor Uw aanschijn komen; neig Uw oor tot mijn geschrei."

Hij wordt door zijn dood in Christus dood gedrukt, om naar Zijn beeld gevormd te worden. Zoals de profeet Elia zich over dat dode kind uitstrekt om er geest en leven in te geven, zo zal de Geest Gods ook zijn om de rechtvaardige uit dat geloof te laten leven in de liefde en gemeenschap met God. David roemde er in: Zij hebben op Hem gezien, ja, Hem als een waterstroom aangelopen en hunne aangezichten zijn niet schaamrood geworden.

Zingen: Psalm 34:3 en 6.

Verder zegt Christus tot hen: O, hoort toch eens, ongelukkige en bedroefde zondaars, die alles missen en derven. Ik vlij u niet met een ijdele hoop. ***In het huis mijns Vaders zijn vele woningen, anderszins zou Ik het u gezegd hebben.***

Hij wil er mee zeggen: Ik zal nooit laten varen het werk mijner handen. Ik zal u niet begeven, Ik zal u niet verlaten.

Dit zegt Christus Zelf, het is geen woord van een mens, maar Zijn, eigen Woord. Er is voor ulieden plaats en woning, dat is het contract wat vastgelegd is in de nooit begonnen eeuwigheid. Waar God vroeg voor het gevallen adams geslacht: Wie is er die met Zijn harte Borg worde? En het antwoord van de Zone Gods was: Zie, Ik kom; in de rol des boeks is van Mij geschreven. Ik heb lust, o Mijn God, om Uw welbehagen te doen; en Uw wet is in het midden mijns ingewands.

Wat ligt in deze woorden veel vervat: *In het huis mijns Vaders zijn vele woningen; anderszins zo zoude Ik het u gezegd hebben.* Dus geen ijdele hoop, maar volkomen zekerheid. Zoals Mozes van het volk van Israël afscheid nam en hen zegende: *De eeuwige God zij u een woning, en van onder eeuwige armen; en Hij verdrijve de vijand voor uw aangezicht, en zegge: Verdelt.*

Als we dan de oude schrijvers lezen, inzonderheid vader á Brakel, dan durven wij niet voor de dag te komen, zo als die mensen in gemeenschap met God leefden. Dan kunnen we ook niet zeggen dat dit er niet meer is, want Jezus Christus is gisteren en heden Dezelfde en in der eeuwigheid. Dus God is niet veranderd, maar de mensen! Echt, we kunnen het niet met minder stellen en we hopen u niet met onze prediking naar het verderf te doen jagen. Het woord zegt ons ook dat Israël alleen zou wonen, zo zullen we ons van de wereld moeten onthouden en een afgezonderd volk moeten zijn. Neem nu de TV., het is een werktuig van de boze en bij hoevelen kan men het al aantreffen.

Doet het weg uit uw huis, want het hoort niet bij ons, want alles kan er mee door in ons kerkelijk leven. Maar we kunnen God niet dienen met een gedeeld hart, de wereld wat en de Heere wat. Nee, dan heeft Christus hier iets anders voor u. Hij zegt dat er

een plaats is bereid bij God voor u. En die heeft Hij zelf verdiend en verworven in Zijn lijden en sterven door aan Gods gerechtigheid te voldoen. Dat Hij u wil liefhebben en uw God en Vader wil zijn voor tijd en eeuwigheid.

En tot besluit zegt Hij: ***Ik ga henen om u plaats te bereiden.***

Om hen een plaats te geven binnen Zijn muren, beter dan der zonen en der dochteren. Om hen een nieuwe naam te geven, die des Heeren mond uitdrukkelijk noemen zal, een naam die nooit uitgewist zal worden uit Zijn boek, die blijft tot in der eeuwigheid. Ik ga heen om u plaats te bereiden. Is dit geen dierbaar woord, mijn geliefden, is het geen oase voor bekeerd en onbekeerd. Als wij de arme en onwaardige maar willen zijn, dan kunnen we uit Zijn woord de rijkdom inademen. En als we als genadeloze en eerloze schepselen maar in het verborgen aan Zijn deur zijn, om Hem van node te hebben en te behoeven.

Hier ligt het woord, ik heb naar deze stonde gehunkerd, om de beminnelijkheid van Die koning uit te dragen. Die met Zijn harte Borg is geworden, om Zijn kerk met Zijn bloed te kopen en te betalen. Om hen uit die ruisende kuil te halen en op een vaste grond te zetten door Zijn gerechtigheid. Dat is de grondslag voor Zijn kerk, dat is hun bedekking voor het aangezicht Gods. *Dan zal Hij al het kwaad, dat Hij hen in dit jammerdal toeschikt, hen ten beste doen keren; dewijl Hij zulks doen kan als een almachtig God, en ook doen wil als een getrouw Vader.*

Heilige Hij daartoe het Woord om Zijn Zelfs wil, amen.

Slotzang: Psalm 56:5.

DE TIENDE LEERREDE

Zingen: Psalm 138:4.

Lezen: Micha 5.

We hebben zo-even gezongen uit Psalm 138, waarin David schrijft over een bezwijkend leven. En wat is een bezwijkend leven? Dat is een sterven onder God, dat is het eigen leven prijsgeven en afvallen. Want we kunnen ellendig en beroerd zijn, we kunnen opstandig zijn dat we het niet meer weten, maar dan blijven we toch nog overeind in ons zelf. Berijmd staat er: Als ik omringd door tegenspoed. En onberijmd: *Als ik wandel in het midden der benauwdheid, maakt Gij mij levend.* Wij hebben gezongen: Als ik omringd door tegenspoed bezwijken moet, schenkt Gij mij leven. En dit is met recht waar! David heeft het hier over het sterf- en kruispad, waarin hij als kind van God een stervend mens is. De apostel Paulus zegt er van: Ik sterf alle dagen, tot roem welke ik hebbe in Christus Jezus. En als een overtuigde zondaar er ogen voor mag hebben, dan vragen ze allemaal of ze aan zichzelf mogen sterven, of ze een volkomen zondaar mogen worden, of ze voor hem mogen buigen. Want daarin ligt het werk der genade verborgen. En ik zeg helemaal niet dat een mens er niet iets kan van ontmoeten. Maar op dat genadevolle punt kan hij zichzelf niet brengen, daar kan hij zich niet toe bewegen, want alles is vloeiende uit de genade van Zijn eeuwige en dierbare Geest.

Ik had 'voorheen' eens de woorden in mijn hart: *Wat oud en verouderd is, is nabij de verdwijning.* Ik vroeg dit aan mijn voorganger en zei: Ik gevoel dat ik moet verdwijnen, maar hoe moet dat dan?

En ik kreeg een heel goed antwoord. Hij zei: Ach jongen, laat God maar in u werken, laat Hij u dat Zelf maar leren. Hanna heeft er van gezongen: *Hij maakt dood en Hij maakt levend, Hij doet ter helle nederdalen en weder opkomen.* Want als uw zonde staat groot genoeg is, dan brengt dat werk het vanzelf mee. Dan doet het eigen werk van God in de ziel Zijn kracht. Het is de ondervinding van al Gods volk zoals Hanna zegt: Hij maakt arm en Hij maakt rijk.

Dus David is een bezwijkend mens. Daar zong ook Asaf van:

*Bezwijkt dan ooit in bittere smart,
of bange nood mijn vlees en hart,
zo zult Gij zijn voor mijn gemoed,
mijn rots, mijn deel, mijn eeuwig Goed.*

We lezen toch ook in Psalm 90 van Mozes: *Wie kent de sterkte Uws toorns en Uw verbolgenheid naar dat Gij te vrezen zijt? Leer ons also onze dagen tellen dat wij een wijs hart bekomen.* Wat is dat? Wel, dat we bij de dag leven en beseffen dat we verdoemelijk zijn voor God en dagelijks de hel waardig zijn. Dus ook Mozes, de man Gods, leefde hier een tollenaars- en zondaarsleven. Zondaar voor onszelf kunnen we gauw genoeg zijn, maar zondaar voor God is anders.

We kunnen wel zeggen: Ik ben zo slecht en ik hoor in de hel thuis, maar dan zijn we het voor ons zelf, maar dan zijn we het nog niet voor God. We kunnen ook wel overreed worden als we de rijkdom uit het evangelie horen, als de aanbiddelijke liefde van Christus ons gepredikt wordt. Dan kan een mens ook gevoelen dat Christus de zonde zo duur heeft moeten boeten en onze zonden aan Hem zo duur zijn afgestraft. Dan kan hij overreed worden dat ook zijn zonden zullen moeten worden afgestraft en gekastijd. Daar zong ook de kerk van: Die van de straf voor eeuwig is ontheven.

Ook Jesaja heeft gezegd: Ik dank U Heere! dat Gij toornig op mij zijt geweest, maar

Uw toorn is afgekeerd en Gij vertroost mijn ziel.

Want we vinden ook in Jesaja's zending: Heere, ik ben een man van onreine lippen en ik woon te midden van een volk van onreine lippen. Maar er kwam een seraf, die met een tang een kool vuurs van het altaar nam en zijn lippen aanraakte, en sprak: *Alzo is uw misdaad van u geweken.*

Wat was dat? Wel, we zijn allemaal dood in zonden en misdaden door onze val in Adam en dat had God nu genadiglijk weggenomen. En als dan de Heere vraagt: Wien zal Ik zenden? Dan zegt Jesaja: Zend mij! Hij was in aanbidding! *Wie is een God als Gij, die de zonden vergeeft en de overtreding Uwer erfenis voorbijgaat?*

En als wij het niet meer weten, ook als wij Zijn eigendom zijn, en voortdurend aan het einde komen bij onszelf? Als we soms geen verleden en geen toekomst meer hebben, daar ons alles ontvalt? Dan wil God ons weer op de plaats en in de diepte brengen, dat er alleen maar overblijft: *O, Heer ontferm U mijner!* Opdat wij in dat stervend leven Christus zouden vinden. En die Mij vindt, vindt het leven en trekt een welgevallen van den Heere. Die staan op uit hun dood tot een nieuw leven. Dat is de waarachtige bekering.

En een kind van God leert in dat sterfpad om met Christus gekruisigd te worden en aan het Beeld des Zoons gelijkvormig te worden. Dat is het pad van Zijn kerk. De Heidelbergers beginnen er al mee. Ze vragen niet, wat zijn uw vertroosting? Nee! *Wat is uw enige troost, beide in leven en sterven?*

Christus, Die de weg, de waarheid en het leven is. *Dat ik met lichaam en ziel, beide in het leven en sterven, niet mijn, maar mijns getrouwen Zaligmaker Jezus Christus eigen ben, Die met zijn dierbaar bloed voor al mijn zonden volkomen betaald en mij uit alle heerschappij des duivels verlost heeft en nog verlost.*

Het is met recht waar! Hij is die enige troost in leven en sterven. En nu weet ik wel dat een overtuigde zondaar veel vertroosting kan hebben uit Gods Woord en uit de belofte Zijner eeuwige liefde, maar al die beloften zijn alleen in Christus Jezus ja en amen. Paulus zegt het ook: En het leven werkt in ulieden, maar de dood in ons. Want wij, die geloven worden altijd in de dood overgegeven om Christus' wil.

Dus de dichter uit deze Psalm heeft een stervend leven en ik hoop dat u ook aan uzelf mag leren sterven, want er is toch een sterfpad aan verbonden om een onderwerp te worden en het is het pad tot heiligmaking. Want Zijn erfdeel is een stervende zondaar, wiens leven met Christus is verborgen bij God. Hebt er maar niet op tegen, want God bedoelt geen kwaad. Zoals Jesaja God ging bedanken dat Hij toornig was geweest. Maar nu vertroost Gij mijn ziel. Want buiten Christus blijft God toch een verterend vuur, want we moeten door onszelf of door een ander volkomen betalen en we hebben geen kwadrantpenning om te betalen. Niemand zal zijn broeder immermeer kunnen verlossen, hij zal Gode Zijn rantsoen niet kunnen geven.

En wie is ons nader dan een broeder. Gods woord leert ons: Vertrouwt niet op haar, die in uw schoot slaapt. En wie is dat? Dat zijn we zelf. Is er iets waar een mens meer van houdt, dan van zichzelf? Ik hoorde één dezer dagen nog iemand zeggen: Ik kan er niet komen, maar ik wil er niet komen ook! Daar hebben we het! Dat laagtepeil wil een mens van nature niet innemen. Dan moet zijn ongeluk nog groeien en zijn zonden moeten nog wassen, hij moet een volkomen zondaar worden, dan brengt dat werk het vanzelf mee. Dan gaan ze zelf vragen: 'Doe mij weg van de aardbodem, want U zou ophouden God te zijn als U mij nog langer liet leven.'

Al liggen er jarenlange bemoeienissen en uitlatingen van Zijn liefde, maar dan wordt een zondaar overgebogen om God toe te vallen en zijn eigen leven af te vallen. Dat wordt hun begeerte, daar gaan ze de voordelen van zien, want het loopt er over om met God verzoend te worden in Christus Jezus. Om niet te bouwen op een

verandering, want dan zien we ook hoevelen er terugvallen en de tegenwoordige wereld weer lief gaan krijgen.

Ik was eens bij een jongen in het ziekenhuis en hij lag zijn zonden te belijden. *O, bid toch voor me!* Hij had zulke goede voornemens, hij zou zondags twee keer naar de kerk komen en trouw naar de catechisatie gaan als de Heere hem maar beter maakte. Ik zei wel: Denk er om, God hoort het je zeggen hoor!

En wat was het resultaat? Toen hij weer thuis was ging hij zondags naar het voetbalveld en we zagen hem nooit meer in de kerk. Nu had die jongen eens moeten sterven! Je kon hem toen wel in zijn tranen wassen. Dan hadden we er nog waarheden voor kunnen hebben. Laten we toch voorzichtig zijn in zulke dingen, want we moeten geen veranderde mensen worden, maar het eigendom van een Ander. Want we worden geroepen tot de genade van Christus, God is getrouw, Die u geroepen heeft tot de gemeenschap Zijns Zoons Jezus Christus.

Maar we hebben wel het minste lief hoor, als het u daar om te doen is, als u dat begeert om hier te mogen sterven voordat u sterven gaat. Dat u het met de vertroosting niet kan doen en dat u met al wat Hij ooit beloofd heeft nog steeds maar ongelukkiger wordt. Dat uw behoefte ontstoken is om het alleen bij Hem te zoeken.

Dan wil ik uw vriend zijn hoor, dan wil ik met u leven en sterven, want we weten dit uit ons eigen leven, hoe groot uw ongeluk kan, zijn. Waar Hij alleen maar in kan helpen en redden om te zaligen en te behouden. En is het woord van God dan geen lamp voor uw voet en een licht op uw pad? Hoort u er dan niet uit dat Hij doden het leven geeft en overledenen doet verrijzen?

Dan hoort u ook hier een kind van God in het sterf- en kruispad: *Want Gij maakt mij levend; Uw hand strekt Gij uit tegen de toorn mijner vijanden.* Dit is met recht waar: Gij schenkt mij leven! Al is het dat mijns vijands gramschap brandt, Uw rechterhand zal redding geven. O, je mag van de vijand nog wel een veranderd mens zijn, maar als je het er op gezet hebt om in Christus geborgen te worden, dan is hij als een briesende leeuw.

En hoe vinden we dat in het boek van de christenreis van Bunyan. Wat staat daar veel strijd in beschreven. Maar als hij voor de poort ligt, somt hij dat heus niet op. Nee, dan roept hij uit: Och, mocht ik hier eens binnegaan, ik zondig snood rebel, die niets verdient dan hel. Bunyan is met al zijn ervaringen geen hemelling, maar een hellewicht geworden. Maar toen hij bij het kruis het pak van zijn zonden verloor, toen stond hij in de vrijheid in Christus Jezus. Hier kon hij zingen: Weg wereld, weg schatten, ge kunt niet bevatten, hoe rijk of ik ben, ik heb alles verloren, maar Jezus verkoren, wiens eigen ik ben. Hij kon wel duizendmaal het woord herhalen: *Sterf ik, Jezus leeft!*

Dus hier is David, een stervende zondaar, die zijn sappen krijgt uit Christus en niet uit zijn bekering of verandering. Nee! De rechtvaardige zal uit zijn geloof leven. En dan wordt de strijd niet minder, nee: Die mij uit alle strijd des duivels verlost heeft en nog verlost. Wat kan het hun bang worden gemaakt, hoe zal het einde zijn, want alle dagen hebben nog geen avond en dan gaat het bij hen zoals het bij niemand gaat. O! Wat gaat satan dan te keer en wat staat er van Christus geschreven? Dit is de nacht en ure der duisternis. Opdat zij zouden weten uit welke nood en dood zij verlost zijn. Daarom is het met recht waar: En Uw rechterhand behoudt mij. *De Heer is zo getrouw als sterk, Hij zal Zijn werk, voor mij volenden.*

Hier is een man, die zich op God verlaat, omdat Hij Zijn eigen werk zal onderhouden. Hij heeft toch beloofd: Ik zal u niet begeven en Ik zal u niet verlaten. En Christus heeft gesproken: *Ziet, Ik ben met ulieden alle de dagen tot aan de voleinding der*

wereld. En dan zal iedereen die weet waar hij zelf uit verlost is, ook deernis hebben met zijn arme evenmens en trachten de bedde na te stamelen: *Dat Uw koninkrijk kome. Bewaar en vermeerder Uw kerk en laat de werken des duivels verbroken worden.*

Hábakuk bad: *En behoud Uw werk in het leven, O Heere! en maak het bekend in het midden der jaren.* Want het moet toch zo zijn in het hart: God lief hebben boven alles en de naaste als onszelf.

En daarom besluit dit gebed: *En laat niet varen de werken Uwer handen.*

We hebben nog een woord tot overdenking uit Micha 5:1, 2 en 3, waar Gods woord aldus luidt.

En gij, Bethlehem Efratha, zijt gij klein om te wezen onder de duizenden van Juda? Uit u zal Mij voortkomen, Die een Heerser zal zijn in Israël, en Wiens uitgangen zijn vanouds, van de dagen der eeuwigheid Daarom zal Hij henlieden overgeven tot den tijd toe, dat zij die baren zal, gebaard hebbe; dan zullen de overigen Zijner broederen zich bekeren met de kinderen Israëls. En Hij zal staan en zal weiden in de kracht des Heeren, in de hoogheid van den Naam des Heeren Zijns Gods; en zij zullen wonen, want nu zal Hij groot zijn tot aan de einden der aarde.

Zingen: Psalm 22:14 en 15.

We vinden hier dan:

1. Dat Hij als Heerser zal komen.
2. Dat Zijn broederen zich zullen bekeren.
3. Dat Hij als een fiere Held zal staan in de kracht des Heeren.

Gods werk is een wonderlijk werk. Gods werk is een dierbaar werk. Gods werk is een eeuwig werk. We hebben zondag gesproken: Een kind is ons geboren en een Zoon is ons gegeven, waarin Jesaja naar buiten bracht de heilgeheimen van God alsof het al geschiedenis was, alsof het gebeurd was. O, wat hebben die mensen al een diep inleven gehad in Christus Jezus, inderdaad in het getuigenis Gods. Want drie getuigen er in de hemel, de Vader, het Woord en de Heilige Geest.

En hier profeteert Micha uit de mond van God en de plaats wordt aangewezen van het beloofde vrouwenzaad. Eeuwen tevoren werd al beloofd en aangezegd waar het plaats zou vinden. Het was de plaats van Davids geboorte, David, die de man was naar Gods hart en liefelijk in Psalmen. En waar ook Ruth eenmaal de garven geraapt had in Bethlehems velden. Daar zal Christus geboren worden uit het huis en het geslacht van David. We weten allemaal dat Bethlehem broodhuis betekent en Efratha vruchtbaar. Daar zal de eeuwigheid geopenbaard worden uit het voornemen van God. Geen Jeruzalem, geen grote stad, maar een geringe plaats en daarom ook niet zo bekend. Want wat zegt Jesaja: *En er zal een rijsje voortkomen uit de afgehouden tronk van Isaï en een scheut uit zijn dorre aarde.*

Waar ze toch in verachting van David zeiden: We hebben geen deel aan de zoon van Isaï, dus klein en veracht. En wat vinden we van Hem? Hij was veracht en wij hebben Hem niet geacht. O, wat is het woord Gods ruim en nu mag Micha de mond van God wezen, al hadden ze het nog zo verzondigd en verbeurd, dat God Zijn voornemen bevestigen zou. Want wat Hij ooit heeft gesproken, dat blijft vast en onverbroken. En zijn wij nu wel de verachte? Hebben wij door onze zonden nu wel honger naar dat brood? Naar Hem, Die betuigde: Ik ben het brood dat uit de hemel is nedergedaald en Ik ben de ware wijnstok. Ik ben de opstanding en het leven, Die in Mij gelooft zal

leven, al ware hij ook gestorven.

Zijn wij in de verachting van onszelf, in de nietigheid en onvermogenheid, dat die tijding van God aan ons gegeven en geschonken wordt? O, wie zal er onder ons zo geweest zijn, want anders kan God zijn heilgeheimen niet openen en ontsluiten. Die opent Hij aan zondaars. Laat er maar eens een ongelukkig mens wezen waar het evangelie aan wordt ontdekt.

Ik weet het van me zelf toen ik 20 jaar was. Ik had nergens enige bevrediging in, maar toen ik dat mocht ondervinden, toen wist ik dat dit alleen het grootste was. Toen heb ik al gezegd: O Heere, als dat zo groot en heerlijk is, neem me dan maar voor uw rekening voor tijd en eeuwigheid en met ziel en lichaam in Uw dienst.

En ik kreeg het antwoord: *Ik zal u uw bede geven.* Dan kan Hij het evangelie openen aan zo'n gevallen mens, om de heilgeheimen te trekken uit de mond Gods. Want er staat: En u is het gegeven de verborgenheden van het koninkrijk Gods te weten.

Wat ligt er toch veel in dit opschrift: ***En gij, Bethlehem Efratha, zijt gij klein om te wezen onder de duizenden van Juda?***

Juist! En daarom moeten wij ook klein zijn, want er staat zo liefelijk: *En Ik zal Mijn hand tot de kleine wenden.* Niet klein in onze eigen ogen hoor! O nee, want we kunnen ons wel arm en kleintjes voordoen, maar om arm en klein te worden voor God. Ik zal Mijn hand tot de kleinen wenden. En hoe heeft Christus zich niet tot de kinderen gewend? Laat de kinderkens tot Mij komen en vermindert ze niet, want dezulken is het koninkrijk Gods, om aan hen te openbaren het werk van Zijn eeuwige liefde. Hij omving hen en zegende hen. Hij stelde ook een kind in hun midden en zeide: *Indien gij niet wordt gelijk een kindeke, gij kunt het koninkrijk Gods geenszins ingaan.*

Ach mensen! Laten we er maar veel om vragen of Hij ons klein wil maken onder Hem, of Hij ons in vernedering wil brengen onder Hem in nietigheid en onwaarde, opdat we zouden weten dat we een machteloos mens zijn om iets uit te kunnen richten. Want Micha moet in zijn eigen oog ook klein en veracht en onteerd zijn geweest en onwaardig om de aardbodem te betreden. Dat zijn de eigenschappen waar God Zijn geheimen uit dat kabinet wil openbaren en ontsluiten. Die niet in naam klein zijn, maar in oprechtheid voor God, want wat hoog is onder de mensen is een gruwel voor God. Alleen behoeftigen, alleen ellendigen, want voor ellendigen heeft Hij door Zijn sterke hand dat land bereid, o Israëls Ontfermer.

Tegen wat nou in geringheid was ging Hij zeggen: ***Uit u zal Mij voortkomen.*** Daar zal God Zich aan verbinden, daar zal dat brood nederdalen en dat zal voor Efratha vrucht voortbrengen. Dat zijn de vruchten van het geloof voor een arme zondaar, want de rechtvaardige zal uit zijn geloof leven. Uit u zal Mij voortkomen. En nu wil God zich verbinden aan elke zondaar, in vernedering en verootmoediging vanwege zijn zonden. Want dan brengen ze de Christus voort, want wat zie ik toch een ieders mans handen in zijne lendenen, kan dan ook een manspersoon baren? O, dan wordt het waar: *Sion heeft weeën gehad en zij heeft hare zonen gebaard.*

Dus zal uit u voortkomen, die een Heerser zal zijn in Israël, want de heerschappij zal op Zijn schouders zijn. Hij zal als Koning der koningen heersen. De Heere zegt Zelf in Psalm 2: "Ik toch heb Mijn Koning gezalft over Sion, den berg Mijner heiligheid. Ik zal van het besluit verhalen. De Heere heeft tot Mij gezegd: Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegenereerd."

Dus het zal er over lopen of we in vernedering en verootmoediging voor Hem zullen zijn. Dat elk maar bidden mag: O, wil U koning worden over mijn hart, en mag ik aan

mijn eigen koningschap sterven?

Want wij hebben als God willen zijn in onze val, God van de troon en wij er op. En als je het leren mag dan heeft Edom een eeuwige vijandschap tegen God. En moeten we niet steeds ondervinden dat we maar overwonnen vijanden blijven? We zijn zulke zalige zieltjes niet hoor! Ik lees gelukkig in Romeinen 7, vóór Romeinen 8, wat ik niet wil dat doe ik en wat ik haat dat doe ik. Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen van het lichaam der zonde en des doods?

Want we willen in de grond der zaak dat laagtepeil niet innemen, we willen voor Hem niet bukken en buigen. O, koningschap dat in ons leeft! Van tijd tot tijd komt het wel openbaar dat wij niet willen wat God wil. Dan willen wij Hem de wetten voorschrijven, zo moet en zo zal het. O nee, Asaf zei ook: *Toen ik in Uw heiligdommen inging was ik een groot beest bij U*. We mogen wel veel vragen: O Heere, verneder me toch in mijn koningschap.

We hebben als God willen zijn, de satan zei tegen Eva: *Gij zult de dood niet sterven, maar gij zult als God zijn*. En dat hebben we ingeademd. Laten we maar eerlijk zijn. Nu is nodig dat het openbaar wordt, opdat we de bitterheid en de grootheid leren kennen van de zonden en dat we nodig hebben om aan ons koningschap te sterven. Dan wordt ons gebed:

*Ai, werp den troon des satans neer,
regeer ons door Uw Geest en Woord,
Uw lof wordt eens alom gehoord,
en de aarde met Uw vrees vervuld,
totdat Ge Uw rijk volmaken zult.*

Want ons eigen ik zit er altijd tussen en dat moet er tussenuit. Dat kunnen we zelf niet, nee, dat is het werk van Hem. Hij vernedert en Hij verhoogt, Hij weet ons wel op die plaats te brengen, dat we gaan buigen voor Hem. Want Hij zal als Heerser voortkomen, want Hij regeert en zal Zijn almacht tonen. Hij heerst zo ver de blindste heidenen wonen, tot Hem bekeerd. Dat is wat, als daar een zondaar mag komen, dat Hij Zijn heerschappij gaat openen, dan geven wij Hem lof en eer. Wie is die Vorst, zo groot in kracht? Het is het hoofd van 's hemels legermacht, Hem eren wij met lofgezangen.

Daarom hebben zij er zo'n smart van als we gevoelen dat we geen onderwerp zijn, dat we zo laag niet willen komen. Dan gaan we zeggen: O Heere, doe mij maar weg opdat Uw werk zijn doorgang zal hebben en het over mij heerschappij zal hebben.

Want dan kan Hij bij hen wonen naar Zijn lust en dan is er voor hen een eeuwige rust. Wie kan dat uitdrukken en wie kan dat weergeven?

Zoals eens een onnozele man zei: Mijn ziel is gered, want Hij nam mijn zonden en ik kreeg Zijn gerechtigheid. En zo is het: God neemt de zonden weg en dekt ons met Christus' gerechtigheid.

Dat is het werk van God, zo leert al Zijn volk het. Diezelfde man kwam veel bij Gods Volk en op een keer vroeg men hem of hij het gebed wilde doen en toen is die man zo ontroerend het 'Onze Vader' gaan bidden, dat het gehele gezelschap diep ontroerd was. Daar hoorden zij een kind naderen tot zijn hemelse Vader. Want dat is kinderlijk om te zeggen: *Onze Vader!*

Dan is het niet: Mijn vader, maar onze Vader. Zoals Christus tot zijn discipelen zei: *Ik vare op tot Mijn God en uwen God en tot Mijn Vader en uw Vader*. En nu kan je alles missen, maar dat is het zuivere: Dat je dat alles begeert. Vrede bij God. En door Die dierbare Geest te leren lispelen: *Abba, lieve Vader, te prijzen tot in alle eeuwigheid*. Dat is nu het werk van God, dat Hij een Heerser zal zijn, ja, uit u zal Mij voortkomen,

Die een Heerser zal zijn in Israël. God zegt van Hem: *Ik toch heb Mijn Koning gezalfd over Sion, den berg Mijner heiligheid.*

En Zelf zegt Hij: *Ik ben van eeuwigheid af gezalfd geweest, van de dagen der eeuwigheid.* Want als God vraagt: *Wie is er Die met Zijn harte Borg worde, dat Hij tot Mij genake?*

Dan antwoord Hij: *Zie, Ik kom, Ik heb lust, o Mijn God, om Uw welbehagen te doen.*

Zijn uitgangen waren al in de nooit-begonnen eeuwigheid, om arme zondaren te zaligen en voor eeuwiglijk te behouden. Daar heeft Hij troon en heerlijkheid voor verlaten, daar Hij lag in de schoot des Vaders. Om dat te verlaten en vlees en bloed aan te nemen uit de maagd Maria. O, wie kan dit weergeven, wat een aanbidding ligt hierin. Dit wordt steeds groter voor Zijn volk, hoe langer hoe meer,

Gode zij dank voor Zijne onuitsprekelijke gave! Die de Wet heeft voldaan, de prikkel uit de dood heeft weggenomen. Die ons wast en reinigt, ons uit de hel gebuit heeft, en ons met God verzoent en ons terugbrengt waar we uit gevallen zijn. En nu is Hij gezeten ter rechterhand van God, Die altijd voor ons bidt, opdat ook wij altijd door Hem tot God mogen gaan. En we door Hem een open toegang hebben tot de troon der genade tot eer en verheerlijking van Zijn Naam. En dat tot sterkte van hun onsterfelijke ziel, want Uw Vader weet wat gij van node hebt. *En uw Vader die in het verborgen ziet, zal het u in het openbaar vergelden.* O, dierbaar getuigenis! O eeuwig woord van God! Evangelieeven, zalig die het hoort.

Ik denk nog terug aan de Pinksterdagen van 1940, de eerste oorlogsdagen. Er waren 31 jongens van onze gemeente in dienst. Maar God had mij beloofd dat er geen klauw achter zou blijven. Ook toen we hier de kerkdienst hadden, gingen de vliegtuigen zo laag over en toch geloofden we, dat die met ons waren, meerder waren dan die tegen ons waren. We zeiden tegen de mensen, blijf maar rustig, want er zal niets gebeuren en er is nog geen ruitje gesneuveld. En van die 31 soldaten is er niet een achter gebleven, allemaal zijn ze behouden teruggekeerd. Wat God beloofd had, heeft Hij ook waar gemaakt.

Daar moeten we nog wel eens aan terugdenken, ook aan de tijden van Duitsland en Indië. En er waren er die later vertelden: Het was alsof u bij ons was in de gevaren. Dat was de kracht van het gebed, dat was de kracht van Hem, want Hij regeert en zal Zijn almacht tonen, Hij heerst zover de blindste heidenen wonen, tot Hem bekeerd.

O! wonderwerk, Wiens uitgangen zijn van de nooitbegonnen eeuwigheid. Een zeker dichter heeft gezongen: Ik zing met de engelenkoren, mijn loflied vrij en blij, dat Jezus is geboren, geboren ook voor mij. Ere zij God in de hoogste hemelen, vrede op aarde en in de mensen een welbehagen. De zaligheid is ons nu nader, dan toen wij eerst geloofden. Als het voor één schepsel had moeten gebeuren had het niet met minder gekund, want we hadden geen penning om te betalen. Maar Hij heeft aan het vloekhout der schande alles volbracht. *Alles uit gená, halleluja!*

En zo vinden we verder: *Daarom zal Hij henlieden overgeven, tot den tijd toe, dat zij, die baren zal, gebaard hebbe; dan zullen de overigen Zijner broederen zich bekeren met de kinderen Israëls.* Want ze waren overgeleverd aan de vijanden en zaten onder het juk van de Romeinen. En nu moest die Romeinse keizer nog meewerken, want Jozef en Maria wisten ook niet hoe ze in Bethlehem moesten komen. Maar er ging een gebod uit van de keizer Augustus. Ze zullen elkaar wel eens aangekeken hebben, ze wisten wel uit de schriften waar Hij geboren zou worden. Maar hoe moest dat nu in deze omstandigheden, want Maria was toch hoogzwanger? En nu, door dat gebod, kwamen ze op de juiste plaats en als bij ons de wet van God uitgaat, dan komen wij ook op de rechte plaats, al hebben we geen penning om te betalen. En op deze plaats,

in het oordeel van hun zonden, heeft Christus geboren willen worden. We zeggen zo vaak van de moordenaar aan het kruis dat hij Christus vond in het oordeel van zijn zonden, in zijn belijdenis: Wij lijden rechtvaardig!

Daar heeft hij de liefde van God in Christus kunnen tasten, want Hij bewoog zich in dat oordeel. Hier wordt gesproken over de tijd dat zij baren zoude, er wordt geen naam genoemd. Jesaja zegt: En ziet, een maagd zal zwanger worden en een zoon baren en gij zult Zijn naam heten Immanuël. Maar hier wordt wel beloofd dat de overigen Zijner broederen zich zullen bekeren. En wie zullen dat zijn? Wel, de heidenen, die zullen zich met de overigen broederen tot Hem bekeren. Het is wel opmerkelijk, Hij noemde de discipelen vrienden, maar wat zegt Hij in Zijn opstanding tot Maria: *En zegt tot Mijn broederen dat ik ze zal voorgaan naar Galiléa, aldaar zult gij Mij vinden.* Want Jezus is onze oudste broeder en daarom noemt Hij hen Mijn Broederen. Hij is de broederen in alles gelijkvormig geworden, uitgenomen de zonde. Wonderlijk, om dat te openbaren! Twee naturen in één, waarachtig God en waarachtig mens.

Waar Simeon van zong: *Een licht tot verlichting der heidenen.* Dan zullen de heidenen dezelfde voorrechten krijgen als Israël. Aanneming bij God, verzoening door Zijn dierbaar bloed en vergeving van zonden. *Deze zal gezet worden tot een opstanding van velen in Israël.*

Al leest men nu in Israël wel de Bijbel, maar ze loochenen toch de Messias, daar willen ze niet van horen. Er ligt een deksel op hun hart, o dat God het er nog eens af zou halen. Ze zijn toch het beloofde volk van God, opdat ze zich met hart en mond tot God zouden wenden en Hem zouden aanroepen, dan zullen de overigen Zijner broederen zich bekeren. De Joden hebben Hem niet aangenomen en daarom wendt God Zich tot de heidenen. En die waren verblijd, want zij hebben het woord van God aangenomen. Paulus is een zendeling onder de heidenen geweest en hoevelen heeft hij er niet toe mogen brengen tot de eer van Hem? Want al de heidenen die Gij gemaakt hebt zullen komen. We dragen nu wel de naam van christen, maar in onze afkomst zijn we allen heidenen, want we zijn allemaal goddeloos. Van God ontbloot en ontdaan, we hebben het schone Beeld van God verloren, we zijn alles verloren en dat kunnen we nu terugkrijgen in Christus. Om weer met het beeld van God hersteld te worden en een gangbare munt in dat koninkrijk.

Verder vinden we: ***En Hij zal staan, en weiden in de kracht des Heeren.***

Hij zal staan! Hij is die heerlijke Overwinnaar, die door lijden is geheiligd. En die Zijn leven stelde voor Zijn schapen. *Want Mijn schapen zullen niet verloren gaan in der eeuwigheid. Mijn Vader, Die ze Mij gegeven heeft is meerder dan allen en niemand zal ze kunnen rukken uit de hand Mijns Vaders. Hij weidde hier in de kracht des Heeren.* Want van Zichzelf zegt Hij: Ik ben van Mijzelve niet gekomen, maar van Mijn Vader, Die Mij gezonden heeft. En als er dan voor ons oog eens open mag gaan: *Ziet Mijn knecht.* Wat Zijn werk en wat Zijn pad is geweest. Hij weende over Jeruzalem: Hoeveel malen heb ik uw kinderen bijeen willen vergaderen en gij hebt niet gewild! Zo heb ik dan onnuttiglijk Mijn kracht besteed, evenwel is Mijn arbeidsloon bij Mijn God.

Het moet ons toch wel tot troost en kracht zijn, want we zien om ons heen ook veel meer de werken des duivels dan de werken van God. En de apostel Paulus zegt: Indien ik het gewillig doe, zo heb ik loon, evenwel is de nood mij opgelegd.

Dan worden we beschaamd en verlegen, dan zouden wij in onze moedeloosheid zeggen: We zien onze tekenen niet meer en geen profeet weet meer, hoe lange? Maar als we nu op Christus pad mogen zien, dan houden we alles weer over in Hem. Dan

mogen we wel eens weiden in de kracht des Heeren. Dan is het Israëls God die krachten geeft, van Wien het volk zijn sterkte heeft. *Looft God, elk moet Hem vrezen.* Christus heeft nooit het kruis gevreesd, nooit de beker bij Hem vandaan laten halen, maar Hij heeft Hem tot de laatste teug gedronken. Het was de beker van de toorn en het ongenoegen Gods, om de Zijnen te verlossen en te behouden. Hij stond in de kracht Gods, ook in Zijn vernedering, daar lag nog Zijn overwinning in, als Hij als een fiere Held dood, graf en hel heeft overwonnen. En dat is voor de kerk de kracht om staande te blijven, want door Zijn kracht zullen ze voor Hem leven. Het zal den Heer eens worden aangeschreven, in het nageslacht. Want die neder- stort, wordt door Hem weer opgericht. God, die lust in waarheid heeft, mint hem die rechtvaardig leeft.

Hij zal ook staan in de hoogheid van de Naam des Heeren Zijns Gods.

Was het niet in hoogheid toen Hij aan het kruis het Hoofd boog en uitriep: Vader, in Uwe handen beveel ik Mijn Geest, en: *Het is volbracht!* Hoe Hij gebogen heeft in de hoogheid van den Naam des Heeren Zijns Gods.

En zij zullen wonen, ja, dat is echt waar! Hij heeft hen beloofd: En Wij zullen tot u komen en woning bij u maken.

Dat is wel het grootste hoor mensen, als Hij woning bij u wil maken. Om u te overtuigen en om u een stervende zondaar te maken door de geest des oordeels u uit te branden van al uw eigen werken, opdat Hijzelf intrek kan nemen in uw harten en woning bij u kan maken.

Dat is nu al het kwaad wat u kan overkomen, zo wil God Drieënig in u komen wonen. *Vader, Zoon en Heilige Geest.* Want dit is Sion, Ik heb ze verkoren, daar zal Ik wonen tot in eeuwigheid. Want nu zal Hij groot zijn tot aan de einden der aarde. Want de grootheid Zijner heerschappij heeft geen einde.

Dat we belust mochten worden op zulk een zaligheid. Dit roep ik u toe: Laat u leiden, laat u zaligen en wij bidden u van Christuswege alsof God door ons bade: *Laat u met God verzoenen. Want Dien, Die geen zonde gekend heeft, heeft God zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem, amen.*

Slotzang: Psalm 98:4.

VEERTIENDE LEERREDE

Zingen: Psalm 139:10.

Lezen: Psalm 36.

Wij zijn als mensen geneigd om altijd maar te klagen, en de catechismus leert ons, dat we in tegenspoed geduldig en in, voorspoed dankbaar moeten zijn. Maar van nature zijn wij dat nooit, laten we maar eerlijk zijn. In tegenspoed geduldig en in voorspoed dankbaar, ach, dat moet de Heere ons geven en schenken door de genade van Zijn Geest. Die kan ons geduldig en ook dankbaar maken.

En nu hebben we hier de dichter, dat is David, en die brengt naar voren de Naam van Zijn God. Daarom, o God, hoe kostelijk zijn mij Uwe gedachten. Wij klagen dikwijls veel meer, dan dat we op de weldaden zien, welke God aan elk schepsel doet en geeft. Dat is echt waar, wij kijken de weldaden zo vaak over het hoofd, waarvan we zongen: *Hoe dierbaar zijn mij uw wonderdaân, ze zijn me onmogelijk na te gaan.*

Hoe menigvuldig zijn ze, o Heer, zou ik die tellen, ik zou veeleer het getal der korrels zand bepalen, uw wonderen zijn niet af te malen. Dat is echt waar! Wij kijken veel meer naar alles wat we onderworpen zijn, en wat we mee moeten dragen, dan dat we op de weldaden zien. Want mensen, is dat ook geen weldaad, als we mogen leren dat we een naakte en ontblote zondaar zijn? Is dat geen weldaad? De wereld weet er niet van, de godsdienst verstaat het niet, maar nu wil God mensen in kennis stellen, dat zij arm, jammerlijk, blind en naakt zijn, opdat het hen zou uitdrijven tot Hem. En nu zijn de gedachten van God niet als onze gedachten, wij denken vaak, dat gaat mis, dat gaat verkeerd, dat kan de weg van God niet zijn. Maar hoe vaak komt in ons leven openbaar: *Mijn gedachten zijn niet ulieder gedachten, en Mijn wegen zijn niet uwe wegen. Gelijk de regen en de sneeuw van de hemel nederdaalt en deze aarde doorvochtigt, also zijn Mijn wegen hoger dan uwe wegen en Mijn gedachten dan ulieder gedachten.*

Wat hadden wij één dezer dagen toch een vermaak in een oude vrouw, die zoveel ongemakken in haar lichaam moest ondervinden. Het valt niet mee als er vanwege de suikerziekte delen van ons lichaam moeten worden weggenomen. Dat had haar zo in nood gebracht voor het aangezicht des Heeren. Maar ze vertelde, dat ze zo makkelijk op de operatietafel had gelegen, dat ze er bij bepaald was geworden, dat de Zoon des mensen niet had, waar Hij het hoofd kon nederleggen. Vossen hebben holen en de vogelen des hemels nesten, maar de Zoon van God had niets, waar Hij het hoofd kon nederleggen. Ze had ook mogen geloven, dat de Heere er verder voor zorgen zou, dat er nog niet meer behoefde weggenomen te worden.

Kijk, dan komen de weldaden voor de dag, want het zijn toch wel ingrijpende dingen als men lichaamsdelen moet missen. Ach, wat is dat groot, als we in de tegenspoeden mogen roemen en we ons in Hem mogen verlustigen. Dan is het onbegrijpelijk, als Hij dat aan ons wil doen, onbegrijpelijk, want wij kunnen nooit voldoen aan de eer van God. Dat heeft David ook ondervonden in zijn tegenspoeden, hij mocht zich sterken in de Heere, zijn God.

Daarom heeft David hier ook niets te klagen, nee; *hoe kostelijk O God, zijn mij Uwe gedachten.* Hij wil er mee zeggen, daar kan ik niet bij, want mijn gedachten falen altijd. En dat is vaak zo opmerkelijk. Als onze gedachten falen, dan kan God Zijn gedachten gaan openen, waarom Hij dat allemaal doet. Om ons te ontgronden en ons een waardeloze zondaar te maken, die niets meer heeft. Maar wat zijn de gedachten van God toch groot, hoe machtig vele zijn hare sommen. Wij weten het werk van God

niet op te tellen en niet af te trekken. Mozes zegt het ook: *Leer ons alzo onze dagen tellen, dat wij een wijs hart bekomen.* Daar zong nog een dichter van:

*Tel uw zegeningen,
tel ze één voor één,
tel ze allen
en vergeet er geen.*

Wie kan dit uitdrukken, wie kan dit weergeven? Om er geen van te vergeten. En nu zult u zeggen: Is dat dan werkelijk een weldaad, als men zich zo arm gevoelt, zo blind en zo jammerlijk? Ja! Wat denkt u van Hanna, ze heeft ook geschreid, we kunnen dat duidelijk vinden, dat zij haar ziel uitgoot voor het aangezicht van God. Zij was toch maar een onvruchtbare vrouw, zij was toch maar een schandvlek in Israël. Ze was kinderloos en dat was een oneer in Israël, maar zij bracht dat in haar nood voor het aangezicht van Hem en God verhoorde die vrouw. En wat zegt zij dan? Zij gaat roemen: "De Heere doodt en maakt levend, Hij doet ter helle nederdalen, en Hij doet weder opkomen. De Heere maakt arm en maakt rijk; Hij vernedert, ook verhoogt Hij." Want de ontdekking wie en wat we zijn, is net zo goed het werk van Gods Geest, als wanneer de rijkdom van het evangelie daar aan verbonden is, om de gedachten Zijns harte te openbaren in Christus Jezus en de arbeid van die lieve en dierbare Geest, om ons dat deelachtig te maken. Zegt het spreekwoord niet: Niet klagen, maar dragen en bidden om kracht; en dan moeten we ook van de weldaden getuigen.

Want wat we zijn, dat zijn we door Hem, zouden we niet elke dag moeten zeggen: *Eben-Haëzer*, tot hiertoe heeft de Heere ons geholpen, gespaard, gedragen, gevoed en gekleed. En hoevelen mogen ook nog zeggen, wat Job zeide: Benevens dit leven hebt Gij weldadigheid aan mij gedaan. Heeft Hij u niet uit de wereld willen trekken, staat Hij niet aan de deur van uw hart te kloppen? Al zou u voor de mensen verborgen zijn, maar dat geeft niet, staat Hij niet te kloppen: *Doe Mij open? En indien iemand Mij open zal doen, Ik zal bij hem binnenkomen en Avondmaal met hem houden, en hij met Mij!*

Heeft u al eens van Zijn liefde geproefd en gesmaakt, van de God van hemel en aarde? Die in Zijn hart heeft om u te zaligen en te behouden, om u te schikken en te richten tot een onderwerp, om u een komende zondaar tot Christus te maken? Is dat geen rijkdom, om een komende zondaar tot Christus te zijn? Waarvan Hij Zelf betuigt: Niemand kan tot Mij komen, tenzij de Vader, die Mij gezonden heeft, hem trekke. En niemand komt tot de Vader, dan door Mij.

Ach, liggen dan de weldaden niet aan uw deur. Nu kunt u wel zeggen, ik heb er niet aan beantwoord. Ja, dat is ook echt waar, dat is een goed getuigenis, wij behoren daaraan te beantwoorden. We moeten met ons laten doen en Hem in ons laten werken door Zijn dierbare Geest. Maar kunnen wij als Zijn erfdeel daaraan wel beantwoorden? Wij stapelen toch eigenlijk maar op van al Zijn weldaden in ons leven, we hebben de uitvloeisels van een Weldadig en Barmhartig God. Geen wonder dat de kerk gezongen heeft:

*Lout're goedheid, liefdekoorden,
waarheid zijn des Heeren paán,
hun, die Zijn verbond en woorden,
als hun schatten gadeslaan.*

Want als we toch altijd zaten te klagen en te steunen, dat zou toch niet tot Gods eer zijn, dan zou er niemand naar ons luisteren. Moeten we vaak ons zelf niet tot de orde roepen, en tot ons zelf zeggen, nu moet je maar eens stoppen. Laten we nu toch maar

eens gaan spreken, wie God voor ons wil zijn, dat Hij ons ogen heeft gegeven voor onze staat in Adam, en dat we niemandal hebben dan lege handen, en ook alleen maar lege briefjes in mogen leveren. Maar dat Hij ons nader wil leren van de verborgenheden uit Zijn kabinet en ons een ingewijde gemaakt heeft in het koninkrijk van God. Nu zult u wel zeggen, maar een mensenhart is toch nooit zonder strijd?

Ja, dat is waar, maar dat was David ook niet. Als er iemand een veel bewogen leven heeft gehad, dan is het David wel geweest in het pad van lijden en strijd. Maar toch heeft hij deze Psalm geschreven om aan God eer en erkentenis te geven, en om Zijn Naam te verhogen. Maakt de Heere met mij groot zegt hij in Psalm 34, die mij Zo wonderlijk heeft uitgeholpen. Deze ellendige riep en de Heere hoorde, en verlostte hem uit al zijn benauwdheden.

En als we er weer overblijven als een zondaar, dan bewijst Hij nog aan ons, dat het Zijn goedertierenheden zijn, dat we niet vernield worden, dan is elke voetstap genade. Dan moet elk kind van God inleven, dat we alles dagelijks verzondigen, want zulke mensen zijn wij! Uit u geen vrucht meer in der eeuwigheid! Dan mogen zij soms zonder woorden inademen: Ik leef genadeleven, want wat ik leef, dat leef ik door het geloof in Jezus Christus.

Zijn dat geen weldaden? Hoe machtig vele zijn hare sommen, wij kunnen ze niet allemaal nagaan, dat is onmogelijk. Dat zijn nu allemaal de weldadigheden van een Verbonds God, want ze vloeien allen uit Zijn eeuwig Verbond der genade, hetwelk Hij heeft opgericht in Christus Jezus, onze Heere! Dus, we moeten wel eens stilstaan bij de weldaden, we letten er zo weinig op, we kijken op hetgeen wij niet hebben en wat wij onderworpen zijn, en dat is allemaal waar, maar het is Zijn liefde, hoor!

Hoeveel mensen hebben nergens mee te doen, de wereld bekommert zich nergens over, een godsdienstig mens weet niet wat het is, zij roemen en prijzen in God. Maar er is geen vertrouwen in God en de rechtvaardige vertrouwt nog in zijn dood, kostelijk is in de ogen des Heeren de dood Zijner gunstgenoten. Want dan kunnen zij in Christus worden ingelijfd en aan Hem gelijkvormig worden gemaakt.

Ach, wie kan die weldaden naar waarde bevatten? We kunnen soms zo arm en ellendig naar Gods woord gaan, maar als onze ogen worden geopend, dan kunnen de graankorrels van dat graan zo laag tot ons komen, dan hebben we onze mond maar open te doen, dan kunnen we ons in het beloofde land gevoelen. Wat een rijkdom: Met vette tarwe wil Hij u spijzen en kronen met Zijn gunstbewijzen. Onze ogen zijn vaak verblind voor de weldaden van God; en maar klagen en steunen dat we niets zijn. Maar moeten wij iets zijn: We moeten allemaal op nummer nul komen te staan, dan kan de Heere er wat voor zetten, dan kan Hij gemeenschap met ons maken, dan kan Hij ons leren van die heil- geheimen, dan is dat een bron van geestelijk vermaak en geestelijke vreugde. Daar heeft de kerk van gezongen: *Gij hebt me in het hart meer vreugd gegeven, dan anderen smaken in een tijd.*

Nu kunt u wel zeggen, wat spreekt u toch groot van dat leven, David! Maar die grootheid vloeit uit God, om er eens bij stil te staan, wat we boven dit leven hebben. Nu ligt het alles tot onze verantwoording, al zult u moeten zeggen, daar kan ik nooit aan beantwoorden, daar kom ik alles aan te kort. Wat Hij voor ons wil zijn, daar kunnen we nooit aan beantwoorden, wij zijn slechte mensen, maar Zijn goedheid is hemelhoog. Dat is toch echt waar, daarom zegt David ook: *Zou ik ze tellen? Haar is meer als het zand, en word ik wakker, zo ben ik nog bij U.*

Ja, wie kan dit nu uitdrukken en weergeven? Gij, Gij zijt altoos nevens mij! Ik wil u troosten, hoor, als u nog voor eigen rekening staat, want toen mijn ziel gered werd en in de ruimte werd geplaatst, daar mocht ik zien, dat de Heere nooit bij mij vandaan was geweest. Al denkt een mens dat God zover bij hem vandaan was als het oosten

van het westen, maar Hij had mij nagespeurd en was niet van mij geweken. Zijn ogen waren op mij geweest. We lezen van de discipelen, ze wilden overvaren naar de andere zijde, en ze hadden alles tegen. Maar al was Jezus biddende op de berg, toch zag Hij hen, dat zij zich pijnigden om het scheepje voort te krijgen. Hij kwam tot hen, en Hij ging met hen mee, Zijn ogen waren op dat heidendom. Wie zal dan Zijn weldaden kunnen tellen? Daar zal de eeuwigheid voor nodig zijn, dan is het waar: Hij doodt en maakt levend, en dat is ook in heiligmaking hoor. Zij voelen zich vaak als een dode, als degenen, die Gij niet meer gedenkt, maar dan om Christus' dood in te leven, om een plaats in Zijn liefdedood te verkrijgen. *Ik in u en Gij in mij!*

Hij doet ter helle nederdalen en ten hemel opklimmen, Zijn armen liggen dieper dan dat wij ooit zouden kunnen vallen. Hij zal bewijzen, dat de poorten der hel Zijn gemeente niet zullen overweldigen. Hij vernedert, en Hij verhoogt, ja: *Mij uit de afgrond trekken, mij met Uw vleugelen dekken.*

Hij maakt arm en Hij maakt rijk. Waar Lodesteijn van zong:

*Weg wereld, weg schatten,
gij kunt niet bevatten,
hoe rijk of ik ben,
ik heb alles verloren,
maar Jezus verkoren,
Wiens eigendom ik ben.*

David brengt als schapenvoet naar buiten wat God voor hem wil zijn, Hij kan het niet tellen, dat is voor hem onmogelijk. Dan uitgeholpen, hier tussenkomst, daar gebedsverhoring en dan weer uitkomst. Ach, tel uw zegeningen, tel ze één voor één en ge ziet door alles toch Gods liefde heen. Onbegrijpelijk, ondoorgrondelijk en ondoorzoekelijk! Wie dat wonder vatten wil, staat zijn verstand vol eerbied stil. Als dat alles voor hen opengaat, kunnen ze het niet in orde verhalen, wat Hij voor hen is geweest, Hij heeft uw uitgang en ingang bewaard van nu aan tot in der eeuwigheid. Is dat geen rijkdom van Zijn eeuwige liefde?

En nu willen we nog uw aandacht vragen uit Psalm 36 en daarvan vers 8 en 9:

Hoe dierbaar is Uw goedertierenheid, o God, dies de mensenkinderen onder de schaduw Uwer vleugelen toevlucht nemen. Zij worden dronken van de vetigheid Uws huizes; En Gij drinkt hen uit de beek Uwer wellusten.

Doch vooraf zingen we Psalm 68:14.

Hier ligt dan het woord:

1. Dat David de goedertierenheid van God aanprijst.
2. Om dat te eren en toevlucht te nemen onder de schaduw van Zijn vleugelen.
3. De vrucht, welke daaruit vloeit.

Gods werk is niet alleen een biddend werk, maar ook een aanbeddend werk, want de kerk zingt nog: Aanbidt Hem nederig al uw leven, Hem, die in het heiligdom verheven, een Goddelijk licht van Zich verspreidt, leer, aarde, voor Zijn Majesteit, leer voor Zijn Aangezicht beven. En is die God het niet waard, om aanbeden te worden? Die in de stille eeuwigheid een werk uitdacht, waar engelen begerig van waren om dat in te zien. Hij is de Raadsman geweest om de zaligheid uit te denken. Wie had daar ooit het vermogen toe gehad, om met behoud van Gods Eer en het

verdedigen van Zijn Recht een eeuwige zaligheid uit te denken? Om dat aan gevallen schepselen te openbaren. En dat kan niemand leren, dan alleen de Heilige Geest. Daar valt een mensenverstand totaal buiten, of we nu veel of weinig verstand hebben, of we wijs of dom zijn, maar al Mijn kinderen zullen van de Heere geleerd worden.

Er is een boekje van een onnozele jongen en dat heet: Eddy's eerste en laatste Avondmaal. Dat geschiedde in Schotland; en wat heeft Gods kerk daar ook gebloeid in de tijd van de Reformatie, maar wat is er van overgebleven.

En die jongen kwam aan zijn voorganger vragen of hij ook aan het Avondmaal mocht komen, en die dominee wilde dat weren, maar die onnozele jongen was zo verdrietig, want hij wist dat hij daar de Heere Jezus zou zien. Toch mocht hij aan het Avondmaal komen. Voor dag en dauw was hij in al de kerk. En aan het Avondmaal zat hij eerst verdrietig zijn hoofd te schudden, want hij zag Jezus niet, maar later begon hij te glimlachen en te knikken, want daar zag hij Hem, en buiten zei hij tegen de mensen, hij had Hem gezien, Wie het natuurlijke oog niet zien kan.

Ach, die onnozele hals had Christus en Dien gekruist mogen ontmoeten. Hij was ergens in de kost en ging bij thuiskomst naar zijn kamertje, waar ze hem later voor zijn stoel op zijn knietjes vonden. Zo ging hij de eeuwigheid is. God nam hem weg, om in dadelijke gemeenschap met Christus te mogen verkeren, daar mocht hij Hem aanbidden, Jezus Christus en Die gekruist. Het is de Jood een ergernis, de Griek een dwaasheid, maar hen, die geloven is Hij een kracht om op te staan uit hun dood.

Is het te begrijpen dat David, die een gekende des Heeren was, in zijn jeugd al op zijn harp getokkeld heeft in de velden van Efratha, waar al in zijn jeugd door de Heere beslag op hem gelegd was.

Ach, ik acht ze zo gelukkig, als God al in hun jeugd de vreze in het hart legt. Daarom zeggen we nu ook tegen de kinderen: Vraag toch veel aan de Heere om een nieuw hart, om bewerkt te worden tot bekering, het is de beste tijd om uw jeugd aan Hem te geven. De Heere Jezus heeft gezegd: *Laat de kinderkens tot Mij komen en verhindert hen niet, want derzulken is het Koninkrijk van God.* O, ik ben daar altijd zo jaloers op, ik heb tot mijn schande mijn rol in de wereld af laten lopen. En hoevelen van Gods volk met mij, maar wat nuttigheid had gij van die dingen, waarover gij u nu schaamt? Ik heb jarenlang gevochten om maar in de wereld te blijven. Zitten er hier ook nog van die vechtersbazen? Vechten, om in de wereld te blijven, ik moet en wil dat leven niet, ik begeer het niet en is er nu helemaal geen belang bij het woord van God?

Of, liggen er toch nog trekkingen in uw ziel naar het woord van God? Om de schapenvoeten te horen, die aangewezen waren op het vrije en soevereine werk van God. Waar Luther van zong: *Het is niet uit ons, maar alles uit Hem, zo reizen wij naar Jeruzalem.*

Aanbidden is goed vinden wat God ons geeft, aanbidden is, dat Hij ons dierbaar is, aanbidden is, dat God allesbezittend is, dat Hij een aanbiddelijk, overtreffend en overklimmend Wezen is. En Gods werk is nergens mee te overtreffen. De kerk zong:

*En welke vorsten ooit het aardrijk moog bevatten,
wie hunner is, o Heer, met U gelijk te schatten.*

O, gelukkig, als Hij ons bidden leert. En dat worden ook aanbidders, dan zeggen ze wel eens: o Heere, als u dat aan mij besteden wil, dan geef ik U eeuwig de eer. Aan die God en aan die Heere. Als Hij hen bekeren wil, dan zullen zij eeuwig Hem de dank en ere toe brengen. Bij de minste beroering ligt het er al in. Als Hij hen wil opzoeken en wil trekken uit de macht der duisternis tot Zijn wonderbaar en eeuwig licht. Als Hij hen een kind wil maken en een erfgenaam van dat eeuwige leven. En

wat die God dan voor hen wil zijn, ja voor hen een Vader wil zijn in Christus, Hij is de verzorger van het huis Gods, Hij is hun Verlosser. Hij is de onderhouder van dat Verbond.

En dan die zoete Trooster, die lieve en dierbare Geest, die eeuwige Leidsman. Welke Hij hen beloofd heeft: *Ik zal u een andere Trooster geven, die zal het uit het Mijn nemen en ulieden verkondigen.*

Zo zullen zij in die klove der Steenrots geborgen zijn, beveiligd voor de roem van God. Om te ervaren: Ziet, Ik ben met ulieden tot aan de voleinding der wereld. Om met Hem meegenomen te worden in Zijn lijden en sterven, in Zijn kruis en in Zijn graf. In Zijn opstanding, en in Zijn hemelvaart. Om door de bedauwing van die dierbare Geest een woonstede Gods te mogen zijn. Ach, waar zullen we beginnen en waar zullen we eindigen!

Het is alles een vrijmachtig werk, waar wij alleen maar tegenstand en weerstand in hebben geboden, en nog dagelijks bieden. Om de Heere te verdenken, in plaats van zichzelf te verzaken en goed te keuren, wat Hij over ons goedkeurt. En neem dit maar aan: Wat God over ons goedkeurt, dat krijgen we ook, dat komt niet bij onze burens, God weet wat wij nodig hebben. In de natuur weet elke ouder wat zijn kinderen nodig hebben.

En nu spreekt David hier over de werken van God en Zijn genade, en in heel veel Psalmen spreekt hij over *de goedertierenheden van God.*

Des Heeren goedheid kent geen palen, God is recht, dus zal Hij door onderwijzing, hen die dwalen, brengen in het rechte spoor. Die goedertierenheid van God is zo groot, waaruit Hij hen het leven schenkt. Uit Hem, in Hem, door Hem en tot Hem zijn alle dingen. En waar zullen we beginnen en waar zullen we eindigen.

Ach, hoe dierbaar zijn Uwe goedertierenheden, o God.

Hier drukt David uit, wat God hem heeft ingedrukt. De mond brengt de taal van het hart voort, je hoort het zo waar iemand mee vervuld is. En hoe leger we in ons zelf zijn, des te voller zijn we om de goedertierenheden des Heeren te vermelden en om Zijn Naam en Waarheid te verhogen. Want die tijden kunnen zo afwisselend zijn, we behoeven niet altijd te klagen en te zuchten, maar er komen ook tijden voor, dat we Zijn Naam mogen verhogen, want Zijn goedheid ligt op al Zijn werken verspreid. David zong er van: Het is goed voor mij verdrukt te zijn geweest. Daarin mocht hij nog Zijn goedertierenheid ontmoeten, omdat de Heere hem uit loutere trouw liet verdrukken. Want die trouwe houdt en eeuwig leeft, zal hier ook eeuwig wonen. Zo zou ik u allen willen oproepen, het zijn de goedertierenheden des Heeren dat we niet vernield zijn, we hebben reden om van Hem te begeren, dat Hij ons leide, regere en onderwijze. Ach, dat Hij ons Zijn gedachten zou willen openbaren, want als onze gedachte falen, dan komen de gedachten van God openbaar. Wij zijn zo blind als een mol, maar als we maar even door Gods Geest worden verlicht, dan aanvaarden we wel wat God over ons bestelt, dan geeft Hij ons die aanvaarding wel. Dan mogen we Zijn wegen aanbidden, in alles wat Hij met ons doet.

Ik weet nog uit mijn eigen leven, dat ik op een zondagavond zeer veel sterkte had gehad uit de predicatie, en de belofte in mijn hart was gezonken: *Ik zal u geven sieraad voor as, vreugdeolie voor treurigheid en het gewaad des lofs voor een benauwde geest.*

Maar 's maandags op de fabriek kreeg ik een stuk ijzer in mijn vinger en dat moest er in het ziekenhuis uitgehaald worden. Toch had ik er nog veel van in mijn ziel en toen ik op die operatietafel lag ben ik luidkeels gaan zingen:

*Doch gij, mijn ziel, het ga zo 't wil,
stel u gerust, zwijg Gode stil,
ik wacht op Hem; Zijn hulp zal blijken.
Hij is mijn rots, mijn heil in nood,
mijn hoog vertrek, Zijn macht is groot.
Ik zal noch wankelen, noch bezwijken.*

Nou, nou, zei de dokter, we hebben hier een vrolijke patiënt.

Ja dokter, zei ik, dat vermag ik door genade.

En als men aan mij vroeg, zeg, wat heb jij aan je vinger? Dan zei ik, dat heb ik eerlijk van God gekregen, daarin mocht ik de goedertierenheden des Heeren vermelden. Want daar ging het toch over? Woord van God gegeven, evangelieleven, zalig, elk die het hoort. Dat zijn de goedertierenheden van God, en al bent u nog onbekeerd, als dat voor u open mag gaan, dan mag u zingen van Zijn goedheid, dierbaarheid, van Zijn beminnelijkheid en van Zijn schoonheid, ja, van Zijn grootheid en van Zijn hoogheid. Dat doet David hier ook: *Hoe dierbaar, o God, zijn Uw goedertierenheden*. Daar kon hij maar niet over uit, wat God heeft uitgedacht, wat Hij aan een mens wil doen en aan hem ten koste wil leggen. Want alzo lief had God de wereld, Hij wil u van dood levend maken, Hij wil u uit de helse macht verlossen, en Hij wil u in Zijn Koninkrijk zetten en u een verkeer geven in de huishouding van God.

Om u een kinderrecht te geven; en een kind klopt niet aan de deur bij zijn vader en moeder, een kind vraagt niet of dat hij mee mag eten, die gaat aan tafel zitten als het etenstijd is. Die vraagt niet: Waar is mijn bed, nee, hij heeft een kinderrecht. Wel nu dan, zo krijgen zij een plaats in de huishouding van God, een kinderdeel, zo krijgen zij een recht ten eeuwige leven en dat alles in Christus Jezus. Hij is te prijzen tot in alle eeuwigheid.

Hoe dierbaar is Uwe goedertierenheid, o God, dies de mensenkinderen onder de schaduw Uwer vleugelen toevlucht nemen.

O, wat is een mens toch dwaas. Van nature neemt hij zijn toevlucht tot de wereld, hij wil in de wereld geteld zijn en gezien worden. Hij wil in de wereld geacht worden, hij wil rijkdom verkrijgen. Laten we maar eerlijk zijn, we willen in de wereld vooruit, en als we nu de gehele wereld gewinnen en we hebben schade aan onze ziel? We behoeven het niet te verachten als God ons zegent, hoor! Wat Hij ons toedeelt uit Zijn hand, mogen we gerust aannemen, als het maar in Zijn hand mag blijven, want dan blijft er gerust nog wat over voor onze arme medemens, die dat soms nodig hebben en behoeven. Er zijn er altijd nog, die alleen vertrouwen op de hand van de God van hemel en van aarde, en het van Hem verwachten. O, wat is een mens in de wereld toch arm, als hij sterft, krijgt hij nog wat bloemen op zijn graf, dan worden zijn goede eigenschappen soms nog opgehaald, maar wie denkt aan zijn arme ziel? Want het is de mens gezet om te sterven en daarna het oordeel.

Maar denkt u ook nog wel eens in het verborgene, zoals we van Ruth lezen, die zag zoveel voordelen in haar schoonmoeder. Al zegt die vrouw van zichzelf: Noem mij niet Naomi, maar noem mij Mara, want de Heere heeft mij bitterheid aangedaan. Maar toch zag Ruth in die vrouw het vertrouwen op de God van Israël, van hemel en van aarde. Moeder had, hetgeen zij niet had. Heeft u dat ook wel eens gevoeld, dat het volk van God iets heeft, wat u niet hebt, en wat zij bezitten, is het u daar ook nog om te doen? Dat heeft Ruth ook gezien, ze liet heel Moab achter, Orpa ging terug, maar dat kon Ruth niet meer, zij had iets anders in haar hart. Zou die God van Naomi ook haar God willen zijn? Ze werd meegetrokken en liet heel Moab achter, dat konden ze

allemaal van haar krijgen, daar keerde zij zich van af. Zij zag in haar schoonmoeder het werk van God, zij had een God voor tijd en eeuwigheid, maar zij was een Moabietische, en Naomi beproeft haar ook.

Maar zegt ze: *Val mij niet tegen, want uw volk is mijn volk en uw God, mijn God, waar gij sterft, zal ik sterven en waar gij begraven wordt aldaar zal ik begraven worden.* Het is zo groot, als het in ons hart mag leven. Al zullen we wel moeten trachten om er naar te staan, om in Christus geborgen te worden, want de schuld blijft toch nog altijd openstaan.

En wat zegt Boaz op een keer: *Gezegend zijt gij, mijn dochter, dat gij toevlucht genomen hebt onder de schaduw van de vleugelen van de God van Israël.* Waar moeten we anders heen, ook met onze arme evenmens, om toevlucht te zoeken onder Zijn vleugelen! En we zetten ons gehele hart en huis open voor zulke zondaren, die beseffen: Ik heb een ziel te verliezen voor een eeuwigheid. Daar willen we mee leven, daar willen we mee zuchten, met hen, die zich schuldig gevoelen en die niet iets, maar alles verloren hebben in Adam. Dat heeft Gods volk voor ons ook gedaan, ze hebben hun huis en hart opengesteld, maar we werden altijd op Christus gewezen, om Hem deelachtig te worden en niet te blijven hangen in de afkeringen van ons hart. Maar om Hem persoonlijk te leren kennen als onze Borg en Middelaar, om in Hem gezaligd en behouden te worden. Dan konden we het wel eens niet begrijpen, dat ze zoveel liefde voor ons hadden, om met ons te bidden en ons op te dragen in het gebed. Dan komen we weer bij Ruth terecht: *Gezegend zijt Gij, dat gij toevlucht genomen hebt onder de schaduw van de vleugelen van de Gods van Israël.*

Ik gunde u wel allen, dat u deze dag die toevlucht mocht hebben, dat er in uw hart verborgen zou zijn: Ik heb een verbond gesloten, met al Gods gunstgenoten. De wereld kunt u toch niet verzadigen en bevredigen, nee, dat vindt u alleen hier in Zijn woord, waar God in Christus tot zaligheid en eeuwig leven gepredikt wordt, daar ligt alles in wat u nodig hebt, de zaligheid en het eeuwige leven.

En Ruth kreeg tenslotte een plaats bij de maaiers, ze was maar een vreemde en zegt, vanwaar kent gij mij? O, zegt Boaz, alles is mij aangezegd wat gij bij uw schoonmoeder gedaan hebt, en zet u neder en doop uw bete in de azijn. En hij gaf haar te eten van het gerstebrood, ze at, ze dronk en hield over. O, wie kan dit uitdrukken? Wat kan een zondaar vervuld zijn, als er mag open komen van die enige Borg en Middelaar, dan vinden zij alles in Hem. Want als u daar van ingezogen hebt, dan is de wereld niets meer, als het anders is kunnen we dat niet begrijpen. Moeten zij dan niet hun hart voor Hem openstellen en zeggen: *Als ik iets liever heb dan U!*

Dan mag Hij op hun hart kijken. Ruth bleef ook de Moabietische, zij werd geen hemelling, maar was helwaardig, het was tegen de wet en nochtans naar de wet, dat zij zich aan Zijn voeten neerlegt. Ze zegt niet: Ik heb al zoveel van Boaz ontvangen, ik heb gegeten en gedronken en heb zelfs zes maten gerst van Hem gekregen. Nee, ik ben Ruth, de Moabietische, breid gij uw vleugelen over mij uit!

Christus openbaart zelf de rijkdom van Zijn eeuwige liefde, als Hij de schare vermaant: *Hoeveel malen heb Ik uw kinderkens bijeen willen vergaderen, gelijk een hen hare kiekens, maar gij hebt niet gewild.*

Dus, het ligt aan ons, laten we Hem toch veel lastig vallen en het niet in ons zelf zoeken, daar kunnen we niets anders vinden dan zonden en ongerechtigheden. Laten we toch meer zien op die overste Leidsman en Voleinder des geloofs, die om de vreugde, die Hem voorgesteld werd, het kruis heeft verdragen en de schande veracht. Boaz heeft alle zaken voor Ruth uitgericht en dat wil Christus ook voor een zondaar doen.

We vinden het in de profeten: *Als Ik u voorbij ging, zo zag Ik u, en het was de tijd der*

minne. Ik nam u, en Ik spoelde uw bloed van u, en gij werd de Mijne. En dat kan ook in een toevluchtnemend geloof hoor, om bij Hem te schuilen, want Hij wil hen met Zijn vleugelen dekken, gelijk een hen hare kiekens. Om geheel in Hem, in die Schuilplaats geborgen te zijn. Die in de schuilplaats des Allerhoogsten is gezeten, die zal vernachten in de schaduw des Almachtigen. Dat is alles het werk van Gods Geest, om bij Hem te leren schuilen. Waar een dichter van zong:

*Leid mij Heer, ik zou in het stijgen,
nederzijgen,
leid mij op een hoge rots,
wil mij tot een toevlucht wezen,
als voor dezen,
's vijands wreed geweld ten trots.*

Ach, is er nog dierbaarder, dan om onder Zijn vleugelen toevlucht te mogen nemen, dat Hij voor ons een. schuilplaats wil zijn? Hij versteekt hen in Zijn hut en in het verborgene van Zijn tent, en dat is in de hut van Christus en in de tent van God. Izak verborg zich in de tent van zijn moeder Sara en dat ziet op ons aller moeder, dat boven is. Ach, de waarde is niet uit te drukken, voor hen, die een toevlucht bij Hem hebben, die met ziel en lichaam aan Hem verbonden zijn. Daar moeten we 's morgens de dag mee beginnen, en 's avonds de dag mee besluiten. Doch, op U zien mijn schreiend ogen, op U betrouw ik in het verdriet, verlaat, ontbloot mijn ziel toch niet, o Heer, o eeuwig Alvermogen.

Al zal de satan te keer gaan, maar David vind het dierbaar, en dat is het werk van die eeuwige en dierbare Geest. Als zondaren komen tot Christus, en dat ook zondaren in de huishouding van God verkeer mogen hebben, in een verborgen omgang met God. God, te prijzen tot in alle eeuwigheid.

*In God is al mijn heil, mijn eer,
mijn sterke rots, mijn tegenweer;
God is mijn toevlucht in het lijden,
vertrouw op Hem, o volk, in smart,
stort voor Hem uit uw ganse hart;
God is een toevlucht te allen tijde.*

Wie kan dat naar waarde uitdrukken?

En nu hebben we nog de vruchten daarvan. ***Zij worden dronken van de vettigheid Uws huizes.***

O ja, de discipelen op de Pinksterdag werden bespot dat ze dronken waren, maar ze waren helemaal vervuld met de Heilige Geest. De toppen van hun vingers, ja alles, waren lofakkoorden van lof en dankzegging aan God, want Hij was in hen en om hen, zij waren dronken van de vettigheid uws huizes.

Ik weet van mijn eigen vrouw, dat ze weken lang vervuld was met dat hemelse leven, en men kon niets aan haar vragen van dit aardse leven, want dan begon ze te schreien, want ze wist er niets van. Ze zei: Ik wist niet dat het op aarde zo beleefd kon worden: *En gij zult eten en drinken en verzadigd worden en prijzen de naam des Heeren, Uws Gods.* Ze kon van de wereld niets hebben, dus we lieten haar maar in hetgeen zij was. Maar wel met een heilige jaloersheid, in hetgeen zij daarvan in haar hart mocht ondervinden. Zij worden dronken van de vettigheid van uw huis.

We hebben er gekend, die een week lang niet konden werken, toen de ziel in de ruimte was gezet, ze zongen het ene vers na het andere, ze waren dronken van de liefde Gods.

En wat denkt u, als de ziel tot haar oorsprong mag worden teruggebracht, als ze mogen ervaren, dat Hij hun Vader geworden is in Christus Jezus! Dat is toch een stuk en een weldaad, welke de kerk uit Zijn hand mag ontvangen, dat is toch het einde, als de zondaar terug mag zijn in de Oorsprong en einde aller dingen.

Dus, zij worden dronken van de vettigheden uws huizes.

Dan mogen zij God in- en uit-ademen, God te prijzen tot in alle eeuwigheid. Ach mensen, ik zou het u echt aanraden hoor, om te gaan vragen of u dat allemaal mag leren. En een kind van God kan daar alles in ontmoeten. Paulus zegt, dat we vaten zijn van Zijn barmhartigheid, en die vaten kan Hij vervullen hoor, en hart en mond vervullen met Zijn vreugd, want ze worden gedrenkt uit de beek Uwer wellusten.

*Hier het vette van Uw huis gesmaakt,
Een volle beek van wellust maakt
hier elk in liefde dronken.*

Het is een volle beek hoor, hij is echt vol, en als wij nu maar leeg zijn, dan kunnen we met die lege emmer naar die volle put, om te putten. Schep dan met vreugde uit die fontein des heils, Hij zal hen drenken uit de beek van Zijn wellusten. De beekjes der rivier zullen verblijden de stad Gods, want het vloeit uit God, in Christus, door de genade van die eeuwigen en dierbare Geest. Ik kan er maar van stamelen. En toch zeggen we:

*Hoe zoet zijn mij Uw redenen geweest,
geen honing kan het gehemelte beter smaken.
Gewis, door uw bevelen krijgt mijn geest
verstand van God en Goddelijke zaken.*

Dus, er is ook een keerzijde aan dat werk, hoor. Het is niet altijd gebrek en armoe, maar er zijn ook tijden: Verblijdt u in den Heeren en beroemt u in Zijn heilige Naam. Roemt, roemt nu met nieuwe lofgezangen, de nieuwe blijken van Zijn gunst, het speeltuig moet dien toon vervangen, heft vrolijk aan, wijdt Hem uw kunst. Op die Berg zal Hij een maaltijd bereiden met reine wijnen, die gezuiverd zijn, dan mogen zij Hem eten en drinken tot verzadiging toe, al is het hier alles nog maar ten dele, het is een afschaduwing van het Avondmaal, waar zij eenmaal eeuwig aan zullen zitten met Abraham, Izak en Jacob in het Koninkrijk van God, om verzadigd te worden met Zijn Godsbeeld, eeuwig en altoos. Hier ligt dan het woord, er is alles bij Hem te vinden, er is voor de grootste zondaar doen aan. Al hadden we alle zonden van Adams nakroost saamgebonden, Zijn bloed wist alle zonden uit. En al Mijn kinderen zullen van den Heere geleerd zijn, al moeten zij dagelijks vragen: *Leer mij, o Heer, de weg door U bepaald en leer mij naar Uw wil te handelen.*

Neem U mij bij de hand en leid mij in het spoor van Uw gerechtigheid, leid mijn schreden in het effen spoor van uw gerechtigheden.

*Ach, laat dan de hel vrij woeden,
gezeten aan Gods Rechterhand,
zal Hij ons steeds behoeden.*

Dat zal Hij doen, hier in het geloof en eens in een zalig aanschouwen, amen.

Slotzang: Psalm 36:2.

VIJFTIENDE LEERREDE

Zingen: Psalm 119:5.

Lezen: Hebrëeën 10.

Het vers dat wij hebben gezongen wordt in het leven menigmaal voor het uiterlijke leven genomen. *Waarmede zal de jongeling zijn pad zuiver houden? Als hij het houdt naar Uw woord.*

En dit is ook waar, de jeugd en de jonkheid is ijdelheid. En David zingt er ook van:

*Sla de zonden nimmer ga,
die mijn jonkheid heeft bedreven.
Denk aan mij toch in gena,
om Uw goedheid eer te geven.*

De hele wereld staat voor een jong mens open, maar zij biedt alleen maar klatergoud. De wereld tracht een mens in te nemen en te bekoren. En we hebben allemaal zoals David ook wel jeugdzonden, daar komt niemand onderuit. We weten allen van onze kinderjaren dat er ondeugd en ongehoorzaamheid in ons hart woonde en dat we liefhebbers waren van onszelf. We willen allen genieten van dit leven en er uit halen wat er te halen is. Maar er is in dit leven niets te behalen, want de gedaante der wereld gaat voorbij met haar begeerlijkheid, maar die de wille Gods doet, die blijft tot in der eeuwigheid. Er is niemendal te behalen, maar wat is een mens? Want al zijn we godsdienstig, we kunnen ook tegelijk de wereld aanhangen. Dat beleed onlangs nog iemand, die eerlijk wilde bekennen, jarenlang godsdienstig en werelds te zijn geweest. Dat kunnen we ook om ons heen zien: Laat ons eten en drinken en vrolijk zijn, want morgen dan sterven wij.

Dus is dit met recht de waarheid: *Waarmede zal de jongeling zijn pad zuiver houden? Als hij dat houdt naar Uw woord.*

Al is het al heel groot als een mens voor de uiterlijke zonden bewaard wordt, want wat we niet gedaan hebben, daar behoeven we ook niet voor te boeten. We lezen ook in het Woord dat God van Job zegt, dat hij een man was oprecht en vroom, godvrezende en wijkende van het kwaad. Maar er staat ook: En Gij doet mij erven de misdaad mijner jeugd. Daar hebben we het ook al weer, dat de bij belheiligen er over hebben moeten klagen; het heeft tegen hen getuigd. En al heeft God hen alles vergeven, ze vergeven het zichzelf nooit! Dan weet wel een ieder dat de verboden wateren zoet kunnen zijn, want wij begeren de zonden en hebben lust tot de zonden.

Maar David bedoelt hier iets anders in deze Psalm, hij bedoelt het genadeleven tussen God en zijn ziel. En dat een mens een kind van God mag worden door genade is een groot werk. Het scheppen van hemel en aarde was een groot werk en dat deed God uit niets, maar hoe lang is God niet bezig om een mens na te speuren, soms jaar uit en jaar in? Dat Hij bezig is om een schepsel te vernederen en te verootmoedigen, waar een mens zo op tegen is. En waar God genade aanbiedt, niet naar de werken, maar naar schuld. En hoe minzaam zegt Hij: Al had gij dan met alle boeleerders geboeleerd, keert gij dan nochtans weder.

Al noemt men dit ouderwets, want zie je, Christus heeft toch voor alle zonden betaald? O, volk des Heeren! Maar een zondaar wiens zonden openstaan en die oprecht is, die weet wel dat hij geen volk des Heeren is. Die gevoelt dat hij een missende is. Maar dat andere wil er zo graag in, in deze geesteloze eeuw. Een oprechte zondaar moet echter inleven dat de bezoldiging der zonde de dood is. Christus heeft zeker voor de zonde betaald, maar hebben wij daar het bewijs van in

onze ziel? Zijn we vrijuit mogen gaan in het gericht van God? Is dit ons deel geworden: En de straf die ons de vrede aanbrengt was op Hem en door Zijn striemen is ons genezing geworden? Hebben we een vrijbrief gekregen die we kunnen aantonen dat Hij heeft voldaan? Dat het handschrift dat tegen ons was is uitgewist?

Blijf dan liever in je ongeluk aan God hangen en blijf Hem naschreeuwen, want daar ligt nog ademtocht in. En dan kan het woord van God, het Evangelie, nog een balsem zijn voor de ziel, dan kan er nog in verborgen liggen dat Hij u zal geven sieraad voor as en vreugdeolie voor treurigheid en het gewaad des lofs voor een benauwde geest. Dan belooft Hij nog: *En voor uw dubbele schaamte en schande zullen zij juichen over hun deel.* Dan zal Hij dat wegdoen en hun Zijn vriendschap en genade betonen en bewijzen. David bedoelt hier het genadewerk en de oefeningen van het geloof. Want ook een kind van God kan heel lang uit zijn bekering leven, maar als God het uit zijn handen haalt en dat hij weer openkomt als een onbekeerde, dan raakt hij het allemaal kwijt. Dan komen de oefeningen des geloofs en dan komt er een tijd in hun leven dat ze klein worden. Er staat wel geschreven van vaders en jongelingen in de genade, maar dan zal het genadewerk zelf in hun ziel verklaren, dat ze een jongeling zullen worden in de praktijk van het leven, om zich alleen te houden aan het woord en het getuigenis Gods.

Dus de dichter bedoelt hier de oefenschool uit de praktijk van het leven waarin zich de arbeid openbaart van Zijn eeuwige liefde. Want tot God bekeerd, is nog niet van God geleerd, want dan is het een pad dat ze pas beginnen te lopen. En nu spreek ik wel voor al Gods kinderen, dan zeggen ze uit de onwetendheid: Hoe moet ik nu gaan leven?

Ze denken dat hun kostje gekocht is, de strijd gestreden en het lijden geleden, maar hoe moeten ze nu gaan leven? Want we zijn nu toch bekeerd? En we zijn er op tegen om te leren wat God in Zijn woord beschrijft: *Ik zal Mij doen overblijven een ellendig en arm volk, die zullen op de naam des Heeren betrouwen.*

Om in afhankelijkheid een aanhankelijke te zijn aan de troon der genade. Om in de oefeningen des geloofs te leren: U dan die gelooft, is Hij dierbaar. Want er is een toevluchtnemend geloof en een bewust geloof, maar ook een geoefend geloof, omdat de rechtvaardige uit zijn geloof zou leven. Dus David, die deze Psalm in zijn ouderdom geschreven heeft, bedoelt hetzelfde.

Nu kunt u ook zeggen, was ik maar vast een kind!

Ik geef u groot gelijk, zie een kinderdeel te verkrijgen, zie een bewust geloof te verkrijgen. Houd aan! Tijdig en ontijdig!

We hebben de laatste keer gesproken over de gelijkenis van de onrechtvaardige rechter, die God niet vreesde en geen mens ontzag. En de weduwe, die hem lastig viel, zou hij uiteindelijk toch maar recht doen: Opdat zij niet kome en mij het hoofd breke! En dat biedt Christus nu aan: Zou God dan geen recht doen aan Zijn uitverkorenen, die dag en nacht tot Hem roepen? Overmits Hij lankmoedig is over hen?

Dus dan heb je Christus in heel Gods woord mee, als je ongelukkig en rampzalig, ja vloekwaardig bent. Want dat is ook het leven van Zijn kinderen, het moet alles door de strijd met gebed gehaald worden en dat tot eer en verheerlijking van Zijn naam. Want er is geen ander pad, opdat God Zijn recht en eer behoudt. Dus ik geef u groot gelijk.

Als ik denk aan mijn eigen jeugd, ik gevoelde dat ik mijn Schepper had verloren en wilde het goed zijn, dan moest ik daar terugkomen. Dat begeerde ik in mijn ongeluk, in mijn moeite, ellende en verdriet. Want Christus had niet alleen Zijn liefdehart geopend, maar ook God Zelf had me Zijn liefdehart geopend. En zulken kunnen niet rusten voordat het aan hen is bewaarheid. Hebt u het er ook op gezet om nog eens met

uw Schepper verenigd te worden? Maar ook om teruggebracht te worden in dat liefdehart des Vaders met de verzegeling van Zijn Lieve en dierbare Geest? Om een gangbare munt te worden in het Koninkrijk Gods? Al kan de satan u benauwen en zeggen, hoe kan je nu zoiets begeren, je hebt niemendal, hoe kan je daar nou belust op zijn? Ach! Denk dan eens aan Ruth, die had ook niets en toch zegt ze: Uw God, mijn God en uw volk, mijn volk en waar gij sterft zal ik sterven en waar gij begraven wordt zal ik begraven worden. En is Ruth bedrogen met Boaz uitgekomen?

O nee, helemaal niet. Maar ze had hem nodig, hij was onmisbaar. Hij kon haar zaken uitrichten, die kon alles voor haar volbrengen. En zo is Christus voor de zondaar, want als Zijn ziel zich tot een schuldoffer gesteld zal hebben, zo zal Hij zaad zien en het welbehagen des Heeren zal door Zijn hand gelukkig voortgaan.

Ach, zie toch in die klove der steenrots geborgen te worden en laat dan uw bidden en smeken met dankzegging bekend zijn bij God. En dan kunt u in de praktijk en oefeningen van het leven uw sappen uit Hem trekken, uit de volmaaktheden van God. Om uit Zijn Goddelijk Wezen die eigenschappen te leren, om in kinderlijke vreze Hem toe te behoren in de vernietiging van uzelf. Om in het sterf- en kruispad minder verzekerd te zijn in uzelf, maar verzekerd te worden in Zijn lijden en sterven, dat Hij onze eigenaar en bezitter is.

Je hoort van oude mensen dat ze elkaar nog minder kunnen missen dan toen ze jong waren. Als je jong bent en je trouwt uit liefde, dan wil je elkaar bezitten, maar als men oud wordt en je bent op elkaar aangewezen, dan kun je elkaar niet meer missen. Je bent afhankelijk van elkaar en bent op elkaar aangewezen. En zo is het nu geestelijk ook, want dan gevoel je: Buiten U vermag ik niets, want zonder Mij kunt gij niets doen.

Het moet allemaal van Hem komen, om van Hem verzorgd en gediend te worden. Om door Hem door lijden geheiligd te worden. En een jongeling in de genade zegt ook niet, o, ik red me wel en heb niemand nodig. O, nee, want er staat hier: *Ik zoek U met mijn gehele hart.*

"U zoekt mijn hart, mijn oog blijft op U staren." Daar heb je het, omdat hun ongeluk en smart zoveel groter is en hun verdriet oneindig. Ook als ze zien dat hun vaderland ligt in breuk en oordeel en dat het grauwe op Gods Kerk ligt, en ze zien hun naaste gaan als een os naar de slachtbank. Want er wordt ons toch geboden om God lief te hebben boven alles en onze naaste als onszelf? Ook hierin komt juist zo openbaar hun innerlijke smart en verdriet, dat ze buiten Hem niets kunnen of vermogen. Ik zoek U met mijn gehele hart. U zoekt mijn hart, mijn oog blijft op U staren. Want ze weten dat ze zo diep en steil afhangen van de invloeden van Gods lieve en dierbare Geest. En David wist het ook als hij zegt:

*Laat mij van het spoor, in Uw geboon vervat,
niet dwalen Heer, laat mij niet hulpeloos varen.*

Ik zoek U met mijn gehele hart en laat mij van Uw geboden niet afdwalen. David had ook een dwaalziek hart en God zegt ook in Zijn woord: Mijn volk doolt op alle bergen. In deze Psalm zegt David een keer: *Ik heb gedwaald als een verloren schaap, zoek Uw knecht, want Uwe geboden heb ik niet vergeten.*

En er is geen enkel dier dat zo dwaalziek is als een schaap en het woord zegt: Mijn volk doolt op alle bergen. Daarom is ook haar gebed: *Laat mij niet dwalen Heer, laat mij niet hulpeloos varen.* Om bij de hand genomen te worden, om Zijn naam daarin te verheerlijken.

Ik las in Andrew Gray, dat we Christus handen moeten kussen om door Hem bij de hand genomen te worden. En ook Zijn voeten, om als een Maria aan Zijn voeten te

zitten om onderwezen te worden.

Maar we hebben nog een woord tot overdenking en dat vindt u opgetekend in Hebreeën 10, de laatste helft van vers 23, waar Gods woord aldus luidt:

Want, Die het beloofd heeft is getrouw.

Zingen: Psalm 17:3 en 4.

Hier ligt dan een kort woord dat de apostel aan de Hebreeën schrijft:

1. Over het beloofde.
2. Dat God getrouw is.

O, hier ligt alles in vervat en begrepen, om een wijle stil te staan bij het woord en getuigenis Gods. Want alle beloften zijn in Christus Jezus ja en amen. En Wie is de Belover? God! En waar vandaan heeft Hij beloofd? Uit de stilte der eeuwigheid, God wilde Zijn liefde vermaken. Niet aan gevallen engelen, maar aan gevallen mensen. Want daar vraagt Hij: *Wie is er Die met Zijn harte Borg worde, dat Hij tot Mij genake?*

En Wie heeft aan de eerste overtreders de boodschap gebracht? God Zelf! Waar de overtreding gevallen was: ten dage als gij daarvan eet zult gij de dood sterven, en dat door vrij- en moedwillige overtreding.

En daar gaat Hij Zijn eeuwige liefde uit de nooit begonnen eeuwigheid openbaren en naar voren brengen. In dat beloofde vrouwenzaad, welke satan de kop zou vermorzelen. En de vijgenboombladeren werden weggedaan, er werden dieren gedood en met die vellen zijn ze gedekt. En dat alles zag op de gerechtigheid van Christus, waarmede Hij die overtreders en hun naakte zielen wilde dekken. Gelijk er geschreven staat: *Hij heeft mij bekleed met de klederen des heils en de mantel der gerechtigheid heeft Hij mij omgedaan.*

En wat heeft God door al de profeten getuigd, zoals Christus Zelf zegt: In de rol des boeks is van Mij geschreven. Hij gaf aan Mozes al de belofte: Een profeet uit uwe broeders zal het u verkondigen en naar Dien zult gij horen. Daar heeft God Hem afgeschaduwde in ceremoniën en plechtigheden. Waar Hij den ark liet toebereiden met het verzoendeksel, waar engelen op uitgebeeld waren, die begerig waren om in te blikken in dat heilgeheim, in die belofte die God gaf en schonk aan een wereld vol zonde en schuld, met behoud van Zijn eer en het verdedigen van Zijn recht. Hoe heeft God Hem laten aankondigen door de profeten. En Christus Zelf, na Zijn opstanding, leidde de Emmaüsgangers door de Psalmen en de profeten: Moest de Christus niet al deze dingen lijden en daarna in Zijne heerlijkheid ingaan? Hoewel God Zich schrikkelijk toornde over aangeboren en werkelijke zonden. Maar leest dan toch eens: *Ik heb Hem gegeven tot een verbond des Volks.*

O, dat eeuwig verbond, waarvan Hij Borg en Middelaar geworden is, omdat aan arme zondaren ten koste te leggen door de genade van Zijn eeuwige en dierbare Geest. O, wat betuigt Hij nog meer van Hem: *En Ik zal u geven Dien Enige leraar der Gerechtigheid.* God wil er mee zeggen: Die zal u wijs maken tot zaligheid.

En zie, Uw Koning komt, arm, rijdende op het veulen ener ezelin, om daarin de nederigheid van Zijn heerschappij te openbaren, om zondaren te bezitten en te zaligen. O, de beloften van God zijn in Christus Jezus ja en amen! Er zal een Verlosser komen voor degene die zich bekeren van hun overtredingen in Jacob. Hij is Die arme Man, die de stad zal verlossen, Hij wordt hier afgeschaduwde als die arme Man. O, gaat tot

Zijn poorten in met lof, want elke bladzijde van Gods woord is wel een poort en een hemelgezing.

Hebben jullie daaruit ook wel eens moeten zingen:

*Hoe liefelijk, hoe vol heilgenot,
o, Heer der legerscharen God,
zijn mij Uw huis en tempelzangen?*

Zijn het dan vaak niet de voorsmaken van wat het eenmaal zal zijn om dat te genieten voor eeuwig? Wat is het dan met recht waar: O Woord van God gegeven, evangelielevens, zalig elk die het hoort. O, wie kan daar met zijn verstand bij! In zichzelf moeten ze zeggen:

*Wat is de mens, wat is in hem te prijzen,
dat Gij, o Heer, hem gunsten wilt bewijzen,
Dat Gij hem kent, wat is des mensen kind,
dat Gij het acht, en zo getrouw bemint?
Hij mag de naam van ijdelheid wel dragen;
Zijn tijd is kort en al zijn levensdagen,
hoe groot, hoe sterk hij op deze aarde zij,
gaan snel, gelijk een schaduw voorbij.*

Maar God zal Die profeet, Die koning schenken. Hij laat Hem uitbeelden in al de ambten van Zijn bediening, dat Hij Zijn ziel tot een schuldoffer zou stellen. Gelijk Jesaja het hele heilgeheim uit God opleest, de heilgeheimen die hem waren geopenbaard alsof het geschiedenis was, in de beloften van God aangaande de Zoon Zijner eeuwige liefde. Want wat God eenmaal heeft gesproken, dat blijft vast en onverbroken. Je mag er op pleiten wat Hij je ooit heeft beloofd en toegezegd aangaande het Koninkrijk Gods, voor uzelf of voor uw naaste. Blijf bij Hem aan de genadeur, gelijk de moeders hun kinderen tot Christus hebben gebracht en de discipelen hen nog weg wilden zenden. Maar dan zegt Hij: *Laat de kinderkens tot Mij komen en verhinder ze niet, want derzulken is het Koninkrijk Gods.* O, diepte des rijkdoms, beide der wijsheid en der kennis Gods. En wat zegt God in het laatste hoofdstuk van Maleachi: *Ziet, Ik zend Mijn engel voor Uw aangezicht, die U den weg bereiden zal. En snellijk zal tot Zijn tempel komen, dien Heere, dien gijlieden zoekt, namelijk, den engel des Verbonds, in dewelke Gij lust hebt. Ziet Hem, Hij komt!*

En het duurde nog 400 jaren voordat het werd vervuld. Maar er staat ook: Ik, de Heere, worde niet veranderd, daarom zijt gij, o kinderen van Jacob niet verteerd. O, wie kan dit uitdrukken, wie kan dit weergeven, hetgeen God geopend heeft en wat is opgeschreven. En waar Christus Zich mede bij insluit, als één Wezen met den Vader en waar Hij sprak: *Zie, Ik kome, in de rol des boeks is van Mij geschreven, Ik heb lust o Mijn God om Uw welbehagen te doen.*

Niet uit dwang, nee, uit liefde. Liefde is de wetgever, als je elkander liefhebt uit een reine liefde, dan doen we de naaste geen kwaad, want de liefde is niet afgunstig. O, Christus aanvaardde dat werk uit liefde, uit Goddelijke liefde en wat is hier Zijn arbeid geweest. Die kwam om de wil van Zijn hemelse Vader te doen, Die was de Knecht en de Verlosser om dat verbond vast te maken en dat te verzekeren door Zijn dierbare Geest. Ach! hoe kwam Hij en hoe ging Hij het volk leren? Wat zegt Hij in de synagoge in Kapernaam: *Heden is deze schrift in uwe oren vervuld, om hen te openen wat er van Hem geschreven staat: Ik doe de wil Desgene, Die Mij gezonden heeft.*

Ik, de Heere, wordt niet veranderd, daarom zijt gij, o kinderen Jacobs, niet verteerd. Hoe was Zijn omwandeling op aarde, wat was Zijn werk aan die mensen die drie jaren

met Hem, hebben meegelopen? Wel, niets anders dan beloven en toezeggen en Zijn werk naar voren brengen. Zoals Hij betuigde: "Mijn schapen horen Mijn stem en Ik ken dezelve en zij volgen Mij en een vreemde zullen zij geenszins volgen. En Ik geef Mijn schapen het eeuwige leven en zij zullen niet verloren gaan in der eeuwigheid. Mijn Vader, Die ze Mij gegeven heeft is meerder dan Ik en niemand zal ze uit Mijn hand rukken. Ik en de Vader zijn één."

Hij deed niets anders dan hen toezeggen uit het verbond, uit den arbeid der eeuwige liefde. Hij sprak van Zijn lijden en sterven en Hij laat hen ook horen: Ik zeg u niet dat Ik den Vader voor u bidden zal, de Vader Zelf heeft u lief Al zaten ze tegen hun zonde aan te kijken, al waren er geen rampzaliger mensen op de aardbodem dan zij, dan nog zegt Christus: *En de Vader Zelf heeft u lief! En het is u nut dat Ik nu heenga, want anders kan de Trooster niet komen, en Hij is in u en blijft in u tot in der eeuwigheid.*

Hij opent de heilgeheimen uit het eeuwig verbond, uit de schatkamers van Gods eeuwige soevereine zondaarsliefde. *Mijn liefde en ijver brandt, Ik draag Uw heilige wet, Die Gij den sterveling zet, in het binnenste ingewand.*

We moeten zeggen: Wat heeft God bewogen, maar ook wat heeft Christus bewogen om dat te aanvaarden. Hij is een vloek geworden voor gevloekten, Hij heeft met ene offerande genoeg gedaan aan het vloekhout der schande. Om de vloek van de zonde weg te nemen en de toorn Gods te blussen en een eeuwige vrede te bestellen bij God. Al was het soms of de hel het zou winnen en overwinnen. Want het is toch waar, toen Christus aan het einde was, dat de strijd het hevigst was. En nu kan Zijn volk er ook op rekenen dat de strijd niet minder wordt, maar meerder, opdat zij in Christus gegraveerd zouden worden. Dat Hij tot haar spreken zal: *Ziet, Ik heb u in beide Mijn handpalmen gegraveerd en uw muren zijn steeds voor Mij.*

Dan zullen ze ondervinden dat Hij haar eigenaar en bezitter is. Om niet alleen in hun overgang, maar ook in heiligmaking te bekennen:

*Ik heb alles verloren,
maar Jezus verkoren,
Wiens eigendom ik ben.
Weg wereld, weg schatten,
gij kunt niet bevatten,
hoe rijk of ik ben.*

Niets hebbende, maar alles bezittende en dat alleen in Hem! En zo is het ook bij Zijn jongeren, Hij beloofde hen: *Ik leef en gij zult leven.* Hij wilde er mee zeggen: Je ligt nu wel in de dood van je zonden, maar Ik zal de dood verslinden tot overwinning en Ik zal u laten zingen: *Dood! waar is uw prikkel en hel waar is uw overwinning?*

Het zou alles het werk zijn van de genade van de dierbare Geest, welke al broedende was op de wateren om zondaren te bearbeiten, Die ook tegenwoordig was in de nooitbegonnen eeuwigheid om de Werkmeester te zijn uit den Vader en uit den Zoon. Om het genadewerk te verkondigen en te openbaren.

O! wat roemt Jesaja dat werk: *En Mijn Geest die op u is en Mijn woorden die Ik in uw mond gelegd heb zullen van uw mond niet wijken, noch van de mond uws zaads, noch van de mond van het zaad uws zaads.*

Als je het oude Verbond leest, dan was de Geest Gods dan op die en een volgende keer op een ander en zij profeteerden de verborgenheden van het Koninkrijk Gods.

Zo kunnen we in de hele schriftuur vinden wat hier in een paar woorden wordt beloofd: ***En Hij, Die het beloofd heeft, is getrouw.***

Hij gaf aan Abraham een belofte en hij heeft vijftwintig jaar op die belofte moeten

wachten. En Abraham zag het ook niet meer, want hij zegt: Laat Ismaël leven. Nee zegt God, in Izak zal u het zaad der belofte zijn. Abraham keek ook op zijn verstorven lichaam en het had Sara opgehouden te gaan naar de wijze der vrouwen, het was een onmogelijkheid! En zo is nu het hele werk van God van het begin tot het einde: Een onmogelijkheid aan 's mensenzijde! Maar wat onmogelijk is bij de mensen, is mogelijk bij God. Hij roept de dingen die er niet zijn alsof ze er waren.

En zo belooft ook Christus aan Zijn discipelen die Geest, Die hen troosten en leiden zal. En Hij, Die dit werk begonnen is, zal het ook voleinden tot op de dag van onze Heere Jezus Christus. Om door Die Trooster en Leidsman te worden ingelijfd in die verbondsbetrekking met God, in dat kabinet Zijner eeuwige liefde. Om de verborgenheden van dat Koninkrijk te leren.

O, ik wilde wel dat ik er iets van uit kon drukken. O, diepte des rijkdoms, beide der wijsheid en der kennis van God. Ik lees hier die volmaaktheid uit de belofte aan alles missende en alles dervende mensen, maar ook de zekerheid: *En Hij die het beloofd heeft is getrouw.*

Ja, dat is echt waar, Hij was getrouw aan Zijn Israël. Hij beloofde aan Abraham, toen hij nog geen voetstap grond had, het land Kanaän. En heeft God het hen niet geschonken, al zouden ze nog verdrukt worden. Na 400 jaar heeft God hen er ingebracht door Jozua.

Dat alles ziet op Christus, Die Zijn volk in zal brengen in het hemelse Kanaän, want waar Ik ben zal ook Mijn dienaar zijn.

*Hij heeft Zijn trouw aan Israël nooit gekrenkt.
Dit slaan al 's aardrijks einden gade,
nu onze God Zijn heil ons schenkt.*

Wat heeft Gods trouw toch door de eeuwen altijd uitgeblonken, ook in de belofte. Al had Israël het verbeurd en verzondigd en al hebben ze 70 jaar in Babel moeten zitten, maar Hij zond toch Zijn profeten: *Ik weet de gedachten die Ik over u denk, gedachten des vredes en niet des kwaads.* Daarom zullen ze Israël nooit kunnen uitroeien, niet ene vijand, want ze zijn het verbondsvolk, waar God een eeuwig verbond mee gesloten heeft. Wij zijn heidenen, maar zij zijn het verbondsvolk en als ze God nodig zullen hebben in der waarheid, zal Hij van hen verbeden worden en dan zullen jood en heiden samengaan en dat tot eer en verheerlijking Zijns Naams. O ja.

*Want Sion is van God begeerd,
't Wordt met Zijn woning hoog vereerd;
Hier sprak Hij die het al beheert,
Hier zal Ik wonen naar Mijn lust;
Hier is in eeuwigheid Mijn rust.*

Die trouw blinkt uit door al de profeten, dat Hij Zijn verbond onderhoudt, gelijk er gesproken is: En Hij gedenkt Zijn verbond gestadiglijk! *Zijn trouw en waarheid houdt haar kracht tot in het laatste nageslacht.*

Was Christus niet getrouw aan de Zijnen, heeft Hij hen in de steek gelaten? O nee, Zijn trouw kwam zelfs open in de hof, daar ze allemaal sliepen. Al was het een slaap van droefheid, nochtans was het een zondige slaap, maar Hij waakte over hen.

Willem van Nassau heeft er van gezongen:

*Oorlof, mijn arme schapen,
die zijt in grote nood,
Uw herder zal niet slapen,
Die slaapt nog sluimert nooit.*

Zo waakte Christus over zijn discipelen, zelfs in Zijn grootste strijd. Wat is dat gezang de waarheid: Het is middernacht en in de hof buigt, tot de dood bedroefd, in het stof de Levensvorst in Zijn geween, doorworstelt Hij Zijn strijd alleen. Daar worstelt Hij onder de toorn van God en de machten van satan. Hij kon met recht zeggen: Banden des doods hadden Mij omvangen en beken Belials verschrikten Mij, want de toorn van God is zo groot. Dat is niet om uit te drukken, want Hij toornt zich schrikkelijk over de aangeboren en werkelijke zonden.

Het is wel symbolisch, maar bij de vroegere kerkbouw werd er een toren bij een kerk gebouwd. Met het symbool dat men onder Gods toorn de kerk inging om daar de genade te horen verkondigen en om zo in Gods kerk geplaatst te worden. Daar moet elke door God bewerkte zondaar iets van leren hoor, dat ze soms de kleren van hun lichaam houden vanwege het branden van Gods gramschap. Dat ze zeggen: Moet ik aan deze kant van het graf al leren uitroepen: Bergen valt op me en heuvelen bedekt me?

Maar dan wil Christus soms hen wel openen dat Hij kroop en wriemelde onder de zonden, ook hun zonden, in de hof van Gethsémané. Waar Zijn zweet als druppelen bloed in de aarde is ingezonken. Dat wil Hij hen openen en degene die uit dat geloof leven, wil Hij meenemen in die hof, Die wil hij meenemen in de verborgenheden van Zijn koninkrijk. Die in de schuilplaats des Allerhoogsten is gezeten, die zal vernachten in de schaduw des Almachtigen. Dan hebben ze bij God in Christus een plaats om te schuilen, om daar in de rust te zijn en dan is het of ze een stil en gerust leven mogen leiden.

O, Gods trouw is aan Israël nooit gekrenkt. Toen de vijanden in de hof kwamen zei Christus: Indien gij Mij zoekt, laat dan dezen heengaan. Hij gaf hen een vrijbrief, zo ging Hij bij Zijn Vader een vrijbrief bewerken dat ze Hem zouden toebehoren, het was het loon op Zijn arbeid. Opdat Hij eenmaal zou triomferen: *Zie, het zijn de kinderen die Gij Mij gegeven hebt, ze waren Uwe. Opdat zij één zijn, gelijkerwijs Ik in U en Gij in Mij.*

Een enkele week terug aan het Avondmaal was ik zo ontroerd, want Christus trok me zo diep in het liefdehart van de Vader en sprak: *Vader, Ik wil dat ze één zijn gelijkerwijs Wij één zijn. Ik in U en Gij in Mij!*

Zo wil Hij Zijn trouw aan hen bewijzen. De apostel betuigt er van: Want onze ontrouw doet Zijn getrouwheid niet te niet. Want wij zijn ontrouw, we brengen er gedurig alles door, we zijn als dwalende schapen, vijanden van het kruis en van druk en strijd. En het is zo heilzaam om door lijden geheiligd te worden en daarin te ontmoeten de beloften van dat eeuwige zoen- en zoutverbond. Want o, die trouw van God!

*Zijn trouw rust zelfs op het late nageslacht.
Dat Zijn verbond niet trouweloos wilt schenden,
noch van Zijn wet afkerig de oren wenden,
maar die naar eis van Gods verbond betracht.*

Wat ligt hier dan toch een ademtucht in. Niet om met de belofte een aardig mens te worden, als je maar een belofte hebt dat ga je al naar de hemel. Nee, want alleen in Christus Jezus zijn alle beloften ja en amen. En die een vriend der wereld wil zijn wordt een vijand van God gesteld, maar die een vijand der wereld is wordt een vriend van God gesteld. O, God is getrouw en waarachtig. Alle mensen zijn ontrouw, maar Hij is getrouw. En wat Hij eens heeft gesproken, dat blijft vast en onverbroken, Hij zal nooit laten varen de werken Zijner handen.

Mensen kunnen ons nog veel beloven, maar niet geven, en daar heb ik een grote

afkeer van, want wat je belooft ben je schuldig om te geven. Het spreekwoord zegt: *Beloven en niet geven doet dwazen in vreugde leven*. Maar hier is een getrouw en waarachtig God in Christus door de genade van Zijn eeuwige en Dierbare Geest.

Mijn toehoorders, begeert u dat ook te leren kennen? Is dat uw uitzien en uw verwachting? Al zult u zeggen, ik weet niet wat ik zou moeten weten, dat is minder. Hij kan het u leren, Hij heeft het mij wel geleerd. Ik was ook zo onwetend, ik had een kerkboekje met Psalmen en het nieuwe testament en toen er een hoofdstuk uit Jesaja werd gelezen, kon ik maar niet begrijpen dat ik Jesaja niet kon vinden. Nee, dat stond niet in het nieuwe testament, dus dan weet je wel hoe dom of ik was. En Hij heeft me van Zijn werken willen leren en heeft me ook bedienaar van Gods woord gemaakt.

Want toen ik 20 jaar was had God me al beloofd: *En de menigte der zee zal tot u gekeerd worden*. En daardoor heb ik nooit aan iemand durven vragen, kom ook eens luisteren. Wel zal ik de mensen zeggen dat ze naar de kerk moeten gaan, maar ik geloof dat God ze zelf zal sturen. Er zijn er hier nog al wat, die eens een keertje kwamen luisteren, maar nu toch hier gezeten zijn. Dan kwamen ze in de winter als het 's avonds donker was, want bij daglicht schaamden ze zich. Want een mens schaamt zich niet om de zonde en de wereld uit te dienen en de deunen van de wereld te zingen, maar om naar een zware kerk te gaan, daar zijn we verlegen voor. Want als de mensen toch eens zouden zeggen, die gaat ook al naar een zware kerk, dan schamen we ons er voor.

En die mensen die er gaan voelen zich helemaal niet zo zwaar en die zichzelf leren kennen, moeten zeggen: Ik ben leeg en hol en zo licht als hop.

Ach, zoek het bij Hem en ga vragen: *Leer mij, o God van zaligheden, mijn leven in uw dienst besteden*. Houd niet op om Hem te vragen of Hij u wil overtuigen van zonde, gerechtigheid en oordeel. Om kennis te verkrijgen, dat u uw Schepper verloren bent en zoekt dan om bij Hem geborgen te worden.

Houd dan aan! Christus zei van die onrechtvaardige rechter, dat hij haar recht zou doen, omdat ze zo aan bleef houden. Val Hem dan maar lastig, breng dan je armoede en nooddrift maar open voor Hem. Al je strijd en lijden en Hij zal nooit zeggen: Zoek Mij tevergeefs.

Rust dan niet totdat ge geborgen zult zijn, om te ijveren naar de beste gaven. Om door lijden geheiligd te worden en daarna in te mogen gaan in heerlijkheid. Omdat door alle strijd en lijden de poorten der hel Zijn gemeente niet zullen overweldigen, amen.

Slotzang: Psalm 111:5.